EDUCAnet – gymnázium, SOŠ a základní škola Praha, s.r.o.
Roztylská 1, 148 00 Praha 4
http://praha.educanet.cz
Fakultní škola Univerzity Karlovy v Praze, Pedagogické fakulty

Školní vzdělávací program

„Radost z vědění, radost ze života“

Školní vzdělávací program „Radost z vědění, radost ze života., zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Obsah

Obsah

Obsah 3
1. Identifikační údaje 5
2. Charakteristika školy 7
2. 1. Velikost a vybavení školy 7
2. 2. Charakteristika pedagogického sboru 8
2. 3. Charakteristika žáků 9
2. 4. Mezinárodní spolupráce a dlouhodobé projekty 9
2. 5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 10
3. Charakteristika ŠVP 11
3.1 Zaměření školy 11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 13
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 19
3.3.1 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 20
3.3.2 Zabezpečení vzdělávání žáků s poruchami učení 22
3.3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků s poruchami chování 22
3.3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním 23
3.3.5 Zabezpečení vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním 24
3.3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků – cizinců 24
3.3.7 Výchovné poradenství 24
3.4 Začlenění průřezových témat 26
4. Učební plán 34
4.1 Školní učební plán pro 1. stupeň ZŠ 34
4. 2 Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň ZŠ 35
4.3 Školní učební plán pro 2. stupeň ZŠ 36
4.4 Poznámka k učebnímu plánu pro 2. stupeň ZŠ 37
4.5 Výuka metodou CLIL 39
5. Učební osnovy 41
5.1 Jazyk a jazyková komunikace 41
5.1.1 Český jazyk a literatura 43
5.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk 85
5.1.3 Další cizí jazyk – Německý jazyk 116
5.1.4 Další cizí jazyk – Španělský jazyk 135

5. 2. Matematika a její aplikace 152
5.2.1 Matematika 2. stupeň ZŠ 169
5.2.1 Matematika v anglickém jazyce 2. stupeň ZŠ 169
5.3 Informační a komunikační technologie 196
5.3.1 Informatika (ICT) 197
5.4 Člověk a jeho svět 212
5.5 Umění a kultura 235
5.5.1 Music (MUS) 236
5.5.2 Art 251
5.5.3 Filmová a audiovizuální výchova 259
5.6 Člověk a svět práce 266
5.6.1 Workshop 267
5.6.2 Svět práce 286
5.6.3 Digitální technologie 294
5.7 Člověk a zdraví 304
5.7.1 Health (HLT) 305
5.7.2 Tělesná výchova 315
5.8 Člověk a společnost 335
5.8.1 Dějepis 336
5.8.2 History 352
5.8.3 Kořeny evropského myšlení 352
5.8.4 Výchova k občanství 363
5.9 Člověk a příroda 371
5.9.1 Fyzika 372
5.9.2 Chemie 384
5.9.3 Science 402
5.9.4 Science a anglickém jazyce 420
5.9.5 Zeměpis 421
6. Hodnocení výsledků vzdělávání 441
6.1Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 441
6.1.1 Charakteristika hodnocení na 1. stupni ZŠ 442
6.1.2 Slovní hodnocení v 1. a 2. ročníku základní školy 442
6.1.3 Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky: 443
6.1.4 Slovní hodnocení ve 3. až 5. ročníku 444
6.1.5 Kontrolní písemné práce 444

6.1.6 Závěrečné hodnocení 445
6.1.7 Hodnocení na 2. stupni ZŠ 446
6.1.8 Autoevaluace 448
7. Použité zkratky předmětů 450
8. Použité zkratky průřezových témat 451

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu	Školní vzdělávací program „Radost z vědění, radost ze života.“, zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.
Motivační název	„Radost z vědění, radost ze života.“

Předkladatel	EDUCAnet – gymnázium, střední odborná š základní škola Praha, s.r.o.
IZO	181 035 669
IZO ředitelství školy	600005305
IČO	251 47846
Adresa	Roztylská 1860/1, Praha 4, 148 00
Ředitel	Mgr. Jakub Pour, MBA
Telefon	774 773 367
E-mail	jakub.pour@educanet.cz
Zástupkyně ZŠ	Mgr. Miroslava Dobiášová
Telefon	734 204 269
Email	miroslava.dobiasova@educanet.cz
Koordinátor ŠVP	Miroslava Dobiášová
www	praha.educanet.cz

Zřizovatel	EDUCAnet, a.s.
Adresa zřizovatele	Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4

Vzdělávací obor	79-01-C/01 Základní škola
Forma vzdělávání	Denní
Délka vzdělávání	9
Platnost dokumentu	Od 1. 9. 2017

Podpis ředitele a oficiální razítko školy:

2. Charakteristika školy

2. 1. Velikost a vybavení školy

EDUCAnet – gymnázium, střední odborná škola a základní škola Praha s. r.o. je školou, jejímž cílem je především předat žákům vysoké kompetence v rozličných oblastech studia a připravit žáky pro praxi i případné další studium na vysokých a vyšších odborných školách.

Činnosti školy jsou tyto vzdělávací obory:

79 - 41 - K/41 Gymnázium čtyřleté

18 - 20 - M/01 Informační technologie

79 - 01 - C/01 Základní škola

Vzhledem k tomu, že chceme umožnit získání středního vzdělání s maturitou i těm, kteří studují při zaměstnání, vyučujeme obor gymnázium a informační technologie také dálkovou formou. Tím významně obohacujeme vzdělávací nabídku v Praze 11.

Organizujeme kurzy pro veřejnost ve spolupráci s Úřadem práce, Městskou částí Praha 11 a dalšími subjekty. Umožňuje rovněž žákům základních škol účastnit se práce zájmových kroužků. Otevíráme přípravné kurzy na mezinárodní jazykové certifikáty, pořádáme letní tábory s angličtinou.

Schválené kapacity jednotlivých studijních oborů jsou následující:

základní škola - 239 žáků

gymnázium čtyřleté – denní forma studia 240 žáků

gymnázium čtyřleté – dálková forma studia 65 žáků

informační technologie – denní forma studia 120 žáků

informační technologie – dálková forma studia 60 žáků

Celková kapacita školy je 440 žáků na střední škole a 239 žáků na základní škole. Tento počet byl odsouhlasen také Hygienickou stanicí hl.m. Prahy při stěhování školy v roce 2016. Předpokládaný maximální počet tříd v denním studiu je: 8 tříd oboru gymnázium, 4 třídy oboru IT, 14 tříd základní školy.

Materiálně technické podmínky pro výuku lze považovat za velmi dobré. Škola se v roce 2016 přestěhovala do nové budovy, kterou si najímá od PSN (Pražské správy nemovitostí) a jejíž adresa je uvedena v oficiálním názvu. Jde v rámci Prahy 11 o výhodně umístěnou a klidnou lokalitu nedaleko Kunratického lesa. Dostupnost z hlediska dopravy je výborná, docházková vzdálenost od stanice metra Chodov je cca 15 minut, od zastávky autobusu městské hromadné dopravy cca 2 minut. Odloučená pracoviště vzhledem k charakteru výuky na naší škole nevyužíváme, pronajímáme si však 2 tělocvičny a venkovní hřiště v VŠ Sport (na vysokoškolských kolejích Jižní Město).

V budově školy je celkem 23 kmenových učeben a další odborné učebny (1 ICT učebna, 1 odborná učebna fyziky, 1 odborná učebna chemie a 2 jazykové učebny). Škola dále disponuje ředitelnou, kanceláří, serverovnou, kabinetem výchovné poradkyně a dalšími kabinety, relaxační

místností a školním klubem. Na každém patře jsou dívčí, chlapecké a učitelské toalety a úklidová komora. Chodby jsou dostatečně dimenzované a umožňují zřízení odpočinkových koutů pro žáky v patrech. V rámci projektu OPPA byla zřízena laboratoř, využívaná ve výuce Science. Žáci se během výuky s výjimkou dělených hodin nestěhují, mohou tak v plné míře využít přestávky k regeneraci, vzájemné komunikaci a doplnění energie a tekutin. Všechny učebny mají podlahovou plochu větší, než stanovují hygienické normy.

Kmenové a odborné učebny školy jsou vybaveny připojením k internetu pomocí WI-FI, která je dostupná všem žákům. Dále jsou učebny vybaveny dataprojetory, PC a v některých učebnách jsou i multimediální tabule.

Od roku 2013 využíváme i naprosto inovativní učebnu SAMSUNG SMARTschool, která je sponzorským darem firmy SAMSUNG pro naši školu. Na tuto učebnu se jezdí dívat učitelé z celé Evropy, kteří s námi prostřednictvím řady projektů sledují proměnu vyučovacího stylu pomocí zcela ojedinělého konceptu.

Ve školním roce 2017/18 plánuje modernizace odborných učeben IT a jazykových učeben, dále o vytvoření fyzikální učebny z prostředků EU (Operační program OPPPPR).

2. 2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor ve školním roce 2017/18 představuje: 44 interních učitelů a 20 externích učitelů. 100% interních vyučujících splňuje s příslušnou kvalifikací a/nebo vzděláním či praxí ve vyučovaném oboru. Typickým rysem školy je to, že učitelé vyučují pouze předměty své aprobace, což výrazně v kladném slova smyslu ovlivňuje kvalitu vzdělávacího procesu. Externí pedagogy využívá škola pro výuku předmětů s menší hodinovou dotací, i zde dbáme na kvalifikační a aprobační předpoklady zaměstnaných osob. Škola ve školním roce 2017/18 navázala spolupráci s firmami a odborné předměty tak vyučují odborníci z praxe. Výuka jazyků je podpořena výukou konverzace s rodilými mluvčími. Kromě toho u nás funguje ranní a odpolední příprava na vyučování, kterou zajišťuje speciální pedagog.

Fluktuace učitelů je minimální a je veliký zájem o pracovní místa na naší škole. Většina z našich pedagogů je kolem 30-ti let.

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce ve spolupráci s vedením školy, metodikem prevence, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Poradenská činnost spočívá v:

- poradenství žáků v oblasti učebních postupů, stylů a strategií;
- poradenství zákonným zástupcům žáka ve výchově a vzdělávání;
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu;
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologický jevů – rodině a žákovi, postupy ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků;

- poradenství v obtížných životních situacích žákům, zákonným zástupcům v souvislosti s výchovou dětí;
- kariérové poradenství, volba školy;
- poradenství při integraci žáka se speciálně vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním;
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- metodické podpoře učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky;
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Naše škola také využívá externích služeb školního psychologa. jednak poradenské činnosti během školního roku a také v průběhu školních zápisů.

2. 3. Charakteristika žáků

Spádovou oblastí naší školy je hlavní město Praha a část Středočeského kraje, především oblast Říčan a Jesenicko.

Žíci mimořádně nadaní v současně době na škole nestudují, jsme však připraveni se jim maximálně věnovat a rozvíjet jejich talent včetně uzpůsobení výuky a odpovídajících kapitol ŠVP tak, aby ve svém rozvoji nebyli brzděni. Žáky se zdravotním postižením přijmout ke studiu můžeme, nelze však prozatím zajistit vzdělávání pohybově nebo zrakové handicapovaných dětí. Naopak pracujeme s žáky s dysporuchami a s poruchou v rámci autistického spektra. Je to dáno možností individuálního přístupu, v menším kolektivu a také tím, že pomocí výpočetní techniky mohou žáci tento handicap lépe vyrovnat. Možné úlevy a přizpůsobení výuky projednáváme se zákonnými zástupci těchto žáků, významnou úlohu má v tomto směru výchovný poradkyně a výchovný poradce. Spolupracujeme také s Pražskou pedagogicko-psychologickou poradnou. Vzhledem k orientaci školy a formám výuky nepředpokládáme, že by zájem o studium měli uchazeči s hlubším mentálním postižením. V současné době u nás na základní škole studují 3 žáci s Aspergerovým syndromem, dva z nich využívají asistenta pedagoga.

Ve spolupráci s MČ Praha 11 a v souladu s naším programem sociální podpory umožňujeme žákům z dětských domovů a žákům ze sociálně slabšího prostředí studovat na naší škole zdarma. Kromě toho mohou požádat i o příspěvek na nákup učebních pomůcek a učebnic.

2. 4. Mezinárodní spolupráce a dlouhodobé projekty

Mezinárodní spolupráci školy má na starosti pověřený člen pedagogického sboru, zpravidla jím je předsedkyně/předseda předmětové komise cizích jazyků.

Od roku 2009 se gymnázium EDUCAnet zapojuje do programu Comenius, v jehož rámci projektově spolupracuje se školami z Německa, Itálie, Finska, Bulharska, Řecka, Turecka, Maďarska a dalších zemí. Uskuteční se několik projektových setkání, při výměně informací budeme využívat především elektronickou cestu. V řadě projektů Comenius, nově Erasmus+ je naše škola koordinátorem programu. O kvalitě naší práce svědčí fakt, že je naše škola v rámci tohoto projektu velmi uznávána.

V roce 2015 navázala škola spolupráci s Marymound Academy v Montrealu a každoročně pracují na zvolených projektech a navzájem se navštěvují. Díky projektu ERASMUS+ klíčová aktivita 2, navázala škola spolupráci se škola v rámci EU a to v projekt e-twinning. Díky proevropsky směřujícími vzdělávaní se škola zapojuje každoročně do výzev DZS a operačních programů hlavního města Prahy.

V rámci dobrovolné činnosti a charitativní činnosti byla škola ohodnocena stříbrnou medailí projektu DofE.

Škola spolupracuje také univerzitami po celém světě a s Univerzitou Karlovou. Na základě tét o zkušenosti byla škola zapojena do sítě fakultních škol Pedagogické fakulty Univerzity Kralovy v Praze.

2. 5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola si vždy zakládala na spolupráci s dalšími subjekty, nejvíce s rodiči, absolventy školy a dalšími školami a vzdělávacími institucemi v Praze a v celé České republice.

V roce 2016 byl vytvořen klub Rodičů, který vede jeden z členů rodičů a má na starosti spolupráci školy a rodičů. Každý měsíc se pořádá několik akcí, které stmelují školu a rodiče. Jedná se o akce: návštěvy galerií, výstav, muzeí nebo společné dílny. Každoročně škola pořádá pro rodiče 2 kulturní akce - zimní a letní akademie. V letošním roce byl uspořádán Vánoční koncert v kostele u Salvatora a na letní akademii připravuje škola Den dětí (sportovně - umělecká vystoupení spojená s grilováním).

Škola je zapojena do projektu - Rodiče vítání. V rámci tohoto projektu škola připravuje pro rodiče několik odborných přednášek: např. Koučink, Logopedie, Poruchy učení a jak na ně a mnoho dalších.

Absolventi školy jsou každoročně zváni na maturitní ples a další školní akce, pravidelně školu navštěvují.

Škola navázala spolupráci s několika subjekty - ALZA s.r.o., IBM s.r.o, AUTOCONT, CTM (centrum talentované mládeže), Akcent jazyková škola, Ulice dětem, Rytmik s.r.o. Tyto organizace zajišťují pro žáky, rodiče a učitele další vzdělávání, kroužky nebo zajišťují pro naše žáky praxe.

Škola dále úzce spolupracuje s dalšími školami v regionu (MČ Praha 11) a mimo region. Pořádáme pro výchovné poradce kurz Koučinku, který je akreditovaný jako DVPP pod č.j. MSMT-17703/2015-1-448.

Škola pořádá pro základní školy pravidelně DOD (Dny otevřených dveří) s možností návštěvy výuky.

Škola disponuje několika kominukačními kanály, které používán k přenosu informací mezi žáky, rodiči a absolventy školy.

1. O prospěchu a chování informujeme zákonné zástupce průběžně díky možnosti jejich on-line přístupu k systému iškola. Tento systém umožňuje také bezplatné zasílání informací o prospěchu žáků formou e-mailu nebo SMS.

2. Sociální sítě: facebook, instagram, youtube nebo twitter škola využívá ke zprostředkování pozvánek na besedy a přednášky na různá témata týkající se vědy, techniky sportu a médií pro rodiče, absolventy či zájemce o studium na škole.

Školy skupiny EDUCAnet spolupracují úzce s řadou významných firem, pro některé z nich jsme pilotními školami. Jmenujme aspoň některé: Samsung, Google, DELL, IBM, Apple, Oracle nebo LANGMaster. Jsme také účastníky prestižního projektu Microsoft IT Academy. Díky tomu disponuje naše škola špičkovým programovým vybavením, naši žáci mají možnost získat mezinárodní certifikáty vydávané těmito firmami, uskutečňují se exkurze, přednášky a odborné diskuse.

V rámci spolupráce s firmou Apple nabízíme našim žákům iPad do výuky za mimořádně výhodných podmínek.

Postupně prohlubujeme spolupráci s městskou částí Praha 11 a Kulturním centrem Zahrada. Představitelé města se účastní akcí školy, naopak naši žáci participují na programech a projektech města a účastní se sportovních klání, které organizuje.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše školy (a také ostatní školy skupiny EDUCAnet) dostala při svém založení od zřizovatele do vínku následující motto: „Nadstandard – komunikace – odlišení – zábava – důvěra.“ Současně od vzniku školy realizujeme výuku s významným podílem a pomocí výpočetní techniky (Computer Aided Learning). Za novinku považujeme výuku některých předmětů metodou CLIL a některých předmětů v anglickém jazyce. S tím také koresponduje název našeho školního vzdělávacího programu.

Nadstandard a **odlišení** se v naší škole projevuje zejména v následujících oblastech:

- menší počet žáků ve třídě (standardně do 16)
- rozšířená jazyková výuka, výuka anglického jazyka od prvního ročníku
- integrace výuky nejazykových předmětů a anglického jazyka – metoda CLIL, vyučování některých předmětů v angličtině
- bohatý a stále obohacovaný e-learningový systém
- možnost získat řadu mezinárodních certifikátů v oblasti ICT, jazyků a dalších

- moderní metody výuky (projektová, heuristická, modulová)
- výborné prostorové a technické podmínky výuky
- umožnění nákupu žákovského tabletu či notebooku za výrazně zvýhodněných podmínek
- podpora práce se sdílenými dokumenty a weby Google, podpora groupware nástrojů a praktické užití při každodenní práce

Komunikace je jedním z pilířů našeho pojetí vzdělávání. Zahrnuje

- informování rodičů o výsledcích žáků do 5 pracovních dnů
- rychlou reakci směrem k rodičům v případě neočekávaných událostí
- běžné, rychlé a efektivní využívání elektronických komunikačních prostředků (e-mail, školní stránky, facebook)
- konzultace s rodiči – pravidelné a na přání
- dostupnost mobilních telefonů školy po velkou část dne, v nouzi kdykoli
- možnost rodičů kdykoli přijít a po předchozí domluvě také navštívit výuku (týká se také zájemců o studium a jejich zákonných zástupců)
- přístup žáků ke školnímu internetu kdykoli a ve všech učebnách

Zábava: Podle nás by základní škola měla být místem, kam žáci docházejí v očekávání, co nového a zajímavého se dozví, bez strachu a zbytečných obav. Jsme toho názoru, že důležitý není jen výsledek vzdělávání, ale také jeho průběh, který by měl být pro žáky přínosný a inspirativní. Pokud se nám podaří zaujmout žáka, aniž bychom se mu podbízeli, a pomoci mu rozvinout jeho schopnosti a dovednosti, bude tento cíl splněn. Znamená to otevřenost vzdělávací nabídky a její přizpůsobení požadavkům společnosti, rodičů a žáků, diferencovaný a individuální přístup, podporu samostatného a kritického myšlení, odpovědného rozhodování a hodnocení morálních postojů. Nezanedbatelné je sepětí výuky s životem kolem nás, chápání vztahů mezi lidmi, společnostmi a mezi člověkem a přírodou.

Důvěru žáků, rodičů, veřejnosti a také v rámci pedagogického sboru musí škola dlouhodobě budovat, může ji však také velmi rychle ztratit. Důležité je neslibovat nesplnitelné a naopak dbát na splnění toho, co je reálně možné. Chceme, aby žáci a rodiče věděli, že se na nás mohou kdykoli obrátit se svými problémy a že je budeme v rámci našich možností rychle a efektivně řešit.

K tezím uvedeným v našem mottu přidáváme ještě další slovo: **profesionalita**. Zastáváme názor, že učitel musí být skutečným profesionálem, který v sobě umí skloubit odborné znalosti s didaktickými schopnostmi a nadšení pro věc s rozumem. Měl by mít schopnost empatie, sebeovládání, kritického hodnocení situace, být žákům vzorem po stránce znalostní i morální. Nezbytné pro učitele je ovládnout základní znalosti z psychologie a vedení kolektivu, za výhodu

považujeme dobrou znalost aspoň jednoho světového jazyka. Abychom dosáhli tohoto stavu, velmi výrazně motivujeme dobré učitele, a to jak finančně, tak i dalšími výhodami (například dalším vzděláváním).

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělávání orientovaného na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastních i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Při stanovování výchovných a vzdělávacích strategií vycházíme z klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní. Ty představují soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jako aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě. Úroveň klíčových kompetencí představuje žádoucí stav, ke kterému se mají všichni žáci na základě svých individuálních předpokladů postupně přibližovat. Na jejich základě chceme dát našim absolventům dobrý vklad pro jejich orientaci a pro další učení, které se v tomto století stane v evropském prostředí nezbytností.

V následujících odstavcích jsou uvedeny strategie, které jsme stanovili jako prioritní.

Kompetence k učení

Cíl: umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Klíčové kompetence:

- poznat smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení
- posoudit vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení
- motivovat k dalšímu vzdělávání
- naučit se efektivně vyhledávat a zpracovávat informace pomocí moderních informačních technologií
- rozvíjet schopnost rozlišení podstatných a klíčových informací od méně důležitých
- naučit se kriticky hodnotit informace, nepřejímat automaticky myšlenková schémata a informace z médií

Jak jich dosahujeme?

- Předkládáme učivo přiměřené obtížnosti, s přihlédnutím k reálným možnostem žáků.
- Klademe důraz na princip názornosti a na využití počítače jako didaktické techniky. Žáci mají k dispozici tablet, učebny jsou vybaveny učitelským počítačem připojeným k internetu, diaprojektore a plátnem, případně interaktivní tabulí. Žáci mohou využít neomezeného připojení k internetu.
- V průběhu roku organizujeme exkurze, které mají za úkol přiblížit a pomoci pochopit získané informace v praxi.
- Rozvíjíme samostatnost žáků ve volbě a organizaci práce. Poskytujeme dostatek času k trvalému osvojení učiva.
- Vedeme k hodnocení sebe i druhých. V průběhu školního roku krátkodobé i dlouhodobé projekty, žáci zpracovávají a hodnotí své projekty a vyjadřují se k jednotlivým pracím.
- Žáci rozumí hodnocení své práce, svých výsledků.
- Rozvíjíme u žáků kultivovanou komunikaci. Žáci komunikují s učiteli ve vyučovacích hodinách, ale také mimo vyučování, a to prostřednictvím e-mailu, školního e-learningového systému nebo iŠkolou.
- Učíme žáky pracovat s informacemi.Vyhledávají informace na internetu, zpracovávají samostatné nebo skupinové projekty, jsou vedeni k tvorbě anotací a abstraktů učiva ze studijních materiálů předkládaných učiteli, webových zdrojů nebo z učebnic.
- Žákům umožňujeme realizovat vlastní nápady, např. při tvorbě školního e-learningového systému, při zpracování projektů nebo tvorbě elektronického sešitu.
- Při požadavcích na práci žáků využíváme Bloomovou taxonomii.
- Učíme žáky, jak se učit. Zpracováváme pro ně materiály, které je se správnými způsoby učení seznamují.
- Podporujeme účast na vědomostních soutěžích.

- vyučovací hodiny organizujme jako pestré, se střídáním činností. Tvoříme pro žáky zajímavé a podnětné úlohy, a to i v písemných pracích.
- Dopřáváme žákům možnost prožít si úspěch. Kladná motivace je prioritní.
- Vysvětlujeme jim praktický význam získaných znalostí a dovedností. Žáci tak mnohem lépe chápou, proč musí zvládnout i obtížné pasáže učiva.

Kompetence k řešení problémů

Cíl: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů

Klíčové kompetence:

- naučit rozpoznávat hlavní příčinu problému
- vést k hledání vhodné strategie řešení
- podnítit logické uvažování
- zvládat stresové situace

Jak jich dosahujeme?

- Učíme v souvislostech a v mezipředmětových vazbách. Umožňujeme žákům využívat maximum klasických a elektronických informačních zdrojů. Učíme je informace nejen vyhledávat a shromažďovat, ale také třídit a zpracovávat.
- Při výuce motivujeme žáky problémovými úlohami. Každý člen skupiny má v projektu svou funkci a zodpovědnost za daný úkol.
- Podporujeme netradiční způsoby učení – projektové vyučování, konstruktivistické přístupy – řešení problémových úkolů, tvořivá hra, inscenační, simulační, experimentální metody, myšlenkové mapy, brainstorming atd.
- Vedeme žáky k objektivnímu zhodnocení problémových situací.
- Směrujeme žáky k zhodnocení možných řešení s ohledem na dopad vůči zúčastněným.
- Učíme žáky plánovat postupné činnosti při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Cíl: vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Klíčové kompetence:

- naučit výstižně a souvisle formulovat své myšlenky a názory
- rozvinout vyjadřovací schopnosti
- přirozeně komunikovat v anglickém jazyce
- naučit dialogu a komunikaci ve skupině

Jak jich dosahujeme?

- Vedeme žáky k vhodným formám komunikace se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými.
- Učíme žáky formulovat své myšlenky, argumentovat a obhajovat svůj vlastní názor s respektem k názorům ostatních a zároveň poslouchat názor jiných.
- Vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků.
- Podporujeme vzájemnou komunikaci žáků všech tříd – adaptační kurzy, lyžařské kurzy a další sportovní kurzy, společné výlety a exkurze.
- Podporujeme prezentaci aktivit školy samotnými žáky formou příspěvků na web, do školních časopisů, článků do regionálního tisku či do přípravné školní televize.
- Učíme žáky pravidlům elektronické komunikace.
- Vedeme žáky k vhodnému a rozumnému využívání internetu, upozorňujeme na možnost vzniku závislosti.
- Rozvíjíme schopnost a dovednost rozumět, domluvit se, číst a psát nejméně ve dvou cizích jazycích.
- Zadáváme žákům referáty, které poté přednášejí před třídou, a to nejčastěji za současného použití prezentační techniky.
- Ve vyučovacích hodinách užíváme skupinových forem práce.

Kompetence sociální a personální

Cíl: rozvíjet schopnost začlenit se do kolektivu, respektovat názor a práci druhých

Klíčové kompetence:

- zapojit do společnosti a vymezit roli v ní
- uvědomit si svá práva, povinnosti a zodpovědnost za sebe i svou rodinu
- naučit skupinové spolupráci, sebekontrole a sebehodnocení

Jak jich dosahujeme?

- Zapojujeme žáky do organizace školy (informační systém, výzdoba, organizace soutěží).
- Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Učíme žáky týmové práci a respektování společně dohodnutých pravidel chování.
- Učitelé podněcují u žáků empatii, sociální cítění a aktivní pomoc společensky a zdravotně znevýhodněným občanům.
- Odmítáme vše, co narušuje dobré vztahy, preferujeme vstřícnou a přátelskou atmosféru.
- Podporujeme vzájemnou pomoc při získávání vědomostí, znalostí a dovedností.
- Vedeme žáky k vzájemnému respektu.
- Učíme odmítavému postoji k negativním formám sociální komunikace.
- Při získávání kompetencí v této oblasti využíváme společné akce (školní adaptační kurzy a týdny, školy v přírodě, lyžařské zájezdy, exkurze).

Kompetence občanské

Cíl: vychovávat z žáků svobodné, zodpovědné a nezávislé osobnosti

Klíčové kompetence:

- posílit vědomí a sounáležitost s obcí, státem, resp. celou Evropou a světem
- porozumět odlišným kulturám a náboženstvím a opovrhovat rasismem a xenofobií
- naučit chránit životní prostředí a kulturní dědictví země

Jak jich dosahujeme?

- Uplatňujeme sebepoznávací metody, seznamujeme žáky s jejich právy, odpovědností a povinnostmi.
- Umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pravidel třídy, školy, společně pak dbáme na jejich dodržování.
- Organizujeme osobní setkávání (besedy, účast na společných akcích) žáků s významnými osobnostmi kultury, politiky, sportu a s dalšími osobnostmi, které jsou úspěšné v některé oblasti lidské činnosti a působí tak jako dobrý profesní i lidský příklad.
- Vedeme žáky k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice a seznamovali se s jinými kulturami. K tomu mimo jiné využíváme i přítomnosti žáků cizích národností ve škole.
- Žáky zapojujeme do projektů, kde se seznamují s kulturou jiných národů, navštěvujeme výstavy a kulturní akce zaměřené na odlišné kultury a náboženství.
- Seznamujeme žáky s náboženskou různorodostí Země.
- Odmítáme jakékoliv projevy ponižování, opovrhování, rasismu.
- Vysvětlujeme problémy menšin a důvody jejich postavení ve společnosti.
- Naším heslem je „různorodost je solí života“.
- Ve výchovách klademe důraz na prožitek.
- Ukazujeme, jak se liší podmínky pro život v jednotlivých zemích světa.
- Podporujeme kladný vztah k znevýhodněným občanům a k seniorům.
- Klademe důraz na environmentální výchovu. Žáky vedeme k třídění odpadů (konkrétně papíru a plastu), šetření vodou a energiemi.
- Zdůrazňujeme nutnost zachování přírodního bohatství Země a ochrany biosféry.

Kompetence pracovní

Cíl: vychovávat žáky k pozitivnímu a zodpovědnému přístupu k práci

Klíčové kompetence:

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k
- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání

Jak jich dosahujeme?

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- Různými formami (exkurze, filmy, besedy, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálně podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).
- Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku, apod.). Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vzdělávacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;
Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, externím školním psychologem, speciálními pedagogy a metodikem prevence. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je zpravidla pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) přehled předmětů speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být v naší škole zařazována podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče:

- řečová výchova,
- rozvoj grafomotorických dovedností,
- rozvoj vizuálně percepčních dovedností,
- nácvik sociální komunikace;
- logopedická péče,
- rozvíjení sluchového vnímání,
- prostorová orientace,
- rozumění mluvené i psané řeči a její produkci,
- další oblasti případně vychází z konkrétních obtíží žáka.

Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

3.3.1 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje zpravidla třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v §28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupce a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky;
Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, externím školním psychologem, speciálními pedagogy a metodikem prevence. Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinován výchovným poradcem.

Specifikace provádění podpůrných opatření, která mohou být uplatněna

a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
b) vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
c) účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
d) občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
e) obohacování vzdělávacího obsahu;
f) zadávání specifických úkolů, projektů;
g) příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
h) nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit (klub pro nadané žáky).

Všichni učitelé také v jednotlivých předmětech důsledně uplatňují individuální přístup ve vztahu k mimořádně nadaným dětem. Tyto děti jsou ve větší míře motivovány k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Děti mají možnost pracovat na počítači (vzdělávací programy) a individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). Jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti z různých vědních oborů), jsou pověřováni vedením a řízením skupin (vydávání časopisu, organizace akcí, preventivní programy atd.). Nadaní žáci se pravidelně zapojují do různých soutěží a olympiád, kde dosahují pěkných výsledků.

Žáci manuálně zruční a umělecky nadaní mohou rozvíjet svůj talent **v zájmových kroužcích** nebo v základní umělecké škole.

Žáci mimořádně nadaní mají možnost vzdělávat se prostřednictvím mezinárodních projektů – E-twinning, Erasmus, spolupráce s dalšími školami a institucemi, výjezdy do zahraničí aj. Pro tyto žáky bývá možnost zlepšit si své znalosti v anglickém jazyce, ve využití informačních a komunikačních technologiích velkou motivací pro jejich další studijní a profesní život. Týmová spolupráce urychluje a usměrňuje jejich sociální vyzrávání, usnadňuje navazování kontaktů s vrstevníky, někdy dokonce zahraničními.

Chování těchto žáků je nutné usměrňovat optimismem a taktem, avšak důsledně. Učitelé se významně podílejí na osobnostní výchově dětí, vedou je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Vzledem k dvouletému přechodnému období (září 2016 – srpen 2018) necháváme v novém ŠVP naší školy následující informace, i když nebudou odpovídat novelizaci školského zákona a vyhlášky. Pojmy, které jsou zde použité, jsou v souladu se zprávami školních poradenských zařízení, jejichž platnost začala před 1. 9. 2016 a bude ukončena v srpnu 2018.

3.3.2 Zabezpečení vzdělávání žáků s poruchami učení

Na základě vyšetření doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra jsou děti zařazovány do reedukační péče. S dětmi pracují vyškolené učitelky a asistenti pedagoga (na 1. stupni) a zkušené učitelky českého jazyka a matematiky (na 2. stupni), které úzce spolupracují s vyučujícími ostatních předmětů. V případě, že je u dítěte diagnostikována vývojová porucha učení, je pro dítě vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého pedagogové s dítětem v průběhu školního roku pracují. V něm se uvádí závěry a doporučení SPC s PPP, cíl reedukace, pomůcky, doporučení přístupy, spolupráce s rodiči (způsob pomoci, termíny konzultací s učiteli), jména učitelů, kteří budou s dítětem pracovat. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí na základě jeho pokroku.

Péči o děti se speciálními potřebami se věnují asistentky pedagoga. Systematická pomoc asistentky umožňuje individuální přístup hlavně na 1. stupni.

3.3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Někteří trpí také poruchou pozornosti.

Vzdělávání těchto žáků probíhá ve třídách na 1. a 2. stupni školy individuální integrace.

Ve spolupráci a na doporučení PPP a SPC se žáci vzdělávají podle zpracovaného individuální výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulací a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí se žáky stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování a důsledně dbát na to, aby žáci stanovená pravidla dodržovali. Učitelé zavedou přiměřený systém pochval a trestů.

V případě chování žáka na hranici snesitelného a přípustného sociálního jednání má škola stanovená pravidla dalšího postupu:

1. Intenzivní jednání s rodiči žáka s nabídnutím další pomoci.
2. Výchovná komise s přítomností zástupce sociálního odboru.
3. Výzva k vyšetření v poradenském pracovišti.
4. Výzva k vyšetření odborným lékaře – neurologem, dětským psychiatrem, pediatrem apod.
5. Jednání o diagnostickém pobytu v příslušném zařízení.
6. Jednání o léčebném postupu v příslušném zařízení.

V zájmu žáka a jeho zákonných zástupců postupují třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence a vedení školy tak, aby bylo dosaženo maximální shody a efektivity v řešení často složitých dlouhodobých výchovných situací. Všichni zaměstnanci vycházejí ze své povinnosti vytvářet všem žákům bezpečné výukové prostředí odpovídající věku a osobnosti žáků a cílům vzdělávacího programu.

3.3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Od školního roku 2011/2012 je zaveden program sociální odpovědnosti. Žáci přicházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí, budou moc na naší škole studovat bez placení školného. Rozhodující pro uplatnění této 100% slevy je prokázání že rodič/rodiče pobírají příspěvek na dítě. Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí mohou též požádat o zapůjčení notebooku či tabletu a dalších studijních pomůcek.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním zabezpečujeme tyto podmínky:

- individuální nebo skupinovou péči;
- přípravné třídy;
- pomoc asistenta pedagoga;
- menší počet žáků ve třídě;
- odpovídající metody a formy práce;
- specifické učebnice a materiály;
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu;
- spolupráci s psychologem, speciálním pedagogem – mopedem, sociálním pracovníkem, případně dalšími odborníky.

3.3.5 Zabezpečení vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Po předchozí konzultaci se zákonnými zástupce a podrobnými podklady ze školského poradenského pracoviště umožňujeme vzdělávání žáků se zdravotním postižením. Každý případ je individuálně posuzován s ohledem na přínos integrace jak pro handicapovaného žáka, tak pro zbylý třídní kolektiv.

Na vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním se podílí členové školního poradenského pracoviště: školní speciální pedagog, školní psycholog, metodik prevence a výchovný poradce. Doporučí-li akreditované poradenské pracoviště podporu žákovi asistentem pedagoga, žádá škola o zřízení jeho funkce a o finanční prostředky na jeho plat. Vzdělávání se pak uskutečňuje s podporou asistenta pedagoga ve vymezené hodinové dotaci.

3.3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků – cizinců

Žáci – cizinci jsou zařazeni do ročníku, jemuž odpovídají věkem s přihlédnutím k dosavadnímu průběhu vzdělávání, resp. k jazykové vybavenosti žáka. Probíhá orientační diagnostika jazykových schopností a dle potřeby je sestaven individuální vyrovnávací plán žáka, jehož cílem je pojmenovat všechny oblasti, v nichž daný žák potřebuje intenzivně rozvíjet své jazykové dovednosti a stanovit cíle, jichž by měl žák ve vymezených oblastech dosáhnout. V případě výrazné jazykové bariéry je postupováno dle školského zákona. Pro hodnocení žáka – cizince z oboru resp. předmětu Česky jazyk a literatura je nutné považovat případnou jazykovou bariéru, v době tří po sobě jdoucí pololetí za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení výkonu žáka i v ostatních předmětech pedagog musí zohlednit úroveň znalosti českého jazyka resp. do jaké míry případná jazyková bariéra ovlivňuje reálný výkon žáka. Se souhlasem zákonných zástupců je žákovi nabídnuta možnost docházení na hodiny českého jazyka ke školnímu speciálnímu pedagogovi, případně využívání další externí podpory. Žáci – cizinci jsou integrováni do českého prostředí s ohledem na jejich původ, který mohou prezentovat ve vybraných třídních a celoškolních projektech i běžné výuce.

3.3.7 Výchovné poradenství

Činnost výchovného poradenství je ve škole rozdělena mezi výchovného poradce a preventivu sociálně patologických jevů. Důraz je kladen na jejich komunikaci s vedením školy, třídními učiteli a rodiči. Do dlouhodobé koncepce patří adaptace žáků nových ročníků na nové školní prostředí, profesní orientace žáků, zabezpečení výuky žáků se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami, zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných, vzdělávání žáků se speciálními potřebami – zdravotně postižení, práce se žáky cizí státní příslušností a z etnických menšin, práce se žáky s poruchami učení.

Formy práce výchovného poradce jsou specifikovány v plánu práce, který je vytvářen každý školní rok a v minimálně preventivním plánu. Mezi hlavní cíle prevence sociálně patologických jevů patří výchova ke zdravému životnímu stylu, vytváření pozitivního sociálního klimatu, zvyšování sociálních kompetenci žáků i učitelů, umění vyrovnat se se zátěžovými situacemi, formování vhodných postojů ke společensky nežádoucím jevům, resp. jejich potlačení na půdě naší školy.

Realizace prevence probíhá v rámci výuky konkrétních předmětů. Klíčové vyučovací oblasti jsou oblast zdravého životního stylu (Health, Člověk a jeho svět, Tělesná výchova, Science), oblast společenská (formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence), oblast přírodovědná (biologie člověka, fyziologie, chemie), oblast rodinné a občanské výchovy (Člověk a jeho svět, Člověk a společnost), oblast sociálně právní (právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k těmto jevům, práva dítěte apod.). Preventivní témata jsou zařazena do tematických plánů především v následujících předmětech: Health, Science, Chemie, Tělesná výchova, okrajově se jimi zabývá také Český jazyk (literatura), Člověk a jeho svět, Zeměpis, Arts.

Prevence sociálně patologických jevů je nedílnou součástí ŠVP jednotlivých předmětů i kurzů, jako je adaptační kurz, projektový týden a kurzy sportovní.

3.4 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání	ANJ, ČJS, WRK	ANJ, ČJS, WRK	ANJ, ČJS, WRK	ČJL, ANJ, ČJS	ANJ, MAT	ANJ, NEJ, ŠPJ, ICT, DĚJ, ZEM,	ŠPJ, MAT, ICT, ZEM, FYZ	NEJ, ŠPJ, MAT, ZEM	NEJ, ŠPJ, MAT, ZEM, FYZ
Sebepoznání a sebepojetí	ČJL, ČJS, TEV	ANJ, TEV	ANJ, TEV	ANJ, ICT, TEV	ANJ, ČJS, TEV	MUS, TEV	ANJ, ICT, TEV	CHE, TEV	TEV
Seberegulace a sebeorganizace	MUS	MUS	ICT	MUS	ANJ, MUS	MUS	CHE,	CHE, FYZ	SP, CHE
Psychohygiena	ANJ	ANJ, TEV	ANJ, ICT, TEV	ANJ, ČJS, TEV	ČJS, TEV	SCI	ICT		CHE
Kreativita	ANJ	ANJ	ANJ	ANJ	MAT, ICT	MAT, ICT, MUS,	MAT, MUS, ZEM	MAT, ZEM, FYZ	MAT, ZEM, FYZ

						ART, ZEM			
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí		ANJ	ANJ	ANJ		ANJ	ICT		
Mezilidské vztahy	ANJ	ČJL. ANJ	ČJL, ANJ	ANJ		ANJ			SP, HLT
Komunikace	ČJL, ANJ, ČJS, WRK	ČJL, ČJS, WRK	ANJ	ČJL, ANJ, ICT		ČJL, ANJ, MUS, ZEM	ČJL, MUS, DĚJ, ZEM,	FAV, DT, ZEM, HLT	ŠPJ, FAV, ZEM
Kooperace a kompetice	MUS, TEV	MUS, TEV	MUS, TEV	TEV	TEV	MUS, ZEM	MUS, ZEM	ZEM	SP, ZEM
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				ČJL		ANJ	ANJ	DĚJ, CHE,	MAT
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJL	ANJ	ANJ	ČJL, ČJS		ČJL, MUS, ZEM	ČJL, HLT	ČJL, DĚJ,	ANJ, MAT, SP, HLT

Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	ANJ,	ANJ, ČJS	ANJ, ČJS	ANJ	ANJ	NEJ, ŠPJ	ANJ, ŠPJ	ČJL, ANJ, ŠPJ, SCI	ŠPJ
Občan, občanská společnost a stát		ČJS		ČJS, WRK		DĚJ,	ICT, DĚJ, VKO,	NEJ, DT, VKO	ANJ, SP, CHE
Formy participace občanů v politickém životě				VDO	VDO	DĚJ	VKO	VKO	MAT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VDO		MUS, DĚJ,	DĚJ, VKO, ZEM, VKO	DT, ZEM, VKO	ZEM

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímají	ANJ	ČJL, ANJ, MAT	ANJ, MAT,	ANJ, MAT	ČJL, ANJ	NEJ, ŠPJ, MAT, ICT, ART, SCI, TEV	ŠPJ, MAT, SCI, ZEM, TEV, KEK	ŠPJ, MAT, DĚJ, CHE, SCI, ZEM, TEV	NEJ, CHE, ZEM, TEV
Objevujeme Evropu a svět	ANJ	ANJ	ANJ	ANJ, MAT	ČJL, ANJ	ANJ, NEJ, DĚJ, KEK	MAT, DĚJ, ZEM, VKO	NEJ, DT, SCI, VKO	MAT, ZEM
Jsme Evropané	MUS		ČJL	MUS	ČJS, MUS	ČJL, MUS, DĚJ, KEK	ČJL, MUS, DĚJ, CHE, KEK. VKO	NEJ, VKO	ŠPJ, SP

Multikulturní výchova (MuV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	ANJ, ČJS	ČJL, ANJ	ANJ		ANJ	ANJ, NEJ, ŠPJ, MUS, ART, KEK	ŠPJ, MUS, VKO, ZEM, HLT, KEK, VKO	NEJ, ŠPJ, VKO	ČJL, NEJ, ŠPJ, SP, ZEM
Lidské vztahy	ANJ	ČJL, ANJ	ČJL, ANJ		ANJ, ČJS	TEV, KEK	ZEM, TEV, HLT, KEK, VKO	ZEM, TEV, HLT, VKO	ANJ, ZEM, FYZ, TEV
Etnický původ				ČJS	ČJS	ANJ, KEK	ANJ, ZEM, HLT, KEK, VKO	SCI, ZEM, VKO	ŠPJ
Multikulturalita				ČJL,	ČJS		ANJ,	ČJL,	ZEM

				ČJS			ZEM, HLT, KEK	ZEM, FYZ	
Princip sociálního smíru a solidarity					ČJS	KEK	VKO	ANJ, VKO	ZEM

Enviromentální výchova (EV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy			ČJS	ANJ, ČJS	ANJ, ČJS, WRK	SCI, ZEM	ANJ, SCI, ZEM	CHE, ZEM	NEJ, ZEM
Základní podmínky života	ANJ	WRK	ANJ	ANJ, ČJS	ANJ, ČJS, WRK	MAT, ZEM	MAT, CHE, ZEM, FYZ	MAT, CHE, SCI	FYZ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		ANJ		ČJS	ČJL, ANJ, ČJS, WRK	ICT, ART, ZEM, TEV	ANJ, CHE, SCI, ZEM, FYZ,	ČJL, ANJ, MAT, CHE, ZEM,	ČJL, ŠPJ, MAT, CHE, ZEM,

							TEV	TEV	FYZ, TEV
Vztah člověka k prostředí	ANJ, MAT, WRK	ČJL, MAT, WRK	ANJ, MAT, WRK	ANJ, MAT, WRK	ANJ, MAT, ČJS, WRK	ANJ, MAT, SCI, ZEM	ZEM	CHE, SCI, ZEM, FYZ	ČJL, CHE, ZEM, FYZ

Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
Receptivní činnosti	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			MAT	ČJL	ANJ, MAT	ČJL, MAT, ICT, MUS, ZEM	MAT, MUS, CHE, ZEM	ČJL, FAV, ZEM	MAT, FAV, SP, DĚJ, CHE, ZEM
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			ČJL	ANJ	ČJL, ANJ	ČJL, ANJ, ZEM, TEV	ČJL, CHE, TEV, HLT	ČJL, FAV, CHE, SCI, TEV	FAV, ZEM, TEV

Stavba mediálních sdělení				ČJS			ANJ	ANJ, FAV, DĚJ, KEK	ANJ, FAV
Vnímání autora mediálních sdělení				ČJL, ANJ	ČJL, ANJ			FAV	FAV
Fungování a vliv médií ve společnosti				ANJ	ANJ, ČJS			ANJ, FAV, CHE	ČJL, FAV, SP, CHE, SCI
Produktivní činnosti									
Tvorba mediálních sdělení	ANJ		ČJL, ICT	ANJ	ICT	MUS	ČJL, ICT, MUS	ANJ, NEJ, FAV, DT, FYZ	ČJL, ANJ, SPJ, FAV
Práce v realizačním týmu				ANJ	ICT	ČJL, MUS		FAV, DT, FYZ	FAV, ZEM

4. Učební plán

4.1 Školní učební plán pro 1. stupeň ZŠ

Časová dotace v RVP ZV	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem	Rozdělení disponibilní dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
33	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7	7	7	7	35	2
9		Anglický jazyk	3	3	4	4	4	18	9
20	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	5	23	3
1	Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	1	1	1	3	2
12	Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3	12	
12	Umění a kultura	Hudební výchova/Music	1	1	1	1	1	5	
		Workshop	2	2	3	3	2	12	
5	Člověk a svět práce								
10	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
16		Disponabilní časová dotace	5	5	2	2	2	16	
		Minimální časová dotace	18	18	22	22	22	102	
		Realizovaná časová dotace	21	21	25	26	25	118	
		Maximální časová dotace	22	22	26	26	26	118	

4. 2 Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň ZŠ

Při výstavbě školního vzdělávacího plánu byly dodrženy následující podmínky:

1. Při tvorbě ŠVP byla dodržena celková časová hodinová dotace.
2. Při tvorbě ŠVP nebyla překročena maximální hodinová dotace pro dané ročníky (viz tabulka učebního plánu).
3. Při tvorbě ŠVP byla dodržena minimální týdenní hodinová dotace pro každý ročník.
4. Při tvorbě ŠVP byly začleněny a jsou realizovány se všemi žáky na daném stupni všechna průřezová témata.
5. Při tvorbě ŠVP byly v plném rozsahu využita dotace disponibilních hodin v plném rozsahu v českém jazyce, anglickém jazyce, matematice a informatice.
6. Předmět Workshop realizuje a propojuje vzdělávací oblast Člověk a svět práce a Umění a kultura. Hodinové dotace i výstupy jednotlivých oblastí jsou řádně naplněny.
7. Součástí tělesné výchovy na 1. stupni je plavecký výcvik, který je realizován plaveckým kurzem ve 2. a 3. třídě. Viz dodatek č. 1 ŠVP.
8. Na 1. stupni může učitel podle potřeby samostatně provádět přesuny hodin v rámci rozvrhu při dodržení týdenní hodinové dotace.
9. Během školního roku si každá třída organizuje jednodenní nebo vícedenní školní výlety (a projekty), které mají poznávací a vzdělávací obsah, ale také cíl posilovat dobré vztahy ve třídě.

4.3 Školní učební plán pro 2. stupeň ZŠ

Časová dotace v RVP ZV	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem	Rozdělení disponibilní dotace
			6.	7.	8.	9.		
15	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16	1
12		Anglický jazyk	4	4	4	4	16	4
6		Další cizí jazyk	2	2	2	2	8	2
15	Matematika a její aplikace	Matematika	3	3	3	4	13	2
		Matematika v anglickém jazyce	1	1	1	1	4	
1	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	-	-	2	1
11	Člověk a společnost	Dějepis	1	1	1	2	5	**1**
		History	1	1	-	-	2	
		Kořeny evropského kultury	2	1	-	-	3	
		Výchova k občanství	-	1	1	-	2	
3	Člověk a svět práce	Digitální technologie	-	-	1	-	1	
		Svět práce	-	-	-	2	3	
21	Člověk a příroda	Fyzika	-	1	2	2	6	7
		Chemie	-	-	2	2	4	
		Science	2	2	2	2	8	
		Science v anglickém jazyce	1	1	1	1	4	
		Zeměpis	2	1	2	2	7	

10	Umění a kultura	Hudební výchova/Music	2	2	2	-	6	
		Výtvarná výchova/Art						
		Volitelný předmět Filmová a audiovizuální výchova	-	-	2	2	4	
10	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví/Health	-	2	-	-	2	
		Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
18		Disponabilní časová dotace	1	3	5	9	18	
		Minimální časová dotace	28	28	30	30	116	
		Realizovaná časová dotace	28	30	32	32	122	
		Maximální časová dotace	30	30	32	32	122	

4.4 Poznámka k učebnímu plánu pro 2. stupeň ZŠ

1. Při tvorbě ŠVP byla dodržena celková časová hodinová dotace.
2. Při tvorbě ŠVP nebyla překročena maximální dotace pro dané ročníky (viz. tabulka učebního plánu).
3. Při tvorbě ŠVP byla dodržena minimální týdenní hodinová dotace pro každý ročník.
4. Při tvorbě ŠVP byly začleněny a jsou realizovány se všemi žáky na daném stupni všechna průřezová témata.
5. Při tvorbě ŠVP byla v předmětu český jazyk začleněna disponibilní dotace.
6. Při tvorbě ŠVP byla v předmětu anglický jazyk začleněna disponibilní dotace.
7. Při tvorbě ŠVP byla v předmětu další cizí jazyk začleněna disponibilní dotace.
8. Při tvorbě ŠVP byla ve vzdělávací oblasti matematika a její aplikace začleněna disponibilní dotace.
9. Při tvorbě ŠVP byla v předmětu informatika začleněna disponibilní dotace.

10. Při tvorbě ŠVP byla v předmětu digitální technologie začleněna disponibilní dotace.
11. Při tvorbě ŠVP byla ve vzdělávací oblasti člověk a společnost začleněna disponibilní dotace.
12. Při tvorbě ŠVP byla ve vzdělávací oblasti člověk a příroda začleněna disponibilní dotace.
13. Při volbě dalšího cizího jazyka studenti volí mezi španělským jazykem a německým jazykem. Druhý cizí jazyk je nabízen od 6. ročníku.
14. Předměty Health, Science v anglickém jazyce, Matematika v anglickém jazyce, Kořeny evropského Kultury, History jsou vyučovány v anglickém jazyce.
15. Výstupy a učivo vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou realizovány a naplňovány předměty Art, Music a dále je rozšířena povinně volitelným předmětem Filmová a audiovizuální výchova.
16. V rámci předmětu Filmová a audiovizuální výchova, Music s Art probíhá výuka pomocí metody CLIL.
17. Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována a naplňována předměty Dějepis, History, Kořeny evropské kultury a Výchova k občanství.
18. Vzdělávací oblast Člověk a příroda je realizována a naplňována předměty Fyzika, Chemie, Science, Science v anglickém jazyce a Zeměpis.
19. Součástí tělesné výchovy je lyžařský výcvik. Účast žáků není povinná a výcvik se naplňuje podle zájmu.
20. Součástí výuky jsou pravidelně organizované školní projekty, exkurze a zahraniční exkurze.
21. Předmět Health obsahuje výstupy a učivo vzdělávacího oboru výchova ke zdraví.
22. Předměty Digitální technologie a Svět práce obsahují výstupy a učivo vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.

4.5 Výuka metodou CLIL

CLIL (Content and Language Integrated Learning, tj obsahově a jazykově integrované učení) patří k významným kurukulárním trendům současného evropského školství, a je jednou z možných strategií dvojjazyčného vzdělávání. CLIL, se stal pevnou součástí jazykové politiky na základě dokumentu Evropské unie pod názvem Podpora jazykového vzdělávání a lingvistické rozmanitosti: Akční plán 2004 – 2006. Dokument předpokládá, že obsahově a jazykově integrované učení se bude podílet na cílech Unie v oblasti jazykového vzdělávání především tím, že žák si bude moci na hodině bezprostředně ověřit nově nabyté jazykové dovednosti a posílí tím tak své sebevědomí pro další studium jazyka.

CLIL, plně integruje výuku učiva jak daného předmětu, tak i cizího jazyka. CLIL, má výrazný interdisciplinární charakter, kdy dochází k propojení jazykové výuky a vyučovacího předmětu. Jazyk je prostředkem pro výuku vzdělávacího obsahu, a ten se naopak stává zdrojem pro výuku jazyků.

Mezi nesporné východy CLIL, patří přirozené prostředí pro výuku a rozvoj cizího jazyka. Žáci použijí cizí jazyk v naprosto přirozeném prostředí a ne v uměle vykonstruovaných situacích tak, jak se děje v hodinách cizího jazyka. Jsou lépe motivováni a jsou zároveň účastni bezprostředního použití jazyka. Hodina jednoho nejazykového předmětu umožní tak nenásilné osvojování si cizího jazyka.

Samotná metoda má různé podoby. Metody jsou využívána na základě již získaných znalostí a dovedností v anglickém jazyce a také s ohledem na vzdělávací období. Užívány jsou tyto tři metody:

1. Vzdělávací obsah cizího jazyka je zaměřen na slovní zásobu tematicky spojenou s nejazykovým předmětem. Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v češtině. Pokyny na hodině jsou střídavě v českém a cizím jazyce. Tato metoda je vhodná pro první vzdělávací období 1. stupně ZŠ.

2. Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v českém jazyce, informace hledají živi v cizojazyčném textu, odpovědi žáci formulují česky. Pokyny na hodině jsou v cizím jazyce. Tato metoda je vhodná pro první vzdělávací období 1. stupně ZŠ.

3. Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v cizím jazyce, žáci odpovídají v českém i v cizím jazyce (nebo pouze v anglickém jazyce), materiály mohou vyhledávat v obou jazycích. Gramatické jevy cizího jazyka vysvětluje učitel česky i v cizím jazyce, se slovními obraty, jazykovými styly a textovými útvary seznamuje žáky v cizím jazyce, případně objasní v mateřštině.

Vyvrcholením metody CLIL je výuka nejazykového předmětu v cizím jazyce s tím, že žáci ovládají odborné pojmy nejen v cizím jazyce, ale i ve své mateřštině. Výuku metodou CLIL realizují aprobovaní učitelé či rodilí mluvčí.

Předměty, které jsou vyučovány metodou CLIL na 2. stupni ZŠ:

- History
- Zeměpis
- Science
- Hudební výchova/Music
- Art
- Health
- Filmová a audiovizuální výchova

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, která je vyučována v rámci předmětu Workshop.

Cizí jazyk - Anglický jazyk a Další cizí jazyk – Španělský jazyk, Německý jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství;
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

5.1.1 Český jazyk a literatura

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

1. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení genetickou metodou;
- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce;
- osvojení základních pravopisných jevů;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika;

- *Mediální výchova (MV):* Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení;
- *Multikulturní výchova (MKV):* Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita;
- *Výchova demokratického občana (VDO):* Občanská společnost a škola;
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS*): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;
- *Environmentální výchova (EV):* Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí.
- Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodin	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura je s ohledem na malé množství žáků ve třídě vyučován v nedělených třídách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle předem stanoveného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy nebo v multimediální a počítačové učebně, alespoň jednou za školní rok v městské knihovně nebo vybraných veřejných budovách (např. pošta, vlakové nádraží apod.). Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem literární výchovy ročně. Během školního roku je zařazována řada třídních projektů. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu;
- motivuje žáky, aby si vedli portfolio četby, tím sledovali pokrok ve svém čtenářství a rozvíjeli svůj pozitivní vztah k literatuře;
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit;
- podněcuje zájem žáků o jazyk a jazykovou kulturu tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích i soutěžích, které si uspořádají sami.

Žák

- žák se učí číst nejen pro zábavu, ale také se učí číst pro poučení, učí se učit z textu;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- umí soustředěně naslouchat textu a vyjadřovat své pocity z textu
  umí pracovat s chybou;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti – dle svých schopností si vede portfolio z četby.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh zaměřených na řešení jazykových problémů vede žáky k tomu, aby si zaznamenávali důvody řešení a postup jednotlivých kroků a své záznamy využili při argumentaci a obhajobě řešení;
- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti

- žák je stimulován reálnými situacemi (vyprávěním, čtením, dotvářením a vymýšlením příběhů vzniká autentický jazykový materiál),

Žák:

- rozpozná jazykové problémy, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z četby, a tím podporuje zájem žáků o četbu;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu a tím je vede k tomu, aby vnímali školní média jako jeden z prostředků komunikace;
- s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků;
- učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci,
- podporuje vizuální komunikaci - „čtení“ obrazového sdělení na forografii, ilustraci…

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;
- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní zodpovědnosti při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému;
- vytvářením vhodných příležitostí k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;

- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce.

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas.

První ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - rozlišuje slovo, slabiku, hlásku, písmeno - čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky - pozná větu, píše na konci věty tečku	- písmena: malá, velká, tiskací a psací délka samohlásek opis a přepis slov a vět	- OSV: *Sociální rozvoj*- Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)
ČJL-3-2-05	- ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- kultura mluveného projevu	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	- čte nahlas slova, věty a krátké texty - rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek	- věcné čtení	- Matematika: číslo a početní operace
ČJL-3-1-02	- rozumí jednoduchým písemným pokynům - adekvátně reaguje na mluvené	- naslouchání: praktické a věcné čtení	- OSV: *Osobnostní rozvoj* - Sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně)

	pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání)		
ČJL-3-1-03	- pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se	- souvislý mluvený projev - technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (komunikace v různých situacích - zdvořilé vystupování; Komunikace (technika řeči, verbální i neverbální sdělování)
ČJL-3-1-05	- s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu		
ČJL-3-1-04	- mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost		
ČJL-3-1-06	- v promluvách užívá vhodné verbální prostředky řeči		
ČJL-3-1-07	- krátce a souvisle vypráví své zážitky		
ČJL-3-1-08	- uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní - udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači	- hygiena psaní	
ČJL-3-1-09	- píše správně tvary písmen a číslic i podle diktátu - kontroluje vlastní písemný projev - orientuje se na klávesnici počítače	- technika psaní	- Matematika: Číslo a početní operace

ČJL-3-1-11	- seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti - podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh	- mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (pěstování komunikačních dovedností - dialog)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-01	- čte literární texty, pozorně naslouchá čtení - recituje básně, říkadla a rozpočítadla, zpaměti je přednáší	- čtení - naslouchání - literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) - tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace	
ČJL-3-3-02	- vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav		- OSV: *Morální rozvoj* - Hodnoty, postoje, praktická etika (projevy, chování lidí)
ČJL-3-3-03	- odliší jednotlivé literární pojmy		
ČJL-3-3-04	- pracuje tvořivě s literárním textem, dramatizuje jej		

Druhý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	- rozděluje slova na konci řádků - seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmene - identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti - označí přízvučnou slabiku ve slově - správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov	- slabika - abeceda - spisovná výslovnost - spodoba znělosti - slovní přízvuk	
ČJL-3-2-02	- rozpozná slovo nadřazené ve skupině slov - ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené - v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdrobněliny, vytvoří vlastní - přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významem opačného - rozpozná a uvede více významů u známých slov	- význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdrobněliny	- Matematika: Číslo a početní operace - Matematika: Závislosti a vztahy, práce s daty
ČJL-3-2-08	- aplikuje pravidla psaní u, ú, ů, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis	- pravopis lexikální - vlastní jména	

	zdůvodní - správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní		
ČJL-3-2-03	- rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj,věc, okolnost, vlastnost)	- významové okruhy slov	
ČJL-3-2-07	- rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání podle komunikačního záměru mluvčího - zaznamenává správně interpunkci na konci věty - moduluje melodii výpovědi podle svého záměru - v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci	- druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího	- OSV: *Sociální rozvoj* - Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy)
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	- čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty - jednoduše reprodukuje přečtené texty	- čtení s porozuměním	
ČJL-3-1-02	- rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje - rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle	- čtení a naslouchání s porozuměním	
ČJL-3-1-03	- podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení - vyslechne druhého, naváže na téma zmíněná partnerem	- mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (komunikace v různých situacích, pozdrav, prosba, omluva)
ČJL-3-1-05	- správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v	- mluvený projev: nonverbální	

	připravených i nepřipravených školních projevech	prostředky	
ČJL-3-1-06	- v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a tempa řeči, pauz a důrazu - svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou	- mluvený projev	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (verbální a neverbální komunikace) - MuV: Lidské vztahy (rozvíjení empatie)
ČJL-3-1-10	- píše krátká sdělení podle pokynů učitele	- psaný projev žáka	- Rozšiřující učivo: psaní na počítači
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-01	- při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči	- krásná literatura - poslech literárních textů - přednes literárních textů	- MuV: Kulturní direfence (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti) - EV: Vztah člověka k prostředí (náš životní styl) - VMEGS: Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích)
ČJL-3-3-02	- stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu - vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komiksem, obrázkem	- reprodukce textu - počátky interpretace literatury	
ČJL-3-3-03	- odliší vyjadřování v próze a ve verších - rozumí základním literárním pojmům	- literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka - literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér - čtení s porozuměním - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání tvůrčí psaní	
ČJL-3-3-04	- vymyslí závěr jednoduchého - zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázků		

Třetí ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-08	- odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů	- pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena	
ČJL-3-2-04	- rozezná slovo ohebné a slovo neohebné - v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy	- tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy	- Matematika: Číslo a početní operace
ČJL-3-2-06	- spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy - obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele	- spojování vět - spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce	- Rozšiřující učivo: vyhledává významové souvislosti mezi slovy ve větě
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	- čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - vyhledává informace v encyklopediích a slovnících pro děti - při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky - reprodukuje obsah textu	- čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem	- MeV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování) - Matematika: Číslo a početní operace

	- doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu		
ČJL-3-1-02	- aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole	- naslouchání a čtení s porozuměním	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (komunikace v různých situacích)
ČJL-3-1-03	- dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt - rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušení a uvede důvod	- mluvený projev: dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (dialog a jeho pravidla) - ANJ: Pravidla komunikace
ČJL-3-1-06	- naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky - odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním	- mluvený projev: kultivace mluveného projevu žáka	- Matematika: Číslo a početní oprace
ČJL-3-1-07	- v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný, opraví chyby v samotném vypravování spolužáka		- MeV: Tvorba mediálního sdělení (tvorba vhodných sdělení pro školní média)
ČJL-3-1-10	- sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty - v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově	- psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, chat), grafické symboly - rozvoj slovní zásoby	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-02	- ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- zážitkové čtení a naslouchání - reprodukce literárního textu	

ČJL-3-3-04	- podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací či hudebním doprovodem	- tvořivé činnosti s literárním textem	- MuV: Mezilidské vztahy (předsudky a stereotypy) - Rozšiřující učivo: komiks, příprava představení, výstavka prací
ČJL-3-3-03	- rozliší poezii a prózu - pozná a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku - uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti	- literární pojmy: verš, rým, pohádka dětská literatura	- VMEGS: Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) - Rozšiřující učivo: debata o vlastní četbě, čtenářský kroužek, čtenářská beseda

Čtvrtý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-2-01	- vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu	- význam slova: synonyma, vícevýznamová slova	- Matematika: Číslo a početní operace
ČJL-5-2-02	- v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou - podle učitele graficky zaznamená stavbu slova - rozpozná a správně napíše předponu a předložku, zvládá jejich pravopis	- stavba slova: kořen, předpona a část příponová	
ČJL-5-2-03	- vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh - ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru	- tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves	- Matematika: Číslo a početní operace
ČJL-5-2-04	- vhodně užívá koncovky spisovné a nespisové s ohledem na komunikační situaci - určí nespisovné tvary u českých slov - označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov		

ČJL-5-2-05	- ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici - ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen	- skladba: základní větné členy, nevyjádřený podmět, souvětí souřadné a podřadné spojovací výrazy	- ANJ: slovní druhy.
ČJL-5-2-07	- ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele		
ČJL-5-2-08	- píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných	- pravopis: lexikální	- MAT: Číslo a početní operace.
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01	- sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky	- čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení - osnova textu - výpisky - vypravování - popis	- MAT: Číslo a početní operace.
ČJL-5-1-02	- v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní - vypíše z textu požadované informace - vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět		- MAT: Netradiční aplikační úlohy a problémy. - Rozšiřující učivo: porovnávání informací ze dvou zdrojů - OSV: *Osobnostní rozvoj* - Rozvoj schopností poznávání (cvičení vnímání, pozornosti a soustředění) - MeV: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (hledání rozdílu mezi informativním a zábavním sdělení) - Rozšiřující učivo: Vyhledávání informací s použitím ICT
ČJL-5-1-03	- doplní neúplný text		- Rozšiřující učivo: dokončení pohádky

	- sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti)		- MuV: Multikulturalita (vyprávění o setkání s projevy odlišných kultur - podle osobních zkušeností nebo četby)
ČJL-5-1-04	- reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je - zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat		- MAT: Číslo a početní operace - Rozšiřující učivo: porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJL-5-1-05	- dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu - vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí jej	- mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost - elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon	- OSV: *Sociální rozvoj* - Komunikace (pravidla komunikace s ohledem na prostředí a adresáta) - Rozšiřující učivo: komunikace žáka s použitím ICT
ČJL-5-1-08	- postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností - rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu)		
ČJL-5-1-07	- dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči promluvu upraví podle změněného záměru		
ČJL-5-1-09	- správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech - dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem - vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě	- písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník	- OSV: *Morální rozvoj* - Hodnoty, postoje, praktická etika (dodržování společenských norem a pravidel slušnosti v písemném projevu - MAT: Číslo a početní operace

ČJL5-1-10	- sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text - tvoří nadpisy, člení text na odstavce - v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost - podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk - popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup	- vypravování - popis	
ČJL-5-1-06	- za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich	- věcné naslouchání a čtení	- MeV: Vnímání autora mediálních sdělení (postoje a názory autora mediálních sdělení)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-5-3-01	- sdělí své dojmy z přečteného textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části své dojmy vyjádří písemně i ústně - označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní - vypíše z textu informace dle zadání učitele - vypíše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu	- zážitkové čtení - interpretace literárního díla	
ČJL-5-3-02	- přednáší a volně reprodukuje text tvoří vlastní text na dané či vlastní téma	- tvořivé činnosti s literárním textem	- OSV: *Morální rozvoj* - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJL-5-3-03	- rozliší poezii, prózu a drama odliší umělecký text od neuměleckého	- literární pojmy: druhy a žánry, literatura neumělecká	

Pátý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-2-01	- najde v textu větu, která obsahuje slovo vícevýznamové	- význam slov: slovo vícevýznamové	
ČJL-5-2-02	- určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu, část příponovou a koncovku - uvede slova příbuzná k českým slovům - uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou - graficky označí ve slovech kořen slova, slovotvorný základ, předponu a příponovou část	- slovotvorba: odvozování slov, slovotvorný základ - stavba slova: kořen slova, příbuznost slov	
ČJL-5-2-03	- určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen - určí mluvnické kategorie slovesa - osobu, číslo, způsob, čas - vyhledá složené tvary slovesa - určí druh a vzor přídavných jmen, píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých - rozpoznává neohebné slovní druhy (s výjimkou částic) - správně píše předložku s/z	- tvarosloví: vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, předložky, pojmy - pravopis morfologický	- **MAT:** Číslo a početní operace

ČJL-5-2-05	- označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty - na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem	- skladba:základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený	- **Rozšiřující učivo:** valence - větný vzorec (minimální věta)
ČJL-5-2-06	- pozná souvětí - spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem	- skladba: věta jednoduchá a souvětí	
ČJL-5-2-07	- upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz		
ČJL-5-2-09	- píše správně i/y v koncovkách příčestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech	- pravopis syntaktický	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01	- vymyslí název úryvku textu - rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci - z přečteného textu vyvozuje závěry - sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky	- čtení s porozuměním	- **MeV:** Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce) - **MAT:** Číslo a početní operace - **Rozšiřující učivo:** autorský záměr diskuse o porozumění textu
ČJL-5-1-02	- rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl - porovnává informace ze dvou zdrojů	- poznámky a výpisky	- **MAT:** Netradiční aplikační úlohy a problémy.
ČJL-5-1-03	- doplní neúplné sdělení - opraví neúplné sdělení jiného žáka - zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu	- celistvost a soudržnost textu	
ČJL-5-1-06	- při skupinové práci najde v reklamě nebo	- čtení a naslouchání s porozuměním	- **MeV:** Vnímání autora mediálního

	inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje		sdělení (prostředky pro vyjádření nebo zastření názoru) - **Rozšiřující učivo:** tvořivá práce s reklamou interpretace
ČJL-5-1-08	- najde ukázku nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil - rozpozná vhodnost použití spisovné a nespisovné výslovnosti dle situace - vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace	- literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace	- **Rozšiřující učivo:** komunikace žáka s použitím ICT
ČJL-5-1-09	- správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu	- slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz	
ČJL-5-1-10	- zdůvodní význam osnovy - na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce		- **ANJ:** osnova
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-5-3-02	- napíše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky - ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm	- tvořivé činnosti s literárním textem	- **VMEGS:** Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů) - **EV:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině mého domova způsobené lidskou činností) - **Rozšiřující učivo:** Úvod do kritického myšlení
ČJL-5-3-03	- odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní	- základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná - literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň - slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň	
ČJL-5-3-04	- charakterizuje základní žánry literatury		- **VNEGS:** Jsme Evropané (kořeny a

	pro děti - pozná v textu zvláštní či zvláštně užité jazykové prostředky jazyka, za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí - uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu - popíše svými slovy kompozici povídky	- populárně naučné texty: encyklopedie, slovník	zdroje evropské civilizace); Objevujeme Evropu a svět (poznávání) - **Rozšiřující učivo:** beseda o knihách a četbě

2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení předmětu

I na 2. stupni je výuka rozdělena na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. **V jazykové výchově** žáci získávají základy systematického jazykového vzdělání potřebného pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání, prohlubují si obecné intelektové dovednosti, např. dovednost porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění, učí se vyhledávat a ověřovat potřebné informace v literatuře, slovních, encyklopediích, v tištěné podobě i na internetu.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, učí se výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky s ohledem na komunikační situaci a prostředí, učí se porozumět různým typům textu v tištěné i elektronické podobě, jež se vztahují k nejrůznějším situacím, a kriticky posuzovat jejich obsah, zejména rozpoznat manipulaci v mluvené, písemné i elektronické podobě a dokázat na ni adekvátně reagovat.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby v tištěné i elektronické podobě základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora, učí se formulovat vlastní názor na přečtené dílo, rozvíjejí své základní čtenářské návyky a schopnost vytvářet vlastní literární texty, žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a životní hodnotovou orientaci.

Ve výuce českého jazyka a literatury na 2. stupni je důraz kladen především na:

- vnímání a chápání jazykového sdělení;
- čtení s porozuměním;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a spaní ve spisovném jazyce;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních+
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení a prohlubování čtenářské gramotnosti tak, aby žák dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Komunikace, Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika.
- *Výchova demokratického občana (VDO):* Občanská společnost a škola
- *Mediální výchova (MeV):* Tematické okruhy receptivních činností. Kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu.
- *Multikulturní výchova (MuV):* Kulturní diference; lidské vztahy; Multikulturalita.
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):* Jsme Evropané.
- *Enviromentální výchova (EV):* Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí.
- *Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.*

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**4**	**4**	**4**	**4**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura je s ohledem na malé množství žáků vyučován v nedělených třídách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle předem stanoveného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy nebo v multimediální počítačové učebně, alespoň jednou za školní rok v městské knihovně nebo vybraných veřejných budovách. Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem literární výchovy ročně. Během školního roku je zařazována řada třídních projektů. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu;
- motivuje žáky, aby si vedli záznam četby, tím o četbě přemýšleli, na knihu nahlíželi z různých pohledů;
- rozvíjí v žácích pozitivní vztah k literatuře;
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit;
- podněcuje zájem žáka o jazyk a jazykovou kultur tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích i soutěžích, které si uspořádají sami.

Žák

- žák se učí číst nejen pro zábavu, ale také se učí část pro poučení, učí se učit z textu;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídní informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- umí soustředěně naslouchat textu a vyjadřovat své pocity z textu;
- umí pracovat s chybou
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislosti, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh zaměřených na řešení jazykových problémů vede žáky k tomu, aby si zaznamenávali důvody řešení a postup jednotlivých kroků a své záznamy využili při argumentaci a obhajobě řešení;
- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti;
- žák je stimulován reálnými situacemi (vyprávěním, čtením, dotvářením a vymýšlením příběhů vzniká autentický jazykový materiál);

Žák:

- rozpozná jazykové problémy, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické prostupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitost pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z četby, a tím podporuje zájem žáků o četbu;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu a tím je vede k tomu, aby vnímali školní média jako jeden z prostředků komunikace;
- s využitím konkrétní příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků;
- učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci;

- podporuje vizuální komunikaci – „čtení“ obrazového sdělení na fotografii, ilustraci...

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textu a záznamů obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi;

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;
- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní;
- zodpovědnosti při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému;
- vytvářením vhodných příležitostí k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce.

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas.

Šestý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-01	- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova;	- Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost	- Rozšiřující učivo: hlasová hygiena - MUS: Vokální činnost – hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy - MUS:Frázování, přízvuk a výraz při zpěvu
ČJL-9-2-02	- Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby - zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku;	- Obohacování slovní zásoby – skládání, odvozování, zkracování, přejímání z cizích jazyků - Stavba slova, funkční morfémy	
ČJL-9-2-03	- samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami;	- Tištěné a elektronické jazykové příručky	
ČJL-9-2-04	- Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci	- Ohebné slovní druhy	
ČJL-9-2-06 **ČJL-9-2-05**	- určí druhy všech slov v souvislém textu; - správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek; - určí druh a vzor přídavných jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací); - určí druh zájmen a číslovek; - určí slovesný rod; - opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků;	- Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie - Pravopis morfologický	

	- určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných);		
ČJL-9-2-07	- určí slovesný a jmenný přísudek; - určí ve větě základní a rozvíjející větné členy - píše správně i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem;	- Podmět - Přísudek - Předmět - Přívlastek - Příslovečné určení - Syntaktický pravopis	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-08	- vyhledá v textu klíčová slova; - podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku; - vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu; - zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu; - přednese rozšířenou zprávu, doplní ji multimediálními prvky;	- Základy studijního čtení - Písemný projev	- MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení) - Rozšiřující učivo: záznamy o zlepšování dovednosti žáka získávat, třídit a zpracovávat informace z textů
ČJL-9-1-10	- podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar; při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická pravidla;	- Vlastní tvořivé psaní - Slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/e-mail	- OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost za napsané, respektování osobnosti a identity lidí) - MeV – Práce v realizačním týmu (redakce vybraného média)
ČJL-9-1-04	- vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně;	- Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky	- OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (efektivní a asertivní komunikace)
ČJL-9-1-05	- v mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu;		
ČJL-9-1-06	- při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný		

	přízvuk a melodii, pauzy; - mluvený projev doprovodí vhodnými gesty a mimikou;		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-06	- uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text; - uvede nejznámější autory knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti;	- Základy literární teorie a historie - Literární druhy a žánry: dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, bajka, nonsensová literatura, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, balada - Fantasy – společná četba Hobita, průběžná práce s textem (školní i domácí) - Počátky interpretace literárních děl	- VMEGS – Jsme Evropané (zdroje evropské civilizace) - MUS: Rytmus
ČJL-9-3-01	- reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce; - ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka (své) běžné komunikace; - popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu; -		- OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot v chování druhých)
ČJL-9-3-03	- zformuluje správně a výstižně své dojmy z navštíveného divadelního či filmového představení;		
ČJL-9-3-09	- vyhledává informace z literární teorie a historie v tištěných a elektronických katalozích, encyklopediích a učebnici.	- Studijní čtení	

Sedmý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-08	- uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk; - přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů (učebnice, ICT); - na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní;	- Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků	- Rozšiřující učivo: hodnota a funkce spisovného jazyka - VMEGS – Jsme Evropané (zdroje evropské civilizace)
ČJL-9-2-02	- uvede způsoby obohacování slovní zásoby; - uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování; - u známých slov uvede, jak vznikla, u neznámých určí jejich původ podle slovníku; - nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty;	- Nauka o slovní zásobě: obohacování slovní zásoby, víceslovná pojmenování - Tvorba slov	
ČJL-9-2-04	- správně tvoří tvary obtížnějších zájmen a číslovek (jenž, týž, dva, oba, tři apod.); určí vid slovesa; - vhodně užije druhy příslovcí v základní i stupňované podobě; - rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše; - rozpozná typické příklady vlastních a	- Tvarosloví – opakování vybrané problematické jevy skloňování ohebných slovních druhů - Tvarosloví: neohebné slovní druhy	

	nevlastních předložek; - rozliší spojky souřadicí a podřadicí a správně jich užívá při tvorbě vět a souvětí;		
ČJL-9-2-06	- určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných); - vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně;	- Skladba – výpověď a věta, souvětí	
ČJL-9-2-07	- správně píše: velká písmena (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku), hláskové skupiny se znělostní spodobou v českých slovech, čárku v souvětí podřadném;	- Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-01	- v písemném sdělení odliší s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora; - při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu; - vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník);	- Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy)	- MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) - MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou, zprávou a jiným sdělením)
ČJL-9-1-02	- s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu, rozpozná komunikační záměr autora (v běžné komunikaci i v komunikaci v elektronické podobě);		- Rozšiřující učivo:záznamy o přečteném (např. formou podvojného deníku, I.N.S.E.R.T. a jiných metod aktivního čtenářství)
ČJL-9-1-10	- napíše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;	- Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby	- OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot druhých lidí a jejich projevů v chování)

			- Rozšiřující učivo: kazuistika na základě dlouhodobého pozorování (spolužáka, člena rodiny)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-06	- zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru; - uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil správně; - na základě školní práce a vlastní četby uvede významné představitele probíraných literárních žánrů a regionální literatury;	- Literární druhy a žánry: fantazy, sci-fi, epos, legenda, romance - Regionální literatura - Základy literární teorie a historie - Interpretace literárního díla	- VMEGS – Jsme Evropané (co Evropu spojuje a rozděluje)
ČJL-9-3-01	- interpretuje smysl (funkci) díla;		- Rozšiřující učivo: dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií) kulturní deník
ČJL-9-3-03	- formuluje dojmy z představení v divadle či kině či z adaptace literatury.		- MeV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba sdělení pro školní časopis a web)

Osmý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-08	- po poradě s učitelem a ve skupině spolužáků přiřadí správně české nebo moravské nářečí k vybrané textové ukázce; - vysvětlí pojmy obecná čeština,interdialekt a nářečí, zdůvodní, kdy je vhodné používat prostředků těchto útvarů národního jazyka;	- Obecná jazykověda: obecná čeština, interdialekt, nářečí	
ČJL-9-2-06	- odliší větu dvoučlennou, jednočlennou a větný ekvivalent; - určí druh podmětu – vyjádřený slovem, vyjádřený větou, nevyjádřený, všeobecný; - určí druh přísudku – slovesný, slovesně-jmenný, vyjádřený větou; - určí příslovečná určení; - rozhodne, zda je rozvitý přívlastek připojen k členu řídícímu pevně, nebo volně; - pozná přívlastek postupně rozvíjející; - rozliší souvětí souřadné a podřadné; - určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a větami; - správně navazuje věty a odstavce;	- Skladba: věta, větný ekvivalent, větné členy, druhy souvětí, nadvětná skladba	
ČJL-9-2-07	- píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché, aplikuje znalosti o přívlastku postupně rozvíjejícím a rozvitých větných členech;	- Syntaktický pravopis	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-07	- vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse; - zapojuje se aktivně do diskuse; - dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí;	- Komunikační žánry: diskuse, dialog	- VDO – občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů v životě školy)
ČJL-9-1-01	- ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet;	- Kritické čtení a naslouchání - Mluvený projev připravený a nepřipravený	- MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) - MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)
ČJL-9-1-02	- ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší subjektivní a objektivní sdělení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet;		- MuV – Multikulturalita (člověk jako příslušník multikulturní společnosti, přínosy i rizika spojená se soužitím lidí různých kultur) - EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (hodnota přírodní a kulturní krajiny a lidské aktivity v ní)
ČJL-9-1-03	- čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích, v diskusi s ostatními hledá možnou manipulaci autora a prezentuje závěry;		
ČJL-9-1-10	- napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;	- Písemný projev - Slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	- interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo, charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka; - v literárním textu nalezne neobvyklé nebo neobvykle užité jazykové prostředky (příznačné pro umělecký styl) a s pomocí učitele, odborné literatury a ve skupinové práci je zařadí; - popíše kompozici vybraného dramatického textu;	- Literární teorie - Literární interpretace - Literární historie - Drama - Literatura pro mládež - Ústní lidová slovesnost	
ČJL-9-3-07	- na základě četby charakteristických ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře; - v dramatickém textu označí a pojmenuje jeho základní znaky; odliší tragédii a komedii; - představí významné autory literatury pro mládež podle vlastního výběru;		- OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (postoje a hodnoty v chování lidí)
ČJL-9-3-03	- napíše jednoduché zhodnocení četby, návštěvy kulturní akce, a to v kontextu doby, v níž dílo vzniklo, z hlediska charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka;	- Adaptace literárních děl	
ČJL-9-3-08	- porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě.		

Devátý ročník ČJL			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-08	- zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka s pomocí slovníku; - s pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila;	- Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot - Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické	
ČJL-9-2-02	- správně přechyluje slova; - popíše význam přeneseného pojmenování, uvede charakteristické příklady frazému; - v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam;	- Tvorba slov - Význam slov: přenesená pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie	
ČJL-9-2-07	- správně píše slova přejatá; - správně užívá interpunkci ve větě jednoduché – aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce a samostatného větného členu; - správně užívá interpunkci v souvětí;	- Pravopis lexikální a syntaktický	

ČJL-9-2-04	- správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií; - správně užívá slova přejatá a jejich tvary; - správně užívá všech neohebných slov, včetně částic;	- Tvarosloví: tvaroslovné kategorie, neohebná slova	
ČJL-9-2-06	- graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí; - dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled; - určí doplněk;	- Skladba: věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědí a vět	
ČJL-9-2-05	- správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech;	- Jazyková norma a kodifikace	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-08	- zpracuje teze, z prostudované populární nebo odborné literatury vypracuje konspekt - samostatně zpracuje referát, výklad a úvahu;	- Připravený mluvený a písemný projev	- EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, kulturní památky)
ČJL-9-1-09	- správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu; - správně propojuje text prostředky nadvětného spojování; - uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost;	- Písemný projev - Nadvětné spojování	

ČJL-9-1-10	- napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary;	- Písemný projev: výklad, formální dopis, životopis, žádost	- EV – Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)
ČJL-9-1-03	- čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat; - s pomocí učitele identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora;	- Kritické čtení - Prožitkové čtení	- MeV – Vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov a záznamů z hlediska záměru autora)
ČJL-9-1-05	- užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru;	- Mluvený projev: kultivace projevu žáka	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-07	- uvede zásadní díla vybranýc epoch literární historie; - přiřadí dílo k literárnímu žánru;	- Literární historie - Literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie	- MeV – Fungování médií ve společnosti (role médií a propagandy v politických změnách) - MuV – Kulturní diference (člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, poznávání vlastního kulturního zakotvení)
ČJL-9-3-08	- rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu (autorů české a světové literatury 20. století podle výběru učitele), svá tvrzení zdůvodní;		Rozšiřující učivo: dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)
ČJL-9-3-09	- stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací;	- Adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks	

ČJL-9-3-01	- vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření zdroje;	- Připravený písemný a ústní projev	
ČJL-9-3-03	- uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi; - popíše kompozici literárního díla; - zaznamená zásadní myšlenky v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr;	- Kritické čtení	- MeV – Tvorba mediálních sdělení (tvorba věcně a jazykově vhodných mediálních sdělení
ČJL-9-3-05	- sdělí ústně nebo písemně své dojmy z kulturní akce, vybere momenty, které ho zaujaly, a stručně je okomentuje;		
ČJL-9-3-04	- vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla, opřený o argumenty vycházející z textu; - rozliší jasný případ kýče či braku od díla umělecky poctivého; - vnímá s porozuměním fakt, že mezi těmito kategoriemi nemusí být vždy ostrá hranice; - diskutuje o hodnotě literárního díla a přínosu čtení pro člověka;	- Literární teorie a kritika	
	- podle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří literární text.	- Vlastní tvorba	

5.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk

Charakteristika vyučovaného předmětu.

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku. Časová dotace předmětu Anglický jazyk je v prvním a druhém ročníku 3 hodiny týdně, ve třetím, čtvrtém a pátém ročníku 4 hodin týdně. Žáci jsou dle své jazykové úrovně rozděleni na nejméně dvě skupiny. Předmět Anglický jazyk je vyučován rodilým mluvčím s důrazem na komunikaci a adekvátně kvalifikovaným českým vyučujícím. V rámci integrace je také začleněn do předmětu Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět a do Umění a kultury. Jedná se o integrovanou výuku cizího jazyka a nejazykového předmětu.

Žáci prvního, druhého a třetího ročníku jsou vyučování integrací předmětů Člověk a jeho svět, music a art do anglického jazyka. Čtvrtá a pátá třída se vyučuje podle učebnic Bloggers, které jsou doplněny o interaktivní materiály. Pomocí malých divadelních scének, písniček a her se navozuje atmosféra anglicky mluvícího prostředí, ve kterém posléze žáci objevují přirozenou formou termíny z ostatních předmětů: *Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět a do Umění a kultury, Matematika.* V cizím jazyce tak vytvářejí projekty propojující tyto předměty.

Vzhledem k dvojjazyčné koncepci naší školy a větší hodinové dotaci Anglického jazyka je první období výuky cizího jazyka zúženo na první třídu a druhé období začíná již od druhé třídy. Žáci musí zvládnout angličtinu na daleko vyšší úrovni, než jakou předepisuje současné české kurikulum pomocí průřezových témat. Vzdělávací obor Anglický jazyk chce žáky připravit a vybavit na plynulou komunikaci v mluvené i psané formě v cizím jazyce a umožnit jim ke konci páté třídy dorozumět se na úrovni B1 v rámci Evropského jazykového rámce. Pomocí různých přípravných materiálů budou žáci seznámeni během daných ročníků s koncepcí těchto testů. Žáci budou na konci každého ročníku doporučeni k následujícím Cambridgeským zkouškám ESOL: na konci prvního ročníku mohou vykonat zkoušku *Starters*, na konci druhého ročníku mohou vykonat zkoušku *Movers*, na konci třetího ročníku mohou vykonat zkoušku *Flyers*, na konci čtvrtého ročníku budou doporučeni k testům KET a ke konci pátého ročníku budou doporučeni k testům PET. Učitel může doporučit odložení zkoušky o rok v případě, že žák nebude vykazovat znalosti a dovednosti potřebné k vykonání dané zkoušky.

1. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce anglického jazyka na 1. stupni je důraz kladen především na:

- poslech autentických nahrávek a jejich porozumění
- nápodobu a posléze vyjádření jednoduchých frází v cizím jazyce
- osvojení základních frází pro komunikaci v cizím jazyce a adekvátní reagování či intervenci;
- výuku čtení genetickou metodou;

- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní v cizím jazyce;
- vhodné užívání jazykových prostředků a gramatických jevů;
- výstižné formulování a sdělování svých potřeb;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s textem;
- na základě krátkých textů rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV*): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika;
- *Mediální výchova (MeV):* Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení;
- *Multikulturní výchova (MuV):* Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita; Etnický původ
- *Výchova demokratického občana (VDO):* Občanská společnost a škola;
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):* Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;
- *Environmentální výchova (EV):* Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Ekosystémy, Základní podmínky života
- *Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou anglického jazyka.*

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodin	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je s ohledem na jazykovou úroveň žáků vyučován nejméně ve dvou skupinách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle předem stanoveného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy nebo v multimediální a počítačové učebně. Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem v cizím jazyce ročně. Během školního roku je zařazována řada třídních projektů. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce. Výuka anglického jazyka je obsahově propojována s výukou předmětů, kde je vyučováno pomocí metody CLIL.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu;
- motivuje žáky, aby si vedli portfolio četby, tím sledovali pokrok ve svém čtenářství a rozvíjeli svůj pozitivní vztah k literatuře;
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit;
- podněcuje zájem žáků o jazyk a jazykovou kulturu tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích i soutěžích, které si uspořádají sami.

Žák:

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- umí soustředěně naslouchat textu a vyjadřovat své pocity z textu;
- umí pracovat s chybou;

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti – dle svých schopností si vede portfolio z četby.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh zaměřených na řešení jazykových problémů vede žáky k tomu, aby si zaznamenávali důvody řešení a postup jednotlivých kroků a své záznamy využili při argumentaci a obhajobě řešení;
- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti.

Žák:

- rozpozná jazykové problémy, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z četby, a tím podporuje zájem žáků o četbu;

- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu a tím je vede k tomu, aby vnímali školní média jako jeden z prostředků komunikace;
- s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému;
- vytvářením vhodných příležitostí k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas.

První ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-3-1-01 **CJ-3-1-02** **CJ-3-1-03** **CJ-3-1-04** **CJ-3-1-05** **CJ-3-1-06**	**ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**TÉMATICKÉ OKRUHY** - Domov (pozdravy) - Rodina (členové rodiny, lidé) - Škola (pozdravy a instrukce, pomůcky) - Volný čas (slovesa pohybu a schopnosti) - Lidské tělo (části těla, části obličeje) - Jídlo (jídlo a pití) - Oblékání (barvy, druhy oblečení) - Nákupy (hračky) - Bydliště (části domu, místa ve městě) - Dopravní prostředky - Kalendářní rok (svátky, dny v týdnu) - Zvířata, mláďata - Příroda - Počasí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	- Matematika: tvary, grafy - Umění a kultura: lidé, počasí - Člověk a jeho svět: obsah cukru v potravinách, seznámení se s obyvateli jiných států, seznámení se základními mezinárodními svátky - Člověk a svět práce: materiály - Český jazyk a literatura: písmena, skladba slova - OSV: *Osobnostní rozvoj:* Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznávání a sebepojetí, Psychohygiena, Kreativita; *Sociální rozvoj:* Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Hodnoty a postoje - VDO: Občanská společnost a škola - VMEGS: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MuV: Kulturní doference, Lidské vztahy - EV: Základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí - MeV: Tvorba mediálních sdělení

		ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

Druhý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-5-1-01 **CJ-5-1-02** **CJ-5-1-03** **CJ-5-2-01** **CJ-5-2-02** **CJ-5-2-03** **CJ-5-3-01** **CJ-5-3-02** **CJ-5-4-01** **CJ-5-4-02**	**POSLECH S POROZUMĚNÍM** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat podobné otázky pokládá	- Tématické okruhy - Domov (nábytek) - Rodina (členové) - Volný čas (hudební nástroje, dětské hry, vnitřní aktivity, vnější aktivity) - Jídlo - Nákupy (hračky) - Dopravní prostředky - Kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - Zvířata (divoká zvířata, části zvířat) - Počasí (nálady) **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - žáci si osvojí a umí používat základní	- Matematika: měření, čísla 1 - 100, diagramy, měna - Umění a kultura: rozmístění věcí na obraze, kreslení, zvuky v hudbě - Člověk a jeho svět: potravní skupiny, spotřeba a šetření vodou, seznámení se se základními mezinárodními svátky - Člověk a svět práce: volnočasové aktivity - OSV: *Osobní rozvoj*: Rozvoj schopností a poznávání, Sebepoznávání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativity; *Sociální rozvoj:* Mezilidské vztahy, Komunikace, Hodnoty a postoje, Kreativita - VDO: Občanská společnost a škola - VMEGS: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MuV: Kulturní diference, Lidské vztahy - EV: Základní podmínky života, Vztah člověka k životnímu prostředí

	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **PSANÍ** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

Třetí ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-5-1-01 **CJ-5-1-02** **CJ-5-1-03** **CJ-5-2-01** **CJ-5-2-02** **CJ-5-2-03** **CJ-5-3-01** **CJ-5-3-02** **CJ-5-4-01**	**POSLECH S POROZUMĚNÍM** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledává potřebnou informaci v	**TÉMATICKÉ OKRUHY** - Domov (denní program) - Rodina - Volný čas (sporty) - Lidské tělo - Jídlo - Oblékání (kempování) - Nákupy (vlastnictví) - Bydliště (místa ve městě) - Kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, hodiny) - Zvířata **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - žáci si osvojí a umí používat základní	- Matematika: čas, zlomky - Umění a kultura: portrét, hudba – výška, dynamika tempo, kresba postav - Člověk a jeho svět: hmyz, části rostlin, mapa a orientace - Člověk a svět práce: elektrické komponenty - Český jazyk a literatura: OSV: *Osobní rozvoj:* Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznávání a sebepojetí, Psychohygiena, Kreativita; S*ociální rozvoj:* Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Hodnoty a postoje, Kreativita VDO: Občanská společnost a škola - VMEGS: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - Kulturní diference, Lidské vztahy - EV: základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí

	jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **PSANÍ** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných okruhů a umí je používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

Čtvrtý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-5-1-01 **CJ-5-1-02** **CJ-5-1-03** **CJ-5-2-01** **CJ-5-2-02** **CJ-5-2-03** **CJ-5-3-01** **CJ-5-3-02**	**POSLECH A POROZUMĚNÍ** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	**TÉMATICKÉ OKRUHY** - Domov (má země) - Rodina (denní program) - Škola (školní předměty, cesta do školy) - Volný čas (aktivity) - Povolání - Jídlo (zdraví X nemoc) - Dopravní prostředky (orientace ve městě - bezpečnost) - Kalendářní rok (svátky) - Zvířata (mláďata, ryby) - Příroda (na farmě, podmořský život) - Počasí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky,	- Člověk a jeho svět: voda a její koloběh v rámci počasí, puls, růst rostlin, včely a život včel, starověky Egypt, posílání zpráv v minulosti - Umění a kultura: kresba s mřížkou - Matematika: měření rychlosti - Člověk a svět práce: moderní technologie - Český jazyk a literatura: OSV: *Osobní rozvoj:* Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena, Kreativita; *Sociální rozvoj:* Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Hodnoty a postoje, Kreativita - VDO: Občanská společnost a škola - VMEGS: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MKV: Kulturní diference, Lidské vztahy, multikulturalita, etnický původ - EV: základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, vztah člověka k prostředí - MeV: Tématické okruhy receptivních činností - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tématické okruhy produktivních činností - Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu

CJ-5-4-01 **CJ-5-4-02**	**ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **PSANÍ** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	vztah mezi zvukovou a grafickou podobu slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

Pátý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-5-1-01 **CJ-5-1-02** **CJ-5-1-03** **CJ-5-2-01** **CJ-5-2-02** **CJ-5-2-03**

	běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **PSANÍ** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	probíraných tematických okruhů a umí je používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku. Časová dotace předmětu Anglický jazyk je 4 hodin týdně v šestém ročníku. Předmět Anglický jazyk je vyučován 1 hodinu týdně rodilým mluvčím a zbytek hodin je vyučován adekvátně kvalifikovaným českým vyučujícím.

V rámci integrace je také začleněn do oblasti Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět a do Umění a kultury. Jedná se o integrovanou výuku cizího jazyka a nejazykového předmětu. V šestém až devátém ročníku se v anglickém jazyce pomocí metody CLIL, prostřídají následující předměty: Music, Výtvarná výchova, Science, History, Health, Filmová a audiovizuální výchova a Zeměpis. Žáci si tím osvojují různé odborné termíny z výše zmíněných oblastí vzdělávání a zároveň si procvičují komunikaci v cizím jazyce. Budou tak schopni číst články a mluvit na různá témata týkající se daných předmětů.

Vzhledem k dvojjazyčné koncepci naší školy musí žáci zvládnout angličtinu na daleko vyšší úrovni, než jakou předepisuje současné české kurikulum. Vzdělávací obor Anglický jazyk žáky připravuje a vybavuje pro plynulou komunikaci v mluvené i psané formě v cizím jazyce a umožňuje jim ke konci deváté třídy dorozumět se na úrovni B1+ až B2 v rámci Evropského jazykového rámce. Žáci jsou na konci 7. ročníku doporučeni k Cambridgeské zkoušce ESOL PET a na konci 9. ročníku ke Cambridgeské zkoušce ESOL FCE pro školy. Učitel může doporučit odložení zkoušky o rok v případě, že žák nebude vykazovat znalosti a dovednosti potřebné k vykonání dané zkoušky.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**4**	**4**	**4**	**4**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů.

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, dialogy, komunikativní hry, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika);
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením;
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky dialogy v rámci určitých uměle navozených situacích;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví.

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi.

Šestý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-9-1-01 **CJ-9-1-02** **CJ-9-2-01** **CJ-9-2-02** **CJ-9-2-03** **CJ-9-3-01** **CJ-9-3-02** **CJ-9-4-01** **CJ-9-4-02** **CJ-9-4-03**	**POSLECH A POROZUMĚNÍ** - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Tematické okruhy** - Domov (denní režim) - Rodina (popis lidí) - Bydlení - Škola (Britský školní systém – internátní škola) - Volný čas (koníčky, zájmy, video hry) - Sport - Stravovací návyky - Počasí - Příroda a město (místa ve městě, popis, zvířata a jejich chování - Volba povolání (názvy) - Cestování (státy, národnosti jazyky, cestovní vybavení) - Reálie zemí příslušných jazykových oblastí (Britský školní systém, Spojené Království, britské hry) - **zvuková a grafická podoba jazyka** rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov	- **Český jazyk a literatura:** psaní emailu, popis místa, osob, zpráva, email o škole, článek o městě, profile, blog - **Science:** Chování zvířat, ohrožené druhy, národní parky, Internet - **Zeměpis:** čtení mapy, počasí a klima, významní objevitelé - **KEK:** Povolání - Tělesná výchova:Volnočasové aktivity a jejich rizika - OSV: Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí Sociální rozvoj – Poznávání lidí Mezilidské vztahy, Komunikace - Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika - VMEGS: Objevujeme Evropou a Svět - MuV: Kulturní diference, Etický původ - EV: Vztah člověka k prostředí - MeV: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

		osvojené slovní zásoby - **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

Sedmý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-9-1-01 **CJ-9-1-02** **CJ-9-2-01** **CJ-9-2-02** **CJ-9-2-03** **CJ-9-3-01** **CJ-9-3-02** **CJ-9-4-01** **CJ-9-4-02** **CJ-9-4-03**	**POSLECH A POROZUMĚNÍ** - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Tematické okruhy** - Domov (domácí práce) - Rodina (členové širší rodiny, pocity, životní období, přídavná jména vyjadřující vlastnosti) - Bydlení (nábytek v běžné domácnosti) - Škola - čísla a vyjádření času - Volný čas (aktivity) - **Sport** - Péče o zdraví - zranění, fobie - Pocity a nálady - přídavná jména popisující charakterové vlastnosti, vyjádření emocí - Stravovací návyky - Příroda a město - Nákupy a móda - předměty každodenní potřeby v moderní společnosti - Společnost a její problémy - Volba povolání - dovednosti a lidé s danou dovedností, sportovní profese, sporty, sportovní události a období - Moderní technologie a média - Cestování - běžná geografická	- Český jazyk a literatura:Popis místa, lidové příběhy, poezie, vypravování - Zeměpis: hvězdy, zeměpisné rysy - Dějepis (všeobecné znalosti o významných událostech a osobnostech světa, významné osobnosti moderních dějin) - ICT (využití internetu) - Člověk a svět práce (běžné pracovní činnosti) - Tělesná výchova (běžné a adrenalinové sporty, tělesná zdatnost, sportovní profese a sportovní události, zranění při sportu - Výchova ke zdraví (ošetření běžných zranění) - Matematika (celá, desetinná a zlomková čísla) - OSV: Tematický okruh: Sebepoznání a sebepojetí Tematický okruh: Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		místa, hrdinové a odvážlivci - Reálie zemí příslušných jazykových oblastí - **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - sloveso „být“ , přivlastňovací pád, sloveso „mít“, vazba „there is/there are“, přítomný čas prostý, frekvenční příslovce, psaní velkých písmen a interpunkce, přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý a průběhový ve srovnání, spojky a, ale, protože, sloveso „být“ v minulém čase, příslovečná určení času, vazba „there was/there	- MeV: - Tematický okruh: Stavba mediálního sdělení - EV:Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Ekosystémy - MuV:Multikulturalita, Etnický původ - VDO: Občanská společnost a škola (škola a školní řád)

		were“ - minulý čas průběhový, minulý čas prostý a průběhový ve srovnání spojky když, zatímco, jakmile - vyjádření schopnosti pomocí „umím/uměl jsem“ - otázky pomocí „Jak“ 2. a 3. stupeň přídavných jmen - slovesa „měl bych“ a „musím“, sloveso „budu/nebudu“, podmiňovací způsob přítomný, vyjádření pravděpodobnosti, všeobecná zájmena nikdo a každý -rozkazovací způsob, budoucí čas – tři různé způsoby vyjádření, neurčitá zájmena - rozvíjející větné členy, předpřítomný čas, spojky tak a protože	

Osmý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-9-1-01 **CJ-9-1-02** **CJ-9-2-01** **CJ-9-2-02** **CJ-9-2-03** **CJ-9-3-01** **CJ-9-3-02** **CJ-9-4-01** **CJ-9-4-02** **CJ-9-4-03**	**POSLECH A POROZUMĚNÍ** - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a	**Tematické okruhy** - Domov - běžné věci v domácnosti - Rodina - přídavná jména popisující a charakterizující osoby, osobní vlastnosti, charakter - Škola - škola a školní život - Volný čas - televize a televizní programy - Kultura - literární a filmové žánry, prvky literatury a filmu, - umění - Příroda a město - životní prostředí, znečištění životního prostředí a jeho ochrana - Nákupy a móda - Společnost a její problémy, - hromadné, veřejné akce, protestní akce - Moderní technologie a média - internet a jeho využití, internetová kriminalita - Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	- **Český jazyk** (srovnání užití jazyka v běžné komunikaci a v TV vysílání, ekvivalent k anglickým „gradačním“ příslovcím, srovnání užití „měl bych“, „musím“ a „mám“ něco udělat v ČJ a v AJ, světová literatura, filmové umění) - **Health** (člověk a životní prostředí) - **Výchova k občanství** (stát a právo, lidská práva) - **ICT** (možnosti internetu, jeho využití a jeho zneužívání) - **Dějepis** (umělecké směry, významní umělci) - **MeV:** Tematický okruh: Tvorba mediálního sdělení, Tematický okruh: Stavba mediálního sdělení, Tematický okruh: Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení - **MuV:** Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

	dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - minulý čas slovesa „být“, minulý čas prostý, minulý čas průběhový, vyjádření množství, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, příliš mnoho, ne dost, vztažná zájmena, příslovce vyjadřující míru (v AJ tzv. gradační příslovce), předpřítomný čas ve spojení „ještě“, „ještě ne“, již, právě, předpřítomný čas ve spojení „od (doby)“, „po (dobu)“ „měl bych“ a „musím“, mám/nemám něco udělat, srovnání užití „měl	- **EV:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí - **VDO:**Tematický okruh: Občanská společnost a škola

		bych“, „musím“ a „mám“ něco udělat, „bude“ a „možná bude“, podmínkové věty - tzv 1. Kondicionál, chystat se něco udělat, vyjádření příslibu a záměru do budoucnosti, vyjádření plánů do budoucnosti - spojení slovesa a gerundia, umět/být schopen v přítomném, minulém a v budoucím čase, podmínkové věty minulé – tzv. 2. Kondicionál, trpný rod přítomný, trpný rod minulý	

Devátý ročník ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CJ-9-1-01 **CJ-9-1-02** **CJ-9-2-01** **CJ-9-2-02** **CJ-9-2-03** **CJ-9-3-01** **CJ-9-3-02** **CJ-9-4-01** **CJ-9-4-02** **CJ-9-4-03**	**POSLECH A POROZUMĚNÍ** - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve	**Tematické okruhy** - Domov - Rodina – vztahy - Bydlení - Škola - Volný čas - Kultura - Sport - Péče o zdraví - lékařská věda - Pocity a nálady - charakteristické vlastnosti, rysy a osobnost, pocity - Stravovací návyky - Počasí - Příroda a město - Nákupy a móda - ozdoby těla a obličeje - oblečení - Společnost a její problémy, - uplynulá desetiletí, - národy, vláda a vládní, - morálka, politika - Volba povolání - Moderní technologie a média - **Cestování** - Reálie zemí příslušných	- **Český jazyk** (srovnání vyjádření „bývávalo“ v ČJ a v AJ, srovnání užití trpného rodu v ČJ a v AJ) - **Výchova k občanství** (člověk ve společnosti) lékařská věda - (stát a právo, lidská práva) (životní hodnoty, vztah jedince a kolektivu) (morálka) - **Health**(zdravý životní styl) - **Zeměpis** (turisticky zajímavá místa ve světě) - **MeV:**Tematický okruh: Tvorba mediálního sdělení - Filmová a audiovizuální výchova - Tematický okruh: Stavba mediálního sdělení -Filmová a audiovizuální výchova - Tematický okruh: Tvorba mediálního sdělení - **VDO:** Občan, občanská společnost a stát - Osobnostní a sociální výchova Tematický okruh: Hodnoty, postoje, praktická etika - **MuV: Lidské vztahy**

	formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	jazykových oblastí slovní spojení s „get“ užití „bývávalo“ předminulý čas a čas minulý srovnání a užití minulý čas prostý a minulý čas průběhový – užití přídavná jména vyjadřující extrémy - předpřítomný čas ve spojení s „právě“, „ještě“, „již“ a „ještě ne“ předpřítomný čas a vyjádření délky trvání děje předpřítomný čas a minulý čas srovnání a užití předpřítomný čas prostý a průběhový – srovnání a užití frázová slovesa „moct“ v čase minulém, přítomném a budoucím vyjádření „možná“, „asi“ „určitě“, „určitě ne“ modální slovesa v minulém čase „měl bych -“, „musím -“, „mám -“ něco udělat „chystat se“ něco udělat přítomný čas prostý a průběhový k vyjádření budoucího děje vyjádření náhlého rozhodnutí vztažná zájmena navzájem činný a trpný rod – úvod a	

		srovnání trpný rod v minulém, přítomném a budoucím čase tvorba otázky v trpném rodě přídavná jména a příslovce – srovnání tzv. třetí kondicionál – minulá podmínka nereálná vztažná zájmena nevypustitelná vztažná zájmena vypustitelná uvozovací slovesa nepřímý příkaz nepřímá řeč nepřímá otázka	

5.1.3 Další cizí jazyk – Německý jazyk

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, a to v předmětu Německý jazyk.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace rozvíjí především komunikační kompetence, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství;
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Charakteristika vyučovaného předmětu

Německý jazyk, jako další cizí jazyk, přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy. Jeho osvojení pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života

lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v Německém jazyce je formulováno v RVP ZV a vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. V tomto rámci je požadována úroveň A1.

V rámci Německého jazyka je naplňováno učivo i výstupy dle RVP ZV a spolu s nimi se Německý jazyk dotýká i dalších vzdělávacích oblastí (Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda ad.), vzdělávacích oborů (Zeměpis, Výchova k občanství, Informační a komunikační technologie a další doplňující vzdělávací obory) a jsou v jeho rámci naplňována průřezová témata (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Enviromentální výchova).

Organizační a časové vymezení

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní.

Předmět Německý jazyk je vyučován v kmenové i specializované jazykové učebně, vybavené CD přehrávačem, počítačem s připojením na internet, s projekcí, příp. interaktivní tabulí, dotykovou obrazovkou a tablety pro žáky. Žáci mohou využívat notebooky a tablety a klasická výuka je pravidelně doplňována metodou e-learningu. Učitel volí výukové materiály dle vlastního uvážení optimálně pro danou skupinu tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka je realizována také mimo učebnu a školu v rámci návštěv filmových představení, výstav a jiných kulturních akcí (především v Goethe institutu v Praze).

Žáci se také účastní předmětových olympiád a projektů a studijních výjezdů do zahraničí.

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**2**	**2**	**2**	**2**

Nástroje a metody ověřování

Žáci během šestého až devátého ročníku píší testy, jsou ústně zkoušeni a učí se prezentačním dovednostem v podobě prezentací a videí . V každém pololetí píší dvě velké písemné práce, které jsou

tematicky zaměřené na teorii i praxi. Jejich hodnocení, jež je v souladu s řádem školy pro hodnocení výstupů, znají předem. Dále vypracovávají pracovní listy, učí se souvislému písemnému projevu v podobě referátů a vyprávění na určená témata, která konzultují s vyučujícím a jejichž obsah potom prezentují před svými spolužáky. Žáci jsou rovněž zapojeni do projektové výuky, kdy uplatňují své teoretické znalosti v praxi a kdy zároveň dochází k aplikaci mezipředmětových vztahů.

Během studia žáci čtou německou beletrii, různá periodika a sledují mediální přenosy týkající se německé kultury a společnosti, což přispívá k jejich orientaci v médiích a jiných zdrojích a zároveň k jejich kritickému přístupu v získávání informací.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Rozvíjí žáky v osobnostní sféře. Uvědomování si sebe sama a rozdílů jiných kultur. Vede je k solidaritě, toleranci a pochopení sounáležitosti v rámci Evropy a světa. Snaží se běžnými činnostmi formovat a rozvíjet každodenní činnosti žáků a tím i k otevřenému, aktivnímu a zainteresovanému postoji v životě.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Problematika sounáležitosti, lidských práv a spolupráce je klíčovým tématem. Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky a pozitivně formuje toleranci k jinakosti.

Výchova demokratického občana

Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti žáků v cizím jazyce. Vede je k uvažování o problémech kriticky a to i zemí jiných než jen své země mateřské.

Environmentální výchova

Umožňuje pochopení souvislostí mezi interakcí člověka a přírody. Poskytuje žádoucí poznatky a návyky pro každodenní jednání občana vůči prostředí.

Mediální výchova

Napomáhá k uvědomění si možnosti získávat svobodně informace z mnoha zdrojů, přesto je vnímat a číst kriticky a vyhodnocovat věrohodnost. Zároveň vede k žáky k jejich využití a prezentování se.

Multikulturní výchova

Pomáhá žákům vytvářet postoje, vzbuzovat toleranci a pochopení k odlišnostem. Rozvíjí lidské vztahy, odbourává předsudky vůči národům a prohlubuje vnímání výhod kulturní diference.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je podstatou jazyka, ale poznávají i strategie učení a praktické propojení jazykových dovedností s pracovním společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audio-orální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vede k vlastnímu výběru vhodného způsobu a metody pro efektivní učení;
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy);
- při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové);
- využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce;
- vede žáky k propojování získaných poznatků do širších celků.

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- poskytuje žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů;
- výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjí u žáků kritické myšlení;
- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace);
- vede žáky k pochopení problémů a vyhledávání vhodné informace.

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebeprezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse);
- podporuje uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolní výměny, cesty do zahraničí atd.;
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjí u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjí jejich argumentační dovednosti;
- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.
- vede žáky k naslouchání promluvám druhých lidí a vhodné reakci na ně

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- při řešení různých jazykových úkolů využívá skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu;
- využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě;
- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.
- vede žáky ke spolupráci ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- motivuje žáky ke schopnosti sebekontroly

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy) ve španělském jazyce;
- využíváním autentických materiálů vede žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic španělsky mluvících zemí a jiných zemí;
- vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je znalost cizích jazyků nezbytným předpokladem, a tím je směruje k možnému výběru jejich budoucí profese;
- pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít;
- motivuje žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Šestý ročník NEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-3-01** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-03**	- žák rozumí jednoduché promluvě vyučujícího - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu - žák dokáže identifikovat rozdílné hlásky a samohlásky v distinktivním postavení - žák se správnou výslovností zopakuje vyslechnuté informace - žák správně hláskuje - žák napodobuje slovní přízvuk a intonaci německé věty	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Výslovnost - Pravopis - Dlouhé samohlásky - Kombinace ei, eu, chs - Písmena v, w, s, z - Kombinace sch, tsch - Krátké samohásky a zdvojené souhlásky - Písmeno s - Nepřízvučné –er - Samohlásky e/i a o/u - Dlouhá a krátká samohláska o - Dlouhá a krátká samohláska e	**Vazby** - JJK - ČaS - ČaP - PT - OSV – Rozvoj schopnosti poznávání - VDO – Občanská společnost a škola - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět MuV – Kulturní diference **Přesahy** - KEK - SCN (ZEM) - CJL
DCJ-9-1-02 **DCJ-9-1-01** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03**	- navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace	- Slovní zásoba - Pozdravy - Koníčky - Číslovky - Abeceda - Dny v týdnu	

DCJ-9-3-03 **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02**	- žák se orientuje v základním textu žák zná základní slovní zásobu	- Školní předměty - Roční období - Měsíce - Jídlo a pití - Oblečení - Barvy - Rodina - Hoby - Údaje k osobnosti	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02**	- žák rozumí jednoduchým otázkám - žák zná základní slovní zásobu - žák stručně vyjádří myšlenku na dané téma - žák napíše jednoduchý text - žák popíše sebe, svoji rodinu, bydliště, zájmy a každodenní činnosti - žák se orientuje v jednoduchém textu - žák je připraven reagovat na základní otázky týkající se rodiny, své osoby, školy či vyjádřit svůj zájem	**Tematické okruhy** - Pozdravy - Jak se mám - Sport - Nerozumím - Časové údaje - Záliby (jídlo a pití) - Vyjádření ceny - Pojmenování / identifikace - Popis někoho - Němčina kolem nás - Mluvit o svých koníčcích - Potvrdit / vyvrátit něco - Nevědět - Vyjádření zájmu - Přivítání - Představení se - Osobní údaje - Oslovování	
DCJ-9-1-02 **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02**	- žák napíše jednoduchý text - žák ovládá základní frazeologické obraty - žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi - žák si uvědomuje odlišnosti jazyka mateřského a cizího	- Mluvnice - Časování v přítomném čase - Pravidelná a nepravidelná slovesa - Pomocná slovesa	

		- Časové údaje (am, im) - Člen ne/určitý nominativ - Přivlastňovací zájmena (mein, dein) - Osobní zájmena nominativ - Slovosled (jednoduché věty) - Spojka und - Příslovce gern - Tázací zájmena/příslovce - Předložky ve spojení s názvy zemí - Tvoření slov - in	

Sedmý ročník NEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02**	- žák dokáže identifikovat rozdílné hlásky a samohlásky v distinktivním postavení - žák se správnou výslovností zopakuje vyslechnuté informace - žák správně hláskuje - žák napodobuje slovní přízvuk, ráz a intonaci německé věty	- Zvuková a grafická podoba jazyka - Dlouhé a krátké přehlásky ä, ö, ü - Dlouhé a krátké samohlásky i a ü - Ráz - Dvojhlásky ei/ai, eu/äu, au	**Vazby** - JJK - ČaS - UK - ČaP - PT - OSV - VDO - VMEGS - MuV MeV **Přesahy** - KEK - SCN (ZEM) - CJL - Art
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03**	- navzdory neznalosti slovní zásoby si žák dovede odvodit a dohledat hlavní myšlenku promluvy či textu - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace - žák se orientuje v základním textu - žák zná základní slovní zásobu témat	**Slovní zásoba** - Škola - Vyučování - Slavní Češi v zahraničí - Volný čas - Čas - Datum	

DCJ-9-4-02 **DCJ-9-4-03**		- Dárky - Domácnost - Taneční školy	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák rozumí jednoduchým otázkám k tématu - žák zná základní slovní zásobu požadovaných celků - žák stručně vyjádří myšlenku na dané téma - žák napíše jednoduchý text na dané téma - žák vyjádří časový údaj a zahrne do nich každodenní činnosti - žák se orientuje v jednoduchém textu - žák je připraven reagovat na základní otázky týkající se školy, volného času či vyjádřit svůj zájem a plán	**Tematické okruhy** - Oslovování - Hodnocení - Zeptat se - Mít co k dispozici - Časové údaje - Domluvení se - Přijetí/Odmítnutí - Vyjádření neznalosti - Přání - Mluvit o svých schopnostech - Vyjádření radosti - Odůvodnění - Předčasnost / Následnost - Plány - Utvrzení se - Rozloučení - Gratulace - Hodnotit - Poděkování	
DCJ-9-2-01 **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-02**	- žák ovládá základní frazeologické obraty - žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi - žák si uvědomuje odlišnosti jazyka mateřského a cizího - žák umí pracovat s gramatickými kategoriemi v základním smyslu	**Mluvnice** - Časování v přítomném čase - Plurál - Spojování slov - Kein - Deklinace podstatných jmen, zájmen - Modální slovesa - Slovosled - Nepravidelná slovesa - Nicht - Tázací příslovce	

		- Časové předložky (um, am, im, von…bis) - Spojka aber - Doch - Předložky místa - Časové předložky vor, nach - Příslovce četnosti - Deklinace podstatných jmen - Řadové číslovky: datum - Slovesa s odlučitelnou předponou - Osobní zájmena (Akk.) - Předložka für	

Osmý ročník NEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03**	- žák rozumí jednoduché promluvě rodilého mluvčího - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák zná a aplikuje pravidla správné výslovnosti - žák se správnou výslovností, intonací a přízvukem zopakuje vyslechnuté informace - žák přeformuluje vyslechnuté informace vlastními slovy	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Ne/přízvučné e - Souhláska r - Nosovky nk a ng - Asimilace znělosti b, d, g - Hláska ch	**Vazby** - JJK - ČaS - UK - ČaP - IKT - ČaZ - PT - OSV – Osobnostní rozvoj (Rozvoj schopnosti poznávání) - VDO – Občan, občanská společnost a stát - VMEGS – Jsme Evropané, Objevujeme Evropu a svět - MuV – Kulturní diference - MeV – Tvorba mediálních sdělení **Přesahy** - KEK - Health - SCN (ZEM) - CJL - ART
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03**	- žák rozumí základním pokynům ve třídě a v učebních materiálech - žák rozumí jednoduchým otázkám	**Slovní zásoba** - Potraviny - Nápoje	

DCJ-9-2-01 **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace - žák interpretuje přečtený text - žák zná základní slovní zásobu týkající se každodenních situací - žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi	- Lokály - Nákupy - Obchody - Produkty - Části lidského těla - Zdraví - Nemoci - Nábytek - Bydlení - Denní režim - Jídlo a pití v německy mluvících zemích	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák ovládá základní frazeologické obraty - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák rozlišuje formální a neformální promluvu - žák se orientuje v jednoduchém textu, popíše jeho obsah, účel a adresáty	**Tematické okruhy** - Dávat přednost - Co mi chutná a co nechutná - Objednat si - Reakce na zápornou otázku - Vyjádřit množství - Vyjádřit prosbu - Vyjádření míry - Líbí se - Nabídnout pomoc - Oslovení - Jak se cítím - Co je ti? - Vyjádření starosti - Dát radu - Popis pokoje - Komu to patří? - Odůvodnění - Pojmenování denní doby - Vyjádření možnosti	

		- Smím? - Požádat koho	
DCJ-9-3-03 **DCJ-9-4-02**	- žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi - žák při svém projevu systematicky používá osvojenou gramatiku a slovní zásobu	**Mluvnice** - Modální slovesa - Nepravidelná slovesa - Nulový a záporný člen (kein) - Stupňování: 2. stupeň lieber Předložka mit Spojka oder es gibt Osobní zájmena dativ gefallen welch- a wie viel - Přivlastňovací zájmeno sein, ihr - Imperativ - Genitiv vlastních jmen - Spojka deshalb - Částice vyjádření míry - Příslovce místa - Tvorba slov - Přivlastňovací zájmeno unser - Odlučitelné a neodlučitelné předpony - Předložky místa (Dat.) Časová posloupnost	

Devátý ročník NEJ			
Očekávané výstupyz RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03**	- žák rozumí jednoduché promluvě rodilého mluvčího - žák chápe smysl cizojazyčného textu navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák zná a aplikuje pravidla správné výslovnosti - žák se správnou výslovností, intonací a přízvukem zopakuje vyslechnuté informace - žák přeformuluje vyslechnuté informace vlastními slovy	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Samohlásky e a ö - Diftong - Větná melodie - Specifické prvky německé výslovnosti	**Vazby** - JJK - ČaS - UK - ČaP - IKT - ČaZ - PT - OSV – Rozvoj schopnosti poznávání - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - MuV – Kulturní diference - EV - Ekosystémy **Přesahy** - KEK - Health - SCN (ZEM) - CJL - ART
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02**	- žák rozumí pokynům ve třídě a v učebních materiálech - žák rozumí jednoduchým otázkám - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace - žák interpretuje přečtený text	**Slovní zásoba** - Památky - Město - Dopravní prostředky - Orientace	

DCJ-9-2-03 **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák zná základní slovní zásobu týkající se každodenních situací - žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi	- Popis cesty - Svátky - Tradice - Město - Venkov - Zvířata - Příroda - Počasí	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák ovládá základní frazeologické obraty - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák rozlišuje formální a neformální promluvu - žák se orientuje v jednoduchém textu, popíše jeho obsah, účel a adresáty	**Tematické okruhy** - Popis cesty - Dotázání se na cestu - Vyjádření směru - Svátky a tradice v Německu a v České republice - Německy mluvící země - Představení své země - Venkov a město - Zvířata - Příroda - Počasí	
DCJ-9-3-03 **DCJ-9-4-02**	- žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi a výpovědi - žák při svém projevu systematicky používá osvojenou gramatiku a slovní zásobu - žák si uvědomuje práci s chybou	**Mluvnice** - Neosobní zájmeno man - Předložky místa s Dat. a Akk. - Předložky s názvy zemí - Tvoření přídavných jmen od názvu zemí - Slovosled	

5.1.4 Další cizí jazyk – Španělský jazyk

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, a to v předmětu Španělský jazyk s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace rozvíjí především komunikační kompetence, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Výchovně vzdělávací cíle pro výuku cizího jazyka definuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství;
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Charakteristika předmětu Španělský jazyk:

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Španělský jazyk, jako další cizí jazyk, přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Jeho osvojení pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

V rámci předmětu Španělský jazyk je naplňováno učivo i výstupy dle RVP ZV a spolu s nimi se Španělský jazyk dotýká i dalších vzdělávacích oblastí (Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda atd.), vzdělávacích oborů (Zeměpis, Výchova k občanství, Informační a komunikační technologie a další doplňující vzdělávací obory) a jsou v jeho rámci naplňována průřezová témata (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Enviromentální výchova).

Organizační vymezení španělského jazyka

Na 2. stupni základní školy se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní.

Výuka španělského jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně, které jsou vybaveny CD přehrávačem, počítačem s připojením na internet, s projekcí, interaktivní tabulí, dotykovou obrazovkou a tablety pro žáky. Žáci mohou využívat notebooky a tablety a klasická výuka je pravidelně doplňována metodou e-learningu. Učitel volí výukové materiály dle vlastního uvážení optimálně pro danou skupinu tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka je realizována také mimo učebnu a školu v rámci návštěv filmových představení, výstav a jiných kulturních akcí (především v Institutu Cervantes v Praze) a žáci se také účastní předmětových olympiád a projektů a studijních výjezdů do zahraničí.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Pro výuku jsou používány vhodné učební materiály (učebnice a pracovní sešity), které se řídí schopnostmi žáků této věkové kategorie. Zvládnutí jazyka dále usnadňuje výuka prostřednictvím nahrávek, zajímavých didaktických pomůcek, příběhů vhodných k dramatizaci a odkazů na webové stránky, které vtáhnou žáka do zajímavé reality a motivují ho k práci se španělským jazykem.

Názornost učebnice je používána k činnostnímu učení ve třídě. Pracovní sešit je pro opakované procvičení psaní a porozumění, vede i k přípravě projektů, které mohou žáci vystavit ve třídě a uchovat pro budoucí odkazy na své znalosti, pro Evropské jazykové portfolio.

V učivu je postupováno od všeobecných témat k dospělejším tématům. Ta převládnou od 8. ročníku, v souladu s dospíváním žáků základní školy. Vědomě je odlišována, kterou látku zvládnou rychle žáci jazykově nadaní. Ti potom mohou vést opakované procvičování látky ve třídě pro žáky méně jazykově nadané.

Činnostní výukou jsou žáci vedeni k osvojení potřebné slovní zásoby, stejně tak jako mluvnické dovednosti pro dosažení této jazykové úrovně.

Žák je motivován sebehodnocením za použití modelových materiálů z učebnic a pracovních sešitů.

Aktivní účastí v nácviku mluvení, porozumění, čtení a psaní je vytvářeno u žáků sebevědomí, že dokáží španělštinu používat a budou pokračovat v jejím učení při přípravě na své povolání.

Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu jsou žáci seznamováni s reáliemi Španělska a zemí Latinské Ameriky včetně příslušných sociokulturních aspektů.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Španělský jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**2**	**2**	**2**	**2**

Nástroje a metody ověřování

Žáci během šestého až devátého ročníku píší testy a jsou ústně zkoušeni. V každém pololetí píší dvě velké písemné práce, které jsou tematicky zaměřené na teorii i praxi. Jejich hodnocení, jež je v souladu řádem školy pro hodnocení výstupů, znají předem. Dále vypracovávají pracovní listy, učí se souvislému písemnému projevu v podobě referátů a vyprávění na určená témata, která konzultují s vyučujícím a jejichž obsah potom prezentují před svými spolužáky. Žáci jsou rovněž zapojeni do projektové výuky, kdy uplatňují své teoretické znalosti v praxi a kdy zároveň dochází k aplikaci mezipředmětových vztahů.

Během studia žáci čtou španělskou beletrii, různá periodika a sledují mediální přenosy týkající se španělské kultury a společnosti, což přispívá k jejich orientaci v médiích a jiných zdrojích a zároveň k jejich kritickému přístupu v získávání informací.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Rozvíjí žáky v osobnostní sféře. Uvědomování si sebe sama a rozdílů jiných kultur. Vede je k solidaritě, toleranci a pochopení sounáležitosti v rámci Evropy a světa. Snaží se běžnými činnostmi formovat a rozvíjet každodenní činnosti žáků a tím i k otevřenému, aktivnímu a zainteresovanému postoji v životě.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Problematika sounáležitosti, lidských práv a spolupráce je klíčovým tématem. Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky a pozitivně formuje toleranci k jinakosti.

Výchova demokratického občana

Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti žáků v cizím jazyce. Vede je k uvažování o problémech kriticky a to i zemí jiných než jen své země mateřské.

Environmentální výchova

Umožňuje pochopení souvislostí mezi interakcí člověka a přírody. Poskytuje žádoucí poznatky a návyky pro každodenní jednání občana vůči prostředí.

Mediální výchova

Napomáhá k uvědomění si možnosti získávat svobodně informace z mnoha zdrojů, přesto je vnímat a číst kriticky a vyhodnocovat věrohodnost. Zároveň vede k žáky k jejich využití a prezentování se.

Multikulturní výchova

Pomáhá žákům vytvářet postoje, vzbuzovat toleranci a pochopení k odlišnostem. Rozvíjí lidské vztahy, odbourává předsudky vůči národům a prohlubuje vnímání výhod kulturní diference.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je podstatou jazyka, ale poznávají i strategie učení a praktické

propojení jazykových dovedností s pracovním společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce.

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audio-orální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vede k vlastnímu výběru vhodného způsobu a metody pro efektivní učení;
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy);
- při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové);
- využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce;
- vede žáky k propojování získaných poznatků do širších celků.

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- poskytuje žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů; výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjí u žáků kritické myšlení;

- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace).

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí;
- je schopen pochopit problém a vyhledat vhodné informace.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebeprezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse);
- podporuje uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolní výměny, cesty do zahraničí atd.;
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjí u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjí jejich argumentační dovednosti;
- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi;
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- při řešení různých jazykových úkolů využívá skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu; využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě;
- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy) ve španělském jazyce;
- využíváním autentických materiálů vede žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic španělsky mluvících zemí a jiných zemí;
- vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Učitel:

- používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je znalost cizích jazyků nezbytným předpokladem, a tím je směruje k možnému výběru jejich budoucí profese;
- pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít;
- motivuje žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření;
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Šestý ročník ŠPJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-3-01** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-03**	- žák rozumí jednoduché promluvě vyučujícího - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu - žák dokáže identifikovat rozdílné hlásky a samohlásky v distinktivním postavení - žák se správnou výslovností zopakuje vyslechnuté informace - žák správně hláskuje - žák napodobuje slovní přízvuk a intonaci španělské věty	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Výslovnost (samohlásky, dvojhlásky, trojhlásky) - Pravopis - Hláskování - Intonace španělské věty	**Vazby** - JJK - ČaS - ČaP - PT - OSV – Rozvoj schopnosti poznávání - VDO – Občanská společnost a škola - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá MuV – Kulturní diference **Přesahy** - KEK - SCN (ZEM) - CJL
DCJ-9-1-02 **DCJ-9-1-01** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02**	- navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace - žák se orientuje v základním textu - žák zná základní slovní zásobu	**Slovní zásoba** - Pozdravy - Abeceda - Vyučovací předměty - Školní pomůcky - Vybavení třídy - Záliby - Číslovky - Dny v týdnu - Roční období - Měsíce	

		- Barvy - Rodina - Popis osoby - Názvy vybraných zemí a národnosti	
DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	- žák rozumí jednoduchým otázkám - žák zná základní slovní zásobu - žák stručně vyjádří myšlenku na dané téma - žák napíše jednoduchý text - žák popíše sebe, svoji rodinu, zájmy a každodenní činnosti - žák se orientuje v jednoduchém textu - žák je připraven reagovat na základní otázky týkající se rodiny, své osoby, školy - žák je připraven vyjádřit svůj zájem	**Tematické okruhy** - Základní zdvořilostní fráze - Časové údaje - Záliby a volný čas - Popis a charakteristika osob - Škola a popis třídy - Španělština kolem nás - Potvrdit / vyvrátit tvrzení - Vyjádření zájmu - Osobní údaje - Oslovování - Jednoduchá prosba a žádost - Souhlas a nesouhlas - Španělsky mluvící státy a národnosti	
DCJ-9-1-02 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	- žák napíše jednoduchý text - žák ovládá základní frazeologické obraty - žák gramaticky správně formuluje jednoduché	**Mluvnice** - Člen určitý a neurčitý - Osobní zájmena	

	odpovědi - žák si uvědomuje odlišnosti jazyka mateřského a cizího	- Tvoření množného čísla - Časování sloves v přítomném čase - Pravidelná a nepravidelná slovesa v přítomném čase - Časové údaje - Přivlastňovací zájmena - Tázací zájmena a příslovce - Vyjádření záporu ve španělské větě	

Sedmý ročník ŠPJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02**	- žák dokáže identifikovat rozdílné hlásky a samohlásky v distinktivním postavení - žák se správnou výslovností zopakuje vyslechnuté informace - žák správně hláskuje - žák napodobuje slovní přízvuk, ráz a intonaci španělské věty	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Výslovnost - Pravopis - Hláskování - Intonace španělské věty (rytmické celky)	**Vazby** - JJK - ČaS - UK - ČaP - PT - OSV – Rozvoj schopnosti poznávání - VDO – Občanská společnost a škola - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - MuV – Kulturní diference **Přesahy** - KEK - SCN (ZEM) - CJL - Art
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-03**	- navzdory neznalosti slovní zásoby si žák dovede odvodit a dohledat hlavní myšlenku promluvy či textu - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace	**Slovní zásoba** - Škola a vyučování - Názvy zvířat - Domácnost, vybavení bytu - Širší příbuzenské vztahy	

DCJ-9-3-02 **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák se orientuje v základním textu - žák zná základní slovní zásobu témat	- Sporty a volný čas - Názvy potravin, stolování - Popis města - Dopravní prostředky	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák rozumí jednoduchým otázkám k tématu - žák zná základní slovní zásobu požadovaných celků - žák stručně vyjádří myšlenku na dané téma - žák napíše jednoduchý text na dané téma - žák vyjádří časový údaj a zahrne do nich každodenní činnosti - žák se orientuje v jednoduchém textu - žák je připraven reagovat na základní otázky týkající se školy, volného času či vyjádřit svůj zájem a plán	**Tematické okruhy** - Pohyb po městě - Fauna a flora - Stravovací návyky - Školní prostředí - Popis bytu/domu - Rodina - Volný čas - Oslovování - Kladení otázek - Časové údaje - Přijetí/Odmítnutí - Návrhy a nabídky - Vyjádření neznalosti - Přání - Vyjádření radosti - Plány - Rozloučení - Gratulace	
DCJ-9-2-01 **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-02**	- žák ovládá základní frazeologické obraty - žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi - žák si uvědomuje odlišnosti jazyka mateřského a cizího - žák umí pracovat s gramatickými kategoriemi v základním smyslu	**Mluvnice** - Časování nepravidelných sloves v přítomném čase - Tázací příslovce - Předložky místa - Stupňování přídavných jmen - Minulý čas vybraných sloves - Vyjádření budoucnosti	

Osmý ročník ŠPJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03**	- žák rozumí jednoduché promluvě rodilého mluvčího - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu - žák zná a aplikuje pravidla správné výslovnosti - žák se správnou výslovností, intonací a přízvukem zopakuje vyslechnuté informace	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Výslovnost - Pravopis - Hláskování - Intonace španělské věty	**Vazby** - JJK - ČaS - UK - ČaP - IKT - ČaZ - PT - OSV – Rozvoj schopnosti poznávání - VDO – Občanská společnost a škola - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - MuV – Kulturní diference **Přesahy** - KEK - Health - SCN (ZEM) - CJL - Art
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02**	- žák přeformuluje vyslechnuté informace vlastními slovy - navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák rozumí základním pokynům ve třídě a v učebních	**Slovní zásoba** - Názvy potravin - Názvy obchodů - Části lidského těla - Zdraví	

DCJ-9-2-03 **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	materiálech - žák rozumí jednoduchým otázkám - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace - žák interpretuje přečtený text - žák zná základní slovní zásobu týkající se každodenních situací	- Nemoci - Denní režim - Popis určitého místa	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák ovládá základní frazeologické obraty - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák rozlišuje formální a neformální promluvu - žák se orientuje v jednoduchém textu, popíše jeho obsah, účel a adresáty	**Tematické okruhy** - Cestování - Co mi chutná/nechutná - Stravovací návyky, zdravá výživa - Nákupy - Lidské tělo a zdraví - Běžné denní činnosti - Vyjádřit množství - Vyjádřit prosbu - Nabídnout pomoc - Vyjádření starosti - Dát radu - Vyjádření možnosti	
DCJ-9-3-03 **DCJ-9-4-02**	- žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi - žák při svém projevu systematicky používá osvojenou gramatiku a slovní zásobu	**Mluvnice** - Nepravidelná slovesa v minulém čase – prohlubování učiva - Dvojí zápor ve větě - Trpný rod - Podmínkové věty - Rozkazovací způsob	

Devátý ročník ŠPJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03**	- žák rozumí jednoduché promluvě rodilého mluvčího - žák chápe smysl cizojazyčného textu - žák zná a aplikuje pravidla správné výslovnosti - žák se správnou výslovností, intonací a přízvukem zopakuje vyslechnuté informace - žák přeformuluje vyslechnuté informace vlastními slovy	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - Výslovnost - Pravopis - Hláskování - Intonace španělské věty	**Vazby** - JJK - ČaS - UK - ČaP - IKT - ČaZ - PT - OSV – Rozvoj schopností poznávání, Komunikace - VDO – Občanská společnost a škola - VMEGS – Jsme Evropané, - MuV - Kulturní diference, Etnický původ, - MeV – Tvorba mediálního sdělení - EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí **Přesahy** - KEK - Health - SCN (ZEM) - CJL - Art

DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák rozumí pokynům ve třídě a v učebních materiálech - žák rozumí jednoduchým otázkám - žák pracuje s překladovými i výkladovými slovníky ze seriózních zdrojů na internetu žák dohledá požadované informace - žák interpretuje přečtený text - žák zná základní slovní zásobu týkající se každodenních situací	**Slovní zásoba** - Památky - Dopravní prostředky - Orientace ve městě - Svátky - Tradice - Venkov - Příroda - Počasí - Oblečení - Profese - Názvy a typy škol	
DCJ-9-1-01 **DCJ-9-1-02** **DCJ-9-1-03** **DCJ-9-2-01** **DCJ-9-2-02** **DCJ-9-2-03** **DCJ-9-3-02** **DCJ-9-3-03** **DCJ-9-4-01** **DCJ-9-4-02** **DCJ-9-4-03**	- žák ovládá základní frazeologické obraty - žák chápe smysl jednoduchého cizojazyčného textu navzdory neznalosti veškeré slovní zásoby si žák dovede odvodit hlavní myšlenku promluvy či textu - žák rozlišuje formální a neformální promluvu - žák se orientuje v jednoduchém textu, popíše jeho obsah, účel a adresáty	**Tematické okruhy** - Popis cesty - Dotázání se na cestu - Vyjádření směru - Představení své země - Venkov a město - Příroda - Počasí - Volba povolání - Svátky a slavnosti - Móda a módní trendy - Pocity, nálady - Problémy mládeže - Vzdělávací systém - Plány do budoucna	
DCJ-9-3-03 **DCJ-9-4-02**	- žák gramaticky správně formuluje jednoduché odpovědi a výpovědi - žák při svém projevu systematicky používá osvojenou gramatiku a slovní zásobu	**Mluvnice** - Slovosled španělské věty - Rozkazovací způsob – prohlubování učiva - Minulé časy ve španělské větě – přehled minulých časů	

5. 2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice. Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

1. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu Matematika

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. číslo a početní operace – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze – způsoby placení; Hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty – úspory.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita;

- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):* Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;
- *Environmentální výchova (EV):* Vztah člověka k prostředí;
- *Mediální výchova (MV):* Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodin	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána také počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

Výchovné a vzdělávací strategie

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé matematiky k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vytváří pestrou paletu podnětů, umožňuje žákovi intelektuální seberealizaci, která je základem jeho poznání smyslu této práce a jádrem motivace k další práci;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;

- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálníc
- zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Žák:

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří sérii úloh a problémů různé náročnosti dovoluje žákovi budovat vlastní řešitelské strategie i meta-strategie a tyto dále obohacovat, upřesňovat a rozvíjet. Zdůrazněn je spekulativní přístup, který kultivuje kritické myšlení žáka nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků;
- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv;
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali.

Žák:

- rozpozná matematické problémy, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje vzájemnou interakci žáků, zejména schopnost porozumět různým typům písemné informace, schopnost artikulovat vlastní myšlenku, interpetovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině;
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny;
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi.

Žák:

- úspěšným řešením problémů narůstající obtížnosti získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost je závislá na klimatu třídy jej vede k sociálně pozitivnímu chování. Buduje vlastní autonomii s tendencí k příští autokoncepci;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky;

- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování.

Žák:

- dovede hájit svoje přesvědčení bez antagonistického postoje k přesvědčení spolužáka. Umí účinně pomáhat spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

Žák:

- radost, kterou žák zažívá z úspěšného intelektuálního rozvoje, buduje jeho potřebu smysluplné práce. Dovede si vážit času, vyhledává možnosti dalšího růstu;
- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Ročník první MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy:**	**Učivo:**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata):**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	- spočítá prvky daného souboru; - vytvoří skupinu s daným počtem prvků; - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání); - využívá univerzální modely čísel;	- Přirozená čísla 1 – 20	- ČJL: Psaní číslic a znaků. Orientace na stránce knihy, počet slabik. Čtení slovní úlohy s porozuměním. - Rozšiřující učivo: komutativnost sčítání sčítání a odčítání s přechodem přes desítku - Další náměty do výuky: praktické úkoly s využitím základních jednotek délky propedeutika zlomku, vztah části a celku - EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba věcí v rodině, škole)
M-3-1-02	- napíše a přečte číslice; - doplní chybějící čísla v řadě; - porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel;	- Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 - Znaky < , >, =	
M-3-1-03	- využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo; - správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi;	- Číselná osa	
M-3-1-04	- sčítá a odčítá zpaměti bez přechodu přes desítku;	- Číselný obor 0 – 10, 10 – 20	
M-3-1-05	- řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o *x* více (méně)“;	- Práce s textem slovní úlohy	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	- čte a nastavuje celé hodiny; - orientuje se ve struktuře času;	Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok	
M-3-2-02	- zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat;	Tabulky a schémata	
M-3-2-03	- doplní zadanou tabulku; - orientuje se v jednoduchých schématech;		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; - orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy; - pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary;	- Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole	- ČJL: Vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti). - Rozšiřující učivo: prostředí sirkových obrazců plán krychlové stavby při sestavování prostorového útvaru složeného z jednotkových krychlí - Další náměty do výuky: skládání origami parketování daných obdélníků
M-3-3-02	- porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti; - porovná tělesa stejného typu podle velikosti; - odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek;	- Porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší - Délka úsečky - Poměřování úseček	

Druhý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy:**	**Učivo:**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata):**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	- používá přirozená čísla k modelování situací běžného života; - samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel;	- Přirozená čísla 1 – 100 - Počítání s penězi - Peníze: způsoby placení	- EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba věcí, množství odpadu ve spojení s „o *x* více (méně)“) - ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku. - Rozšiřující učivo: komutativnost sčítání při pamětném i písemném počítání, grafické znázornění slovních úloh - Další náměty do výuky: propedeutika zlomků, význam slov polovina, čtvrtina, třetina modelování násobení a dělení na různých souborech Poznámka: Učitel používá pojmy: sčítanec, menšenec, menšitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl, záměna činitelů.
M-3-1-02	- zapisuje a čte čísla v daném oboru; - počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla; - porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze);	- Číselný obor 0 – 100 - Lichá a sudá čísla	
M-3-1-03	- zobrazí číslo na číselné ose; - využívá číselnou osu k porovnání čísel;	- Řád jednotek a desítek	
M-3-1-04	- orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá zpaměti dvojciferné číslo s jednociferným i dvojciferným číslem s přechodem násobků deseti; - násobí zpaměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí zpaměti v oboru osvojených násobilek;	- Násobilka 2, 3, 4, 5, 10 - Součet a rozdíl	
M-3-1-05	- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke	- Strategie řešení úloh z běžného života	

	vztahu „o *x* více (méně)“;		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	- čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři; - sleduje různé časové intervaly; - používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi;	- Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – zkušenosti s časovými údaji při cestování); Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření) - Rozšiřující učivo: časové tabulky Poznámka: Časové intervaly volí učitel z běžného života žáka, např. délka vyučovací hodiny, délka přestávky, délka spánku.
M-3-2-02	- zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat; - provádí odhady délky a množství;	- Měření délky, hmotnosti, objemu - Jednotky: centimetr, litr, kilogram	
M-3-2-03	- navrhne a použije tabulku k organizaci údajů; - třídí soubor objektů;	- Tabulková evidence zadaných údajů	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; - pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání;	- Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka - Tělesa: kužel, jehlan	- Rozšiřující učivo: kružnice, hranol shodnost útvarů - Další náměty do výuky:využití čtverečkovaného papíru, využití počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ
M-3-3-02	- změří délku úsečky, používá jednotky délky; - provádí odhad délky úsečky.	- Práce s pravítkem - Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr	

Ročník třetí MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata):**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-02	- zapisuje a čte čísla v daném oboru; - počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla;	- Číselný obor 0 – 1 000 - Rozklad čísla v desítkové soustavě	- EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba energie ve spojení s „o *x* více (méně)“ a „*x*krát více (méně)“) - ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, křížovky (sloupec, řádek), stylizace a reprodukce odpovědí, významová stránka slov, čtení s porozuměním, druhy slov, dějová posloupnost. - Rozšiřující učivo: pohyb po číselné ose (propedeutika záporných čísel), aritmetické operace i vztahy mezi čísly v různých jazycích, různých kontextech významových a strukturálních
M-3-1-03	- zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích; - využívá číselnou osu k porovnání čísel;	- Číselná osa – nástroj modelování	
M-3-1-04	- rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce; - sčítá a odčítá zpaměti čísla bez přechodu násobků sta; - násobí a dělí zpaměti v oboru osvojených násobilek; - násobí zpaměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky; - násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel; - používá závorky při výpočtech;	- Zápis čísla v desítkové soustavě - Násobilka 6, 7, 8, 9 - Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla	
M-3-1-05	- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o *x* více (méně)“ a „*x*krát více (méně)“; ovládá jednoduché řešitelské strategie;	- Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	- využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života;	- Jízdní řády	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem) - MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – tabulky cen produktů z reklamních letáků) - Rozšiřující učivo: čtení údajů z grafů, diagramů, tabulek, pozorování závislostí a jejich vlastností, využití specifických počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ využití tabulkového procesoru (např. Excel) Poznámka: Učitel používá zjednodušený model jízdního řádu.	
M-3-2-02	- eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek;	- Teplota, teploměr, stupeň celsia - Evidence sportovních výkonů		
M-3-2-03	- čte a sestavuje tabulky násobků; - doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání;	- Tabulka jako nástroj pro řešení úloh		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; - pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání;	- Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný) - Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) - Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku		- Rozšiřující učivo: pravoúhlý trojúhelník, osa souměrnosti útvarů v rovině, využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
M-3-3-03	- rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady.	- Osově souměrné rovinné útvary		

Ročník čtvrtý MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-5-1-01	- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení;	- Komutativnost a asociativnost	- ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním, dějová posloupnost. - Rozšiřující učivo: znázornění celého záporného čísla na číselné ose, kmenové zlomky v kontextu části EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec – využití přírodních zdrojů nacházejících se v blízkosti bydliště ve spojení s „o *x* více (méně)“ a „*x*krát více (méně)“)
M-5-1-02	- čte a zapisuje čísla v daném oboru; - počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích; - sčítá a odčítá čísla v daném oboru	- Číselný obor 0 – 1 000 000 - Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení - Římské číslice - Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	

	(zpaměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly); - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem; - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru); - používá římské číslice při zápisu čísel;			
M-5-1-03	- zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky; - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením); - provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru;	- Zaokrouhlování čísel - Odhad a kontrola výsledku - Práce s kalkulátorem		
M-5-1-04	- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o *x* více (méně)“ a „*x*krát více (méně)“;	- Matematizace reálné situace		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-01	- provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty);	- Zásady sběru a třídění dat	- VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – sběr údajů o teplotě a jejich porovnání v různých částech světa) - AJ: Zápis hodin, dnů, měsíců a roků.	
M-5-2-02	- používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací; - doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce;	- Strukturovaná tabulka - Sloupkové diagramy		

	- vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram;			
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-5-3-01	- dodržuje zásady rýsování; - narýsuje přímku, vyznačí polopřímku; - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík; - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem; - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti;	- Zásady rýsování - Rýsování jednoduchých rovinných útvarů - Čtvercová síť		- Rozšiřující učivo: další rovinné útvary, např. pravý úhel a pravidelné mnohoúhelníky, sítě těles, papírové modely těles, stavby těles podle půdorysu Další náměty do výuky:využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
M-5-3-02	- měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi; - sčítá a odčítá graficky úsečky, porovná úsečky podle délky; - určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran;	- Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr - Grafické sčítání a odčítání úseček - Obvod mnohoúhelníku		
M-5-3-03	- sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou; - určí vzájemnou polohu přímek v rovině;	- Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice		
M-5-3-04	- určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná; - používá základní jednotky obsahu;	- Jednotky obsahu: mm^2, cm^2, m^2		
M-5-3-05	- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary; - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru;	- Osová souměrnost rovinného útvaru		

	- rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích;			
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-5-4-01	- využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů.	- Řešení úloh úsudkem - Číselné a obrázkové řady	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – skupinová práce žáků) - Rozšiřující učivo:algebrogramy, magické čtverce, pyramidy, zašifrované příklady, sudoku součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokan.	

Ročník pátý MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-5-1-02	- čte a zapisuje čísla v daném oboru; - počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích; - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla; - písemně odčítá dvě přirozená čísla;písemně násobí až čtyřciferným činitelem; - písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem; - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru);	- Číselný obor 0 – miliarda - Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení	- ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním. - AJ: Aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větší, menší. - Rozšiřující učivo: vyjadřování části celku zlomkem se jmenovatelem 10 nebo 100 - - EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec: přírodní zdroje, náš životní styl: energie a odpady – komplexní pojetí úloh včetně pochopení významu a nezbytnosti ekologického chování)
M-5-1-03	- zaokrouhluje přirozená čísla na miliony; - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru; - provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru;	- Zaokrouhlování	
M-5-1-04	- řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace;	- Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-5-2-01	- vybírá z textu data podle zadaného kritéria;	- Statistické údaje a jejich reprezentace	- MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – využití jednoduchých diagramů); Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (identifikace zjednodušení mediovaných sdělení) - AJ: Porovnání některých statistických údajů anglicky mluvících zemí. - Rozšiřující učivo: další typy diagramů - Další náměty do výuky:využití tabulkového kalkulátoru ke zpracování dat
M-5-2-02	- zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta;	- Kruhový diagram - Finanční produkty: úspory	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-5-3-01	- při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů;	- Konstrukce čtverce a obdélníku - Konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	- Další náměty do výuky: slovní úlohy na obsahy obdélníku, čtverce (práce s plánem bytu – velikost koberce, nákup tapet, obložení, podlahové plochy apod.), geometrie a výtvarné umění, využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ - Další náměty do výuky: origami ve čtvercové síti
M-5-3-03	- sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou;	- Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem	
M-5-3-04	- určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná;	- Složené obrazce ve čtvercové síti	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-5-4-01	- ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je.	- Magické čtverce, pyramidy, sudoku	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) - Rozšiřující učivo: zašifrované příklady, hlavolamy, rébusy

5.2.1 Matematika 2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Proto prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Číslo a proměnná.
2. Závislosti, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace;
- rozvíjení paměti žáků prostřednictví numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů;
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictví řešení matematických problémů;
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo

problému přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu;

- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříklad.

Charakteristika vyučovacího předmětu matematika

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu matematika

Na 2. stupni základního vzdělávání je nutné v matematice pokračovat v budování základů matematické gramotnosti.

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy, které navazují na okruhy formulované pro 1. stupeň:

1. číslo a proměnná – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestrojit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti; Peníze – inflace; Finanční produkty – úročení.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika;
- *Výchova demokratického občana (VDO):* Formy participace občanů v politickém životě;
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):* Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;
- *Environmentální výchova (EV):* Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí;
- *Mediální výchova (MV):* Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**3**	**3**	**3**	**4**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Třída je vybavena multimediální technikou a počítači. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). Žáci během píší

testy vždy po probraném tématu a souhrnné čtvrtletní písemné práce (napsání čtvrtletní písemné práce je povinné pro hodnocení žáka v daném období). Žáci jsou hodnoceni průběžné za aktivitu v hodinách. Minimální počet hodnocení za pololetí je sedm.

Do předmětu matematika jsou také začleněna témata, která budou vyučovaná pomocí sylabů kurzů CTM v anglickém jazyce, tato témata jsou vyznačena žlutou barvou.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách matematiky se žáci názorně seznamují s přechodem od konkrétního k abstraktnímu, s tvůrčím přístupem při řešení podnětných úloh, s výhodami spolupráce při řešení problémů, s nutností přesného vyjádření myšlenek a s jejich obhajobou. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé matematiky využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- postupnou abstrakcí a zobecňováním vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů;
- umožňuje žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Žák:

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vede žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjí jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů;
- prostřednictvím vhodně volených příkladů vede žáky k osvojení induktivního a deduktivního přístupu při řešení problému.

Žák:

- rozpozná matematické problémy, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky;
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili;
- vhodně využívá cizí jazyk (zejména angličtinu) a ICT, aby připravil žáky pro vstup do soudobé společnosti a vědeckého světa matematiky.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vede žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací;
- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny.

Žák:

- úspěšným řešením problémů narůstající obtížnosti získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost je závislá na klimatu třídy jej vede k sociálně pozitivnímu chování. Buduje vlastní autonomii s tendencí k příští autokoncepci;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- zařazuje občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivuje k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření).

Žák:

- dovede hájit svoje přesvědčení bez antagonistického postoje k přesvědčení spolužáka. Umí účinně pomáhat spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjí u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů;

- zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulátoru a informačních a komunikačních technologií;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

Žák:

- radost, kterou žák zažívá z úspěšného intelektuálního rozvoje, buduje jeho potřebu smysluplné práce. Dovede si vážit času, vyhledává možnosti dalšího růstu;
- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Šestý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	- čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose; zpaměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel - provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; vyjádří část celku graficky i zlomkem - sečte zlomky se stejným jmenovatelem; - vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;	*Bude vyučováno v jazyce českém* **Desetinná čísla** Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů **Zlomky:** polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) **Číselný výraz**	- Rozšiřující učivo: záporná čísla, zlomky Bez omezení; základní množinová symbolika, intervaly - Další náměty do výuky:Starověké kultury a zápis čísel, zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel; propedeutika používání proměnné v matematice Poznámka: Učitel vede žáky k přehlednému zápisu
M-9-1-02	- ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel; - provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností;	**Zaokrouhlování desetinných čísel** - Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru	

	- účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru;		
M-9-1-03	- vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel; - určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné; - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; - modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel;	- **Dělitelnost přirozených čísel**, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (*D*), nejmenší společný násobek (*n*), soudělná a nesoudělná čísla, Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)	
M-9-1-04	- převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak	- **Převod desetinných zlomků a desetinných čísel**	
M-9-1-09	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky; - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	- **Slovní úlohy**	- EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh)

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	- vyznačí bod v provlhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic daného bodu; - spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe; - vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria	- Pravoúhlá soustava souřadnic - Aritmetický průmět - Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty	- MeV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů) - Další náměty do výuky: jednoduché statistické šetření
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	- využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky - při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem; - při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost - rozpozná shodné geometrické útvary - používá příslušnou matematickou symboliku	- Vzájemná poloha dvou přímek - Trojúhelníková nerovnost - Shodnost geometrických útvarů	- ČJL: Souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce. - Rozšiřující učivo: střední příčka, trojúhelníku, shodné geometrické útvary v přírodě; význam těžiště ve fyzice - Další náměty do výuky: symetrie a asymetrie, fraktáty - Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
M-9-3-02	- rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu - rozlišuje a používá různé druhy čar - modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost	- **Základní rovinné útvary:** bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina - Druhy čar - Úhel a jeho velikost - Druhy trojúhelníků	

	- charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné) - používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy - třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů) - charakterizuje a používá vlastnosti úhlů v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku - vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník	- Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku - Pravidelný mnohoúhelník	
M-9-3-03	- určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů - používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi - sčítá a odčítá úhly graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma	- Jednotky velikosti úhlu - Operace s úhly	
M-9-3-04	- Používá a převádí jednotky délky a obsahu - využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku	*Bude vyučováno v anglickém jazyce* - Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku	
M-9-3-06	- sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenese úhel, porovná dva úhly - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a	- Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku - Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku - Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník	

	náčtrt bez zápisu konstrukce - sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímek (provede rozbor a náčtrt bez zápisu postupu konstrukce)		
M-9-3-07	- vysvětlí pojem shodnost trojúhelníku, matematicky jej vyjádří - používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh	*Bude vyučováno v českém jazyce* - Věty o shodnosti trojúhelníků	
M-9-3-08	- přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodruhý bod a samodruhý útvar, charakterizuje osově souměrné útvary - sestrojí osu úhlu a úsečky - rozpozná útvary souměrně podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti	- Osová souměrnost	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – osová souměrnost v architektuře a přírodě
M-9-3-09	- charakterizuje krychli a kvádr, využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádru	*Bude vyučováno v anglickém jazyce* - krychle a kvádr	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)
M-9-3-10	- používá a převádí jednotky délky, obsah a objemu - odhaduje a vypočítá objem povrchu krychle a kvádru	*Bude vyučováno v anglickém jazyce* - objem a povrch krychle a kvádru	
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť kvádru a krychle, tělesa vymodeluje	- Síť krychle a kvádru	
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání	- Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník); povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede náčtrt a rozbor úlohy, vyhodnotí reálnost výsledku - řeší aplikační geometrické úlohy	- Postup při řešení slovní úlohy	

	s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčtrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá při výpočtech kalkulátor		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- doplní číselnou a obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce - vysvětlí způsob řešení úlohy	- Číselné a obrázkové řady - Početní obrazce - Úlohy o šachovnicích a tabulkách	- Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
M-9-4-02	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	- Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)

Sedmý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	- čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné, znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celý čísel - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam - zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek - provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení) - vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla) - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel - zapíše číslo periodické číslo a porovná ho s jinými čísly - určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru - účelně využívá kalkulátor a tabulkový	*Bude vyučováno v českém jazyce* - Celá čísla - Absolutní hodnota - Zlomky - Racionální čísla	- Rozšiřující učivo: dvojková soustava a další soustavy - Další náměty do výuky: historický vývoj záporného čísla

	kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel		
M-9-1-02	- používá pravidlo pro zaokrouhlování racionálních čísel - provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností	- Zaokrouhlování racionálních čísel	
M-9-1-03	- využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků	- Společný jmenovatel zlomků	
M-9-1-04	- rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část celku procent, desetinným číslem, zlomkem - užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část - navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek - část	- Procenta - Poměr	
M-9-1-05	- dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru - upravuje poměr rozšiřováním a krácením - vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví - používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry - řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky, využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů	- Poměr, zvětšení, zmenšení - Trojčlenka - Měřítko plánu a mapy	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS

M-9-1-06	- určí z textu úůlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet, rozhodne zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení - řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok)	- Finanční matematika	
M-9-1-09	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověřit ho zkouškou	- Slovní úlohy	- EV – Základní podmínky života (energie: využívá energie, možnosti a způsoby šetření přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	- doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich - orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram - využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat	- Tabulky, grafy, diagramy - Přímá a nepřímá úměrnost - Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti	- VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa) - MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení

	- účelně využívá tabulkový kalkulátor		- Rozšiřující učivo: základy statistiky - Další náměty do výuky: seznámení s grafickými kalkulátory
M-9-2-02	- porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech - vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce v tabulce podle více kritérií	- Tabulky, grafy, diagramy - Třídění dat	
M-9-2-03	- rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti - využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů	- Přímá a nepřímá úměrnost	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-02	- třídí a popisuje čtyřúhelníky - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh	*Bude vyučování v anglickém jazyce* - Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)	- Rozšiřující učivo: kružnice ve spojení s rovinnými útvary - Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy
M-9-3-04	- odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	- Obvod a obsah čtyřúhelníku	
M-9-3-06	- sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčtrt bez zápisu konstrukce)	- Konstrukce čtyřúhelníku	
M9-3-08	- přiřadí k sobě bzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodruhý útvar,	-	

	charakterizuje středově souměrný útvar - rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti		- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě)
M-9-3-09	- rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy: podstata, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka - charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol - pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu	*Bude vyučováno v českém jazyce* - Hranoly	-
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	- Objem a povrch hranolu	-
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí sítě kolmých hranolů a tělesa vymodeluje	*Bude vyučováno v anglickém jazyce* - Síť kolmého hranolu	
M-9-3-12	- načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání	- Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulátor	- Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce - prezentuje způsob řešení úlohy	- Číselné řady v oboru celých čísel, obrázkové řady - Početní obrazce - Prezentace řešení úlohy	- Rozšiřující učivo: posloupnosti a řady - Poznámka: učitel využívá v hodinách grafické a geometrické programy - OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)

M-9-4-02	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů	- Postupy při řešení netradičních geometrických úloh	- Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)

Osmý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	- rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování - určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1-20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi	*Bude vyučováno v českém jazyce* - Druhá mocnina a odmocnina	- Rozšiřující učivo: mocniny s přirozeným mocnitelem, zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a.10^{n,}$ kde $a<10$. - Další náměty do výuky: propedeutika využití parametru v matematice
M-9-1-07	- vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů - zapíše slovní text pomoc výrazů a proměnných (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - provádí početní operace (sčítání,	- Výrazy s proměnnou - Mnohočleny maximálně druhého stupně - Vzorce v tabulkovém kalkulátoru	

	odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání - umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$ - využívá tabulkový kalkulátor		
M-9-1-08	- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice - rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nebo nemá řešení - sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy - vyjádří neznámou ze vzorce	- Lineární rovnice - výpočet neznáme ze vzorce	
M-9-1-09	- matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověřit ho zkouškou	- Matematizace reálné situace s použitím proměnné	- EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)
GEOMETRIE V ROVNĚ A PROSTORU			
M-9-3-01	- vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku - používá Pythagorovu větu pro výpočet	*Bude vyučováno v českém jazyce* - Pravoúhlý trojúhelník - Pythagorova věta	- Rozšiřující učivo: vzorce a jejich geometrické zobrazení, elipsa, goniometrické funkce pro pravoúhlý trojúhelník

	třetí strany pravoúhlého trojúhelníku - vypočítá délku hrany, tělesnou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situace načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku		- Další náměty do výuky: propedeutika důkazů matematických vět - Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické a geometrické programy
M-9-3-02	- definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku)ú a narýsuje je	*Bude vyučováno v anglickém jazyce* - kruh, kružnice	
M-9-3-04	- účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorů	- Obvod a obsah kruhu - Délka kružnice	
M-9-3-05	- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice	- Množiny bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice a věta	
M-9-3-06	- sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením) - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	- Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice	

M-9-3-09	- charakterizuje válec a kouli - pracuje s půdorysem a nárysem válce a koule	- Válec a koule	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch válce a koule;	- Objem a povrch válce a koule	
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje;	- Síť válce	
M-9-3-12	- načrtne obraz rotačního válce v rovině;	- Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	- Postup při řešení aplikační slovní úlohy	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení;	- Kombinační úsudek v úlohách	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznáván - Rozšiřující učivo: kombinatorika (permutace, variace, kombinace - Další náměty do výuky: algoritmy (Hanojská věž) - Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
M-9-4-02	- využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	- Prostorová představivost	

Devátý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-06	- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; - získá základní informace o půjčkách a úvěrech; - řeší aplikační úlohy na procenta;	*Bude vyučováno v jazyce českém* - **Základy finanční matematiky** Peníze: inflace, Finanční produkty: úročení	- OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); Hodnoty, postoje, praktická etika - Rozšiřující učivo:lomený výraz,složené úrokování, produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna) grafické řešení soustavy dvou

			rovnic
M-9-1-07	- určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru;	- Tabulkový kalkulátor	
M-9-1-08	- řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;	- Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	- vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je; - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián; - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor, v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;	**Základy statistiky** Typy diagram	- VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů - MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. - AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem. - Rozšiřující učivo: kvadratická funkce
M-9-2-04	- rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života;určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost	- Funkce - Grafy funkcí	

	tabulkou, rovnicí, grafem; - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce		
M-9-2-05	- odhalí funkční vztah v textu úlohy; - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;	- Funkční vztah	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-07	- rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);	- Podobnost - Věty o podobnosti trojúhelníků	- Rozšiřující učivo: orientovaný úhel, jednotková kružnice, goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů, trigonometrie pravoúhlého trojúhelník, využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)
M-9-3-09	- charakterizuje jehlan a kužel; - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele; - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu;	*Bude vyučováno v jazyce anglickém* - Jehlan a rotační kužel	
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele; - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;	- Objem a povrch jehlanu a kužele	
M-9-3-11	- narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa	- Sítě jehlanu a kužele	
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; - načrtne kužel ve volném rovnoběžném	- Volné rovnoběžné promítání	-

	promítání; -		
M-9-3-13	- využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; - řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	- Podobnost v úlohách z praxe	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;	- Optimalizace řešení úloh	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) - Další náměty do výuky: rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení - Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu PISA.
M-9-4-02	- řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí.	- Aplikovaná matematika	

5.2.1 Matematika v anglickém jazyce 2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Proto prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

5. Číslo a proměnná.
6. Závislosti, vztahy a práce s daty
7. Geometrie v rovině a prostoru
8. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace;
- rozvíjení paměti žáků prostřednictví numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů;
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictví řešení matematických problémů;
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo

problému přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu;

- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříklad.

Charakteristika vyučovacího předmětu matematika

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu matematika

Na 2. stupni základního vzdělávání je nutné v matematice pokračovat v budování základů matematické gramotnosti.

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy, které navazují na okruhy formulované pro 1. stupeň:

1. číslo a proměnná – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestrojit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti; Peníze – inflace; Finanční produkty – úročení.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika;
- *Výchova demokratického občana (VDO):* Formy participace občanů v politickém životě;
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):* Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;
- *Environmentální výchova (EV):* Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí;
- *Mediální výchova (MV):* Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**1**	**1**	**1**	**1**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Třída je vybavena multimediální technikou a počítači. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). Žáci během píší

testy vždy po probraném tématu a souhrnné čtvrtletní písemné práce (napsání čtvrtletní písemné práce je povinné pro hodnocení žáka v daném období). Žáci jsou hodnoceni průběžné za aktivitu v hodinách. Minimální počet hodnocení za pololetí je sedm.

Do předmětu matematika jsou také začleněna témata, která budou vyučovaná pomocí sylabů kurzů CTM v anglickém jazyce, tato témata jsou vyznačena žlutou barvou.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách matematiky se žáci názorně seznamují s přechodem od konkrétního k abstraktnímu, s tvůrčím přístupem při řešení podnětných úloh, s výhodami spolupráce při řešení problémů, s nutností přesného vyjádření myšlenek a s jejich obhajobou. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé matematiky využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- postupnou abstrakcí a zobecňováním vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů;
- umožňuje žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Žák:

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vede žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjí jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů;
- prostřednictvím vhodně volených příkladů vede žáky k osvojení induktivního a deduktivního přístupu při řešení problému.

Žák:

- rozpozná matematické problémy, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky;
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili;
- vhodně využívá cizí jazyk (zejména angličtinu) a ICT, aby připravil žáky pro vstup do soudobé společnosti a vědeckého světa matematiky.

Žák:

formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu;

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vede žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací;
- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny.

Žák:

- úspěšným řešením problémů narůstající obtížnosti získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost je závislá na klimatu třídy jej vede k sociálně pozitivnímu chování. Buduje vlastní autonomii s tendencí k příští autokoncepci;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- zařazuje občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivuje k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření).

Žák:

- dovede hájit svoje přesvědčení bez antagonistického postoje k přes vědčení spolužáka. Umí účinně pomáhat spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjí u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů;

- zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulátoru a informačních a komunikačních technologií;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

Žák:

- radost, kterou žák zažívá z úspěšného intelektuálního rozvoje, buduje jeho potřebu smysluplné práce. Dovede si vážit času, vyhledává možnosti dalšího růstu;
- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Šestý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	- čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose; zpaměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel - provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; vyjádří část celku graficky i zlomkem - sečte zlomky se stejným jmenovatelem; - vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;	**Desetinná čísla** Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) **Číselný výraz**	- Rozšiřující učivo: záporná čísla, zlomky Bez omezení; základní množinová symbolika, intervaly - Další náměty do výuky:Starověké kultury a zápis čísel, zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel; propedeutika používání proměnné v matematice Poznámka: Učitel vede žáky k přehlednému zápisu
M-9-1-02	- Ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel; - provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností;	**Zaokrouhlování desetinných čísel** - Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru	

	- účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru;		
M-9-1-03	- vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel; - určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné; - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; - modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel;	- **Dělitelnost přirozených čísel**, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (*D*), nejmenší společný násobek (*n*), soudělná a nesoudělná čísla, Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)	
M-9-1-04	- převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak	- **Převod desetinných zlomků a desetinných čísel**	
M-9-1-09	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky; - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	- **Slovní úlohy**	- EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh)

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	- vyznačí bod v provlhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic daného bodu; - spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe; - vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria	- Pravoúhlá soustava souřadnic - Aritmetický průmět - Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty	- MeV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů) - Další náměty do výuky: jednoduché statistické šetření
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	- využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky - při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem; - při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost - rozpozná shodné geometrické útvary - používá příslušnou matematickou symboliku	- Vzájemná poloha dvou přímek - Trojúhelníková nerovnost - Shodnost geometrických útvarů	- ČJL: Souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce. - Rozšiřující učivo: střední příčka, trojúhelníku, shodné geometrické útvary v přírodě; význam těžiště ve fyzice - Další náměty do výuky: symetrie a asymetrie, fraktáty - Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
M-9-3-02	- rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu - rozlišuje a používá různé druhy čar - modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost	Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh. Druh čar Úhel a jeho velikost Druhy trojúhelníků	

	- charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné) - používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy - třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů) - charakterizuje a používá vlastnosti úhlů v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku - vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník	- Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku - Pravidelný mnohoúhelník	
M-9-3-03	- určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů - používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi - sčítá a odčítá úhly graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma	- Jednotky velikosti úhlu - Operace s úhly	
M-9-3-04	- Používá a převádí jednotky délky a obsahu - využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku	- Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku	
M-9-3-06	- sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenese úhel, porovná dva úhly - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a	- Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku - Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku - Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník	

	náčtrt bez zápisu konstrukce - sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímek (provede rozbor a náčtrt bez zápisu postupu konstrukce)		
M-9-3-07	- vysvětlí pojem shodnost trojúhelníku, matematicky jej vyjádří - používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh	*Bude vyučováno v českém jazyce* - Věty o shodnosti trojúhelníků	
M-9-3-08	- přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodruhý bod a samodruhý útvar, charakterizuje osově souměrné útvary - sestrojí osu úhlu a úsečky - rozpozná útvary souměrně podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti	- Osová souměrnost	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – osová souměrnost v architektuře a přírodě
M-9-3-09	- charakterizuje krychli a kvádr, využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádru	- krychle a kvádr	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)
M-9-3-10	- používá a převádí jednotky délky, obsah a objemu - odhaduje a vypočítá objem povrchu krychle a kvádru	- objem a povrch krychle a kvádru	
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť kvádru a krychle, tělesa vymodeluje	- Síť krychle a kvádru	
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání	- Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník); povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede náčtrt a rozbor úlohy, vyhodnotí reálnost výsledku - řeší aplikační geometrické úlohy	- Postup při řešení slovní úlohy	

	s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčtrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá při výpočtech kalkulátor		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- doplní číselnou a obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce - vysvětlí způsob řešení úlohy	- Číselné a obrázkové řady - Početní obrazce - Úlohy o šachovnicích a tabulkách	- Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
M-9-4-02	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	- Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)

Sedmý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	- čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné, znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celý čísel - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam - zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek - provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení) - vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla) - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel - zapíše číslo periodické číslo a porovná ho s jinými čísly - určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru - účelně využívá kalkulátor a tabulkový	- Celá čísla - Absolutní hodnota - Zlomky - Racionální čísla	- Rozšiřující učivo: dvojková soustava a další soustavy - Další náměty do výuky: historický vývoj záporného čísla

	kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel		
M-9-1-02	- používá pravidlo pro zaokrouhlování racionálních čísel - provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností	- Zaokrouhlování racionálních čísel	
M-9-1-03	- využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků	- Společný jmenovatel zlomků	
M-9-1-04	- rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část celku procent, desetinným číslem, zlomkem - užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část - navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek - část	- Procenta - Poměr	
M-9-1-05	- dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru - upravuje poměr rozšiřováním a krácením - vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví - používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry - řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky, využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů	- Poměr, zvětšení, zmenšení - Trojčlenka - Měřítko plánu a mapy	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS

M-9-1-06	- určí z textu úůlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet, rozhodne zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení - řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok)	- Finanční matematika	
M-9-1-09	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověřit ho zkouškou	- Slovní úlohy	- EV – Základní podmínky života (energie: využívá energie, možnosti a způsoby šetření přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	- doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich - orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram - využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat	- Tabulky, grafy, diagramy - Přímá a nepřímá úměrnost - Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti	- VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa) - MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení

	- účelně využívá tabulkový kalkulátor		- Rozšiřující učivo: základy statistiky - Další náměty do výuky: seznámení s grafickými kalkulátory
M-9-2-02	- porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech - vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce v tabulce podle více kritérií	- Tabulky, grafy, diagramy - Třídění dat	
M-9-2-03	- rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti - využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů	- Přímá a nepřímá úměrnost	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-02	- třídí a popisuje čtyřúhelníky - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh	- Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)	- Rozšiřující učivo: kružnice ve spojení s rovinnými útvary - Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy
M-9-3-04	- odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	- Obvod a obsah čtyřúhelníku	
M-9-3-06	- sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčtrt bez zápisu konstrukce)	- Konstrukce čtyřúhelníku	
M9-3-08	- přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodruhý útvar,		

	charakterizuje středově souměrný útvar - rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti		- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě)
M-9-3-09	- rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy: podstata, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka - charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol - pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu	- Hranoly	-
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	- Objem a povrch hranolu	-
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí sítě kolmých hranolů a tělesa vymodeluje	- Síť kolmého hranolu	
M-9-3-12	- načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání	- Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulátor	- Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce - prezentuje způsob řešení úlohy	- Číselné řady v oboru celých čísel, obrázkové řady - Početní obrazce - Prezentace řešení úlohy	- Rozšiřující učivo: posloupnosti a řady - Poznámka: učitel využívá v hodinách grafické a geometrické programy - OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)

M-9-4-02	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů	- Postupy při řešení netradičních geometrických úloh	- Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)

Osmý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	- rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování - určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1-20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi	- Druhá mocnina a odmocnina	- Rozšiřující učivo: mocniny s přirozeným mocnitelem, zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a.10^{n,}$ kde $a<10$. - Další náměty do výuky: propedeutika využití parametru v matematice
M-9-1-07	- vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů - zapíše slovní text pomoc výrazů a proměnných (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - provádí početní operace (sčítání,	- Výrazy s proměnnou - Mnohočleny maximálně druhého stupně - Vzorce v tabulkovém kalkulátoru	

	odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání - umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$ - využívá tabulkový kalkulátor		
M-9-1-08	- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice - rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nebo nemá řešení - sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy - vyjádří neznámou ze vzorce	- Lineární rovnice - výpočet neznáme ze vzorce	
M-9-1-09	- matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověřit ho zkouškou	- Matematizace reálné situace s použitím proměnné	- EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)
GEOMETRIE V ROVNĚ A PROSTORU			
M-9-3-01	- vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku - používá Pythagorovu větu pro výpočet	- Pravoúhlý trojúhelník - Pythagorova věta	- Rozšiřující učivo: vzorce a jejich geometrické zobrazení, elipsa, goniometrické funkce pro pravoúhlý trojúhelník

	třetí strany pravoúhlého trojúhelníku - vypočítá délku hrany, tělesnou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situace načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku		- Další náměty do výuky: propedeutika důkazů matematických vět - Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické a geometrické programy
M-9-3-02	- definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku)ú a narýsuje je	- kruh, kružnice	
M-9-3-04	- účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorů	- Obvod a obsah kruhu - Délka kružnice	
M-9-3-05	- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice	- Množiny bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice a věta	
M-9-3-06	- sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením) - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	- Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice	

M-9-3-09	- charakterizuje válec a kouli - pracuje s půdorysem a nárysem válce a koule	- Válec a koule	- VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch válce a koule;	- Objem a povrch válce a koule	
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje;	- Síť válce	
M-9-3-12	- načrtne obraz rotačního válce v rovině;	- Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	- Postup při řešení aplikační slovní úlohy	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	- řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení;	- Kombinační úsudek v úlohách	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznáván - Rozšiřující učivo: kombinatorika (permutace, variace, kombinace - Další náměty do výuky: algoritmy (Hanojská věž) - Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
M-9-4-02	- využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	- Prostorová představivost	

Devátý ročník MAT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-06	- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; - získá základní informace o půjčkách a úvěrech; - řeší aplikační úlohy na procenta;	- **Základy finanční matematiky** Peníze: inflace, Finanční produkty: úročení	- OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); Hodnoty, postoje, praktická etika - Rozšiřující učivo:lomený výraz,složené úrokování, produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna) grafické řešení soustavy dvou

			rovnic
M-9-1-07	- určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru;	- Tabulkový kalkulátor	
M-9-1-08	- řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;	- Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	- vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je; - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián; - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor, v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;	**Základy statistiky** Typy diagram	- VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů - MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. - AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem. - Rozšiřující učivo: kvadratická funkce
M-9-2-04	- rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života;určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost	- Funkce - Grafy funkcí	

	tabulkou, rovnicí, grafem; - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce		
M-9-2-05	- odhalí funkční vztah v textu úlohy; - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;	- Funkční vztah	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-07	- rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);	- Podobnost - Věty o podobnosti trojúhelníků	- Rozšiřující učivo: orientovaný úhel, jednotková kružnice, goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů, trigonometrie pravoúhlého trojúhelník, využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe - VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)
M-9-3-09	- charakterizuje jehlan a kužel; - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele; - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu;	- Jehlan a rotační kužel	
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele; - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;	- Objem a povrch jehlanu a kužele	
M-9-3-11	- narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa	- Sítě jehlanu a kužele	
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; - načrtne kužel ve volném rovnoběžném	- Volné rovnoběžné promítání	-

	promítání; -		
M-9-3-13	- využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; - řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	- Podobnost v úlohách z praxe	
M-9-4-01	- řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;	- Optimalizace řešení úloh	- OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) - Další náměty do výuky: rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení - Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu PISA.

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání. Vzdělávací obsah Informační a komunikační technologie je realizován předmětem Informatiky a to na druhém i prvním stupni základní školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a využívání moderních informačních a komunikačních technologií;
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím;
- schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací;
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce;
- tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů;
- respektování práv k duševnímu vlastnictví;
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrná práce s výpočetní technikou

5.3.1 Informatika (ICT)

Charakteristika vyučovacího předmětu na prvním stupni ZŠ

Škola považuje předmět Informatika za významný nástroj poznávání světa, orientování se ve světě informací, jeho využití je podstatné pro další školní i sebevzdělávání a také i pro praktický každodenní život. Ve výuce ICT jsou žáci vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Seznámí se se základními pojmy informační činnosti. Budou znát strukturu a funkce počítače a přídavných zařízení. Žáci jsou také vedeni k praktickému zvládnutí práce s operačními systémy a jejich základními funkcemi. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s formáty doc a gif. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu (osvojují si formulace požadavků a vyhledávací atributy). Žáci jsou dále vedeni ke zvládnutí jednoduché údržby počítače, k osvojení si základních postupů při běžných problémech s hardware a software. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu, chat a telefonování. Žák výhradně na základě individuální práce s počítačem provádí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností práce s ICT technologiemi. Získané dovednosti umožňují žákovi aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Žáci jsou také seznámeni se zásadami bezpečnosti práce a s riziky plynoucími z užívání výpočetní techniky (zdravotními, společenskými).

Charakteristika výuky ICT na druhém stupni základní školy

Žáci jsou ve výuce ICT vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s textem, grafikou, a s tabulkami. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu a v odborné literatuře. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. Žák výhradně na základě individuální práce s počítačem provádí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností práce s ICT technologiemi jednak uživatelského charakteru, tak i, aby je mohl dále rozvíjet na středním stupni vzdělání. Získané dovednosti umožňují žákovi aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce předmětu Informatika (ICT) na 1. i na 2. stupni je důraz kladen především na to, že žák:

- chápe společenský tok informací – vznik – přenos – transformace – zpracování – distribuce informací;
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie;
- respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně i v případě jejich závad;
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím;
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty;
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích;
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení;
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací;
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem;
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost;
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví;
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji;
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s **aktuálními situacemi a problémy** současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty. Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných zařízení, vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.

<u>Osobnostní rozvoj</u>

- rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium;
- seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení;
- psychohygiena – dobrá organizace času, uvolnění- relaxace, efektivní komunikace;
- kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a emfatického i aktivního naslouchání

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů;
- hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů.

Environmentální výchova (EV)

Informační a komunikační technologie umožňuje aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, poznávat ekologické problémy. Komunikační technologie podněcuje zájem o způsoby řešení ekologických problémů s možností navazovat kontakty, vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU.

Mediální výchova (MeV)

Jedná se o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí, a k utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje a informace.

Okruhy receptivních činností

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení;
- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných;
- hodnotící prvky ve sdělení;
- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením;

- chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel;
- identifikování základních orientačních prvků v textu;

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii, jako reprezentace reality;
- vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě);

Stavba mediálních sdělení;

- příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství;
- příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalšíc;
- mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro děti a mládež)

Vnímání autora mediálních sdělení

- prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrázků a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti

- vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy;
- role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (úloha filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

<u>Okruhy produktivních činností:</u>

Tvorba mediálního sdělení

- uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení;
- tvorba mediálních sdělení pro školní časopis či internetové médium;
- technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu

- redakce školního časopisu či internetového média;
- utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti;
- faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Informatika (dále ICT) se vyučuje jako samostatný předmět od třetího ročníku prvního stupně do sedmého ročníku druhého stupně.

	1. stupeň				
Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodin	**-**	**-**	**1**	**1**	**1**

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**1**	**1**	**-**	**-**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Informatika je vyučován v multimediální počítačové učebně. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle předem stanoveného klíče. Během školního roku je zařazováno projektové vyučování. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k poznání úlohy informací a informačních činností;
- zadává úkoly, které vedou k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a reálném životě;

Žák:

- zadávanými úkoly je veden k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají spolupráci s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů, odbornou literaturu, internet apod.;
- může využívat svých poznámek při praktických úkolech, učí se tak pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou;
- získané informací třídí a rozlišují podstatné od nepodstatných, navrhují různé způsoby řešení, vyvozují konečné závěry a o vzniklých problémech hovoří;
- postupně je veden k přesnému vyjadřování, ovládnutí a užívání jazyka informatiky;

- využívá výpočetní techniku, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení;
- vede žáky k odpovědnému přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích

Žák:

- zadáváním úloh a projektů, které jsou srozumitelné a přiměřené jejich věku, je žák veden k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více;
- je veden vyučujícím v roli konzultanta nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce;
- je veden ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci, je proto třeba u nich rozvíjet algoritmické myšlení, logické myšlení, nechat žáky obhajovat své řešení a prezentace výsledků své práce.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- umožňuje žákům využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními;
- užívá odborné termíny a pojmy;
- pracuje s informacemi a při jejich prezentaci využíváme softwarových a hardwarových prostředků

Žák:

- učí se pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty;
- při komunikaci dodržuje vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.);
- při práci s hardwarem a softwarovým vybavením popisuje prováděné činnosti, případně se dotazují na vzniklé nejasnosti, využívají k tomu jednak komunikaci se spolužáky, tak i s vyučujícím nebo se známým

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci*;*
- vede žáky k tomu, aby uměli druhým pomoci a aby si o pomoc uměli i sami požádat*;*
- vyžaduje od žáků dodržování dohodnutých pravidel*;*
- vede žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW (autorská práva)

Žák:

- při práci je žák veden ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.;
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný;
- pěstuje si pozitivní představu o sobě samém, vždy má možnost vyslovit své názory a obhájit svůj způsob řešení

Kompetence občanské

Učitel:

- umožňuje žákům hodnotit své úspěchy a neúspěchy;
- umožňuje žákům prezentovat jejich práci

Žák:

- je seznamován s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, ….)tím, že je musí dodržovat (žáci si chrání své heslo, citace použitého pramene, …);
- při zpracovávání informací je žák veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu a jinými cestami;
- žák je veden k sebekontrole, soustavnosti, systematičnosti a přesnosti.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dokončení práce v dohodnutém termínu a kvalitě;
- vede žáky ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce pomocí využívání výpočetní techniky a výukového softwaru.

Žák:

- dodržuje stanovená přesná pravidla pro práci s výpočetní technikou, návody pro práci s přídavnými zařízeními a instalační postupy pro instalaci softwaru dodanou výrobci;
- dodržuje hygienické a zdravotní normy při práci s výpočetní a prezentační technikou
  může využít internet pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst;
  je veden k odpovědnému přístupu z hlediska ochrany životního prostředí k likvidaci obalů, papíru, tonerových kazet, ...

Třetí ročník ICT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ICT-5-1-01 **ICT-5-3-01** **ICT-5-1-02** **ICT-5-1-03**	- umí řádně zapnout a vypnout počítač - dokáže pojmenovat a stručně charakterizovat základní součásti počítačové sestavy - bez problémů ovládá klávesnici a myš - rozpozná stav počítače - vypnutý, zapnutý, úsporný režim - umí uložit svá data, chrání je před poškozením, ztrátou či zneužitím	- hardware počítače: co je to počítač a z čeho se skládá; stručná historie, novinky a trendy - software: operační systémy a jejich základní funkce - práce s formáty doc. a gif.	- **MV:** český jazyk, anglický jazyk - **OSV:** Psychohygiena (hledání pomoci při potížích); Seberegulace a sebeorganizace (soustředění se na zadaný úkol, “nevěnovat” se ničemu jinému) - **Mediální výchova:** tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
ICT-5-1-02	- dodržuje hygienu, zná a dodržuje zásady při práci s počítačem, vytváří si správné návyky	- rizika práce s výpočetní technikou, rizika internetu	- **Člověk a jeho svět**

Čtvrtý ročník ICT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ICT-5-2-01 **ICT-5-2-02** **ICT-5-2-03** **ICT-5-3-01**	- zná a umí používat základní způsoby komunikace v elektronickém světě - email chat, telefonování - bez problémů odešle email s přílohou (doc., gif.)¨bez problémů přijme email s přílohou (doc., gif.) - dokáže vyhledávat zadané informace - dokáže formulovat požadavek při vyhledávání na internetu - dokáže s vyhledávanými informacemi dále pracovat v textovém a grafickém editoru	- základní způsoby komunikace - email, chat, komunikování - rizika a hrozby internetové komunikace - ochrana osobních údajů, e-bezpečí, komerční zneužití, kyberšikana - vyhledávání informací na portálech, v knihovnách a databázích metody, nástroje, rizika	- **MV:** český jazyk, anglický jazyk, člověk a jeho svět - **OSV:** Sebepoznání a sebepojetí, komunikace

Pátý ročník ICT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ICT-5-2-01 **ICT-5-2-02** **ICT-5-2-03** **ICT-5-3-01**	- pracuje se základními funkcemi v textovém editoru - umí graficky upravit text, vložit a upravit obrázek, zarovnat text - bez problémů odešle email s přílohou, kterou si sám upravil, vytvořil v textovém či grafickém editoru (doc., gif.) - bez problémů přijme email s přílohou (doc., gif.) a přílohu umí upravit a znovu odeslat	- základní funkce textového a grafického editoru	- **MV:** český jazyk, anglický jazyk, člověka a jeho svět - **Mediální výchova:** tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu - **OSV:** kreativita

Šestý ročník - ICT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy - MV, průřezová témata - PT)**
ICT-9-1-01	- Umí řádně zapnout a vypnout počítač - Dokáže pojmenovat a stručně charakterizovat základní součásti počítačové sestavy - Bez problému ovládá klávesnici a myš - Dodržuje hygienu, zná a dodržuje zásady při práci s počítačem, vytváří si správné návyky - Rozpozná stav počítače – vypnutý, zapnutý, úsporný režim - Umí se přihlásit do počítačové sítě	- Hardware počítače – aktualizace - Novinky ve světě počítačů - Co je to počítač a z čeho se skládá - Stručná historie, novinky a trendy	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, Health - Pomůcky: Vyhledávání informací z časopisů a odborné literatury určených pro výuku výpočetní techniky
ICT-9-1-01	- Umí změnit vzhled pracovní plochy a nastavit spořič obrazovky - Je schopen srovnat ikony zástupců programů na pracovní ploše - Dokáže vytvořit zástupce programu a umístit ho na pracovní plochu - Umí pracovat s několika okny - Zná nejdůležitější typy souborů - Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně odstranit je. - Má přehled o nejpoužívanějších programech - Umí zjistit základní nainstalovaný software v počítači a stručně jej charakterizuje - Spustí výukové programy a využívá jejich možností	- Operační systém Windows - Průzkumník - Disk, složka, soubor	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, - Pomůcky: Vyhledávání informací z časopisů a odborné literatury určených pro výuku výpočetní techniky

ICT-9-2-01 **ICT-9-2-02** **ICT-9-2-03**	- Pracuje s textovým editorem – vytvoření nového dokumentu, uložení dokumentu, formátování textu, kopírování textu, nastavení parametrů stránky, tisk dokumentu, vkládání tabulek a obrázků do dokumentu	- Textový editor - WORD	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, - Pomůcky: Vyhledávání informací z časopisů a odborné literatury určených pro výuku výpočetní techniky
ICT-9-1-01 **ICT-9-2-03**	- Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - Umí spustit okno internetového prohlížeče - Dokáže nastavit domovskou stránku - Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu, uložit ji, příp. uložit pouze obrázek. - Dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, odpovědět na došlou zprávu pomocí funkce odpověď (Reply) a poslat kopii došlé zprávy někomu dalšímu pomocí funkce poslat jinému (Forward), poslat zprávu s přílohou, ze zprávy přijmout přílohu.	- Internet - Internetový prohlížeč - Elektronická pošta	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, Výukové programy - PT: OSV – Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, VMEGS – Evropa a svět nás zajímá , EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, MeV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení - Poznámky: Žáci vyhledávají na Internetu informační zdroje pro jednotlivé předměty v souladu s aktuálně probíraným učivem. Vytvoření e-mail s přílohou

Sedmý ročník - ICT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ICT-9-2-01 **ICT-9-2-02** **ICT-9-2-03**	- Zvládá náročnější formátování dokumentu - Zná nejdůležitější a nejpoužívanější klávesové zkratky - Umí pracovat s obrázky a tabulkami v dokumentu - Dokáže „běžný text“ z internetového prohlížeče přenést do textového editoru - Výhodně používá tabulátory	- Textový editor - WORD	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, Výukové programy - PT: OSV – Rozvoj schopnosti poznávání , Psychohygiena, Poznávání lidí, - Poznámky: Tvorba referátu za použití informací z www stránek - Zpracovat životopis, dopis
ICT-9-2-01 **ICT-9-2-02** **ICT-9-2-03**	- Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - Ovládá základní funkce tabulkového procesoru - V tabulkovém procesoru umí vytvořit tabulku a s daty dokáže provádět výpočty a vytvořit graf - Uplatňuje základní typografická a estetická pravidla pro práci s textem a obrazem - Pracuje s informacemi v souladu se zákony	- Textový a grafický editor - Tabulkový procesor – EXCEL - Grafy	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, Výukové programy, Matematika, Fyzika - PT: OSV – Sebepoznání a sebepojetí, VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, VDO – Občan, občanská společnost a stát

	o duševním vlastnictví		Poznámky: Matematické a fyzikální vzorce a jejich použití v tabulkovém kalkulátoru Samostatně zpracovává statistické údaje do grafů a výsledek porovnává s ostatními Pracuje na dané téma, informace získává z internetu nebo časopisů určených k předmětu PC
ICT-9-2-04 **ICT-9-2-05**	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	- Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) - Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	- MV: Český jazyk, Anglický jazyk, Výukové programy, - PT: OSV, VMEGS, MeV-Tvorba mediálních sdělení, MuV Poznámky: Využití informací z internetu k tvorbě samostatné práce na zadané téma

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost, Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč s e čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické, funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti;
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu;
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací;
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech;
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů;
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů);
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně;
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí;
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět;
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení;
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Charakteristika vyučovaného předmětu Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověka a jeho svět je naplňována předmět Člověk a jeho svět a to jako souvislý předmět od prvního do pátého ročníku. Předmět Člověk a jeho svět tak v sobě postihuje tradiční předměty Prvouka, Přírodopis a Vlastivěda, které zde nejsou vyučovány samostatně.

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět na počátku pomáhá žákům zvládnout specifika pravidelné školní docházky, vytváří základní představy o okolním světě, o vzájemných vztazích, zákonitostech v přírodě i ve společnosti, umožňuje i praktické ověřování získaných poznatků, spojuje vlastní zkušenosti žáků s osvojovanými poznatky a dovednostmi. Učí je poznávat sebe i nejbližší okolí, podporuje vývoj vnímavého vztahu žáků k sobě samým i ke svému okolí, k životnímu prostředí, s rozšířením rostlin a živočichů a působením člověka na životní prostředí. Pomáhá žákům orientovat se v dějích a čase, vymezuje pojmy minulost, současnost. Pomáhá žákům utvářet utvářet si a přijímat odpovědnost za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání, rozhodování. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých

zkušeností žáků. Objasňuje chápání organizace života v obci, ve společnosti, zaměřuje se na praktické poznávání místních, regionálních skutečností. Upevňuje základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi, svým obsahem a zaměřením přispívá k utváření životních postojů a hodnot žáků. Postupně rozvíjí vztah k zemi, národní cítění, směřuje k výchově budoucího občana demokratického státu a seznamuje žáky se základními právy a povinnosti i problémy ve společnosti i ve světě. Přináší základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Seznamuje žáky s lidským tělem, jeho biologickými i fyziologickými funkcemi a potřebami, se základy sexuální výchovy, s péčí o zdraví a první pomocí, s chováním v krizových situacích, s prevencí zneužívání návykových látek a s odpovědností člověka za své zdraví Zprostředkovává poznávání Země jako planety sluneční soustavy, vlastnosti živé a neživé přírody, znaky života, životní potřeby a podmínky. Seznamuje žáky se základy pěstování rostlin a péče o ně.

Obsahové vymezení vyučovaného předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti;
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu;
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací;
- skupinovou práci, práci s odbornou literaturou a internetem, pozorování, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami;
- realizaci tematických exkurzí, výletů, besed;
- prezentace studentů, kteří tak představují své bádání, výsledky atd;
- vytvoření podnětného a svobodného prostředí, ve kterém se žáci nebojí diskutovat, argumentovat, přicházet se svými nápady a řešeními;
- vytvoření prostředí, kde žáci nejen sami prezentují, ale také si umí vzájemně naslouchat na užívání správné terminologie;
- vytváření ohleduplného vztahu k přírodě i ke kulturním výtvorům – důraz je kladen na třídění odpadů, sběr papíru apod.;
- vytváření příznivého klima ve třídě – a to aktivním zapojením žáků do tvorby pravidel chování ve třídě a pravidel bezpečnosti a také kritérií evaluace a autoevaluace;
- rozmanité formy práce – skupinová práce, projektové vyučování, problémové úkoly apod. přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí;
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět;
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení;

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika; Psychohygiena.
- *Mediální výchova (MeV):* Fungování a vliv médií ve společnosti.
- *Multikulturní výchova (MuV):* Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita; Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity.
- *Výchova demokratického občana (VDO):* Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):* Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;
- *Environmentální výchova (EV):* Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Základní podmínky života; Ekosystémy.

  Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou předmětu Člověk a jeho svět.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu;
- motivuje žáky k přehlednému vedení poznámek, zápisků, učebnice;
- podněcuje zájem žáků o svět kolem, motivuje je k dalšímu vyhledávání informací (rodiče, kamarádi, knihy, internet…)

Žák:

- žák se učí číst poznávat a rozumět světu kolem sebe nejen pro poučení, ale také pro vlastní zájem a touhu se dozvědět něco nového, neznámeho;

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich;
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- umí soustředěně naslouchat textu a vyjadřovat své pocity z textu;
- umí pracovat s chybou;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti – dle svých schopností si vede portfolio z četby

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci projektů, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti;
- žák je stimulován reálnými situacemi (vyprávěním, čtením, dotvářením a vymýšlením příběhů, besedou s odborníky, exkurzí, výletem, videem atd.),

Žák:

- rozpozná problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z cestování, a tím podporuje zájem žáků o danou problematiku;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu a tím je vede k tomu, aby vnímali školní média jako jeden z prostředků komunikace s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků;
  učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci;
  podporuje vizuální komunikaci - „čtení“ obrazového sdělení na forografii, ilustraci…

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;
- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní zodpovědnosti při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;;
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému;;

- vytvářením vhodných příležitostí k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení místa, kde žijeme, jako prvku národní identity.;
- vede žáky k poznání naší vlasti - její přítomnosti i minulosti;
- vede žáky k orientaci v žákově okolí, k základnímu vytvoření si a respektování obrazu světa, ve kterém žák žije (rodina, kamarádi, učitelé atd.)

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky s vlastnostmi některých materiálů;
- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce.;
- poukazuje na možná rizika a vede žáky k jejich eliminaci;
- učí pracovat žáky dle instrukcí, předem stanovených pravidel a v určitém časovém rozmezí

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas

Časové a organizační vymezení předmětu Člověk a jeho svět (ČJS)

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	3	3

Výuka probíhá v kmenových třídách, na vycházce, při exkurzi, na školní zahradě, v počítačové učebně. Důraz je kladen především na projektové vyučování a skupinovou práci.

První ročník ČJS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČJS-3-1-01 Místo, kde žijeme	- popisuje cestu do školy a zpět, zná název školy, jméno učitele, ředitele - orientuje se v blízkém okolí školy a domova	jsem školák škola domov	Workshop OSV: rozvoj schopnosti poznávání MuV: kulturní diference OSV: komunikace
ČJS-3-2-01 Lidé kolem nás	- rozlišuje správné a nesprávné formy chování ke spolužákům i učitelům		
ČJS-3-5-01 Člověk a jeho zdraví	- připravuje si pomůcky, uklízí své pracovní místo, aktovku - zvyká si na rozvržení času pro práci a odpočinek		
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02 Lidé kolem nás	- dle schopností pojmenovává základní povinnosti a úkoly členů rodiny - jednoduše se orientuje v profesi svých rodičů - pokouší se vyprávět o rodinných akcích a událostech – orientuje se v členění domu, bytu rozlišuje běžná povolání zná některá řemesla, nářadí ze stavby domu	domov moje rodina	Wrkshop, ČJL, ANJ OSV: sebepoznání a sebepojetí, rozvoj schopnosti poznávání
ČJS-3-3-01	- orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina - umí vyjmenovat dny v týdnu - zná čtvero ročních období, dle svých schopností je umí charakterizovat - jmenuje měsíce ročních dob	rok, roční období orientace v čase a časový řád současnost a minulost v našem životě kultura	MAT MUS ČJL WORKSHOP ANJ

ČJS-3-4-01	- popisuje změny v přírodě dle ročních období - zařazuje časově Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice		ANJ WRK ČJL WRK - stolování
ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-02	- dodržuje základní hygienické návyky - zná základy správné životosprávy (výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod.) - zná zásady správného chování u lékaře - pojmenovává základní části lidského těla - zná názvy běžných onemocnění a popisuje jejich obvyklé příznaky - ví, co dělat v případě drobného poranění - zná číslo první pomoci	péče o zdraví, zdravá výživa lidské tělo	TEV OSV: rozvoj schopnosti poznávání WRK: stolování
ČJS-3-4-02	- zná domácí zvířata a jejich mláďata - vypráví o rostlinách v různých ročních obdobích - rozlišuje ovoce a zeleninu	život v přírodě	ANJ Wrokshop: pěstitelské práce

Druhý ročník ČJS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČJS-3-1-02 Místo, kde žijeme	- zná jména nejbližších ulic, náměstí, částí obce v blízkosti školy a bydliště - zná jména sousedních obcí (měst) - učí se číst z mapy okolí názvy toků, vyvýšenin, pohoří v okolí obce - porovnává podle obrázků různé krajiny, rozdíly město/vesnice	obec, místní krajina	OSV: rozvoj schopnosti poznávání WRK MUS ČJL
ČJS-3-3-02 Lidé kolem nás	- seznamuje se s významnými budovami, kulturními památkami v obci - dle schopností vypráví místní pověsti - zná adresu školy - orientuje se v rozvrhu - pečuje o prostředí třídy - upevňuje své dovednosti v organizaci svého pracovního místa - zná pravidla správného chování mezi spolužáky, k dospělým - dbá na dodržování školního řádu	nový školní rok chování a soužití	VDO: Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát
ČJS-3-5-02 Člověk a jeho zdraví	- zdá a dodržuje základní pravidla pro chodce - umí pojmenovat základní části a vybavení jízdního kola - umí správně přecházet vozovku poznává vybrané dopravní značky rozlišuje dopravní prostředky	bezpečnost cestou do školy	WRK Člověk a svět práce MAT: geometrie
ČJS-3-5-04 Člověk a jeho	- předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné a snaží se tomu vyhýbat		

zdraví	- učí se důležitá telefonní čísla		
ČJS-3-3-03 **Lidé kolem nás**	- rozlišuje krizové situace		OSV: komunikace
ČJS-3-2-01 **Lidé kolem nás** **ČJS-3-2-02** **Lidé kolem nás**	- upevňuje si znalosti příbuzenských vztahů v širší rodině (bratranec, sestřenice aj.) - vytváří si základy etických vztahů v rodině (láska, úcta) - vypráví o povinnostech členů rodiny - zná zaměstnání rodičů - vysvětluje, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič aj.) - zná běžně užívané výrobky a jejich použití - poznává význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti - váží si práce a jejích výsledků - učí se zapisovat počasí pomocí značek - popisuje lidové zvyky o Vánocích a Velikonocích	rodina práce dospělých lidé a technika	Člověk a svět práce Člověk a svět práce
ČJS-3-3-01 **Člověk a čas**	- orientuje se v čase: rozlišuje rok školní a kalendářní, prázdniny, včera, dnes, zítra - napíše datum, letopočet - poznává hodiny - zdokonaluje se v rozlišování a charakteristice jednotlivých ročních období		
ČJS-3-4-02 **Rozmanitost přírody**	- má povědomí o významu životního prostředí pro člověka - rozlišuje charakteristické znaky: les, pole, louka, zahrada, rybník - rozlišuje části těla rostlin, živočichů - třídí ovoce a zeleninu - zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny	příroda kolem nás rostliny a živočichové	WRK ANJ ČJL: čtení

	- chápe potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny - rozlišuje stromy jehličnaté, listnaté - zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny - zná a umí pojmenovat domácí zvířata - zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.) - zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky - seznamuje se přiměřeně k věku s používáním dětských encyklopedií		

Třetí ročník ČJS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČJS-3-1-03 Místo, kde žijeme	- orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině - zná základní údaje z historie obce - zná některé lidové a místní zvyky a tradice - orientuje se v plánku obce - ví, kde je radnice, kulturní dům, nádraží apod. - zná a určí hlavní a vedlejší světové strany - popisuje okolní krajinu a porovnává ji s jinými typy krajin	domov škola naše obec krajina v okolí domova naši sousedé	VDO: Občanská společnost a škola MAT
ČJS-3-4-03 Rozmanitost přírody	- umí pozorovat, rozlišovat a popsat některé vlastnosti a změny látek (barva, chuť, rozpustnost, hořlavost aj.) - rozlišuje přírodniny, lidské výtvory, suroviny - zná význam vody, vzduchu, půdy hornin a nerostů pro život člověka - užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu	neživá příroda	MAT OSV: Rozvoj schopnosti poznávání
ČJS-3-4-02 Rozmanitost přírody	- zná základní rozdělení živočichů (savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz) - uvádí hlavní rozlišovací znaky a popisuje stavbu těla - ví, čím se liší rozmnožování jednotlivých skupin - rozlišuje domácí a hospodářská zvířata - zní vybraná volně žijící zvířata v určitých přírodních společenstvích a umí vybrané živočichy zařadit do společenstva - umí pojmenovat části rostlin - popisuje projevy života rostlin - zná vybrané druhy plodů a semen - zná vybrané rostliny kvetoucí, nekvetoucí a dřeviny - zná vybrané hospodářské a léčivé rostliny	živá příroda - živočichové a rostliny	EV: ekosystémy WRK ČJL

	- pozná běžně se vyskytující jedné a jedovaté houby - má povědomí o významu životního prostředí - zná některá ústrojí lidského těla a jejich funkce	člověk	
ČJS-3-5-02 Člověk a jeho zdraví	- uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě a na silnici (chodec, cyklista)	rodina, soužití lidí zdraví osobní bezpečí	Člověk a svět práce OSV: Rozvoj schopnosti poznávání ANJ
ČJS-3-5-03 Člověk a jeho zdraví	- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - e-bezpečnost - bezpečnost v elektronickém světě	moje bezpečí	ICT: e-bezpečí OSV: komunikace

Čtvrtý ročník ČJS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přasahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČJS-5-1-01 Místo, kde žijeme	- popisuje obec, město, současnost, minulost - na mapě najde Prahu - na mapě Prahy najde Jižní Město a Chodov - popisuje okolí svého bydliště	místo, kde žijeme náš domov	ČJL: Vypravování VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování
ČJS-5-1-02 Místo, kde žijeme	- na mapě ukazuje světové strany, v přírodě určuje světové strany podle přírodních úkazů	práce s globusem a mapou	
ČJS-5-1-03 Místo, kde žijeme	- umí vysvětlit význam glóbu a mapy - zná měřítka mapy - umí najít a ukázat poledníky a rovnoběžky - pozná základní geografické značky - umí ukázat na mapě pohoří, vrchoviny, nížiny podle barev, vodstvo (moře, řeky) - obecně	práce s globusem a mapou - mapy obecně zeměpisné a tématické - obsah, grafika, vysvětlivky	WRK: Památky ČJL: Čtení jako zdroj informací ICT: Internet jako zdroj informací
ČJS-5-1-04 Místo, kde žijeme	- umí vyhledat ČR na mapě Evropy - zná rozdíl mezi podnebím a počasím - zná pojmy povodí, rozvodí, úmoří - umí pojmenovat a ukázat na mapě sousední státy	poloha ČR - zemský povrch, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-1-06 Místo, kde žijeme	- seznámí se se státním uspořádáním ČR, s naší hymnou, vlajkou, státním znakem, zná jméno prezidenta a předsedy vlády - ví, že Praha je hlavní město ČR - umí ukázat na mapě Čechy, Moravu a Slezsko	naše vlast - národ, státní zřízení, politický systém, státní symboly regiony ČR	VDO: Občan, občanská společnost a stát MuV: Etinický původ, multikulturalita VDO: Formy participace

	- umí vyhledat významná města a řeky a seznámí se s průmyslem a zemědělstvím ČR		občanů WRK ČJL
ČJS-5-1-04 Místo, kde žijeme **ČJS-5-1-05 Místo, kde žijeme**	- umí popsat místo bydliště a jeho okolí - umí porovnat místo bydliště a svého okolí se zkušenosti z vlastních cest v naší vlasti i jiných zemí	okolní krajina - místní oblast, region naše a jiné země	ČJL: Vypravování o cestování z prázdnin MeV: Stavba mediálních sdělení
ČJS-5-2-04 Lidé kolem nás	- rozlišuje základní formy vlastnictví, používání peněz v běžných situacích - zná významná místa Prahy a okolí, firmy a různé podniky	lidé kolem nás - soužití lidí, lidské vztahy vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné	VDO: občanská společnost, škola
ČJS-5-3-01 Lidé a čas	- zná některé postavy ze Starých pověstí českých - zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin - zná některé regionální pověsti	lidé a čas - od Slovanů po Habsburky	ČJL: Čtení, vypravování, orientace v textu
ČJS-5-1-01 Rozmanitost přírody **ČJS-5-4-02 Rozmanitost přírody**	- pojmenuje a popíše vybrané nerosty a horniny - vysvětlí příčiny jejich zvětrávání - vysvětlí vznik půdy a význam půdy - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody - vysvětlí význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - objasní některé změny v přírodě, ke kterým dochází v průběhu dne i roku	nerosty a horniny vznik půdy a její význam životní podmínky Vesmír a Země - den a noc, roční období	Člověk a svět práce: půda, voda, vzduch EV: základní podmínky života Člověk a svět práce WRK: roční období
ČJS-6-4-03 Rozmanitost přírody	- zkoumá základní společenstva - zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy - vysvětlí význam rovnováhy v přírodě	základní společenstva vzájemné vztahy mezi organismy rovnováha v přírodě	EV: Ekosystémy

ČJS-5-4-04 Rozmanitost přírody	- identifikuje některé rostliny a živočichy - uvede příklady kulturních rostlin - vysvětlí rozdíl mezi výživou zelených rostlin a hub - popíše základní části rostlin	rostliny a živočichové během ročních období - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka	EV: Vztah člověka k prostředí
ČJS-5-4-05 Rozmanitost přírody	- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo ohrožovat - třídí odpady	ochrana přírody - ochrana životního prostředí likvidace odpadů	WRK Člověk a svět práce: náměty z přírody EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-4-07 Rozmanitost přírody	- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní jeho postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky - měří veličiny, používá základní jednotky - vyjádří vlastními slovy třídění látek - popíše změny látek a skupenství - vysvětlí vlastnosti látek a látky porovná	jednoduché pokusy s půdou, vodou, s rostlinami měření - jednotky délky, hmotnosti, teploty a času	MAT: měření
ČJS-5-5-03 Člověk a jeho zdraví	- zorganizuje si vhodně svůj denní režim s pomocí učitele či rodičů	denní režim, střídání práce a odpočinku, duševní hygiena	OSV: Psychohygiena
ČJS-5-5-04 Člověk a jeho zdraví	- podpoří názor, že dítě má právo na své bezpečí a nikdo mu nesmí ubližovat ani ho týrat - svěří se důvěryhodné dospělé osobě - uplatňuje účelné chování v modelových situacích simulující mimořádné události - zná telefonní čísla odborných institucí poskytujících pomoc v nesnázích - chrání své zdraví dodržováním základních hygienických zásad, některých preventivních opatření a uplatňováním zdravého způsobu života (za pomoci učitele a rodičů) dodržuje pitný režim	péče o zdraví, zdravá výživa pitný režim, zdravá strava, pohybový režim	TEV: Pohybový režim

	- uvede příklady zdravé stravy		
ČJS-5-5-07 Člověk a jeho zdraví	- poskytne první pomoc u lehčích poraněná a ovládá základní obvazovou techniku	úrazy a poranění, jejich předcházení první pomoc	
ČJS-5-5-08 Člověk a jeho zdraví	- chápe biologické změny v dospívání - vyjádří vlastními slovy význam rodiny a partnerství, uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví	základy sexuální výchovy - rodina a partnerství, biologické změny	OSV: Morální rozvoj - hodnoty, postoje

Pátý ročník ČJS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČJS-5-1-04 Místo, kde žijeme	- zná nejdůležitější památky Prahy a ČR - umí najít na mapě ČR jednotlivé kraje - umí popsat jejich polohu - umí najít významná města, řeky a podobně v jednotlivých oblastech - zná plodiny, které se v ČR pěstují - umí vyvodit pomocí mapy nejdůležitější hospodářské oblasti ČR	místo, kde žijeme regiony ČR - surovinové zdroje, průmysl, zemědělství, služby a obchod	MuV: Lidské vztahy EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-1-01 Místo, kde žijeme	- orientuje se ve svém nejbližším okolí (hospodářství, kultura)	naše vlast - domov v regionu	
ČJS-5-1-05 Místo, kde žijeme	- orientuje se na mapě - umí ukázat na mapě státy EU umí určit polohu státu k ČR, najít hlavní město dokáže velmi stručně charakterizovat stát EU	Evropa a svět - kontinenty, evropské státy EU - cestování mapy, obecně zeměpisné a tématické - obsah, grafika, vysvětlivky	VMEGS: Jsme Evropané MuV: Etnický průvod - princip sociálního míru a solidarity, multikulturalita VDO: Formy participace občanů v politickém životě
ČJS-5-3-01 Lidé a čas **ČJS-5-3-02 Lidé a čas**	- zná pojmy - Velká Morava, Přemyslovci, Karel IV., Jan Hus, J. A. Komenský, Marie Terezie, Josef II., T. G. Masaryk, Edvard Beneš, Václav Havel - umí popsat rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes - objasní historické důvody pro zařazení státních	lidé a čas - současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života v bydlení, předměty denní potřeby průběh lidského života státní svátky, významné dny	MAT: Římské číslice ČJL: Pověsti a legendy o významných českých osobnsotech

ČJS-5-3-03 Lidé a čas ČJS-5-3-05 Lidé a čas	svátků a významných dnů		
ČJS-5-3-04 Lidé a čas	- umí popsat charakteristické rysy způsobu života od pravěku po současnost	lidé kolem nás - soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod, firma vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, subkultura	MeV: Fungování a vliv médií ve společnosti
ČJS-5-4-01 Rozmanitost přírody	- objevuje a zajišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody - zdůvodní význam vody a vzduchu pro život - vysvětlí význam půdy	životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi význam ovzduší, vodstva, půdy	EV: Základní podmínky života Člověka a svět práce: půda, voda, vzduch
ČJS-5-4-02 Rozmanitost přírody	- vysvětlí na základě poznatků o Zemi střídání dne a noci a střídání ročních období - objasní význam Slunce pro život - popíše postavení Země ve Vesmíru	Vesmír a Země . sluneční soustava, dne a noc, roční období	
ČJS-5-4-04 Rozmanitost přírody	- třídí organismy do skupin podle jejich znaků, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - vysvětlí některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám	rovnováha v přírodě - základní společenstva třídění organismů - vztahy mezi nimi práce s atlasem a encyklopedií	EV: Ekosystémy EV: Vztah člověka k prostředí ICT: vyhledávání a třídění informací
ČJS-5-4-03 Rozmanitost přírody	- popíše znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživu a stavbu těla některých vybraných rostlin a živočichů - vysvětlí jejich význam v přírodě a pro člověka	rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla ochrana přírody	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ČJS-5-4-05 Rozmanitost přírody	- uvede příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí jako celku je v praktickém životě - vysvětlí na příkladech význam energie pro život a nutnost jejího šetření - popíše vlastními slovy likvidace odpadů	ohleduplné chování k přírodě	
ČJS-5-4-07 Rozmanitost přírody	- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní jeho postup, shrne výsledky a vysvětlí je - vysvětlí vlastnosti látek a látky porovná	jednoduché pokusy látky a jejich vlastnosti - vlastnosti látek, porovnávání látek	
ČJS-5-5-01 Člověk a jeho zdraví **ČJS-5-5-02 Člověk a jeho zdraví**	- popíše základní stavbu a funkce lidského těla, jeho trávící soustavy a řídících soustav - vyjádří vlastními slovy pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - využije poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - porovná rozdíly mezi stravovacími zvyklostmi v rodině a doporučovanými zásadami zdravé výživy - popíše a vyjádří vlastními slovy vývoj lidského jedince	lidské tělo - základní stavba, funkce pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou péče o zdraví, zdravá výživa vývoj jedince	
ČJS-5-5-05 Člověk a jeho zdraví **ČJS-5-5-04 Člověk a jeho zdraví**	- v modelovaných situacích předvádí osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích simulující mimořádné události	návykové látky a zdraví živelné pohromy a katastrofy	OSV: Psychohygiena
ČJS-5-5-07 Člověk a jeho zdraví	- uvede příklad živelných pohrom a ekologických katastrof - uplatňuje účelné způsoby chování při zajištění lékařské pomoci, ošetří drobná poranění	chování v mimořádných situacích první pomoc	
ČJS-5-5-08 Člověk a jeho zdraví	- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování	základy sexuální výchovy - biologické a psychické změny v dospívání	OSV: Sebepoznání a sebepojetí

5.5 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Umění a kultura* je nedílnou součástí základního vzdělávání. Žák základní školy získává všeobecný rozhled v uměleckém a kulturním prostředí, které ho vybaví pro kulturní a společenský život nejen lokálně, ale i za hranicemi České republiky.

Obsah vzdělávací oblasti *Umění a kultura* je realizován na prvním stupni v předmětech Hudební výchova/Music a Workshop, na druhém stupni v předmětech Music, Art a Filmová a audiovizuální výchova. Předmět Hudební výchova/Music je vyučován jednu hodinu týdně. V šestém, sedmém a osmém ročníku je předmět Music vyučován vždy 2 hodiny týdně. Oba předměty se prolínají s dalšími oblastmi základního vzdělávání jako je Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost a Člověk a příroda. V našem pojetí ŠVP se předmět prolíná i s výukou cizího jazyka, jelikož je již od prvního ročníku vyučován metodou CLIL v anglickém jazyce.

Hudební výchova/Music a Workshop vkládají do žáků první hudební a výtvarné prožitky. Jsou nedílnou součástí osvojování si mateřského jazyka stejně jako prvních společenských poznatků. Deklamace slov a vyťukávání na Orffův instrumentář žákům pomáhá pochopit stavbu slov, vět a následně osvojit si základní rytmické dovednosti. Hudební výchova podporuje dětskou tvořivost, fantasii a učí je ji spojovat s každodenním životem. Výroba ozdob a různých dekorací jim pomáhá při tvořivosti i ve výtvarné oblasti, začínají tak základním způsobem poznávat svět práce v návaznosti na školní poznatky. Předmět Workshop je přípravou na Výtvarnou výchovu, která navazuje na základní vzdělávání na druhém stupni.

Dovednosti získané v předmětu Music se získávají na prvním i druhém stupni prostřednictvím 4 činností: vokální, instrumentální, pohybové a poslechové. Tyto činnosti se během celých devíti let studia kombinují a prolínají tak, aby rozvinuli hudební schopnosti žáka. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy. V posledních dvou ročnících je i prohlubována dovednost komponovat a vytvořit si vlastní doprovody k písním.

Art pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarnou výchovou prochází 3 základní obsahy: *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků.* Rozvíjí se v nich představivost fantasie, invence a intuice, která nám napomáhá v každodenním životě.

Filmová a audiovizuální výchova obohacuje základní vzdělávání ve vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Vzdělávací obsah tohoto předmětu podporuje rozvoj žáků jako uživatelů filmových a obecně

audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti prostřednictvím filmových/audiovizuálních prostředků.

Cíle a zaměření vzdělávací oblasti

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby;
- opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

5.5.1 Music (MUS)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu s názvem *Music* se zabýváme různými aspekty hudby. Žáci pronikají do podstaty hudby a hudebního umění, získávají základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů, pomocí hudebních nástrojů vyjadřují své pocity, hudební a nehudební představy a v neposlední řadě se je učíme pochopit roli posluchače a respektovat hudební projev druhých. Předmět je vyučován v anglickém jazyce a kombinuje jak praktickou, tak teoretickou přípravu žáků v oblasti kultury a umění. Nedílnou součástí této přípravy je rozvíjení hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně pohybových, hudebně tvořivých a poslechových. Nejedná se o žádnou profesionální přípravu v jednom oboru, ale o seznámení se se všemi oblastmi hudby a snaha motivovat žáky k jejich dalšímu individuálnímu rozvoji.

Vzhledem k tomu, že hudba a její kultura je v dnešní době celosvětovým fenoménem, rozhodli jsme se tento předmět vyučovat v angličtině, abychom obsáhli jeho globální pojetí a průřez všemi obdobími od nejstarších až po ty nejmodernější a dokázali tak žáky seznámit s komplexním obsahem všeho, co dnes můžeme nazvat hudbou a zároveň je vybavit vyjadřovacími schopnostmi a terminologií v anglickém jazyce.

Předmět Music se vyučuje od 1. do 5. ročníku jednohodinovou dotací a prolíná se s předmětem Workshop. Od 6. do 9. ročníku se vyučuje vždy s dvouhodinovou dotací. Vyučovací hodiny jsou vedeny podle řady učebnic Hislock, Metcalf, Murray: New Music Matters 11 – 14. Book 1 – 3. Heinemann spolu s dalšími přídavnými materiály.

Žáci by měli v hodinách hudební výchovy (je kladen důraz):

- uplatnit individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu;
- uplatnit své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu;
- oblíbit si hudbu a umět prožívat radost z provozování a poslouchání hudby;
- poznat rozmanitost hudebních prostředků a žánrů;
- seznámit se s významnými hudebními díly a jejich autory a získat základní přehled v dějinách hudby;
- naučit se naslouchat jiným a přizpůsobit svůj projev souhře;
- získávat sebevědomí při zlepšování hlasových, sluchových a motorických dovedností

Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů a prací, které studenti zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun, učitelé vždy vycházejí z individuálních schopností studenta. Studenti jsou také hodnoceni za aktivní účast v diskuzích nebo při skupinové práci a za znalosti z teorie a historie, které mohou být ověřeny formou písemného nebo ústního přezkoušení. Na konci každého ročníku skládají studenti praktické klauzurní zkoušky v rámci hudebně pohybové akademie pro rodiče.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (implementováno v celém rozsahu předmětu); OSV – Sociální rozvoj (Komunikace)
- *Mediální výchova* - tvorba mediálních sdělení, tvorba v realizačním týmu
- *Výchova demokratického občana* - Občan, občanská společnost a stát (práva, povinnosti, právo, spravedlnost), Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (zákon, právo, morálka)
- *VMEGS* – Jsme Evropany, Objevujeme Evropu a svět (kořeny evr. kultury)
- *Multikulturní výchova* – Kulturní diference

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné hudební terminologie, správné využití notace a hudebních značek;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede k zamyšlení nad hudebním vývojem a souvislostmi s historickým a dalším kulturním děním

Žák:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledává a třídí informace;
- používá obecně užívané hudební termíny;
- získané znalosti propojuje do souvislostí;
- vyhledává informace týkající se hudby, umí je vhodně začlenit a patřičně použít v praxi

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (zápis notace, hraní na Orffův instrumentář případně další nástroje, využívání ICT programů k zápisu hudby nebo k jejímu provozování, AV technika pro poslech mistrovských děl);
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
  vede ke hlasovému projevu, instrumentálnímu projevu, ale také k analýze poslechových skladeb

Žák:

- na základě individuální hudební vyspělosti postihuje z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnává je, slovně charakterizuje;
- hledá spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem samostatně a kriticky přemýšlí;
  je mu předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů;
  při zadání úkolu rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák:

- dle svých schopností se umí zapojit do diskuze o hudbě a vhodně komentovat a interpretovat ukázky hudebních děl a články o skladatelích. ;
- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá;
- učí žáky souhře

Žák:

- efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných;
- učí se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků;
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce;
- při společném ztvárnění hudebního díla respektuje daná pravidla a souzní s ostatními členy skupiny

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák:

- pozná hlavní skladatele a interprety české hudby, umí je zařadit do patřičných období, chrání a oceňuje naše kulturní tradice;
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;

- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák:

- při samostatné práci je veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržuje vymezená pravidla;
- vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Časové a organizační vymezení předmětu Music

Vyučovací předmět Music se realizuje ve všech ročnících základní školy v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	1

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	-

První a druhý ročník MUS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
HV-3-1-01 **HV-3-1-02**	- zpívá lidové a umělé písně pro děti na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, ¾, 4/4 taktu - intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) - záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	**ČJL:** rytmizace slabik, výslovnost, intanace slov i vět **OSV:** Kooperace a kompetice
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
HV-3-1-03	- využívá jednoduché hudební nástroje z Orffova instumentáře k doprovodné hře - správně rytmizuje a určuje tónové výšky i délky	- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keybordů apod. - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a-b)	**OSV:** Seberegulace a sebeorganizace

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
HV-3-1-04	- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	**TEV:** Základní korky tanců a pohyb do hudby
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
HV-3-1-05 **HV-3-1-06**	- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- kvality tónů - délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	**Člověk a jeho svět:** význam vybraných hudebních děl a lidové písně **VMEGS:** Jsme Evropané

Třetí, čtvrtý a pátý ročník MUS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
HV-5-1-01 **HV-5-1-02**	- zpívá na základě svých dispozic lidové písně a umělé písně pro děti intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu - dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. - intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) - záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	ČJL: Artikulace, výslovnost, správný tok řeči OSV: Kooperace a kompetice
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
HV-5-1-03 **HV-5-1-05**	- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché	- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých	OSV: Seberegulace a sebeorganizace

	popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keybordů apod. - rytmizace, melodizace a stylizace improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b) - záznam instrumentální melodie - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
HV-5-1-07	- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová - improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	TEV: Pohyb do hudby, základní taneční kroky
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
HV-5-1-04 **HV-5-1-06**	- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metronomické, tempové, dynamické i zřetelné	- kvalita tónů - délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny - souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba,	Člověk a jeho svět: Význam lidové písně a základních hudebních děl - kulturní dědictví VMEGS: Jsme Evropané

	harmonické změny	metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace - intepretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	

Šestý a sedmý ročník MUS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Vokální činnosti			
HV-9-1-01 **HV-9-1-02**	- zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v - jednohlase i vícehlase - pokouší se pracovat s frázováním a přízvukem a výrazem svého zpěvu - dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhéhonacvičuje a předvádí vokální - vystoupení s ohledem na své posluchače	- rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy - frázování, přízvuk a výraz při zpěvu - vícehlasý a jednohlasý zpěv, jejich individuální zpěv, zpěv při společných vokálně instrumentálních aktivitách	ČJL – artikulace, výslovnost, správný tok řeči OSV - Kooperace a kompetice
Instrumentální činnosti			
HV-9-1-03 **HV-9-1-04**	- dodržuje rytmus při hře na rytmické nebo jednoduché melodické (flétny, klávesy, perkuse apod.) - při hře zkouší pracovat s tempem, dynamickým kontrastem a frázováním - vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - nacvičuje a předvádí instrumentální vystoupení s ohledem na své posluchače - přečte správně jednoduchý nebo i složitější notový zápis -	- rytmus při hře na hudební nástroj - tempo, dynamika, frázování - příprava individuálních a společných (vokálně) instrumentálních vystoupení - hudební improvizace	OSV: Seberegulace a sebeorganizace

Hudebně pohybové činnosti			
HV-9-1-05	- na základě individuálních hudebních schopností a pohybové - vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu na slyšenou hudbu - snaží se pohybem reagovat na změny tempa, dynamiky, rytmu - snaží se pohybem vyjádřit náladu nebo význam, které si spojuje	- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické rytmicko - metrické, harmonické - pohybové reakce na náladu hudby, na obsah, který hudba vyjadřuje s danou hudební skladbou	TEV – základní kroky moderních i společenských tanců
Poslechové aktivity			
HV-9-1-06 **HV-9-1-07**	- orientuje se v proudu znějící hudby - vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky - vyjadřuje, jak na něj hudba a použité výrazové prostředky působí a pokouší se je interpretovat	- postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla	KEK – Evropská hudba a její kořeny DEJ – Charakteristické znaky jednotlivých stylů a období Zeměpis – zeměpisná poloha oblastí Art – kulturní zázemí pro skladby – prolínání s vývratným uměním VMGES Jsme Evropané Kořeny a zdroje Evropské civilizace
HV-9-1-08	- vytváří vlastní soudy o hudbě - vysvětlí své hudební preference - rozlišuje podle poslechu různé hudební styly a žánry - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- stylová období v hudbě a jejich typické znaky - hudební žánry	

Osmý ročník MUS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Vokální činnosti			
HV-9-1-01 **HV-9-1-02**	- zpívá dle svých dispozic intonačně čistě - zpívá rytmicky přesně i rytmicky náročnější pasáže - v rámci svých individuálních vokálních schopností čistě a správně ovládá frázování, přízvukem a výraz svého zpěvu - dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - nacvičí a předvede vokální vystoupení, v němž využije svůj individuální potenciál	- rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy - frázování, přízvuk a výraz při zpěvu - vícehlasý a jednohlasý zpěv, jejich - individuální zpěv, zpěv při společných vokálně instrumentálních aktivitách	Health – správné návyky hlasové hygieny, sprvné dýchání ČJL – správné využití hlasu při mluvním i zpívaném projevu OSV Kooperace a kompetice
Instrumentální činnosti			
HV-9-1-03 **HV-9-1-04**	- rytmicky přesně hraje na melodické rytmické nebo jednoduché melodické (flétny, klávesy, xylofony apod.) - při hře dokáže zahrát různá tempa a dynamický kontrast, zřetelně frázuje - nacvičí a předvede instrumentální vystoupení, v němž využije svůj individuální potenciál - přečte a správně zahraje i složitější notový zápis	- rytmus při hře na hudební nástroj - tempo, dynamika, frázování - příprava individuálních a společných (vokálně) - instrumentálních vystoupení	OSV Kooperace a kompetice

Hudebně pohybové činnosti			
HV-9-1-05	- na základě individuálních hudebních schopností a pohybové - vyspělosti předvede pohybovou vazbu i na složitější hudbu - reaguje pohybem i na dynamicky a rytmicky komplikovanější skladby - vyjadřuje pohybem náladu nebo význam, které si spojuje s danou hudební skladbou	- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické rytmicko - metrické, harmonické - pohybové reakce na náladu hudby, na obsah, který hudba vyjadřuje	TEV – základní kroky společenských i moderních tanců
Poslechové aktivity			
HV-9-1-06 **HV-9-1-07**	- orientuje se v proudu i složitěji instrumentované a rytmizované hudby - vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky - vyjadřuje, jak na něj hudba a použité výrazové prostředky působí	- postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnosta nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla interpretuje ji	DEJ- vymezení historických stylů a jejich prolínání do hudebního života Zeměpis – zeměpisná poloha oblastí OSV Komunikace - řeč zvuků, empatické i aktivní naslouchání neverbálním prostředkům MuV Kulturní diference Poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování odlišných etnik MeV kritické čtení a vnímání
	- vytváří vlastní informované soudy o hudbě - vysvětlí a poučeně (s využitím odpovídající hudební terminologie) zdůvodní své hudební preference v hudebních stylech, žánrech, skladatelích nebo různých nastudováních týchž skladeb - bezpečně rozlišuje podle poslechu různé hudební styly a žánry - zařadí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - poučeně vysvětlí historické souvislosti a jejich	- stylová období v hudbě a jejich typické znaky - hudební žánry - historické souvislosti v hudbě	

	vliv na vybraná hudební díla a vybrané osobnosti hudby		mediálních sdělení
Kompoziční aktivity			
HV-9-1-08	- vytváří různé doprovody, improvizuje v duchu různých hudebních stylů a žánrů - improvizuje při živém vystoupení - dokáže spojit hudební motivy do celku - složí a předvede hudební skladbu pro dva nebo více nástrojů		Člověk a svět práce - zaměstnání spojená s hudbou – zkouška: skladatel a jeho náplň práce OSV - Kreativita MeV tvorba mediálního sdělení

5.5.2 Art

Předmět Art se jako samostatný předmět vyučuje v 6. až 8. ročníku s hodinovou dotací 2 hodiny týdně. Jeho esteticko-výchovná náplň je totožná s obsahem předmětu Výtvarná výchova podle RVP, výuka však probíhá částečně v cizím jazyce (angličtina). Učebnice žáci soustavně nepoužívají, učitel pracuje s inspirativními uměleckými publikacemi v češtině a angličtině a s publikací Průvodce výtvarným uměním (Šamšula, Adamec) a řadou učebnic Obrazárna v hlavě (Šamšula), s pracovními listy a moderními médii, videem a internetem

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Art se vyučuje v šestém ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	-

Výuka probíhá zejména ve výtvarné učebně, v přírodě či na exkurzi. Výuka předmětu Art probíhá spíše zábavnou formou, zaměřenou na tvorbu, myšlení a praktické otázky tak, aby ukázala užitečnost a opodstatněnost zájmu o daný obor a aby žáci pociťovali zaujetí a touhu tvořit. Úkolem učitele je navodit přátelskou, tvůrčí a podnětnou atmosféru. Výuku je realizována formou individuální i skupinové práce. Součástí výuky je i návštěva tematických výstav.

Výchovně vzdělávací cíle

V předmětu Art se pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Metoda CLIL zároveň rozšiřuje komunikační oblast o budování schopnosti porozumění a dorozumívání v cizím jazyce, porozumění terminologii v obou jazycích a uměleckému dění v mezinárodním měřítku.

Obsahová náplň je založena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Buduje respekt k jednotlivci, jeho individualit i zvláštnostem. Smyslem je každému žákovi pomáhat hledat vlastní sebevyjádření vyjádření a pozitivní životní zkušenosti. Žák se učí zvládat svoje chování i temperament, komunikovat se spolužáky i učitelem, objevovat své možnosti ve výtvarné tvorbě, vytvářet svůj názor i dovednost obhájit jej, utváří pozitivní postoj ke druhým, uvědomuje si hodnoty spolupráce i výhody individuální tvorby, bere v úvahu názory druhých a různé přístupy k řešení zadaných úkolů. Kromě individuální činnost žáci pracují i ve dvojicích a skupinách často pracují ve skupinách a to vede k jejich vzájemnému poznávání se a respektování a vzájemné inspiraci. Při prezentaci výsledků své práce ve třídě se žák učí sebevědomě a přesvědčivě vyjádřit své názory a respektovat názory ostatních.

Výchova demokratického občana

Má naučit žáka orientovat se ve složitosti demokratické pluralitní společnosti, mít respekt k druhým a ohled na zájem celku, budovat vědomí vlastních práv, povinností a zásad slušného chování. V diskusích se učí nechávat prostor pro odlišný názor. V rámci výuky vývoje výtvarné kultury se žák seznamuje s různými historickými etapami lidské společnosti od prehistorie do současnosti a učí se chápat jejich souvislosti a význam.

Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Žáci se seznamují s významnými výtvarnými událostmi nejen ve vlastní zemi, ale v celosvětovém měřítku. V rámci CLIL se seznamují také s významnými zástupci umění anglicky mluvících zemí (UK, USA, Kanada, JAR, Austrálie a Nový Zéland).

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s výtvarným vyjadřováním různých kultur a jejich významnými díly a s vlivem různých náboženství na výtvarný projev.

Environmentální výchova

Je součástí pochopení a vhodnosti různých výtvarných technik, zvolení výtvarných prostředků vzhledem k ochraně přírody a udržitelnému rozvoji.

Mediální výchova

Žáci mají možnost nejen využívat média k vyhledávaní informací a vzájemné komunikaci, ale také si vyzkoušet vlastní jednoduchou mediální tvorbu (digitální fotografie, prezentace, počítačová grafika, slideshow, videozáznam). Utvářejí si názor na působení médií a učí se volit vhodné grafické techniky pro jejich vlastní mediální tvorbu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých výukových oblastí

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí;
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské, kulturní a přírodní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity a podporuje kreativitu;
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením;
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky uměleckému vyjádření svých postojů a nálad;
- vede žáky k diskuzi a slovní i mimoslovní komunikaci;
- vede žáky k práci s různými výtvarnými technikami, které umožňují nejen individuální, ale i párovou a skupinovou práci;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky a názory vhodně zvolenými výtvarnými technikami rozumí zvoleným výtvarným technikám a jejich použití pro sebevyjádření;
- využívá moderních výtvarných postupů a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané výtvarné dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech poskytuje podporu

Žák:

- účinně spolupracuje na skupinových i individuálních projektech ;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce kulturní a společenské dění;

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a respektovali se navzájem;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních a toleranci;
- pěstuje v žácích vztah k historickému a kulturnímu dědictví vlastní země i jiných kultur

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých, váží si jejich vnitřních hodnot;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy respektuje, chrání a oceňuje tradice a kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Šestý, sedmý a osmý ročník ART			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-9-1-01	- Žák vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Výtvarné techniky Výtvarné vyjádření skutečnosti Skica, návrh a umělecký tvar Podobnost, kontrast, rytmus výtvarných prvků	Průřezové téma: EV (lidské aktivity a problém životního prostředí) Mezipředmětové vztahy: SCIENCE (některé chemické a fyzikální zákonitosti ve výtvarných technikách)
VV-9-1-02	- Žák užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Fantazie a zkušenost Sen, představa, příběh Výtvarné vyjádření pocitu z poslechu hudby, smyslové podněty Inspirace prózou a poezií (ilustrace)	Průřezové téma: OSV (kreativita, sebeuvědomění) Mezipředmětové vztahy: CJL, ANJ (práce s textem jako inspirativním zdrojem) MUSIC (inspirace hudebními díly)
VV-9-1-03	- Žák užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika,	Klasičtí a moderní představitelé výtvarného umění Současné výtvarné umění Výběr a sestavení celku výtvarných děl a jeho interpretace	Průřezové téma: VMEGS (Evropa a svět nás zajímá), DO – Principy demokracie MuV (kulturní diference, historické, geografické, náboženské vlivy na výtvarný projev) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (práce s moderními technologiemi)

	fotografie, video, animace	Práce s řadou obrazů tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	Mezipředmětové vztahy: ICT (počítačové a digitální obrazové techniky)
VV-9-1-04	- Žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; - porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Barva, linie, tvar Výtvarné prostředky a jejich vztahy (harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí)	Průřezová témata: OSV (Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika) Mezipředmětové vztahy: SCIENCE (optické vlastnosti působící ve výtvarném umění)
VV-9-1-05	- Žák rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Návštěva galerie. Vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně.	Průřezová témata: OSV (Sebepoznání a sebepojetí, subjektivní vnímání a sociální působení uměleckého díla)
VV-9-1-06	- Žák interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; - vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Charakteristické prvky uměleckého díla a architektury. Umělecké směry a historické epochy. Počátky výtvarné kultury. Jeskynní malby, umění starověku.	Průřezová témata: VMEGS (Evropa a svět) Mezipředmětové vztahy: DĚJEPIS, HISTORY, KEK (vývoj výtvarné kultury na pozadí historických událostí) ZEMĚPIS (geografické souvislosti vývoje výtvarného umění)
VV-9-1-07	- Žák porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých	Vyjádření obsahu výtvarného díla (plošné a prostorové vyjádření, využití barevnosti, různých prvků apod.) Prezentace výsledku vlastní tvorby a porovnání vlastní interpretace s	Průřezové téma: OSV (zaujímání stanovisek, evaluace) Mezipředmětové vztahy: ICT (vytváření prezentací, tvorba mediálního sdělení)

	hodnotových soudů	interpretacemi ostatních	
VV-9-1-08	- Žák ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Účinek výtvarného díla Výtvarné umění jako prostředek komunikace Vytváření prezentaci	Průřezové téma: OSV (komunikace) MeV (tvorba mediálního sdělení) Mezipředmětové vztahy: CJL, AJL (slovní formulace a vyjádření názoru, tvorba komentáře) ICT (využití IT pro prezentování své práce)

5.5.3 Filmová a audiovizuální výchova

Charakteristika vyučovaného předmětu Filmová a audiovizuální výchova

Předmět Filmová a audiovizuální výchova v rozsahu 2. stupně plní výstupy a učivo doplňující vzdělávacího oboru *Filmová/audiovizuální výchova,* který spadá do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj žáků jako uživatelů filmových a obecně audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti prostřednictvím filmových/audiovizuálních výrazových prostředků.

Kinematografie, audiovizuální tvorba v nejširším spektru projevů a její výrazový aparát - „filmová řeč" je v současnosti bezpochyby již pevně zakotvenou součástí globálního kulturního i mediálního prostoru. A to nejen v prostoru vizuálního sdělení a komunikace, ale i jako autentický umělecký výraz disponující estetickými možnostmi a účinky, tedy plně kompatibilními se záměry a charakteristikou vzdělávací oblasti umění a kultura. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli zařadit Filmovou a audiovizuální výchovu do učebního plánu jako povinně volitelný předmět. Do výuky předmětu FAV je integrována metoda CLIL.

Filmová/Audiovizuální výchova v etapě základního vzdělávání je koncipována jako metodické propojení několika tvůrčích činností:

- vlastní tvůrčí zkušenost z filmové/audiovizuální tvorby a jejího výsledku;
- schopnost vnímat díla vytvořená audiovizuálními výrazovými prostředky a uvědomovat si jejich hodnoty;
- potřeba zaujmout a formulovat názor na filmové/audiovizuální dílo.

Ve výuce předmětu Filmová a audiovizuální výchova je důraz kladen především na:

- postupný rozvoj vnímání filmových/audiovizuálních děl;
- porozumění možnostem jednotlivých typů filmových/audiovizuálních sdělení vycházejících buď z přesného obrazu okolního světa (dokumentární pojetí), nebo umělého obrazu více či méně možného světa (hraný film) i obrazu, který vychází z technických možností rozšiřujících „filmovou řeč" o triky, animace a další výtvarné prvky;
- na práci s odbornými a kritickými texty, což podporuje jeho čtenářskou gramotnost;
- podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- na hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby;
- vedení žáků k všestranné a účinné komunikaci;
- na vytváření a udržení demokratického ducha v rámci pracovního kolektivu i třídy;
- vzájemnou spolupráci a respektování práce a úspěchů vlastní i druhých;
- přípravu žáků k tomu, aby naplňovali své povinnosti;

- osvojení si specifického jazyka kinematografie k vyjádření vlastních představ, myšlenek a názorů na individuální tvůrčí zkušenost;
  užívání technologií jako prostředku k realizaci záměru, nikoliv jako cíle;
  projektové vyučování.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (implementováno v celém rozsahu předmětu), OSV – Sociální rozvoj (Komunikace)
- *Mediální výchova* - tvorba mediálních sdělení, tvorba v realizačním týmu, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti,

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáky k tvůrčí činnosti a vlastní tvorbě;
- předkládá žákům odbornou českou i cizojazyčnou literaturu (elektronickou i papírovou);
- podněcuje zájem žáků o svět kolem, motivuje je k dalšímu vyhledávání informací (odborná literatura, internet…)

Žák:

- organizovaní a řízení vlastního učebního procesu;
- využívá osvojených dovedností;
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby;
- samostatně studuje odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti;
- žák je stimulován reálným využitím činnosti v běžném životě

Žák:

- rozpozná problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky;
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s ostatními spolužáky;
- učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci,

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a to nejen v českém;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do pracovního dění;
- formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních;
- osvojuje si specifický jazyk kinematografie k vyjádření vlastních představ, myšlenek a názorů;
- rozumí anglickým instrukcím, neporozumí-li či nepochopí zadané instrukce, ptá se;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou tvorbu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;

- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní zodpovědnost;
- při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu ;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty;
- uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- Vede žáky k orientaci ve filmovém světě také s ohledem na českou kinematografii

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky s vlastnostmi digitálních techniky, materiálů, ze kterých je vyrobena;

- představuje žákům různé umělecké pohledy, různá umělecká zpracování a motivuje je tak k vlastnímu uměleckému vyjádření;
- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce;
- poukazuje na možná rizika a vede žáky k jejich eliminaci;
- učí pracovat žáky dle instrukcí, předem stanovených pravidel a zákonů v určitém časovém rozmezí;
- pracuje samostatně s kamerou či fotoaparátem;
- upozorňuje žáky na nelegální chování v elektronickém a filmovém světě

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- slovně i písemně se vyjadřuje ke svému záměru ;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět v osmém a devátém ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	2	2

Výuka probíhá zejména v multimediální učebně či na exkurzi. Výuka předmětu Digitální technologie probíhá spíše zábavnou formou, zaměřenou na tvorbu, myšlení a praktické otázky tak, aby ukázala užitečnost a opodstatněnost zájmu o daný obor ,a aby žáci pociťovali zaujetí a touhu tvořit. Úkolem učitele je navodit přátelskou, tvůrčí a podnětnou atmosféru. Výuku je realizována formou individuální i skupinové práce. Součástí výuky je projekt Školní televize a projekt Crossing borders via videos, jehož hlavní náplní je tvorba krátkých videí na zadaná témata ve zvoleném jazyce žáky různých zemí. Výuka je oživena organizací různých besed a návštěvami kin a filmových festivalů.

Osmý a devátý ročník FAV			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
FAV-9-1-01 **FAV-9-1-02** **FAV-9-1-03** **FAV-9-1-04**	- žák vytvoří sérii jednoduchých fotografií dle vlastních námětů – vytváří iluzi pohybu, - žák rozumí iluzi pohybu, vidí souvislost s filmovou tvorbou - umí základním způsobem zacházet s kamerou a fotoaparátem – pracuje se základními prvky filmového záběru: velikost, úhel, obsah - uvědomuje si funkci zezábavňujících principů v mediálních sděleních – negativita, blízkost, jednoduchost, atd. zvládá praktická cvičení - výběr výrazových prostředků pro komunikačně vhodné sdělení - žák umí vyřešit problémovou situaci předloženou učitelem – dokáže si poradit - chápe význam světla jako důležitého výrazového prostředku - chápe funkci jasu v realitě a její reprodukci - užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek - pracuje samostatně s jednoduchou kamerou - vytvoří sérii záběrů se záměrem vazby - ovládá základy editace videa - umí spojit podobné záběry, určí, které	**UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY, POZOROVÁNÍ, SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ** - série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe - základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukcí, praktická cvičení s kamerou a fotoaparátem trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem **UPLATNĚNÍ KREATIVITY, FANTAZIE A SENZIBILITY** - hlavní prvky filmového záběru (velikost, kompozice, úhel pohledu), jejich význam ve vztahu k zobrazovanému obsahu - světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality - barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce - ovládání základních funkcí snímací techniky - vytvoření série záběrů se záměrem vazby	OSV – Komunikace MeV – stavba mediálních sdělení MeV – Tvorba mediálního sdělení
FAV-9-1-06			

	záběry k sobě nepasují - ovládá některé střihové triky	- estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace	
FAV-9-1-07	- umí pracovat v týmu a přijímat různé role – kameraman, střihač, moderátor atd. - zvládá delegování úkolů a zodpovědnosti	- zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy - Editace videa – příprava na střih přiměřené používání efektů; délka záběrů; soulad zvuků; titulky	MeV – Tvorba mediálního sdělení MeV – Práce v realizačním týmu
	- tvorba mediálních sdělení pro školní televizi a projekt Crossing borders via videos	- Střihové triky – stop trik a další triky - Filmové projekce – informační základna, diskuze	Školní televize
FAV-9-1-05	- hodnotí, slovně i písemně, svou i tvorbu svých spolužáků (zejména k obsahové struktuře)	**KOMUNIKACE, POSILOVÁNÍ A PROHLUBOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ**	MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
FAV-9-1-08	- rozumí, jak se v mediálním světě pracovat s výrazovými prostředky tak, aby určitá fakta byla zastřena či zvýrazněna	- navazující skladebná cvičení – orientace při vytváření časoprostorových vztahů v řazení záběrů	Videotvorba – projekt Crossing borders via videos
FAV-9-1-11	- dokáže zformulovat svůj tvůrčí záměr - rozezná základní výrazové druhy filmové tvorby	- základní formy scénáristické přípravy a prezentace námětu - komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce	
FAV-9-1-12	- formuluje názory na vybraná filmová díly, své názory porovnává/konfrontuje s názory ostatních	- projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovize	MeV – vnímání autora mediálních sdělení
FAV-9-1-13	- diskutuje o vybrané soudobé televizní a filmové tvorbě, hodnotí		
FAV-9-1-14	- chápe podstatu výrazových prostředků základních žánrů filmové tvorby		MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
FAV-9-1-10			

5.6 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je na prvním stupni realizována předmětem Workshop, na druhém stupni předmětem Člověk a svět práce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;

- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě;
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku;
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka;
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí;
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení;
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.6.1 Workshop

Charakteristika vyučovaného předmětu

Vzdělávací oblast Člověka a svět práce a také vzdělávací oblast Umění a kultura (a její vzdělávací obor Výtvarná výchova) je na prvním stupni základní školy naplňována předmět Workshop a to jako souvislý předmět od prvního do pátého ročníku. V našem pojetí ŠVP se předmět prolíná i s výukou cizího jazyka, jelikož je již od prvního ročníku vyučován metodou CLIL v anglickém jazyce.

V rámci vyučovacího předmětu Člověk a svět práce se žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Žáci se také seznamují prostřednictvím činností s výtvarným uměním. Učí se tvořivě pracovat, seznamují se s vybranými uměleckými díly. Učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sledované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. Workshop patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů (viz obsahové vymezení vyučovaného předmětu z pohledu Člověk a svět práce), a do vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Pro předmět Workshop na prvním stupni ZŠ je velmi podstatná jeho tvořivá část. Obsahová náplň je výrazně založena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tedy na činnost, které jsou pro děti při jejich rozvíjení velmi podstatné. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl

jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Obsahové vymezení vyučovaného předmětu

Pracovní činnost samostatně i v týmu. Aby předmět Workshop splnil všechny výstupy RVP je na 1. stupni rozdělen do čtyř a tří tematických okruhů, které se ale při běžné výuce prolínají:

1. *Práce s drobným materiálem (Člověk a svět práce)*

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů;
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů;
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce;
- lidové zvyky, tradice a řemesla.

2. *Konstrukční činnosti (Člověk a svět práce)*

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční);
- sestavování modelů;
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

3. *Pěstitelské práce (Člověk a svět práce)*

- základní podmínky pro pěstování rostlin;
- péče o náročné rostliny;
- pěstování rostlin ze semen;
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování.

4. *Příprava pokrmů (Člověk a svět práce)*

- pravidla správného stolování;
- příprava tabule pro jednoduché stolování.

5. *Rozvíjení smyslové činnosti (Umění a kultura)*

- prvky vizuálně obrazného vyjádření;
- uspořádání objektů do celků;
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly;
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření.

6. *Uplatňování subjektivity (Umění a kultura)*

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností;
- typy vizuálně obrazných vyjádření;
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením.

7. *Ověřování komunikačních účinků (Umění a kultura)*

- osobní postoj v komunikaci;
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření;
- proměny komunikačního obsahu

Ve výuce předmětu Workshop je důraz kladen především na:

- na tvůrčí činnosti – tvorbu, vnímání a interpretaci;
- na rozvíjení schopnosti rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření;
- podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problém;
- na hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby;
- vedení žáků k všestranné a účinné komunikaci;
- na vytváření a udržení demokratického ducha v rámci pracovního kolektivu i třídy;
- vzájemnou spolupráci a respektování práce a úspěchů vlastní i druhých;
- přípravu žáků k tomu, aby naplňovali své povinnosti;
- učení žáků aktivně chránit své fyzické zdraví;
- pomoc žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení svého podnikatelského myšlení;
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika.
- *Environmentální výchova (EV):* Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Základní podmínky života; Ekosystémy.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- instruuje žáky v českém i anglickém jazyce, dbá na porozumění;
- motivuje žáky k tvůrčí činnosti a vlastní tvorbě;
- podněcuje zájem žáků o svět kolem, motivuje je k dalšímu vyhledávání informací (rodiče, kamarádi, knihy, internet…).

Žák:

- využívá osvojených dovedností;
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby;
- učí se jazyk na základě nejazykové činnosti;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti;
- žák je stimulován reálným využitím činnosti v běžném životě.¨

Žák:

- rozpozná problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky a to nejen v českém, ale i v anglickém jazyce;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s ostatními spolužáky;
- učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a to nejen v českém, ale i v anglickém jazyce;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do pracovního dění;
- rozumí anglickým instrukcím, neporozumí-li či nepochopí zadané instrukce, ptá se;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou tvorbu.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;
- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní zodpovědnosti při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj;
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;;
- prostřednictvím vhodně zadaných úkolů vede žáky k poznání naší vlasti - její přítomnosti i minulosti (typické stolování, pokrmy, výrobky atd.);
- vede žáky k orientaci v jejich okolí, k základnímu vytvoření si a respektování obrazu světa, ve kterém žák žije (rodina, kamarádi, učitelé atd.).

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky s vlastnostmi některých materiálů;
- představuje žákům různé umělecké pohledy, různá umělecká zpracování a motivuje je tak vlastnímu uměleckému vyjádření;
- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce.;
- poukazuje na možná rizika a vede žáky k jejich eliminaci;
- učí pracovat žáky dle instrukcí, předem stanovených pravidel a v určitém časovém rozmezí.

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas.

Časové a organizační vymezení předmětu Workshop

Vyučovací předmět Workshop se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	3	3	2

Výuka probíhá v kmenových třídách, na vycházce, při exkurzi, na školní zahradě, v počítačové učebně, v dílnách. Důraz je kladen především na projektové vyučování, skupinovou práci a tvůrčí manuální činnosti. Žáci se sami zapojují do volby témat prací. Jejich výrobky a umělecké předměty jsou vystavovány – ve třídě, ve škole, na vánočním jarmarku – či mohou sloužit jako dárek pro blízké.

První ročník WRK			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČPS-3-1-01 Práce s drobným materiálem **ČPS-3-1-02 Práce s drobným materiálem**	- osvojování si základů, bezpečnosti a hygieny práce, vytváření návyků organizace práce, vlastnosti materiálu - mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír; vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru třídí, navléká, lisuje, sype, aranžuje přírodní materiál hněte, válí, modeluje a glazuruje	Práce s drobným materiálem: papír, přírodniny, plastelína, keramická hlína Technika malby vodovými barvami, pastelkami, voskovkami Hra s barvou: rozfoukávání barev, zapouštění barev	Člověk a jeho svět: lidové zvyky, tradice, řemesla ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce Člověk a jeho svět: Jsem školák, rodina, domov Člověk a jeho svět: podzim OSV: komunikace
VV-3-1-01 Výtvarná výchova	- zvládá různé výtvarné techniky - pojmenovává prvky obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, barvy, objekty		
VV-3-1-02 Výtvarná výchova	- vyjadřuje emoce, nálady, pocity, fantazie		
ČPS-3-2-01 Konstrukční činnosti	- sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje	Konstrukční činnosti	ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce OSV: rozvoj schopnosti poznávání
ČPS-3-3-01 Pěstitelské práce **ČPS-3-3-02 Pěstitelské práce**	- klíčí hrách, fazoli, řeřichu - otírá listy, zalévá, kypří půdu, odstraňuje suché listy	Pěstitelské práce	Člověk a jeho svět: kolektiv práce ANJ EV: vztah člověka k prostředí Člověk a jeho svět: práce

VV-3-1-04 **Výtvarná výchova**	- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Stolování	ve skupinách
VV-3-1-04 **Výtvarná výchova**	- experimentuje s různými výrazovými prostředky a materiály - porovná svá vyjádření se svojí zkušeností	Tématické práce Dotváření přírodnin	ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce

Druhý ročník WRK			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-3-1-01 **Výtvarná výchova** **ČPS-3-1-01** **Práce s drobným materiálem** **ČPS-3-1-02** **Práce s drobným materiálem**	- rozvíjí různé výtvarné techniky - kombinuje různé prvky vizuálně obrazného vyjádření - používá různé druhy výtvarných pomůcek - pracuje dle slovního návodu - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce, organizace práce; vlastnosti materiálů - trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, skládá papír, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	Technika malby vodovými barvami, pastelkami, voskovkami Znalost základních barev, míchání barev Práce s drobným materiálem: papír, textil, přírodniny	OSV: rozvoj schopnosti poznávání ČJS: nový školní rok ČJS: moje oblíbené zvířátko ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce
ČSP-3-3-01 **Pěstitelské činnosti** **ČSP-3-3-02** **Pěstitelské činnosti**	- seje fazoli, zapisuje, hodnotí - otírá listy, zalévá, kypří půdu, odstraňuje suché listy	Pěstitelské činnosti	Člověk a jeho svět: kolektivní práce EV: vztah člověka k prostředí kolektivní, skupinové práce EV: základní podmínky života
VV-3-1-05 **Výtvarná výchova**	- vyjadřuje své vlastní zkušenosti - uspořádá objekty do celků	Kresba s tužkou Zachycení pohybu těla Ilustrace textu Modelování	ČJL: četba pohádky ANJ: četba
VV-3-1-04 **Výtvarná výchova**	- porovnává svá vyjádření ve skupině - vysvětluje výsledky své tvorby	Tematické práce Koláž	

ČSP-3-2-01 Konstrukční činnosti	- sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje	Konstrukční činnosti	ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce OSV: komunikace
ČSP-3-4-01 Příprava pokrmů **ČSP-3-4-02 Příprava pokrmů**	- příprava jednoduchého porkmu (nepečené cukroví, studená kuchyně) - příprava tabule, chování	příprava jednoduchého pokrmu	ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce Člověk a jeho svět: práce ve skupinách (Vánoční a Velikonoční posezení ANJ: Vánoce, Velikonoce

Třetí ročník WRK			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-3-1-02 Výtvarná výchova	- vyjadřuje své emoce, nálady - uplatňuje osobní zkušenosti	Věci denní potřeby Volná malba Plakáty	ČJL: četba ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce
VV-3-1-05 Výtvarná výchova **VV-3-1-05 Výtvarná výchova**	- je schopen diskuze o své výtvarné práci - srovnává své názory s ostatními - hodnotí svou práci a srovnává s ostatními	Beseda o ilustracích, o druzích výtvarného umění Výstava - hodnocení své práce	
VV-3-1-03 Výtvarná výchova	- rozvíjí smyslovou citlivost - porovnává vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	Řazení geometrických prvků Plastické vyjádření	ČJL: psaní - dokreslování písmen MAT: spojování čísel, bodů OSV: rozvoj schopnosti poznávání
ČSP-3-1-01 Práce s drobným materiálem	- poznává vlastnosti materiálů - trhá, lepí, polepuje, stříhá, prostřihuje, vystřihuje, překládá, skládá, rozměřuje - vytváří jednoduché prostorové tvary - navléká, dotváří, opracovává, třídí, aranžuje, lisuje - navlékne jehlu, dělá uzlík, stříhá textil, přední steh, zadní steh, přišívá knoflíky - hněte, válí, vykrajuje,	Práce s drobným materiálem: papír, přírodniny, plastelína, keramická hlína	ČJL ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce

ČSP-3-1-02 Práce s drobným materiálem	modeluje, glazuruje		
ČSP-3-2-01 Konstrukční činnosti	- sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje	Konstrukční činnosti	OSV: rozvoj schopnosti poznávání ANJ
ČSP-3-3-01 Pěstitelské činnosti **ČSP-3-3-02 Pěstitelské činnosti**	- zaseje semena - základní podmínky pro pěstování rostlin - pozoruje a hodnotí	Pěstitelské práce	EV: vztah člověka k prostředí ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce
ČSP-3-4-01 Příprava pokrmů **ČSP-3-4-02 Příprava pokrmů**	- vybavení kuchyně, výběr, nákup a uchování potravin, úprava stolu, správné stolování - připraví jednoduchý pokrm (čaj, nepečené cukroví) udržuje pořádek a čistotu	Příprava pokrmů	ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce

Čtvrtý ročník WRK			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-5-1-01 **Výtvarná výchova**	- prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období - kombinace různých technik	Malba - hra s barvou Emocionální barva Míchání barev	ČJL: vypravování, četba ANJ: pomůcky do vyučování, instrukce
VV-5-1-02 **Výtvarná výchova**	- prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu	Kresba - výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše Kresba různým materiálem (dřívko a tuš, rudka)	
VV-5-1-03 **Výtvarná výchova** **VV-5-1-04** **Výtvarná výchova**	- komunikuje o obsahu svých děl - používá výtvarné prostředky pro svá vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - rozeznává grafické techniky - hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků	Manipulace s objekty Pohyb těla a jeho umístění v prostoru Akční tvar malby a kresby Grafické techniky, tisk ze šablon Vosková technika	ICT: internet jako zdroj informací Člověk a jeho svět: naše vlast ČJL: sloh Člověk a jeho svět - vztah člověka a prostředí MAT: kružnice, trojúhelníky
ČSP-5-1-01 **Práce s drobným materiálem** **ČSP-5-1-02** **Práce s drobným materiálem** **ČSP-5-1-03** **Práce s drobným**	- vystřihuje, prostříhává, obkresluje podle šablony, odměřuje, propichuje, slepuje - přední steh, zadní steh, ozdobný steh, přišívání knoflíků, zhotovení střihu, špendlení, stehování, jednoduchý výrobek z textilu - lisuje, aranžuje, svazuje, provléká - hněte, válí válečkem, vykrajuje, dotváří, glazuruje, aranžuje	Práce s drobným materiálem: papír a karton, textil, přírodniny, keramická hlína Vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, lidové zvyky a řemesla	EV: vztah člověka k prostředí Člověk a jeho svět EV: vztah člověka k prostředí VDO: občan, občanská společnost a stát WRK

materiálem **ČSP-5-1-04 Práce s drobným materiálem**			ČJL
ČSP-5-2-01 Konstrukční činnosti **ČSP-5-2-02 Konstrukční činnosti** **ČSP-5-2-03 Konstrukční činnosti**	- vytváření a demontáž plošných i prostorových kompozic - práce s návodem - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Konstrukční činnosti	
ČSP-5-3-01 Pěstitelské práce **ČSP-5-3-03 Pěstitelské práce**	- seznámí se se základními podmínkami pro pěstování rostlin - zalévá, kypří, odstraňuje suché listy, stonky, plevel, sází, seje, hrabe, sklízí	Pěstitelské práce	
ČSP-5-4-01 Příprava pokrmů **ČSP-5-4-02 Příprava pokrmů** **ČSP-5-4-03 Příprava pokrmů** **ČSP-5-4-04 Příprava pokrmů**	- nákup potravin - výroba nepečeného cukroví na Vánoce, vaření čaje - úprava stolu - pravidla správného stolování - hygiena, bezpečnost	Příprava pokrmů	ČJL: návod, recept ANJ: slovní zásoba, instrukce, Vánoce v Anglii

Pátý ročník WRK			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-5-1-01 Výtvarná výchova	- barevně vyjadřuje své pocity a nálady - pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné konstrasty a proporční vztahy	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality Textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, konstrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení Výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů Volná malba	Člověk a jeho svět: místo, kde žijeme
VV-5-1-02 Výtvarná výchova **VV-5-1-03 Výtvarná výchova** **VV-5-1-04 Výtvarná výchova**	- kombinuje a užívá prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci - zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie,	Uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Kresba různým materiálem - pero a tuš, uhel Ověřování komunikačních účinků (osobní postoj v komunikaci, proměny komunikačního obsahu) Záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání	MAT: řazení prvků Člověk a jeho svět: Praha ANJ: výroba pomůcek Člověk a jeho svět: životní prostředí EV: vztah člověka k prostředí ICT: vyhledávání informací Člověk a jeho svět: památky

VV-5-1-05 Výtvarná výchova **VV-5-1-06 Výtvarná výchova** **VV-5-1-07 Výtvarná výchova**	film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností - kombinuje nejrůznější prostředky výtvarného umění - získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností - kombinuje nejrůznější prostředky výtvarného umění	ostatními smysly Vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelných ostatními smysly Grafické techniky - tisk z koláže, otisky Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) Techniky plastického vyjadřování - modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování Odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky či rodinnými příslušníky; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

ČSP-5-1-01 Práce s drobným materiálem **ČSP-5-1-02 Práce s drobným materiálem**	- vyřezává, děruje, polepuje, vytváří prostorové konstrukce, rozměřuje, stříhá, překládá - organizuje si práci, postupuje podle návodu, náčrtu - dotváří, kombinuje, aranžuje, batikuje - jednoduchý výrobek z textilu - hněte, válí, vykrajuje, modeluje podle vlastní představy, glazuruje	Práce s drobným materiálem: papír a karton, textil, přírodniny, keramická hlína	Člověk a jeho svět: lidové tradice, zvyky
ČSP-5-3-01 Pěstitelské práce **ČSP-5-3-02 Pěstitelské práce** **ČSP-5-3-03 Pěstitelské práce** **ČSP-5-3-04 Pěstitelské práce**	- pečuje o pokojové rostliny, zná základní podmínky - seznámí se s jedovatými rostlinami, jako drogy, alergiemi - množí rostliny - úprava půdy, odstraňování plevele - dodržuje hygienu a bezpečnost	Pěstitelské činnosti	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Základní podmínky života; Ekosystémy
ČSP-5-2-01 Konstrukční činnosti **ČSP-5-2-02 Konstrukční činnosti** **ČSP-5-2-03 Konstrukční činnosti**	- montuje a demontuje složitější stavebnicové prvky, pohyblivé modely - pracuje podle předlohy - organizuje si práci, dodržuje zásady bezpečnosti	Konstrukční činnosti	MAT: prostorová představivost

ČSP-5-4-01 Příprava pokrmů **ČSP-5-4-02 Příprava pokrmů**	- základní vybavení kuchyně, obsluha spotřebičů - výběr a nákup potravin, jejich skladování	Příprava pokrmů	ANJ: Food ICT: vyhledávání a třídění informací

5.6.2 Svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a svět práce – 2. stupeň

Součástí této vzdělávací oblasti je široká škála pracovních technologií, které vedou žáky k získání základních uživatelských dovedností v nejrůznějších oborech lidské činnosti, a tak přispívají k vytváření jejich životní a profesní orientace. Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je zařazen do osmého a devátého ročníku.

Výuka vzdělávacího obsahu této oblasti se uskutečňuje v našem školním vzdělávacím programu prostřednictvím předmětů Svět práce a Využití digitálních technologií.

Charakteristika vyučovacího předmětu Svět práce (SP)

Předmět Svět práce v plném rozsahu plní výstupy a učivo tematického okruhu Svět práce, který spadá do vzdělávací oblasti Člověka a svět práce. Dále jsou v předmětu integrovány okruhy utvářející klíčové kompetence pro finanční gramotnost a to tím, že žáci získají pozitivní vztah k práci, naučí se plánovat a organizovat rodinný a pracovní rozpočet, přebírají zodpovědnost za svou činnost, usilují o kvalitní výsledky svého podnikání, získají sebedůvěru a rozvíjejí své finanční a podnikatelské myšlení. Předmět svět práce také v sobě integruje tematické okruhy Provozu a údržby domácnosti a učivo z této oblasti. Předmět Svět práce umožňuje budování ekonomické a pracovní gramotnosti.

Hlavním cílem tohoto předmětu je zprostředkovat žákům důležité znalosti a dovednosti související s jejich budoucím uplatněním ve světě práce a ve světě financí, vybavit je kompetencemi potřebnými při rozhodování o jejich další profesní a vzdělávací orientaci a při jejich vstupu na trh práce a také upozornit je na finanční a právní rizika, se kterými se při vstupu do ekonomické a pracovního světa mohou potkat . V rámci výuky tohoto předmětu jsou podle možností školy realizovány např. návštěva úřadu práce, zprostředkování testů profesní orientace, příprava pracovní smlouvy, vypočítání mzdy atd.

Obsahové vymezení předmětu Svět práce

Ve výuce předmětu Svět práce je důraz kladen především na:

- zvyšování úrovně finanční gramotnosti nejen žáků ;
- osvojení potřebných dovedností pro osobní i profesní život - žáci se naučí spravovat osobní a rodinné finance a orientovat se ve světě finančních nabídek a produktů;
- utváření pozitivního hodnotového systému;
- ujasnění si profesního směřování, profesních cílů;

- využití nabídky profesního poradenství;
- osvojení si základní finanční terminologie – Plat, mzda, pojistné, daně, spoření, hypotéky, úroky, atd.;
- předcházení finančních „tragédií“, které mohou nastat neuváženou půjčkou, chybným a lehkovážným nakládáním s financemi atd.;
- rozeznání klamavé a zavádějící reklamy na nevýhodné finanční produkty;
- uvědomování si svých práv a povinností ve vstupu do ekonomického světa;
- osvojení si jednoduchých operací platebního styku a domácího účetnictví

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova* - osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace), soc. rozvoj (kooperace a kompetice, mezilidské vztahy), morální rozvoj (hodnoty, postoje, etika)
- *Výchova demokratického občan* - občan, občanská společnost a stát (respektování práva,)
- *Výchova k myšlení v evr. a glob. souvislostech* – jsme Evropané (propojení finančních trhů)
- *Multikulturní výchova* - Kulturní diference (člověk jako součást etnika – potřeba pomoci sociálně slabším)
- *Mediální výchova* - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (na ukázkách společenských událostí), Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu, propaganda, vliv na politické změny, na možnosti investování)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- podporuje rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání společnosti;
- umožňuje práci s různými zdroji informací (literatura, internet);
- zavádí obecně užívané termíny, znaky, symboly z oboru finančního světa.

Žák:

- využívá osvojených dovedností;
- pracuje s různými zdroji informací, zpracovává je z hlediska důležitosti a objektivity;
- užívá obecně užívané termíny, znaky, symboly z oboru finančního světa.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti;
- žák je stimulován reálným využitím činnosti v běžném životě;
- využívá společenské události k navození problémové situace.

Žák:

- rozpozná problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (např. při hraní různých rolí).

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s ostatními spolužáky;
- učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a to nejen v českém;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do pracovního dění;

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou tvorbu;
- rozpozná manipulativní a zavádějící reklamu na finanční produkt – učí se informace ověřovat a čerpat z více zdrojů.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;
- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní zodpovědnosti při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu;
- napomáhá žákovi vytvářet reálný pohled na sebe sama a využít ho při profesní modulaci;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty;
- uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole, ale i k budoucímu zaměstnání.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;
- vede žáky k orientaci v jejich okolí, k základnímu vytvoření si a respektování obrazu světa, ve kterém žák žije (rodina, kamarádi, učitelé atd.).

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (osobní, profesní život).

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání ve škole nabytých znalostí v běžné praxi;
- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce;
- poukazuje na možná ekonomická rizika a vede žáky k jejich eliminaci;
- učí pracovat žáky dle instrukcí, předem stanovených pravidel a v určitém časovém rozmezí.

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas

Časové a organizační vymezení předmětu Svět práce

Vyučovací předmět Svět práce se realizuje v devátém ročníku a to v dvouhodinové časové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	0	2

Výuka probíhá v kmenových třídách, při exkurzi nebo v multimediální učebně. Výuka předmětu Svět práce probíhá spíše zábavnou formou, zaměřenou na myšlení a praktické otázky tak, aby ukázala užitečnost a opodstatněnost zájmu o budoucí profesní směřování a vlastní i rodinné finance. Úkolem

učitele v procesu finančního a profesního vzdělávání je navodit radostnou a podnětnou atmosféru. Výuku je realizována formou individuální i skupinové práce, jsou zařazeny celotřídní hry, experimenty, moderované debaty, projekty a výstavky. Žáci provádí celoškolní ankety a píšou reportáže s finanční tématikou. Samozřejmostí je zařazení práce s počítačem či tabletem při vyhledávání informací na internetu, zpracování dat do tabulek a grafů a vytváření prezentací. Výuka je oživena organizací různých besed a exkurzí. Žáci navštíví poštu, místní banky, úřad práce, různé firmy a obchody.

Ročník devátý SP			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČSP-9-8-01	- zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách - zná běžnou výši finančního ohodnocení různých povolání	Trh práce povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	OSV – mezilidské vztahy
ČSP-9-8-02	- posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života	Volba profesní orientace základní principy, sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Maslowova pyramida potřeb	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – soc. rozvoj (kooperace a kompetice), morální rozvoj (hodnoty, postoje, etika)
ČSP-9-8-03	- využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání - chápe hodnotu finančního vzdělání - stanoví si osobní cíle - rozumí pojmu hmotná odpovědnost - orientuje se v pracovních příležitostech v regionu - chápe příčiny a důsledky	Možnosti vzdělávání náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby úřady práce, práva a povinnosti	VDO – občan, občanská společnost a stát (respektování práva)

	- nezaměstnanosti	zaměstnanců a zaměstnavatelů, příležitostná práce studentů, práce v zahraničí	
ČSP-9-8-04	- je seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - zná formy podnikání - posoudí možnosti, výhody a nevýhody drobného podnikání - chápe pojmy marketing a podnikatelský záměr orientuje se v účetnictví, řízení a organizaci firmy - Chápe rozdíl mezi zaměstnancem a OSVČ - zná produkty finančního trhu pro investování a získání prostředků - je seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání - Chápe složky mzdy a platu	Zaměstnání úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, Trh práce, Podnikání druhy a struktura organizací nejčastější druhy podnikání drobné a soukromé podnikání Podnikatelé, firmy, zaměstnanci Nezávislost a závislá práce Plat, mzda, pojistné, daně	
ČSP-9-4-01 (Provoz a údržba domácnosti)	- pochopí význam rozpočtu pro fungování hospodaření v rodině - Umí sestavit vyrovnaný rodinný rozpočet - Chápe význam peněz - Zná podstatu výdajů a příjmů - uvede hlavní a rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost výdajů - pozná legální a nelegální způsoby získání majetku - Umí stanovit hierarchii potřeb podle významu - Chápe nebezpečí půjček, význam RPSN pro určení - výhodnosti půjčky, chápe půjčku jako investici a zhodnocení Orientuje se ve formách spoření a investování	Rodinný rozpočet Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory Rodinné problémy Žebříček hodnot Peníze a majetek Hotovostní a bezhotovostní platební styk Ekonomika domácnosti Půjčky a RPSN Spoření na účtech, vkladních knížkách, stavebním spoření, prostřednictvím penzijních fondů, investičních fondů	MuV – Kulturní diference (člověk jako součást etnika – potřeba pomoci sociálně slabším) OSV – sociální rozvoj (mezilidské vztahy) MeV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (na ukázkách společenských událostí), Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu, propaganda, vliv na politické změny, na možnosti investování) VMEGS – Jsme Evropané (propojení finančních trhů)

5.6.3 Digitální technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu Digitální technologie

Předmět Digitální technologie v plném rozsahu plní výstupy a učivo tematického okruhu *Využití digitálních technologií*, který spadá do vzdělávací oblasti Člověka a svět práce. Hlavním cílem tohoto předmětu je zprostředkovat žákům důležité znalosti a dovednosti související s užíváním digitální techniky tak, aby sami mohli touto technikou operovat. Předmět úzce souvisí a spolupracuje s povinně volitelným předmětem Filmová a audiovizuální výchova. Předmět také svou tvůrčí činností souvisí se vzdělávací oblastí Umění a kultura.

Ve výuce předmětu Digitální technologie je důraz kladen především na:

- na tvůrčí činnosti – tvorbu;
- na funkční ovládání digitální techniky, které je možné dále rozvíjet;
- podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- na hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby;
- vedení žáků k všestranné a účinné komunikaci;
- na vytváření a udržení demokratického ducha v rámci pracovního kolektivu i třídy;
- vzájemnou spolupráci a respektování práce a úspěchů vlastní i druhých;
- přípravu žáků k tomu, aby naplňovali své povinnosti;
- na ošetřování digitální techniky;
- učení žáků aktivně chránit své fyzické zdraví;
- pomoc žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi;
- činnost s digitálními přístroji jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení svého tvůrčího myšlení a tvoření;
- orientaci v různých oborech digitálních technologií, osvojení si potřebných poznatků a dovedností významných buď pouze pro uživatelské užívání či další pokračování v daném oboru

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (implementováno v celém rozsahu předmětu), OSV – Sociální rozvoj (Komunikace)
- *Mediální výchova* - tvorba mediálních sdělení, tvorba v realizačním týmu
- *Výchova demokratického občana* - Občan, občanská společnost a stát (práva, povinnosti, právo, spravedlnost), Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (zákon, právo, morálka)
- *VMEGS* – Objevujeme Evropu a svět

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáky k tvůrčí činnosti a vlastní tvorbě;
- předkládá žákům odbornou českou i cizojazyčnou literaturu (elektronickou i papírovou);
- podněcuje zájem žáků o svět kolem, motivuje je k dalšímu vyhledávání informací (odborná literatura, internet…)

Žák:

- využívá osvojených dovedností;
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby;
- samostatně studuje odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti;
- žák je stimulován reálným využitím činnosti v běžném životě

Žák:

- rozpozná problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení;
- nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problém;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické i empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s ostatními spolužáky;
- učitel podněcuje k vyjadřování vlastního názoru, vede ke spolupráci.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a to nejen v českém;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do pracovního dění rozumí anglickým instrukcím, neporozumí-li či nepochopí zadané instrukce, ptá se; využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou tvorbu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zdůrazňuje potřebu vzájemného respektu a ocenění práce i výsledků druhých lidí;

- napomáhá žákovi vytvořit si pozitivní představu o sobě samém a povědomí o vlastní zodpovědnosti při vytváření a upevňování pozitivních vztahů a celkové atmosféry v kolektivu;
- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty;
- uvědomuje si svá práva a povinnosti, a to nejen ve vztahu ke škole

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- prostřednictvím vhodně zadaných úkolů vede žáky k poznání naší vlasti - její přítomnosti i minulosti;
- vede žáky k orientaci v soudobém digitálním světě.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí*;*
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu*;*

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky s vlastnostmi digitálních techniky, materiálů, ze kterých je vyrobena;
- představuje žákům různé umělecké pohledy, různá umělecká zpracování a motivuje je tak k vlastnímu uměleckému vyjádření;
- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce;
- poukazuje na možná rizika a vede žáky k jejich eliminaci;
- učí pracovat žáky dle instrukcí, předem stanovených pravidel a zákonů v určitém časovém rozmezí;
- upozorňuje žáky na nelegální chování v elektronickém světě.

Žák:

- učí se poznávat své pracovní schopnosti a dovednosti;
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- umí efektivně využívat pracovní čas.

Časové a organizační vymezení předmětu Digitální technologie

Vyučovací předmět Digitální technologie se realizuje v osmém ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	0	2

Výuka probíhá zejména v multimediální učebně či na exkurzi (fotografování, výstavy atd.). Výuka předmětu Digitální technologie probíhá spíše zábavnou formou, zaměřenou na myšlení a praktické otázky tak, aby ukázala užitečnost a opodstatněnost zájmu o daný obor. Úkolem učitele je navodit přátelskou, tvůrčí a podnětnou atmosféru. Výuku je realizována formou individuální i skupinové práce, jsou zařazeny celotřídní hry, experimenty, moderované debaty, pracuje se na projektech. Žáci provádí celoškolní ankety a píšou reportáže s výše zmíněnou tematikou. Samozřejmostí je zařazení práce s počítačem či tabletem či jinou digitální technikou. Výuku je oživena organizací různých besed a exkurzí.

Do předmětu sou zařazena témata ze sylabu kurzů CTM, tato témata jsou označena žlutě.

Osmý ročník DG			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
ČSP-9-7-05	- Zná bezpečnost práce v multimediální učebně	Seznámení s řádem počítačové učebny (bezpečnost a hygiena zdraví)	Health
ČSP-9-7-01	- Umí pracovat s digitálním fotoaparátem - Umí pracovat s digitální zrcadlovkou - Rozumí pojmům – citlivost, ohnisko, čas - Umí základně upravovat a ukládat digitální fotografie	Digitální fotoaparát, digitální zrcadlovka (manuální nastavení), digitální fotografie Výběr digitálního fotoaparátu, Čtečky, paměťových karet Pořizování digitální fotografie Videosekvence fotoaparátů Převod formátu MOV na běžnější formát videa (např. aplikace YouConvertit)	Fyzika
ČSP-9-7-02	- Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b) Navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět
ČSP-9-7-01 **ČSP-9-7-02**	- Základním způsobem upravuje grafické a hlasové informace - Užívá k úpravě vhodné operační systémy	Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)	

	- Umí synchronizovat PDA s PC		
Č**SP-9-7-01**	- Umí vytvořit digitální záznam zvuku a dále s ním pracovat – střih, míchání, zrychlení, ozvěna - Rozlišuje pojmy infrazvuk, ultrazvuk, decibel	Zvuk Zvuk jako jeden ze smyslů člověka (frekvence 16 Hz – 16 000 Hz); pojmy infrazvuk, ultrazvuk, decibel (dB) Zvukové formáty WAV, MP3, MID Záznam zvuku Odstranění nepotřebného začátku nebo konce nahrávky; zesílení zvuku a jeho zrychlení; přidání ozvěny; míchání zvuku Zápis not a jejich úprava v aplikaci Imagine Přehrání melodie; úpravy a uložení vytvořené melodie Projekt „Akord“	Fyzika Music
ČSP-9-7-01 ČSP-9-7-02	- Chápe rozdíl mezi fotografií a videozáznamem - Umí vytvořit vlastní videozáznam o zadaných parametrech	Digitální kamera Rozdíl mezi fotkou a videozáznamem Média pro zaznamenávání videozáznamu Norma PAL (4:3), formát HDV (16:9) Výběr videokamery podle optiky, stabilizace obrazu, širokoúhlý obraz, rozhraní pro připojení k počítači	Filmová a audiovizuální výchova MeV – tvorba mediálních sdělení MeV – práce v realizačním týmu

ČSP-9-7-01 **ČSP-9-7-02**	- Umí dle zadaných parametrů natočit, sestříhat, ozvučit a otitulkovat video	Střih videa Požadavky kladené na počítač, abych mohl sestříhat video (výkon procesoru, operační paměti, grafické karty, prostor na pevném, disku, grabovací karta, zvuková karta, vypalovací mechanika, přehrávač optických disků) Načtení videoklipů v aplikaci Windows Live Movie Maker Vytvoření scénáře a náhled videoklipů Uspořádání, zkrácení a seřazení záběrů Rozdělení videoklipu Přechody mezi videoklipy Vytvoření a úprava stávajících titulků Přidání zvuku nebo hudby k filmu	Filmová a audiovizuální výchova
ČSP-9-7-03	- Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi	Mobilní telefon Historie mobilních telefonů Mobilní operátoři v ČR Identifikace účastníka v mobilní síti - SIM karta PIN1 Textové zprávy SMS, obrázkové zprávy MMS, roaming Další funkce: hodiny, budík, kalendář, kalkulátor, hry Bluetooth, Wi-Fi Handsfree Kritická místa v bezpečnosti mobilních telefonů	OSV – Sociální rozvoj (Komunikace)
ČSP-9-7-04 **ČSP-9-7-05**	- Umí ošetřit digitální techniku - Umí vhodně manipulovat s technikou - Umí poskytnout první pomoc při zasažení lidského těla elektrickým proudem	Ošetřování digitální techniky a hygiena práce Vhodná manipulace s technikou, její základní ošetřování a údržba; zásady bezpečnosti při práci s elektrickými zařízením Základní hygienická a "bezpečnostní" pravidla (základní informace jak seřídit, kam umístit	VDO – Občan, občanská společnost a stát (práva, povinnosti, právo, spravedlnost), Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (zákon, právo, morálka)

	- Umí rozlišit legální a nelegální chování ve světě digitálních technologií	monitor, aby nedocházelo k nadměrné únavě očí, jaký je správný posed; volba výšky stolu, umístění kláves, myši…) Počítačová kriminalita (legální software, autorská práva, ochrana osobních údajů, hacker, zálohování dat, aktualizace)	

5.7 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Health a Tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým

tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

5.7.1 Health (HLT)

Charakteristika vyučovaného předmětu

Předmět Health je vyučován jako samostatný předmět dle následujícího a to v 7. ročníku (1 vyučovací hodina týdně). Předmět vychází z RVP ZV z předmětu Výchova ke zdraví, je vyučován v anglickém jazyce. Vybraná témata vychází také ze syabu kurzů CTM, tato témata jsou vyznačena žlutě.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví;
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky;
- na dovednosti odmítat škodlivé látky;
- předcházení úrazům;
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování;
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc.

Cíle vzdělávací oblasti

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- jednání v souladu se zdravím;
- pochopení zdraví jako stavu tělesné, duševní a sociální pohody a usilování o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě;
- získávání orientace v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu uplatňování v každodenním životě ;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky) a k osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit ;
- upevňování způsobů jednání, která neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí ;
- poznávání zdrojů informací o zdraví i sportu a osvojování způsobů, jak informace získávat, hodnotit a využívat ;
- poznávání dostupných míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví a jejich využívání;
- pochopení tělesných, fyziologických a psychických změn spojených s dospíváním a ke zvládání vlastních aktuálních problémů (odpovědné chování, zvládání proměnlivých emocionálních stavů atd.);
- spoluvytváření vhodných vztahů v rodině a v širším společenství (škola, vrstevníci);

- utváření a upevňování základů odpovědného chování a rozhodování v otázkách partnerství a rodičovství, získávání orientace v základní péči o děti, handicapované a nemocné;
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování v souvislosti s ochranou zdraví, etikou, morálkou a vírou;
- poznávání zdravotních a psychosociálních rizik návykových látek a osvojování způsobů jejich odmítání;
- osvojení a procvičení způsobů bezpečného chování v různých, i krizových, situacích a při komunikaci s neznámými lidmi;
- pochopení významu životního a pracovního prostředí v souvislosti s ochranou zdraví, získání dovednosti aktivně je utvářet;
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc.

Charakteristika výuky

Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby rozhodování a chování, které vedou k zachování, či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Důraz je kladen především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě.

Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný.

Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Health se realizuje v následující časové dotaci.

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	2	0	0

Výuka probíhá v kmenových třídách, formou besedy či v průběhu odborné exkurze.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova ke zdraví je vzhledem k individuálnímu a sociálnímu rozměru zdraví velmi úzce propojena s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, jehož smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Podle aktuální potřeby žáků lze zařadit témata z osobnostního, sociálního i mravního rozvoje.

Výchova demokratického občana

Vede žáka ke způsobilosti myslet v souvislostech a s ohledem na důsledky jednání, rozvíjet kritické myšlení, adekvátním způsobem řešit konflikty, komunikovat ,argumentovat, samostatně se rozhodovat .

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a porozumění a zdůrazňuje evropskou dimenzi ve vzdělávání. Žáci si osvojují evropské hodnoty, ke kterým patří svoboda lidské vůle, humanismus a morálka, právo a osobní zodpovědnost, racionální uvažování, kritické myšlení a tvořivá lidská aktivita.

Výchova ke zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých.

Environmentální výchova

Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti. Vede žáky k poznání odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace. Umožňuje jim pochopení vztahů člověka k životnímu prostředí, především problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. Žáci si při integrovaném pohledu na vztahy člověka a prostředí mají vždy uvědomovat společný vliv různých faktorů prostředí (přírodních i sociálních) na zdraví a mají se aktivně podílet na vytváření zdravého prostředí (například péčí o zeleň, estetickou úpravou prostředí).

Mediální výchova

Média mají výrazný vliv na chování jedince ve společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života lidí.

Mediální výchova ve vztahu k Výchově ke zdraví učí žáky využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času. Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- upřednostňuje různé aktivity, vede žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací;
- učí žáky pracovat s fakty a informacemi;
- vede žáky plánovitě plnit zadané úkoly;
- vede k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivuje je k další práci;
- zařazuje práci s literaturou a internetem.

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů;
- umožňuje žákům vyslovit a obhájit svůj názor;
- zařazuje projektovou práci, třídní a školní soutěže;
- učí plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat.

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- motivuje k vytvoření vlastního názoru;
- zařazuje úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují;
- podporuje kooperativní myšlení žáků;
- vytváří zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse;
- učí slušně se vyjadřovat;
- vede k využití informačních a komunikačních prostředků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence občanské

Učitel:

- učí žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů;
- zapojuje žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit;
- podporuje účast na třídních akcích a soutěžích;
- seznamuje s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- posiluje u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života;

- uplatňuje pravidla slušného a ohleduplného chování;
- navozuje situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané;
- pomáhá zvolit vhodné postupy k řešení problémů.
-

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence pracovní

Učitel:

- zařazuje projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně;
- vede k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání;
- vede k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření;
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Sedmý ročník HLT			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VZ-9-1-01	- respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - chápe rozdíly mezi lidmi	Rodina vznik manželství, postavení role znalost partnera, Zákon o rodině, výchovný styl v rodině	KEK - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě a mimo ni VKO - vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
VZ-9-1-02 **VZ-9-1-05** **VZ-9-1-03** **VZ-9-1-04** **VZ-9-1-06** **VZ-9-1-11**	- vysvětlí role členů rodiny a jejich rozdíly a jejich vlivu na zdraví jednotlivce - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a nejbližšího okolí - umí vyjádřit vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a nejbližšího okolí - - chápe dospívání jedince jako přirozený proces, je připravený na fyziologické změny	Vliv rodiny na rozvoj dítěte kvalita rodinné výchovy komunikace mezi vrstevníky a k komunikace v rodině Zdravý způsob života duševní a tělesné zdraví vývoj života dítěte do dospělosti proměny člověka v období dospělosti puberta osobní hygiena v pubertě režim dne, otužování volný čas	MuV – Lidské vztahy OSV- Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika Science
VZ-9-1-15	- žák je schopen efektivně jednat a poskytnout vzájemnou pomoc při hrozbě nebo vzniku mimořádné události, jsou seznámeni s úlohou státu při ochraně životů	Osobní bezpečí osobní bezpečí jedince, šikanování, způsoby a formy šikany, poskytnutí pomoci	KEK MuV – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ,

VZ-9-1-16	a zdraví obyvatel, majetkových hodnot a životního prostředí při vzniku mimořádných událostí	multikulturní výchova reklamní vlivy počítače hazardní hry, gamblerství Ochrana jedince při ohrožování zdraví druhy mimořádných událostí krizové situace, deviantní osoby, linky důvěry tísňové volání zásady první pomoci při mimořádné události	Multikulturalita MeV – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Projekt, modelové situace

VZ-9-1-08 **VZ-9-1-10** **VZ-9-1-05** **VZ-9-1-15** **VZ-9-1-08**	- rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační aktivně se proti nim brání - vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdrav. Problémy - zná techniky pro zvládání stresu - rozlišuje mezi závažnými a méně závažnými poraněními - samostatně zvládá základní postupy 1. pomoci - poskytne nezbytnou 1.pomoc i při vážnějších poraněních - vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými zdravotními problémy (civilizační choroby) - umí sestavit osobní pohybový režim - vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím	**Zdravá výživa** výživná hodnota potraviny zásady sestavování jídelníčku výživné směry Látky tvořící naše tělo poruchy výživy BMI **Péče o zdraví** Člověk ve zdraví a nemoci Infekční choroby Postižení mezi námi ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných lékařská péče vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik civilizačních nemocí	Film s tématikou poruchy výživy OSV – Komunikace Projekt MuV – Lidské vztahy - možnost besedy s lékařem
VZ-9-1-13	- uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví - používá způsoby odmítání	**Návykové látky a zdraví** Nejčastěji užívané drogy Drogy a jejich účinky Doping. Záludnost drog	Možnost navštívení protidrogového centra, uspořádání besedy.

VZ-9-1-13	návykových látek v modelových situacích a ve styku s vrstevníky - orientuje se v zákonech omezujících kouření a alkohol - dokáže vysvětlit souvislost mezi zneužíváním návykových látek a možnými riziky - kriticky posoudí reklamy na cigarety a alkohol, vysvětlí zdravotní a sociální rizika	Vznik závislosti návykové látky a zákony protidrogová centra, možnosti pomoci projevy násilí	

5.7.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovaného předmětu Tělesná výchova – 1. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět Tělesná výchova je nástrojem rozvoje pohybových dovedností žáků, osvojování zdravého životního stylu a některých etických norem, které se projevují i v oblasti sportu; např. smysl fair play.

Ve výuce předmětu Tělesná výchova je důraz kladen především na to, že:

- žák zdokonaluje základní pohybové dovednosti v činnostech tělovýchovných i sportovních;
- žákům jsou zprostředkovány základní poznatky z tělesné kultury;
- jsou formovány kladné postoje žáků k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace na zdravý způsob života se zdůvodněním kompenzačního a zdravotního významu tělesné výchovy;
- je rozvíjeno estetické cítění a vkus v pohybové činnosti, ve vztazích mezi žáky;
- je využívána pohybová rekreace v denním režimu žáků ve škole k odpočinku a k regeneraci jejich pracovní výkonnosti;
- tělesná výchova dívek je také zaměřena na estetický pohybový projev.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- napomáhá žákům rozeznávat vlastní pohybové schopnosti a podporovat tak jejich individuální rozvoj;
- napomáhá žákům osvojit si sportovní pravidla;
- vede žáky k užívání správné tělovýchovné terminologie;
- vede žáky k správnému ovládnutí cviku a to tak, aby se žák nezranil;
- chrání fyzické zdraví žáka.

Žák:

- poznává vlastní pohybové schopnosti a svůj individuální rozvoj;
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou;
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité sportovní aktivity;
- zařazuje metody, které zdokonalují žákovy tělovýchovné kompetence;
- vede žáka k přirozené radosti z pohybu.

Žák:

- ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání cesty k odstranění chyb v jeho zvládání jako problémový úkol;
- hledá vhodné taktiky v individuálních a kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování v tělovýchovné terminologii;
- nastavuje na hodinách demokratický duch;
- vede žáky ke spolurozhodování a argumentování.

Žák:

- při sportu ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých;
- vyslechne a přijme pokyny vedoucího družstva;
- diskutuje o taktice družstva;
- pořizuje záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a jejich prezentace.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá;
- učí žáky souhře a spolupráci

Žák:

- efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných;
- učí se objektivním přístupem zhodnotit své výkony ostatních, učí se chápat odlišné výkony svých spolužáků;
- učí se respektovat pravidla při sportu, v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu hry, sportu;

- dodržuje fair play.

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- dodržuje hygienu při tělesných aktivitách (chápe, proč);
- umí poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru;
- je seznámen se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování pravidel hry, fair play, týmové rozhození atd.;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k aktivnímu sportování.

Žák:

- vytváří si pozitivní vztah ke sportu;
- chápe nutnost dodržování pravidel ve sportu, v celém životě;
- předchází možným rizikům při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace.

Časové a organizační vymezení předmětu Tělesná výchova na 1. stupni

Vyučovací předmět Tělesná výchova se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	2	2

Výuka probíhá v tělocvičně, na víceúčelovém sportovním hřišti, v lese, na školní zahradě, v bazénu nebo na jiných sportovištích. Důraz je kladen především na přátelskou a vstřícnou atmosféru.

Dle uvážení pedagoga se žáci se sami zapojují do volby činností. Pedagog dbá na zvýšenou bezpečnost během výuky.

První ročník TEV			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-3-1-01 **TV-3-1-02** **TV-3-1-03** **TV-3-1-04** **TV-3-1-05**	- aktivně se účastní tělovýchovných chvilek zařazovaných ve vyučovacích hodinách - zvládá nástup do dvouřadu a do družstva pod vedením učitele - převlékne se do vhodného cvičebního úboru - podle svých předpokladů a pod vedením učitele zvládá strečinková cvičení, cvičení pro rozvoj kloubního pohybu a pohyblivosti páteře, posilování břišních svalů a svalů končetin - podle svých možností zvládne kotoul - přejde či přeběhne lavičku - napodobuje rytmická cvičení učitele při hudbě - zvládá podle svých předpokladů základy techniky rychlého a vytrvalostního běhu (běhu střídaného s chůzí), zná prakticky techniku skoku do dálky z místa - zvládá pod vedením učitele jednoduché pohybové hry - zvládne držet míč obouruč, jednoruč a manipulaci s míčem - spolupracuje při pohybových hrách a při cvičeních a soutěžích ve družstvech - spolupracuje při přípravě nářadí - uplatňuje hygienická a bezpečnostní pravidla při pohybových činnostech v budově a v příslušenství školy - reaguje na pokyny a povely učitele při tělovýchovných činnostech - uplatňuje správné držení těla v různých polohách a	uvolňovací, protahovací a rytmická cvičení organizace cvičení hygiena cvičení průpravná protahovací a posilovací cvičení kotoul vpřed cvičení na kladince rytmická cvičení - jednoduchý taneček rychlý běh do 30 m polovysoký start starty z různých poloh vyrtvalostní běh střídaný s chůzí do 5 min skok daleký z místa pohybové hry pro rozvoj lokomoce manipulace s náčiním, pro zlepšení kondice a koordinace přihrávky míčem - rukou a nohou, chytání míče pohybové hry různého zaměření s náčiním bez náčiní základní hygiena při a po tělesné výchově a jiných pohybových aktivitách	OSV: Kooperace a kompetice OSV: Sebepoznání a sebepojetí - ve všech vyučovacích hodinách

	pracovních činnostech - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením pod vedením učitele - podle svých možností a schopností zvládá základní plavecké styly - kraul, prsa a znak	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče apod.) i bez něj zaměřená na správné držení těla kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	

Druhý ročník TEV			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-3-1-01 **TV-3-1-02** **TV-3-1-03** **TV-3-1-04** **TV-3-1-05**	- aktivně se účastní tělovýchovných chvilek zařazovaných ve vyučovacích hodinách - zvládá nástup do dvouřadu a do družstva pod vedením učitele - zvládá přesun ve družstvu - zná vhodný cvičební úbor pro různé příležitosti v T - podle svých předpokladů a pod vedení učitele zvládá strečinková cvičení, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohyblivosti páteře, posilování břišních, zádových, hýžďových svalů a svalů končetin - zná názvy používaného nářadí a náčiní, názvy poloh paží, nohou a trupu podle svých možností - zvládá dva kotouly v řadě - přejde nízkou kladinu - zvládne výskok odrazem snožmo z trampolíny a můstku - výskok do dřepu na švédskou bednu z trampolíny a můstku ručkování ve svisu na hrazdě - napodobuje rytmická cvičení učitele při hudbě - zvládne dva jednoduché tanečky, umí cval stranou, chůzi poskočnou - zvládá podle svých předpokladů základy techniky rychlého a vytrvalostního běhu (běhu střídaného s chůzí) - podle svých možností a schopností se umí odrazit z jedné nohy a doskočit na obě - z místa hází do dálky kriketovým míčkem - zvládá pod vedením učitele jednoduché pohybové hry - zvládne držet míč obouruč, jednoruč a manipulaci s míčem	uvolňovací, protahovací a rytmická cvičení organizace cvičení hygiena cvičení základní hygiena při a po tělesné výchově a jiných pohybových aktivitách průpravná protahovací cvičení a posilovací cvičení základní gymnastické názvosloví kotoul vpřed cvičení na kladině přeskok cvičení na hrazdě rytmická cvičení rychlý běh do 50 m polovysoký start start z různých poloh	

	- přihrává míčem horním obloukem jednoruč i obouruč, chytá míč, přihrává nohou, vede míč u nohy - podle svých možností a schopností zvládá základní plavecké styly - kraul, prsa a znak - spolupracuje při pohybových hrách a při cvičeních a soutěžích ve družstvech - spolupracuje při přípravě nářadí - uplatňuje hygienická a bezpečnostní pravidla při pohybových činnostech v budově a v příslušenství školy - reaguje na pokyny a povely učitele při tělovýchovných činnostech - uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	vytrvalostní běh střídaný s chůzí do 10 min skok daleký z rozběhu hod kriketovým míčkem pohybové hry pro rozvoj lokomoce, manipulace s náčiním pro zlepšení kondice a koordinace pohybové hry různého zaměření s náčiním i bez náčiní přihrávky míčem - rukou a nohou, chytání míče plavecký výcvik (základní) znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče apod.) i bez něj zaměřená na správné držení těla kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	OSV: Kooperace a kompetice OSV: Sebepoznání a sebepojetí - ve všech vyučovacích hodinách
TV-5-1-11	- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti	

Třetí ročník TEV			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-3-1-01 **TV-3-1-02** **TV-3-1-03** **TV-3-1-04** **TV-3-1-05**	- aktivně se účastní tělovýchovných chvilek zařazovaných ve vyučovacích hodinách - zvládá rychlý nástup do dvouřadu, družstva a přesun ve družstvu pod vedením učitele - zná a využívá vhodné oblečení pro různé sportovní činnosti - podle svých předpokladů a pod vedením učitele zvládá strečinková cvičení, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohyblivosti páteře, posilování břišních, zádových, hýžďových svalů a svalů končetin - zná názvy používaného nářadí a náčiní, názvy poloh paží, nohou a trupu - zvládá podle svých možností kotouly vpřed opakovaně, kotoul vzad, stoj na lopatkách - zvládá podle svých možností a schopností roznožku přes kozu - přejde nízkou kladinu - podle svých možností a schopností vyskočí do vzporu na hrazdě a provede sešin, ručkuje ve svisu - zvládá houpání na kruzích ve svisu - podle svých možností a schopností improvizuje při hudbě a zvládá polkový krok - zvládá přeskoky přes švihadlo přes jednu nohu i snožmo, vpřed i vzad - podle svých možností a schopností šplhá na tyči - zvládá podle svých předpokladů základy techniky rychlého a vytrvalostního běhu (běhu střídaného s chůzí) - skáče z rozběhu do dálky - hází kriketovým míčkem z chůze či rozběhu	uvolňovací, protahovací a rytmická cvičení organizace cvičení hygiena cvičení průpravná protahovací a posilovací cvičení základní gymnastické názvosloví akrobacie kotoul vpřed i vzad stoj na lopatkách přeskok cvičení na kladině cvičení na hrazdě cvičení na kruzích rytmická a kondiční gymnastika přeskoky přes švihadlo	OSV: psychohygiena HV/MUS OSV: sebepoznání a sebepojetí

	- zvládá pod vedením učitele pohybové hry - zná zjednodušená pravidla vybíjené a malé kopané, hraje vybíjenou a malou kopanou, spolupracuje v družstvu - dribluje s míčem na místě i při chůzi - hází na koš - podle svých možností a schopností zvládá základy plaveckých stylů (kraul, prsa a znak), uplave 25 m - spolupracuje při pohybových hrách a při cvičeních a soutěžích ve družstvech - spolupracuje při přípravě nářadí - uplatňuje hygienická bezpečnostní pravidla při pohybových činnostech v budově a v příslušenství školy - reaguje na pokyny a povely učitele při tělovýchovných činnostech - uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovní činnosti - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	šplh rychlý běh do 60 m terénní běh do 15 min polovysoký a nízký start skok do dálky hod kriketovým míčkem pohybové hry sportovní hry dribling plavecký výcvik (rozšiřující) pohybové hry různého zaměření s náčiním i bez náčiní sportovní hry základní hygiena při a po tělesné výchově a jiných pohybových aktivitách znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče apod.) i bez něj zaměřená na správné držení těla kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	OSV: Kooperace a kompetice OSV: Sebepoznání a sebepojetí - ve všech vyučovacích hodinách
TV-5-1-12	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti“.	plavecká technika, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

Čtvrtý a pátý ročník TEV			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-5-1-01 **TV-5-1-02** **TV-5-1-03** **TV-5-1-08** **TV-5-1-04** **TV-5-1-05** **TV-5-1-06** **TV-5-1-07**	- dbá na správné držení těla při různých činnostech provádění cviků - dbá na správné dýchání - zná kompenzační a relaxační cviky - ovládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - zvládá speciální cviky na různá oslabení - zná techniku speciálních cvičení - naučí se rozpoznat činnost, která je v rozporu s jeho oslabením - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - dovede zorganizovat jednoduchou pohybovou činnost - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - používá vhodné sportovní oblečení a obutí - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - dodržuje zásady jednání a chování fair play, seznámí se s olympijskými ideály a symboly - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, zná pojmy z pravidel sportů, rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, základy estetického pohybu průpravná, kompenzační, relaxační cvičení délka a intenzita pohybu příprava ke sportovnímu výkonu příprava organismu k zdravotně zaměřené činnosti protahovací a napínací cviky dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení nevhodná cvičení a činnosti základy sportovních her - míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu pravidla jednoduchých osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) bezpečnost při sportování bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání náčiní a pomůcek, první pomoc v	OSV: Psychohygiena HV/MUS OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Kooperace a kompetice OSV: Sebepoznání a sebepojetí - ve všech vyučovacích hodinách ČJL: Pravidla hry ČJL: Pravidla hry ČJL: Názvosloví

TV-5-1-09 **TV-5-1-10**	- dovede změřit výkon a posoudit pohybové dovednosti - seznamuje se s informacemi o pohybových činnostech ve škole	podmínkách TV dohodne se na spolupráci a taktice družstva je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo základní tělocvičné názvosloví, smluvené signály a povely hodnocení pohybových aktivit spolužáka správná reakce na signály, gesta a povely, dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky měření výkonů informace o sportovních akcích ve škole	Matematika: Jednotky času a délky

Charakteristika vyučovaného předmětu Tělesná výchova – 2. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět Tělesná výchova je nástrojem rozvoje pohybových dovedností žáků, rozvoji pohybových možností a zájmů žáků, osvojování zdravého životního stylu a některých etických norem, které se projevují i v oblasti sportu; např. smysl fair play.

Smyslem Tělesné výchovy je přivést žáky ke sportu a pohybovým aktivitám tak, aby je zařadili do svého denního režimu.

Ve výuce předmětu Tělesná výchova je důraz kladen především na to, že:

- žák zdokonaluje základní pohybové dovednosti v činnostech tělovýchovných i sportovních;
- žákům jsou zprostředkovány základní poznatky z tělesné kultury;
- jsou formovány kladné postoje žáků k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace na zdravý způsob života se zdůvodněním kompenzačního a zdravotního významu tělesné výchovy;
- je rozvíjeno estetické cítění a vkus v pohybové činnosti;
- je využívána pohybová rekreace v denním režimu žáků ve škole k odpočinku a k regeneraci jejich pracovní výkonnosti.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova* reflektuje fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích.;
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* využívá zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislosti evropských kořenů olympijských ideji a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.
- *Multikulturní výchova* se dotýká mezilidských vztahů ve škole (žák - učitel, žák – žák, žák – kolektiv, škola - rodina). Škola se postará o rovnoprávné postavení všech žáků, poznání žáků, tolerance, odstraňování nepřátelství a předsudků vůči nepoznanému.
- *Enviromentální výchova* vede k poznání vlivu prostředí na zdraví vlastní i ostatních, důležitosti péče o přírodu při sportovních akcích.
- *Mediální výchova* umožňuje žákům zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které souvisí s tělesnou kulturou a sportem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- napomáhá žákům rozeznávat vlastní pohybové schopnosti a podporovat tak jejich individuální rozvoj;

- napomáhá žákům osvojit si pravidla sportů;
- vede žáky k užívání správné tělovýchovné terminologie;
- vede žáky k přesvědčení o významu sportu v životě;
- umožňuje žákům vlastní realizaci některých aktivit;
- chrání fyzické zdraví žáka.

Žák:
- poznává vlastní pohybové schopnosti a svůj individuální rozvoj;
- poznává souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou;
- systematické sleduje vývoj vlastní fyzické zdatnosti;
- užívá správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel:
- zařazuje metody, které vedou k lepšímu zvládnutí pohybových aktivit a zlepšení výkonů, zařazuje různé herní kombinace a systémy;
- využívá modelové situace k hledání správného postupu řešení problému;
- při nácviku pohybových dovedností učí žáky hledat vlastní chyby (video) i u spolužáků (činnost rozhodčích);
- učí řešit problémové situace při pohybu v přírodě, na horách;
- vede žáka k přirozené radosti z pohybu.

Žák:
- ovládá pohybový prvek a hledá cesty k odstranění chyb v jeho zvládání jako problémový úkol;
- hledá vhodné taktiky v individuálních a kolektivních sportech;
- zorganizuje jednoduchý turnaj nebo hru.

Kompetence komunikativní

Učitel:
- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování v tělovýchovné terminologii a orientaci ve sportovních pojmech (OH, MS, ME);
- poukazuje na informaci o sportu (tisk, média, internet);
- nastavuje na hodinách demokratický duch, podporuje přátelskou atmosféru při hrách a sportovních akcích;
- seznamuje žáky s různými způsoby hodnocení výkonů, zápisy výsledků a určováním pořadí v turnajích;
- vede žáky ke spolurozhodování a argumentování.

Žák:

- při sportu ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých;
- vyslechne a přijme pokyny učitele, vedoucího družstva;
- diskutuje o taktice družstva;
- pořizuje záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a prezentuje je;
- připraví jednoduchý turnaj a vyhodnotí výsledky.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- vede žáky k objektivnímu hodnocení vlastních výkonů;
- pomáhá žákům odhalovat jejich schopnosti a posilovat tak jejich sebedůvěru;
- učí žáky souhře a spolupráci;
- střídáním různých roli v hrách (obránce, útočník, rozhodčí) umožňuje žákům pochopit a uznat schopnosti druhých;
- kladně hodnotí veškeré pokroky žáka.

Žák:

- efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných;
- učí se objektivním přístupem zhodnotit své výkony i výkony ostatních, učí se chápat odlišné výkony svých spolužáků;
- učí se respektovat pravidla při sportu, v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu hry, sportu;
- dodržuje fair play;
- zvládne vzájemnou dopomoc a záchranu.

Kompetence občanské

Učitel:

- objasňuje a diskutuje o pravidlech chování v tělesné výchově a při sportovních aktivitách;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, odmítali hrubosti ve hře, respektovali pravidla fair play, přijímali mezi sebe žáky méně pohybově nadané;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- dodržuje hygienu při tělesných aktivitách (chápe, proč);

- umí poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru;
- je seznámen se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní

Učitel:

- praktickými metodami umožňuje žákům propojovat osvojené poznatky a dovednosti z oblasti ochrany a podpory zdraví s praktickými činnostmi ve škole i mimo ni (sportovní soutěže, lyžařské kurzy);
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k aktivnímu sportování.

Žák:

- vytváří si pozitivní vztah ke sportu;
- chápe nutnost dodržování pravidel ve sportu, v celém životě;
- předchází možným rizikům při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá;
- učí žáky souhře a spolupráci

Žák:

- efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných;
- učí se objektivním přístupem zhodnotit své výkony ostatních, učí se chápat odlišné výkony svých spolužáků;
- učí se respektovat pravidla při sportu, v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu hry, sportu;
- dodržuje fair play.

Časové a organizační vymezení předmětu Tělesná výchova na 2. stupni

Vyučovací předmět Tělesná výchova se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován v tělocvičně nebo na venkovních hřištích Základní školy Campanus nebo v lesoparku; standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Tělesná výchova se vyučuje v dvouhodinových blocích. Tělocvična je vybavena basketbalovými koši, stojany pro upevnění sítě, žebřinami, tyčemi a lany pro šplh, žíněnkami a gymnastickým nářadím. Pro výuku atletiky je využíváno atletické hřiště ZŠ Campanus s vybavením. K dispozici jsou i víceúčelová venkovní hřiště vybavená a hřiště pro beechvolejbal. Během výuky tělesné výchovy jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, turnaje, programy podporující zájem žáků o tělesnou výchovu.

Vzhledem k malému počtu žáků výuka probíhá pro žáky šestého až devátého ročníku dohromady, skupiny dělíme na chlapce a dívky.

Každý rok je žáků nabízen lyžařský kurz a kurz pobytu v přírodě zaměřený na cyklistiku nebo vodácký kurz.

Šestý, sedmý, osmý a devátý ročník TEV			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-9-1-01

TV-9-1-04

TV-9-2-02 **TV-9-3-01** **TV-9-3-02** **TV-9-3-03** **TV-9-3-04**	- zajímá se o významné sportovní soutěže, OH - zná významné české sportovce - užívá smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce - zná pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zorganizuje jednoduchou soutěž nebo turnaj a vyhodnotí jeho výsledky - uplatňuje zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku sebehodnocení v dané pohybové činnost Atletika Gymnastika Sportovní hry Komunikace v TV Atletika Sportovní hry Basketbal Fotbal Florbal Přehazovaná a základy volejbalu Týmová práce Stolní tenis Atletika gymnastika	OSV –Sebepoznání a sebepojetí Jazyk a jazyková komunikace OSV – Seberegulace a sebeorganizace History Zeměpis VMEGS – Evropa a svět nás zajímají Mev – Interpretace mediálního sdělení Matematika Informatika

5.8 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu Dějepis a Občanská výchova (Občanská výchova, Kořeny evropské kultury).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost;
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí;
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

V předmětu Dějepis sleduje výuka dva výukové cíle, jeden v cizím jazyce (viz cíle Jazyk a jazyková komunikace - cizí jazyk – anglický jazyk), jeden v odpovídajícím nejazykovém předmětu (viz cíle vzdělávací oblasti Člověk a společnost)

5.8.1 Dějepis

Charakteristika vyučovaného předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku. Časová dotace předmětu Dějepis je ve všech ročnících kromě osmého ročníku 2 hodiny týdně. Předmět Dějepis je veden ve strategii dvojjazyčného vzdělávání – je rozčleněn do dvou částí – česky vedeného předmětu Dějepis (1 hodina týdně v 6., 7. a 8. ročníku, 2 hodiny týdně v 9. ročníku) a anglicky vedeného předmětu History (1 hodina týdně v 6. a 7. ročníku). Jedná se o integrovanou výuku cizího jazyka a nejazykového předmětu. S ohledem na rozdělení předmětu do dvou podkategorií se jedná o částečnou

integraci (určitá témata integrována nebudou). Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je v předmětu History vedeno v cizím jazyce, žáci odpovídají primárně v cizím jazyce, materiály mohou vyhledávat v obou jazycích. Gramatické jevy cizího jazyka vysvětluje učitel česky i v cizím jazyce. Se slovními obraty, jazykovými styly a textovými útvary seznamuje žáky v cizím jazyce, případně objasní v mateřském jazyce. Vyvrcholením tohoto druhu výuky je výuka některého vybraného učiva v cizím jazyce s tím, že žáci ovládají odborné pojmy nejen v cizím jazyce, ale i ve své mateřštině. Výuka předpokládá určité jazykové znalosti žáků. V 8. a 9. ročníku vyvrcholí integrovaná výuka předmětu Dějepis a cizího jazyka. Předmět je stále veden ve strategii dvojjazyčného vzdělávání. Není však rozdělen na 2 části, ale je přesně stanoveno učivo, které bude vyučováno v angličtině. Osvojování vybraného učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v cizím jazyce rodilým, žáci odpovídají v cizím jazyce, materiály vyhledávají v cizím jazyce.

Obsahové vymezení vyučovaného předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Vzdělávací oblast se zaměřuje na prevenci rasistických postojů, vychovává k tolerantnosti a respektování lidských práv. Vybavuje žáka znalostmi pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Žák získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientuje se v historickém čase a prostoru, komunikuje a prezentuje výsledky své práce. Důležitá je práce s informačními médii, pomoc archívů, muzeí, knihoven, galerií a také spolupráce s organizacemi zaměřujícími své vzdělávací programy k výuce aktuálních témat a novodobé historie (Člověk v tísni, Židovské muzeum Praha atd.).

Ve výuce předmětu Dějepis je důraz kladen především na:

- Rozvoj zájmu žáků o minulost vlastního národa a jiných kulturních společenství,
- Hledání paralel mezi minulými a soudobými událostmi,
- Na rozvíjení dovednosti dobré komunikace a schopnosti spolupráce,
- Utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost,

- Vyhledávání a třídění informací a vyvozování závěrů,
- K argumentaci na základě podložených faktů,
- Na porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů,
- Poznání, které vede k překonávání předsudků a stereotypů,
- Uvědomování si mravních rozměrů a chování (naopak) na příkladu historických událostí,
- Na poznání tradičních evropských hodnot a utváření pozitivního postoje k nim,
- Rozvoj analytického přístupu k pramenům (písemné, audio, video),
- Na rozvoj komunikačních schopností při ústním i psaném projevu,
- Rozvoj kritického čtení a vnímání dobových mediálních sdělení,

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace,
- *Výchova demokratického občana (VDO)* – Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS*) – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
- *Multikulturní výchova (MuV)* – Kulturní diference
- *Enviromentální výchova (MeV)* – Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- *Mediální výchova* – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Funfování a vliv médií ve společnosti,

Osobnostní a sociální výchova

Bere na zřetel žáka, jeho individualitu i zvláštnosti. Smyslem je každému žákovi pomáhat hledat vlastní cestu a utvářet praktické životní zkušenosti. Tuto výchovu je možné uskutečňovat pravidelně v jednotlivých vyučovacích hodinách. Žák se učí zvládat svoje chování i temperament, komunikovat se spolužáky i učitelem, vytvářet svůj názor i dovednost obhájit si ho. Formuje si studijní dovednosti. Při skupinovém vyučování si utváří pozitivní postoj ke druhým, uvědomuje si hodnoty spolupráce, bere v úvahu názory druhých a různé přístupy k řešení zadaných úkolů. Zadávání referátů A projektů v rámci dějepisu vede žáky k organizaci vlastního času při získávání informací, k rozvíjení pružnosti nápadů a jejich dotažení do konce. Žáci při práci s médii často pracují ve skupinách a to vede k jejich vzájemnému poznávání se a respektování, navázání na nápad druhého. Při prezentaci ve třídě vede žák monolog o své práci, čímž se učí komunikační dovednosti.

Výchova demokratického občana

Má naučit žáka orientovat se ve složitosti demokratické pluralitní společnosti. Souvisí s tím problém se zachováním lidské důstojnosti, respekt k druhým, ohled na zájem celku, vědomí vlastních práv a povinností a zásady slušného chování.

Už v **šestém ročníku** se v dějepisu žáci učí na základě pravěkých lovců a sběračů respektu k druhým, ohledu na zájem celku, vědomí práv a povinností. S pojmem demokracie se setkávají při učivu o Řecku, kde porovnávají dva městské celky – demokratické Atény a vojenskou Spartu. Učí se chápat pravidla a zákony pro fungování společnosti. Podobná atmosféra je ve třídě navozována i při učivu o Římu. Při vymezení shod a odlišností v době královské, římské republice a triumvirátu žáci prezentují svoje znalosti, spravedlivě posuzují a kriticky hodnotí jednotlivá období.

V **sedmém očníku** také při výuce vzniku prvních státních celků posuzují a hodnotí procesy jejich vzniku. V dalších kapitolách o českých panovnících z rodu Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků žáci mohou sami kriticky hodnotit události a problémy vlády jednotlivých panovníků. Rozvíjí tím svůj vlastní názor a slyší pluralitu názorů. Při výuce absolutistických monarchií – Anglie, Francie, Německo – se učí chápat řád, pravidla a zákony pro fungování společnosti. V kapitole o Marii Terezii a Josefu II. se setkávají s tolerancí a respektem k osobnostem.

V **osmém ročníku** se žáci v kapitole o vzniku USA seznámí s Listinou občanských práv a svobod. Na událostech francouzské revoluce a vlády Napoleona, kde se za krátkou dobu vystřídaly různé politické systémy – konstituční monarchie, republika, diktatura, císařství – se žáci seznamují s principy a hodnotami politického systému, vidí roli občana ve společnosti. Revoluční rok 1848 ve světě i v českých zemích názorně ukazuje na příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů. Zde žáci sami hodnotí, že je lepší vzájemná komunikace a spolupráce.

V **devátém ročníku** jsou žáci seznámeni s velkými světovými konflikty 20. Století. Žáky provází celým učivem demokracie, její problémy a snaha o zachování. Křehkost demokracie žáci poznávají při vzniku ČSR, seznamují se s demokratickými volbami i parlamentní politikou, významem Ústavy. Ve třicátých letech vidí, co přináší krize a nezaměstnanost. V učivu o Mnichovu, vzniku protektorátu, druhé světové válce se upět využívá znalostí z literatury a exkurze do Památníku v Terezíně. Žáci tak mohou posuzovat procesy a události z různých úhlů pohledu. V témže učebním celku lze také využít nabídek dalších neziskových organizací, které se zaměřují na podporu a šíření metodických pomůcek k výuce aktuálních témat současného světa a novodobé historie.

Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. V dějepisu prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa. V **šestém ročníku** se žáci seznamují s kulturou a vzdělaností ve starověkých orientálních státech –

Mezopotámii, Egyptě, Číně, Indii – rozšiřují si orientaci. Srovnávají kulturu Řecka a Říma, hledají vliv Řecka, odraz jejich kultury. Získávají představu kořenech a zdrojích evropské civilizace.

V sedmém ročníku si žáci dále prohlubují dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí srovnáváním památek románského i gotického stylu a barokních znaků jednotlivých kulturních stylů, porovnávají rysy byzantské a islámské oblasti. Husitské války byly pro české země důležitým mezníkem a význam husitské tradice přináší žákům pozitivní postoj k českým dějinám, vede je ale také k srovnávání rozdílných pohledů při výkladu dějin této nejednoznačné historické periody. Renesance a humanismus přináší poznatky o význačných osobnostech. Zámořské plavby obohacují poznání žáků poznatky z oboru kartografie i navigace a opětovné seznámení s evropskými osobnostmi. Toto téma přináší možnost srovnání, iniciuje žáky o poznání a pochopení života a díla těchto osobností. Z regionální tematiky jsou zařazeny významné památky Unesco v České republice.

V **osmém ročníku** se žáci seznamují s ekonomickými, politickými a sociálními změnam, které proběhly v 19. století v Evropě i u nás. Prohlubují si tak orientaci v evropském prostředí. **Devátý ročník** přináší poznatky o vědě a kultuře v období první světové války, první republiky a rovněž i v období po druhé světové válce a v době nedávné, což pomáhá žákům srovnávat a utvářet si vlastní postoj k hodnotám.

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

Převážně **v devátém ročníku** se žáci setkávají s kapitolami o vzniku ČSR a obraně čs. demokracie, to jim umožňuje správnou orientaci o životě v pluralitní společnosti. Období protektorátu Čechy a Morava a obrana demokracie nutí žáka k zamyšlení nad uplatňováním práv, snaží se pochopit odlišné názory a tolerovat je. Období holocaustu a nacistické genocidy Židů poukazuje na rasovou nesnášenlivost, diskriminaci, netoleranci , nutí k jejich rozpoznávání a důvodům vzniku. Kapitola o pluralismus kultur a globálních problémech lidstva učí žáky chápat práva všech lidí žít společně, podílet se na spolupráci a udržovat tolerantní vztahy.

Environmentální výchova

Odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko – ekonomickými a sociálními jevy. Přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa, k utváření zdravého životního stylu.

V **šestém ročníku** se žáci učí o způsobech pravěké industrie, době bronzové a železné, vzniku zemědělství – žáci vidí, že už v tomto období využíval člověk přírodu pro svoje potřeby a půdu bral jako zdroj obživy. V **sedmén ročníku** se žáci seznámí se způsoby zakládání měst a jejich vliv na okolní krajinu. Do učiva je zařazována i regionální tématika, kdy žáci hovoří o přírodě a kultuře našeho města a o způsobu ochrany. Sami mohou zmínit svůj životní styl a hodnotit ho.

Osmý ročník přináší téma o průmyslové revoluci a tempu modernizace, žáci vidí, jak průmysl měnil krajinu, které materiály se zpracovávaly a jaký to mělo vliv na životní prostředí. V **devátém ročníku** převážně hodnotíme, jak 2. světová válka změnila ráz krajiny. V kapitolách o kultuře a globalizaci světa poukazujeme na kulturní památky u nás a v EU, jejich důležitost a potřebu je chránit.

Mediální výchova

Představuje velmi významný zdroj zkušeností, má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti, schopností volby odpovídajícího média. Mediální výchova je důležitá v každém ročníku, přispívá ke schopnosti samostatně se zapojit do komunikace. Žáci využívají média jako zdroj informací a vytváří si představu o roli médií v každodenním životě. Při školní práci využívají žáci výukové programy na počítačích, pracují s encyklopediemi, mapou a atlasy. Mnoho důležitých okamžiků z dějin mohou vidět při projekci, kde se často setkávají s autentickými záběry a výpověďmi svědků. Žáci si tak vytvářejí svůj vlastní názor na dějiny a lépe se orientují v historickém čase. Vidí konkrétní odlišnosti našeho a minulého života a mohou provádět srovnání. Některé osobnosti mohou zase slyšet z dobových audio nahrávek či ze vzpomínek zachycených v dnešní době. Žáci si osvojují některé základní poznatky o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), získávají dovednosti podporující poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Analyzují nabízená sdělení, posuzují jejich věrohodnost a vyhodnocují jejich komunikační záměr, popřípadě je asociují s jinými sděleními. Zejména v **devátém ročníku** mají možnost posoudit nebezpečí manipulativnosti médií a důležitost jejich užití v totalitních systémech. Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Časové a organizační vymezení předmětu Dějepis/History

Vyučovací předmět Dějepis se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí;
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT,AV technika,)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky diskuzi;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
  rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině ;

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví;
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Šestý ročník DEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
D-9-1-01 **D-9-1-02** **D-9-1-03**	- Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - Uved příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Člověk v dějinách význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor Instituce, shromažďující historické prameny Archeologie	OSV – Osobnostní rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání MAT – číselná osa
D-9-2-01 **D-9-2-02** **D-9-2-03**	- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území	Počátky lidské společnosti člověk a lidská společnost v pravěku	Art - interpretace uměleckých děl, vlastní výtvarný projev

D-9-3-01 **D-9-3-02** **D-9-3-03** **D-9-3-04**	- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	KEK – křesťanství, judaismus, kořeny evropské demokracie, Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, VDO - Občan, občanská společnost a stát Art - interpretace uměleckých děl, vlastní výtvarný projev ČJL – báje a pověsti (Eduard Petiška), základy studijního čtení, vlastní tvořivé psaní – řecké báje a pověsti, VDO - Občan, občanská společnost a stát VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Formy participace občanů v politickém životě VMEGS - Jsme Evropany, Objevujeme Evropu a svět

Sedmý ročník DEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
D-9-4-01 **D-9-4-02** **D-9-4-03** **D-9-4-04** **D-9-4-05**	- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Křesťanství *a* středověká Evropa nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost Objevy a dobývání. Počátky nové doby renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	KEK – islám, Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, KEK – myšlenkové směry MuV – Kulturní diference Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, obyvatelstvo světa, mezinárodní vztahy

D-9-5-01 **D-9-5-02** **D-9-5-03** **D-9-5-04** **D-9-5-05** **D-9-5-06** **D-9-5-07**	- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15. – 18. století barokní kultura a osvícenství	

Osmý ročník DEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
D-9-6-01 **D-9-6-02** **D-9-6-03** **D-9-6-04** **D-9-6-05** **D-9-6-06**	- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	Modernizace společnosti Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus sjednocení Itálie a Německa	KEK – myšlenkové směry, politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva, MuV – Kulturní diference Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, obyvatelstvo světa, mezinárodní vztahy OSV - Sociální rozvoj, Komunikace VDO - Občan, občanská společnost a stát VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS – Jsme Evropany, Objevujeme Evropu a svět

Devátý ročník DEJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
D-9-7-01	- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Moderní doba první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	
D-9-7-02 **D-9-7-03** **D-9-7-04** **D-9-7-05**	- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - uvědomuje si mravní rozměry různých způsobů lidského chování - rozumí možnosti participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků - rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa,jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války demokracie jako protiváha diktatury a anarchie	KEK - totalitní systémy, Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, obyvatelstvo světa, mezinárodní vztahy MeV – Stavba mediálních sdělení OSV – Morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika, VMEGS - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích (spolupráce s programy

	- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy		neziskových organizací – Židovské muzeum, Člověk v tísni)
D-9-8-01 **D-9-8-02** **D-9-8-03** **D-9-8-04**	- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa, - uvědomuje si mravní rozměry různých způsobů lidského chování - rozumí možnosti participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků - rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti - rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru	Rozdělený a integrující se svět studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět demokracie jako protiváha diktatury a anarchie problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	KEK – totalitní systémy, MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace a Informační a komunikační technologie

5.8.2 History

Charakteristika vyučovaného předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku. Časová dotace předmětu Dějepis je ve všech ročnících kromě osmého ročníku 2 hodiny týdně. Předmět Dějepis je veden ve strategii dvojjazyčného vzdělávání – je rozčleněn do dvou částí – česky vedeného předmětu Dějepis (1 hodina týdně v 6., 7. a 8. ročníku, 2 hodiny týdně v 9. ročníku) a anglicky vedeného předmětu History (1 hodina týdně v 6. a 7. ročníku). Jedná se o integrovanou výuku cizího jazyka a nejazykového předmětu. S ohledem na rozdělení předmětu do dvou podkategorií se jedná o částečnou integraci (určitá témata integrována nebudou). Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je v předmětu History vedeno v cizím jazyce, žáci odpovídají primárně v cizím jazyce, materiály mohou vyhledávat v obou jazycích. Gramatické jevy cizího jazyka vysvětluje učitel česky i v cizím jazyce. Se slovními obraty, jazykovými styly a textovými útvary seznamuje žáky v cizím jazyce, případně objasní v mateřském jazyce. Vyvrcholením tohoto druhu výuky je výuka některého vybraného učiva v cizím jazyce s tím, že žáci ovládají odborné pojmy nejen v cizím jazyce, ale i ve své mateřštině. Výuka předpokládá určité jazykové znalosti žáků. V 8. a 9. ročníku vyvrcholí integrovaná výuka předmětu Dějepis a cizího jazyka. Předmět je stále veden ve strategii dvojjazyčného vzdělávání. Není však rozdělen na 2 části, ale je přesně stanoveno učivo, které bude vyučováno v angličtině. Osvojování vybraného učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v cizím jazyce rodilým, žáci odpovídají v cizím jazyce, materiály vyhledávají v cizím jazyce.

Obsahové vymezení vyučovaného předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Vzdělávací oblast se zaměřuje na prevenci rasistických postojů, vychovává k tolerantnosti a respektování lidských práv. Vybavuje žáka znalostmi pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Žák získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientuje se v historickém čase a prostoru, komunikuje a prezentuje výsledky své práce. Důležitá je práce s informačními médii, pomoc archívů, muzeí, knihoven, galerií a také spolupráce s organizacemi zaměřujícími své vzdělávací

programy k výuce aktuálních témat a novodobé historie (Člověk v tísni, Židovské muzeum Praha atd.).

Ve výuce předmětu Dějepis je důraz kladen především na:

- Rozvoj zájmu žáků o minulost vlastního národa a jiných kulturních společenství,
- Hledání paralel mezi minulými a soudobými událostmi,
- Na rozvíjení dovednosti dobré komunikace a schopnosti spolupráce,
- Utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost,
- Vyhledávání a třídění informací a vyvozování závěrů,
- K argumentaci na základě podložených faktů,
- Na porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů,
- Poznání, které vede k překonávání předsudků a stereotypů,
- Uvědomování si mravních rozměrů a chování (naopak) na příkladu historických událostí,
- Na poznání tradičních evropských hodnot a utváření pozitivního postoje k nim,
- Rozvoj analytického přístupu k pramenům (písemné, audio, video),
- Na rozvoj komunikačních schopností při ústním i psaném projevu,
- Rozvoj kritického čtení a vnímání dobových mediálních sdělení,

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- *Osobnostní a sociální výchova (OSV):* Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace,
- *Výchova demokratického občana (VDO)* – Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS*) – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
- *Multikulturní výchova (MuV)* – Kulturní diference
- *Enviromentální výchova (MeV)* – Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- *Mediální výchova* – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Funfování a vliv médií ve společnosti,

Osobnostní a sociální výchova

Bere na zřetel žáka, jeho individualitu i zvláštnosti. Smyslem je každému žákovi pomáhat hledat vlastní cestu a utvářet praktické životní zkušenosti. Tuto výchovu je možné uskutečňovat pravidelně v jednotlivých vyučovacích hodinách. Žák se učí zvládat svoje chování i temperament, komunikovat se spolužáky i učitelem, vytvářet svůj názor i dovednost obhájit si ho. Formuje si studijní dovednosti. Při skupinovém vyučování si utváří pozitivní postoj ke druhým, uvědomuje si hodnoty spolupráce, bere v úvahu názory druhých a různé přístupy k řešení zadaných úkolů. Zadávání referátů A projektů v rámci dějepisu vede žáky k organizaci vlastního času při získávání informací, k rozvíjení pružnosti

nápadů a jejich dotažení do konce. Žáci při práci s médii často pracují ve skupinách a to vede k jejich vzájemnému poznávání se a respektování, navázání na nápad druhého. Při prezentaci ve třídě vede žák monolog o své práci, čímž se učí komunikační dovednosti.

Výchova demokratického občana

Má naučit žáka orientovat se ve složitosti demokratické pluralitní společnosti. Souvisí s tím problém se zachováním lidské důstojnosti, respekt k druhým, ohled na zájem celku, vědomí vlastních práv a povinností a zásady slušného chování.

Už v **šestém ročníku** se v dějepisu žáci učí na základě pravěkých lovců a sběračů respektu k druhým, ohledu na zájem celku, vědomí práv a povinností. S pojmem demokracie se setkávají při učivu o Řecku, kde porovnávají dva městské celky – demokratické Atény a vojenskou Spartu. Učí se chápat pravidla a zákony pro fungování společnosti. Podobná atmosféra je ve třídě navozována i při učivu o Římu. Při vymezení shod a odlišností v době královské, římské republice a triumvirátu žáci prezentují svoje znalosti, spravedlivě posuzují a kriticky hodnotí jednotlivá období.

V **sedmém očníku** také při výuce vzniku prvních státních celků posuzují a hodnotí procesy jejich vzniku. V dalších kapitolách o českých panovnících z rodu Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků žáci mohou sami kriticky hodnotit události a problémy vlády jednotlivých panovníků. Rozvíjí tím svůj vlastní názor a slyší pluralitu názorů. Při výuce absolutistických monarchií – Anglie, Francie, Německo – se učí chápat řád, pravidla a zákony pro fungování společnosti. V kapitole o Marii Terezii a Josefu II. se setkávají s tolerancí a respektem k osobnostem.

V **osmém ročníku** se žáci v kapitole o vzniku USA seznámí s Listinou občanských práv a svobod. Na událostech francouzské revoluce a vlády Napoleona, kde se za krátkou dobu vystřídaly různé politické systémy – konstituční monarchie, republika, diktatura, císařství – se žáci seznamují s principy a hodnotami politického systému, vidí roli občana ve společnosti. Revoluční rok 1848 ve světě i v českých zemích názorně ukazuje na příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů. Zde žáci sami hodnotí, že je lepší vzájemná komunikace a spolupráce.

V **devátém ročníku** jsou žáci seznámeni s velkými světovými konflikty 20. Století. Žáky provází celým učivem demokracie, její problémy a snaha o zachování. Křehkost demokracie žáci poznávají při vzniku ČSR, seznamují se s demokratickými volbami i parlamentní politikou, významem Ústavy. Ve třicátých letech vidí, co přináší krize a nezaměstnanost. V učivu o Mnichovu, vzniku protektorátu, druhé světové válce se upět využívá znalostí z literatury a exkurze do Památníku v Terezíně. Žáci tak mohou posuzovat procesy a události z různých úhlů pohledu. V témže učebním celku lze také využít nabídek dalších neziskových organizací, které se zaměřují na podporu a šíření metodických pomůcek k výuce aktuálních témat současného světa a novodobé historie.

Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. V dějepisu prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa. V **šestém ročníku** se žáci seznamují s kulturou a vzdělaností ve starověkých orientálních státech – Mezopotámii, Egyptě, Číně, Indii – rozšiřují si orientaci. Srovnávají kulturu Řecka a Říma, hledají vliv Řecka, odraz jejich kultury. Získávají představu kořenech a zdrojích evropské civilizace.

V sedmém ročníku si žáci dále prohlubují dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí srovnáváním památek románského i gotického stylu a barokních znaků jednotlivých kulturních stylů, porovnávají rysy byzantské a islámské oblasti. Husitské války byly pro české země důležitým mezníkem a význam husitské tradice přináší žákům pozitivní postoj k českým dějinám, vede je ale také k srovnávání rozdílných pohledů při výkladu dějin této nejednoznačné historické periody. Renesance a humanismus přináší poznatky o význačných osobnostech. Zámořské plavby obohacují poznání žáků poznatky z oboru kartografie i navigace a opětovné seznámení s evropskými osobnostmi. Toto téma přináší možnost srovnání, iniciuje žáky o poznání a pochopení života a díla těchto osobností. Z regionální tematiky jsou zařazeny významné památky Unesco v České republice.

V **osmém ročníku** se žáci seznamují s ekonomickými, politickými a sociálními změnam, které proběhly v 19. století v Evropě i u nás. Prohlubují si tak orientaci v evropském prostředí. **Devátý ročník** přináší poznatky o vědě a kultuře v období první světové války, první republiky a rovněž i v období po druhé světové válce a v době nedávné, což pomáhá žákům srovnávat a utvářet si vlastní postoj k hodnotám.

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

Převážně **v devátém ročníku** se žáci setkávají s kapitolami o vzniku ČSR a obraně čs. demokracie, to jim umožňuje správnou orientaci o životě v pluralitní společnosti. Období protektorátu Čechy a Morava a obrana demokracie nutí žáka k zamyšlení nad uplatňováním práv, snaží se pochopit odlišné názory a tolerovat je. Období holocaustu a nacistické genocidy Židů poukazuje na rasovou nesnášenlivost, diskriminaci, netoleranci , nutí k jejich rozpoznávání a důvodům vzniku. Kapitola o pluralismus kultur a globálních problémech lidstva učí žáky chápat práva všech lidí žít společně, podílet se na spolupráci a udržovat tolerantní vztahy.

Environmentální výchova

Odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko – ekonomickými a sociálními jevy. Přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa, k utváření zdravého životního stylu.

V **šestém ročníku** se žáci učí o způsobech pravěké industrie, době bronzové a železné, vzniku

zemědělství – žáci vidí, že už v tomto období využíval člověk přírodu pro svoje potřeby a půdu bral jako zdroj obživy. V **sedmén ročníku** se žáci seznámí se způsoby zakládání měst a jejich vliv na okolní krajinu. Do učiva je zařazována i regionální tématika, kdy žáci hovoří o přírodě a kultuře našeho města a o způsobu ochrany. Sami mohou zmínit svůj životní styl a hodnotit ho.

Mediální výchova

Představuje velmi významný zdroj zkušeností, má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti, schopností volby odpovídajícího média. Mediální výchova je důležitá v každém ročníku, přispívá ke schopnosti samostatně se zapojit do komunikace. Žáci využívají média jako zdroj informací a vytváří si představu o roli médií v každodenním životě. Při školní práci využívají žáci výukové programy na počítačích, pracují s encyklopediemi, mapou a atlasy. Mnoho důležitých okamžiků z dějin mohou vidět při projekci, kde se často setkávají s autentickými záběry a výpověďmi svědků. Žáci si tak vytvářejí svůj vlastní názor na dějiny a lépe se orientují v historickém čase. Vidí konkrétní odlišnosti našeho a minulého života a mohou provádět srovnání. Některé osobnosti mohou zase slyšet z dobových audio nahrávek či ze vzpomínek zachycených v dnešní době. Žáci si osvojují některé základní poznatky o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), získávají dovednosti podporující poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Analyzují nabízená sdělení, posuzují jejich věrohodnost a vyhodnocují jejich komunikační záměr, popřípadě je asociují s jinými sděleními. Zejména v **devátém ročníku** mají možnost posoudit nebezpečí manipulativnosti médií a důležitost jejich užití v totalitních systémech. Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Časové a organizační vymezení předmětu History

Vyučovací předmět History se realizuje v šestém a sedmém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	-	-

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí;
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT,AV technika,)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení;

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky diskuzi;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
  rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence občanské

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví;
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Šestý ročník HIS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
D-9-1-01 **D-9-1-02** **D-9-1-03**	- Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - Uved příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Člověk v dějinách význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor Instituce, shromažďující historické prameny Archeologie	OSV – Osobnostní rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání MAT – číselná osa
D-9-2-01 **D-9-2-02** **D-9-2-03**	- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území	Počátky lidské společnosti člověk a lidská společnost v pravěku	Art - interpretace uměleckých děl, vlastní výtvarný projev

D-9-3-01 **D-9-3-02** **D-9-3-03** **D-9-3-04**	- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	KEK – křesťanství, judaismus, kořeny evropské demokracie, Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, VDO - Občan, občanská společnost a stát Art - interpretace uměleckých děl, vlastní výtvarný projev ČJL – báje a pověsti (Eduard Petiška), základy studijního čtení, vlastní tvořivé psaní – řecké báje a pověsti, VDO - Občan, občanská společnost a stát VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Formy participace občanů v politickém životě VMEGS - Jsme Evropany, Objevujeme Evropu a svět

Sedmý ročník HIS			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
D-9-4-01 **D-9-4-02** **D-9-4-03** **D-9-4-04** **D-9-4-05**	- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Křesťanství *a* středověká Evropa nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost Objevy a dobývání. Počátky nové doby renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	KEK – islám, Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, KEK – myšlenkové směry MuV – Kulturní diference Zeměpis - zeměpisná poloha oblastí, obyvatelstvo světa, mezinárodní vztahy

D-9-5-01 **D-9-5-02** **D-9-5-03** **D-9-5-04** **D-9-5-05** **D-9-5-06** **D-9-5-07**	- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15. – 18. století barokní kultura a osvícenství	

5.8.3 Kořeny evropského myšlení

Charakteristika vyučovaného předmětu

Kořeny evropského myšlení (KEK) je integrovaným předmětem s dvouhodinovou časovou dotací v ročníku šestém a s jednohodinovou dotací v ročníku sedmém základní školy.

KEK spadají dle RVP ZŠ do oblasti Výchova k občanství a dotýká se oblastí Člověk a společnost, Člověk a jeho svět, Umění a kultura a dalších Doplňujících vzdělávacích oborů.

V rámci vzdělávacího oboru Výchova k občanství se zabývá obsahy člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk, stát a hospodářství, Člověk, stát a právo a Mezinárodní vztahy a globální svět.

Vzhledem k širokému spektru informací se KEK dotýká i průřezových témat, a to Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova a Enviromentální výchova.

Protože obsahy a cíle předmětu jsou velmi úzce spjaté s výše zmíněnými obory vzdělávání pro 2. stupeň, přistupujeme k nim jako k jedné propojené vzdělávací oblasti. Klademe důraz na to, aby na sebe jednotlivé předměty a ročníky navazovaly, navzájem se doplňovaly a dále rozvíjely daná témata a otázky. Učitelé, kteří se podílejí na výuce předmětu, proto úzce spolupracují na plánech a průběhu souvisejících předmětů.

Cíle výuky

Primárním cílem je, aby se žáci seznamovali s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítaly a promítají do života lidí a společnosti dnes a/nebo v minulosti a uvědomovali si rozmanitost, proměnlivost a vzájemnou souvislost dějinných, sociálních a kulturních stránek našeho současného života. Zaměření je směřováno především na seznámení se s hlavními vlivy, které postupně utvářely evropský kulturní prostor.

V tematickém bloku Evropská kultura a civilizace se zabývají otázkami, co je Evropa a vazby v rámci starého kontinentu, seznamují se s důležitými milníky a klíčovými osobnostmi ve vývoji Evropy a jejich odkazem pro dnešní Evropany.

V dalším tematickém bloku porovnávají velké náboženské systémy světa a učí se hledat determinanty kulturních společenství a jejich specifika.

Výchova k občanství vzdělává žáky v tématech života ve škole, práva dětí a mládeže, práva člověka a občana v historickém kontextu, jejich kodifikace a vymahatelnost. Pojem občanství a česká státnost. Zároveň se díky posloupnosti témat učí poznávat jiné kulturní skupiny a národy a tím se prohlubuje tolerance vůči odlišnostem a prevence proti předsudkům.

Kompetence

V rámci KEK si studenti osvojují a rozvíjejí důležité dovednosti a nástroje kritického myšlení. Při vyhledávání a zpracování informací a při čtení a interpretaci textů a dat rozšiřují své vyšší čtenářské dovednosti. **Učí se pracovat s prameny a sekundární literaturou, formulovat a prezentovat své myšlenky a závěry, věcně a kulivovaně obhajovat svůj názor a vést polemiky. Učí se rozlišovat mezi fakty a názory, účelně používat terminologii Výchovy k občanství, kriticky porovnávat různé interpretace lidského jednání a nacházet v nich skryté nebo zjevné zájmy a úmysly a historické, geografické nebo myšlenkové souvislosti.** Studenti v různé formě prezentují, jak porozuměli často i složitým společenským jevům, a učí se debatovat a nacházet souvislosti s dějí v současném světě a se svým vlastním životem. **Prakticky se učí konstruktivně a kultivovaně účastnit debaty i o složitějších nebo přímo kontroverzních tématech a v debatě vysvětlit a hájit svůj či názor druhých, rozlišovat a porovnávat jednotlivé argumenty a jejich váhu. Rozvíjí svou schopnost vyhodnotit informace a argumenty a na jejich základě zaujmout postoj i s uvědoměním si možných důsledků svého postoje.**

Důležitým cílem je výchova k **toleranci a k respektování lidských práv**, která je jádrem prevence rasistických, xenofobních a jiných extrémistických postojů.

KEK by měl také pomoci žákům orientovat se v základní terminologii humanitních oborů.

Veškeré dílčí cíle předmětu KEK směřují společně k nejvyšší úrovni cílů nejen v humanitních předmětech. **Výchova občanů, kteří se budou aktivně zapojovat do života v demokratické společnosti a budou svobodnými a při tom odpovědnými lidmi schopnými kriticky myslet, nemanipulovatelní a zároveň vědomi si svých možností volby i schopni nést následky za své jednání.**

Specifické cíle výuky jsou rozepsány v další části dokumentu.

Nástroje a metody ověřování cílů:

Žáci během šestého i sedmého ročníku píší testy a jsou ústně zkoušeni. V šesté třídě vypracovávají **referáty** na určená témata, které konzultují s vyučujícím a jejich obsah potom prezentují před svými spolužáky.

V sedmém ročníku žáci zpracovávají **prezentace** na daná témata a svou práci prezentují před třídou.

Během studia obou ročníků studenti čtou a sledují komentované události z rozmanitých zdrojů, což přispívá k jejich orientaci v médiích a jiných zdrojích a zároveň k jejich kritickému přístupu získávání informací.

Studijní materiál:

Učebnice KEK nemá. Materiály jsou připravovány vyučujícím a zároveň studenti vyhledávají materiály dle pokynů vyučujícího. Doporučenou literaturou jsou např. učebnice dějepisu a společenskovědní přehledy.

Časové a organizační vymezení předmětu KEK

Vyučovací předmět KEK se realizuje v šestém a sedmém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1	-	-

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žáku m osvojit si strategii učení a motivuje je pro celoživotní uc ení;
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem;
- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací;
- individuálním přístupem k žáku m maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch;
- žákům umožnuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost;
- vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos;
- zadává žákům zajímavé domácí úkoly.

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí;
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT,AV technika,);
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením;
- vede žáky k sebehodnocení;
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení;
- hledá ru zná r ešení problému, svoje r ešení si dokáže obhájit;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- žáci jsou vedeni ke vhodné komunikaci se spolužáky, s uc iteli a ostatními dospe lými ve škole i mimo školu;
- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky diskuzi;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- žáci jsou úměrné ve ku vedeni k používání internetu.;
- vede k využívání dalších informačních a komunikačních prostředků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
  rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…;
  využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- žáci jsou vedeni k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení;
- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- usiluje o to, aby žák prokázal schopnost střídat role ve skupině
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu;
- respektuje společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sám podíle.

Kompetence občanské

Učitel:

- přiipravuje žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti;
- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví;
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi;
- pracuje samostatně na projektech.

Šestý ročník KEK			
Očekávané výstupy	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby**
VO-9-1-08 **VO-9-4-05** **VO-9-1-04** **VO-9-1-06**	- Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám. - Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu. - Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají. - Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	Jsme Evropané – poznáváme Evropu, naši sousedé a jejich specifika, lidová slovesnost (plakáty) Zážitky a zkušenosti z Evropy a světa Kořeny a zdroje evropské civilizace, mezníky evropské civilizace (antika – kolébka evropské civilizace) Evropský přínos dějinám světa Milníky a osobnosti evropské civilizace Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě Poster Evropa	DEJ: Člověk v dějinách Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury ČJL: Literární výchova Komunikační a slohová výchova Z: Regiony světa Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané Multikulturní výchova – kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
Velká světová náboženství			
VO-9-1-08 **VO-9-1-06** **VO-9-1-07** **VO-9-4-05** **VO-9-5-04**	- Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám. - Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,	Náboženství Světová náboženství Princip solidárního smíru a solidarity Projevy náboženství ve společnosti Referáty a prezentace	DEJ: Křesťanství a středověká Evropa ČJL: Literární výchova Komunikační a slohová výchova Z: Regiony světa Společenské a hospodářské prostředí Objevujeme Evropu a svět, Jsme

	případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. - Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu. - Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.		Evropané Multikulturní výchova – kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
Mytologický výklad světa			
VO-9-1-06	- Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	Mýtus Antická a severská mytologie Symbolika - prezentace	ČJL: Literární výchova Komunikační a slohová výchova Z: Regiony světa Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
Židovsko-křesťanská tradice			
VO-9-1-08 **VO-9-1-06** **VO-9-4-05** **VO-9-5-03** **VO-9-5-04** **VO-9-5-05**	- Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám. - Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v	Bible – vznik, obsah, struktura, jazyk Biblická dějeprava Starý a Nový zákon Židé vs. křesťané (projekt) Palestina a Izrael	DEJ: Křesťanství a středověká evropa ČJL: Literární výchova Komunikační a slohová výchova Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

	situacích ohrožení a obrany státu. - Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu. - Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. - Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva. - Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.		Multikulturní výchova – kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity

Sedmý ročník KEK			
Očekávané výstupy	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby**
VO-9-1-01 **VO-9-1-02** **VO-9-1-03** **VO-9-1-04** **VO-9-1-05** **VO-9-1-06** **VO-9-1-07** **VO-9-1-08** **VO-9-1-09** **VO-9-1-10**	- Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. - Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. - Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. - Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory,	Naše škola Naše obec, region, kraj Naše vlast Kulturní život Lidská setkání Vztahy mezi lidmi Základy lidského soužití Naše vlast a Evropa Mezinárodní setkávání Státní a evropské symboly Den Evropy Práva dítěte Život dětí v jiných zemích Styl života v evropských rodinách a vzdělávání Evropská integrace – co Evropany spojuje Mezinárodní organizace Evropa a svět Regiony světa Mezinárodní organizace Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Média	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Z: Regiony světa Společenské a hospodářské prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnikcý původ, Multikulturalita

	zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci		

5.8.4 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovaného předmětu

Výchova k občanství je povinným předmětem s jednohodinovou časovou dotací v ročníku sedmém a s jednohodinovou dotací v ročníku osmém základní školy.

Výchova k občanství spadá dle RVP ZŠ do oblasti Člověk a společnost a ve svém obsahu se souvisí i s oblastí Člověk a jeho svět, Umění a kultura a dalších Doplňujících vzdělávacích oborů.

Vzhledem k širokému spektru informací se Výchova k občanství dotýká i průřezových témat, a to Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova a Enviromentální výchova.

Protože obsahy a cíle předmětu jsou velmi úzce spjaté s výše zmíněnými obory vzdělávání pro 2. stupeň, přistupujeme k nim jako k jedné propojené vzdělávací oblasti. Klademe důraz na to, aby na sebe jednotlivé předměty a ročníky navazovaly, navzájem se doplňovaly a dále rozvíjely daná témata a otázky. Učitelé, kteří se podílejí na výuce předmětu, proto úzce spolupracují na plánech a průběhu souvisejících předmětů.

Cíle výuky

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Primárním cílem je, aby se studenti seznamovali s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítaly a promítají do života lidí a společnosti dnes a/nebo v minulosti a uvědomovali si rozmanitost, proměnlivost a vzájemnou souvislost dějinných, sociálních a kulturních stránek našeho současného života.

Kompetence:

V rámci Výchovy k občanství si studenti osvojují a rozvíjejí důležité dovednosti a nástroje kritického myšlení. Při vyhledávání a zpracování informací a při čtení a interpretaci textů a dat rozšiřují své vyšší čtenářské dovednosti. **Učí se pracovat s prameny a sekundární literaturou,**

formulovat a prezentovat své myšlenky a závěry, věcně a kultivovaně obhajovat svůj názor a vést polemiky. Učí se rozlišovat mezi fakty a názory, účelně používat terminologii Výchovy k občanství, kriticky porovnávat různé interpretace lidského jednání a nacházet v nich skryté nebo zjevné zájmy a úmysly a historické, geografické nebo myšlenkové souvislosti.

Žáci v různé formě prezentují, jak porozuměli často i složitým společenským jevům, a učí se debatovat a nacházet souvislosti s ději v současném světě a se svým vlastním životem. **Prakticky se učí konstruktivně a kultivovaně účastnit debaty i o složitějších nebo přímo kontroverzních tématech a v debatě vysvětlit a hájit svůj či názor druhých, rozlišovat a porovnávat jednotlivé argumenty a jejich váhu. Rozvíjí svou schopnost vyhodnotit informace a argumenty a na jejich základě zaujmout postoj i s uvědoměním si možných důsledků svého postoje.**

Důležitým cílem je výchova k **toleranci a k respektování lidských práv**, která je jádrem prevence rasistických, xenofobních a jiných extrémistických postojů.

Žáci jsou vedeni k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu.

Veškeré dílčí cíle předmětu Výchova k občanství směřují společně k nejvyšší úrovni cílů nejen v humanitních předmětech. **Výchova občanů, kteří se budou aktivně zapojovat do života v demokratické společnosti a budou svobodnými a při tom odpovědnými lidmi schopnými kriticky myslet, nemanipulovatelní a zároveň vědomi si svých možností volby i schopni nést následky za své jednání.**

Specifické cíle výuky jsou rozepsány v další části dokumentu.

Nástroje a metody ověřování cílů:

Žáci během sedmého i osmého ročníku píší testy a jsou ústně zkoušeni. V sedmé třídě vypracovávají **referáty** na určená témata, která konzultují s vyučujícím. Referát poté prezentují před svými spolužáky.

V osmém ročníku žáci zpracovávají **prezentace** na daná témata a svou práci prezentují před třídou.

Během studia obou ročníků studenti čtou a sledují komentované události z rozmanitých zdrojů, což přispívá k jejich orientaci v médiích a jiných zdrojích a zároveň k jejich kritickému přístupu získávání informací.

Studijní materiál:

Výchova k občanství 7., 8. *Nová škola*

Doporučenou literaturou jsou např. učebnice dějepisu a jiné společenskovědní přehledy.

Časové a organizační vymezení předmětu VKO

Vyučovací předmět KEK se realizuje v sedmém a osmém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**0**	**1**	**1**	**0**

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žáku m osvojit si strategii uc ení a motivuje je pro celoživotní uc ení;
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem;
- be hem výuky klade du raz na c tení s porozume ním, práci s textem, vyhledávání informací;
- individuálním pr ístupem k žáku m maximalizujeme jejich šanci prožít úspe ch;
- žáku m umožn uje ve vhodných pr ípadech realizovat vlastní nápady, podne cuje jejich tvor ivost;
- vytváří takové situace, v nichž má žák radost z uc ení pro samotné uc ení a pro jeho další pr ínos;
- zadává žáku m zajímavé domácí úkoly

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, ;
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT,AV technika,);¨

- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením;
- vede žáky k sebehodnocení;
  podne cuje žáky k tvor ivému myšlení, logickému uvažování a k r ešení problému ;
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Žák:
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky;
- využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení;
- hledá ru zná r ešení problému, svoje r ešení si dokáže obhájit;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel:
- žáci jsou vedeni ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu;
- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky diskuzi;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- žáci jsou úměrně věku vedeni k používání internetu;
- vede k využívání dalších informačních a komunikačních prostředků.

Žák:
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel:
- žáci jsou vedeni k aktivnímu podílu na všech fázích c innosti, na plánování, pr íprave , realizaci i hodnocení.;
- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;

- usiluje o to, aby žák prokázal schopnost str ídat role ve skupine ;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Žák:
- účinně spolupracuje ve skupině ;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu;
- respektuje spolec ne dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sám podílel

Kompetence občanské

Učitel:
- pr ipravuje žáky jako svobodné a zodpove dné osobnosti, uplatn ující svá práva a plnící své povinnosti;
- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních;
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví;
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Učitel:
- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Žák:
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi;
- pracuje samostatně na projektech.

Sedmý a osmý ročník VKO			
Očekávané výstupy	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby**
VO-9-2-01 **VO-9-2-02** **VO-9-2-03** **VO-9-2-04**		**Člověk jako jedinec** - podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál - vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí - osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.	DEJ: Člověk v dějinách ČJL: Komunikační a slohová výchova Multikulturní výchova – Lidské vztahy, Etnický původ
VO-9-1-10 **VO-9-1-06** **VO-9-1-07** **VO-9-1-05** **VO-9-1-09** **VO-9-1-01**		**Člověk ve společnosti** - naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny - kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti - zásady lidského soužití – morálka a mravnost,	ČJL:Komunikační a slohová výchova Z: Regiony světa Společenské a hospodářské prostředí VMEGS - Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity

		svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	
VO-9-3-01 **VO-9-3-02** **VO-9-3-03** **VO-9-3-04** **VO-9-3-05** **VO-9-3-06** **VO-9-3-07** **VO-9-3-08**		**Člověk, stát a hospodářství** - majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - peníze – funkce a podoby - peněz, formy placení - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	Z: Společenské a hospodářské prostředí VMEGS - Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané Multikulturní výchova – kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
VO-9-4-01 **VO-9-4-02** **VO-9-4-03** **VO-9-4-04** **VO-9-4-05** **VO-9-4-06** **VO-9-4-07** **VO-9-4-08** **VO-9-4-09** **VO-9-4-10** **VO-9-4-11**		**Člověk, stát a právo** - právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv,	VDO – Občan, občanská společnost a stát, Formy participace, Principy demokracie Člověk a jeho svět

		šikana, diskriminace - právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	

5.9 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu Zeměpis, Chemie, Science a Fyzika.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování. Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

5.9.1 Fyzika

Charakteristika vyučovaného předmětu Fyzika

Předmět fyzika se jako samostatný předmět vyučuje dle následujícího přehledu: v 7. ročníku 1 vyučovací hodina týdně, v 8. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně a v 9. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně.

Doporučené učebnice jsou od nakladatelství Fraus, konkrétně pro 7. je to učebnice Fyzika 6 a 7, pro 8. ročník Fyzika 7 a 8 a pro 9. ročník Fyzika 9. K těmto učebnicím jsou také doporučeny pracovní sešity.

Výchovně vzdělávací cíle vyučovacího předmětu

- osvojování nových fyzikálních pojmů a poznatků v návaznosti na přírodovědná poznávání žáků, využívání matematiky;
- osvojování fyzikálních poznatků, pokud je to možné, vždy aktivní činností žáků;
- vyhodnocování a smysluplná interpretace výsledků experimentů;
- přijímání poznatků z nového vyučovacího předmětu fyzika s porozuměním ;
- podněcování žáků k samostatnosti a tvořivosti při řešení konkrétních problémů ;
- vedení žáků k poznávání významu fyziky v životě kolem nich a k objevování a chápání zákonitostí přírody i k postupnému pochopení přínosu fyziky pro rozvoj techniky a moderních technologií současnosti;
- upozorňování na historii technických vynálezů a život vynálezců;
- průběžné zařazování základních metod práce, kterých fyzika používá při poznávání fyzikálních jevů, tj. pozorování, měření, sestavování pokusů, zpracovávání získaných údajů, vyvozování závěrů a hodnocení na základě komunikace mezi žáky i mezi žáky a učitelem;
- vedení žáků k tomu, aby využívali osvojené poznatky a dovednosti k řešení fyzikálních problémů a úloh samostatně i ve skupinové spolupráci;
- dávání žákům co nejvíce příležitostí k rozvoji jejich logického uvažování, vést je k vyjadřování s jasně vymezenými pojmy;
- kritické hodnocení a ověřování získaných a předkládaných informací z hlediska správnosti a přesnosti, upozorňování na pozitivní i negativní důsledky civilizačního vývoje, na možnosti využití i zneužití techniky;
- vedení k osvojování a dodržování základních pravidel bezpečnosti při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

Charakteristika výuky fyziky na 2. stupni základní školy

Fyzika jako vědecký obory se zabývající obecnými fyzikálními vlastnostmi a zákonitostmi reálného světa. Výuku fyziky proto orientujeme tak, aby si žák poznatky a dovednosti osvojoval na základě prohloubení jednak svých osobních znalostí a pozorováních, tak i s přispěním individuálních nebo skupinových pokusů. Ve výuce se přitom neobejde zejména bez matematiky, kterou se tak procvičuje, tak i přesných měření a experimentování. Žák je veden k plnému porozumění fyzikálním

jevům a procesům, vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i technické praxi. Ty je schopen sám pomocí odborných pojmů, fyzikálních zákonitostí vysvětlit.

Žáka průběžně v rámci výuky seznamujeme s využitelností poznatků v životě a umožňujeme mu využívat jeho vlastních zkušeností, čímž mu přibližujeme smysl učení se fyzice. Tak vytváříme vazby mezi probíranou učební látkou a světem žáka. Žáka vedeme k poznání, že rozvoj poznatků fyziky je jedním ze základních předpokladů rozvoje techniky, a souvisí proto i s rozvojem vědy a společnosti. Upozorňujeme na nutnost harmonického soužití člověka s okolní přírodou.

Výuka fyziky probíhá v těsné souvislosti s názornými ukázkami běžných jevů a procesů. Se kterými se potkává, jednak praktickými činnostmi, tak i videem a počítačovými simulacemi.

Žák si:

- osvojuje důležité poznatky z vybraných okruhů učiva (vlastnosti látek a těles, měření fyzikálních veličin, pohyby a vzájemné působení těles, vlastnosti kapalin a plynů, přeměna energie, světelné jevy, zvuk, elektromagnetické jevy a vesmír)
- osvojuje základních metody práce: pozorování, měření, experimentování, zpracování údajů, jejich hodnocení a vyvozování závěrů
- získává dovedností využívat osvojených poznatků při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě či technické praxi
- rozvíjí logického uvažování a myšlení, ke kritickému hodnocení (hledisko správnosti, přesnosti, spolehlivosti…)
- osvojuje pravidla bezpečnosti práce

Časové a organizační vymezení předmětu Fyzika

Vyučovací předmět Fyzika se realizuje v sedmém, osmém a devátém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**0**	**1**	**2**	**2**

Předmět je vyučován v7. 8. a 9. ročníku vždy jednu hodinu týdně v anglickém jazyce a jednu hodinu týdně v českém jazyce. Žáci jsou hodnoceni průběžné za aktivitu v hodinách. Minimální počet hodnocení za pololetí je pět.

Do předmětu fyzika jsou také začleněna témata, která budou vyučovaná pomocí sylabů kurzů CTM v anglickém jazyce, tato témata jsou vyznačena modrou barvou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k srozumitelnému a správnému provedení zápisu pomocí znaků, symbolů, schémat a grafů ;
- k vyvozování závěrů a nalézání souvislostí mezi získanými fyzikálními informacemi s použitím odborné terminologie;
- k vyhledávání, třídění a propojování informací (tabulky, encyklopedie, časopisy, internet, ...);
- k samostatné práci s textem (postupy, návody, slovní úlohy);
- k účasti ve fyzikálních soutěží.

Žák:

- užívá různé empirické metody poznávání (pozorování, měření, experiment), při kterých sám dochází k objevům a řešením;
- je veden k plánování postupů a úkolů;
- řeší úkoly, které vedou k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- situace z praxe, které vedou k hledání a volbě různých přístupů k jejich řešení
- skupinovou práci při řešení fyzikálních situací
- úkoly vedoucích k vytrvalému řešení i při nezdarech a objevování různých variant
- situace k obhajování svého rozhodnutí v diskuzi i k vyslechnutí názoru druhých

Žák:

- se učí formulovat fyzikální problém
- využívá různé postupy a způsoby řešení
- využíváme různé metody (pozorování, měření, experiment), při kterých dochází k řešení problémů a závěrům sami

Kompetence komunikativní

Učitel:

- klade u žáka důraz na slušné vyjadřování a dodržování zásad společenského chování
- vede žáka k používání odborné terminologie;
- při práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, vede žáka k respektování názorů druhých;
- při diskusi vede žáka k formulování myšlenek a závěrů z fyzikálních pozorování v písemné i mluvené formě (laboratorní práce);
- zadává úkoly s možností projevit se před třídou (referáty, domácí pokusy, zajímavosti z tisku,…),
-

Žák:

- využívá informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními;
- užívá fyzikální pojmy a fyzikální symboliku (značky, jednotky apod.);
- pracuje s grafy, tabulkami, apod.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využívá skupinového vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů;
- posilujeme sebedůvěru žáků (obtížnost vzhledem ke schopnostem);
- nabízí pomoc, ale aby žák uměl požádat o ni ostatní a poskytnout ji.

Žák:

- je vede ke spolupráci;
- je veden k tomu, aby uměli druhým pomoci a aby si o pomoc uměli sami požádat;
- dodržuje dohodnutá pravidla.

Kompetence občanské

Učitel:

- rozvíjí u žáka ekologické myšlení a chápání ekologických problémů;
- vede žáka k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů ze všech hledisek (pro i proti);
- podněcuje žáka k upřednostňování obnovitelných druhů energie ve svém budoucím životě

Žák:

- hodnotí své úspěchy a neúspěchy

- ve výuce reaguje na přírodní dění

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními;
- klademe důraz na zacházení s elektrospotřebiči.
-

Žák:

- účastní se dalších činností (laboratorní práce), ve kterých se učí zvládat základní pracovní postupy;
- je veden k dokončení práce v dohodnutém termínu a kvalitě.

Sedmý ročník FYZ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy - MV, průřezová témata - PT)**
F-9-1-01 **F-9-1-04** **F-9-2-01** **F-9-2-02** **F-9-2-03** **F-9-2-04**	- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici	**Fyzikální veličiny a jejich měření učivo vyučováno v jazyce anglickém** délka objem hmotnost teplota čas **Pohyb a klid těles: učivo vyučováno v jazyce českém** vztažná soustava rovnoměrný a nerovnoměrný přímočarý a křivočarý Odvození **vzorce pro výpočet rychlosti** jednotky rychlosti a převodní vztahy. Výpočet průměrné rychlosti. **Síla,** vzájemné silové působení, gravitační síla a hmotnost. Znázornění síly, skládání sil. Těžiště	**MV**: Matematika, Chemie, Science **PT:** EV – Základní podmínky života **Pomůcky**: Posuvné měřítko, odměrný válec, laboratorní váhy, teploměr. Kalkulačky Tabulky MFCH **Poznámky:** Důraz na vlastní měření **MV:** Zeměpis, Matematika, Informatika **PT:** OSV – Rozvoj schopností poznávání EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí **Pomůcky:** Jízdní řády, Siloměr, USB čidlo polohy a pohybu,Internet.

F-9-2-05 **F-9-2-06**	- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předpovídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	**Posuvné účinky síly, Newtonovy zákony** **Otáčivé účinky síly:** rovnováha na páce, užití páky v praxi.Kladka volná, pevná, kladkostroj **Tření, Třecí síla**v praxi. **Tlaková síla, tlak,** tlak v praxi - Učivo vyučováno v jazyce českém	**MV:** Matematika, Informatika Dějepis **PT:** MeV – tvorba mediálních sdělení

Osmý ročník FYZ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy - MV, průřezová témata - PT)**
F-9-3-01 **F-9-3-02** **F-9-4-01** **F-9-3-01** **F-9-4-02** **F-9-4-03** **F-9-4-04**	- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení praktických problémů předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí měnu energie tělesa využívá s porozuměním vztah mezi výkonem a vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané - umí vysvětlit důsledky změn objemu těles při změnách teploty - uvádí konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále a vzájemně na sebe působí	Mechanické vlastnosti tekutin, Pascalův zákon, Hydrostatický a atmosférický tlak. Archimedův zákon, vztlaková síla. Práce Výkon Účinnost Pohybová a polohá energie. Přeměna pohybová a polohové energie Vnitřní energie tělesa teplo. Teplota, Tepelná výměna. Změna skupenství látky.	MV: Matematika, Zeměpis, Informatika PT: OSV – Seberegulace a sebeorganizace MuV – Multikulturalita MeV – Práce v realizačním týmu Ev – vztah člověka k prostředí Pomůcky: Barometr, Čidlo tlaku plynu MV: Matematika Pomůcky: Tabulky MFCH MV: Matematika, Chemie, Science, Zeměpis PT: EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Kreativita Ev – vztah člověka k prostředí Pomůcky: Barometr, Čidlo tlaku plynu MV: Matematika Pomůcky:Tabulky MFCH MV: Matematika, Chemie, Science, Zeměpis PT: EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Kreativita Poznámky: Experimentální ověření ztahu- směšovací

			kalorimetry, lihové kahany, teploměry. Pomůcky: Tabulky MFCH, Internet a odborná literatura.

Devátý ročník FYZ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy - MV, průřezová témata - PT)**
F-9-5-01 **F-9-5-02** **F-9-6-01** **F-9-6-03** **F-9-6-02** **F-9-6-04** **F-9-6-06** **F-9-6-05**	- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů zapojí správně polovodičovou diod - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole	**Zukové jevy,** šíření zvuku. Ochrana před nadměrným hlukem. Tón, výška tónu kmitočet. Elektrický obvod. Elektrický náboj. Elektrické pole. Elektrickévlastnosti látek. Vodič a izolant v elektrickém poli. Elektrický proud Elektrické napětí Ohmův zákon Elektrický odpor Vedení el.proudu v kapalinách, plynech a v polovodičích. **Magnetické vlastnosti látek.** Magnety přírodní a umělé. Magnetické póly Magnetické pole, mag.pole Země	**MV:** Zeměpis, Science, Health, Music **PT:** MuV – Lidské vztahy EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopností poznávání **MV:** Matematika, Zeměpis, Science, Health **PT:** EV – Vztah člověka k životnímu prostředí OSV – Rozvoj schopností dovedností **Poznámky:** Zaměření na jednoduché pokusy s elektrostatickými a magnetickými jevy.

	na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Magnetizace látky. Elektromagnetické jevy – magnetické pole cívky, kterou prochází el.proud. Elektromotor. Elektromagnetická indukce.	**MV:** Matematika, Zeměpis, Science, Health
F-9-6-07	- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých	Střídavý proud. Časový průběh stříd.napětí a proudu. Transformátory. Rozvodná elektrická sít. **Optika** Optika zdroje světla, šíření světla, rychlost světla.	**PT:** EV – Vztah člověk k prostředí OSV –Kreativita **Pomůcky:** Výukový program – Optika,Internet
F-9-6-08	- prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Zákon odrazu světla, zrcadla dutá i kulová. Lom světla, čočky.	**MV:** Zeměpis, Dějepis, Science
F-9-7-01	- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	Země a vesmír. Sluneční soustava. Naše Galaxie. Kosmický výzkum	**PT:** OSV – Rozvoj schopností poznávání **Pomůcky:** Práce s odbornou literaturou, Internet
F-9-7-02			

5.9.2 Chemie

Charakteristika vyučovaného předmětu

Předmět chemie se jako samostatný předmět vyučuje dle následujícího přehledu: v 8. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně a v 9. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně. Doporučené učebnice jsou od nakladatelství Fraus, konkrétně pro 8. ročník je to učebnice Chemie 8, pro 9. ročník Chemie 9., k těmto učebnicím jsou také doporučeny pracovní sešity.

Do předmětu chemie jsou také začleněna témata, která budou vyučovaná pomocí sylabů kurzů CTM v anglickém jazyce, tato témata jsou vyznačena žlutou barvou.

Výchovně vzdělávací cíle:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor;
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů;
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy;
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chem. látkami a přípravky.

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Chemie se realizuje v sedmém, osmém a devátém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**0**	**0**	**2**	**2**

Charakteristika předmětu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními;
- práce ve skupinách a demonstrační pokusy.

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. Řád učebny chemie je nedílným vybavením učebny a dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, science – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání. Chemický pokus a pozorování je základní metodou k získávání dovedností a základních poznatků na principu aplikace a tvořivého myšlení. Využití nabízených možností v systému hodnocení, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny

Sociální rozvoj

Komunikace. Chemické zápisy (vzorce, značky, rovnice) chápat jako prostředek k vysvětlení chemických jevů. Práce dvojic a skupin při laboratorní práci je modelem týmové práce ve vědeckém výzkumu

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Při chemických pokusech ověřovat vytvořené hypotézy, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím. Hodnoty, postoje, praktická etika. Šetrné využívání energie, vody, chemických látek, pomůcek a zařízení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Problematika ochrany životního prostředí z celosvětového pohledu ale i v dané lokalitě je součástí tohoto učiva: voda, vzduch – zdroje znečištění, ozónová vrstva, oxidy – skleníkový efekt, vznik kyselých dešťů, halogenderiváty – freony, ozónová vrstva, paliva – obnovitelné a neobnovitelné zdroje – výfukové plyny, produkty hoření paliv, ropné havárie, plasty – likvidace plastů, chemické výroby – havárie s únikem jedovatých látek

Environmentální výchova

Toto téma se opět dotýká problematiky ochrany životního prostředí tentokrát z pohledu lidských aktivit a základních podmínek života. Učivo chemie v tomto tématu najde široké uplatnění: voda, vzduch – zdroje znečištění, ozónová vrstva, oxidy – skleníkový efekt, vznik kyselých dešťů, hnojiva – vliv na kvalitu půdy a vody, halogenderiváty – freony, ozónová vrstva, paliva – obnovitelné a

neobnovitelné zdroje – výfukové plyny, produkty hoření paliv, ropné havárie, plasty – likvidace plastů, chemické výroby – havárie s únikem jedovatých látek

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. Vzdělání (i v oboru chemie) je prostředkem k objektivnímu zhodnocení mediálních informací. Fungování a vliv médií ve společnosti

Vyhlášení poplachu, evakuace při haváriích, vojenském napadení (únik jedovatých látek, radioaktivního záření)

9. ročník Vyhlášení chemického poplachu (v rozhlase slovy „Pozor, chemický poplach“)

Tematické okruhy produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení. Vytvoření textu (např. referát) na určité téma s využitím internetu, novin, časopisů, odborné literatury. Práce v realizačním týmu. Na určitém projektu se může podílet několik žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení;
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek;
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů.

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie;
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení;
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí;
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení;
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty;
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi.

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat;
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi;
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;

- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí;
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí;
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření;
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Osmý ročník CHEM			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CH-9-1-02 **CH-9-1-03** **CH-9-2-01** **CH-9-2-04** **CH-9-4-02**	- pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace), dokáže určit společné a odlišné vlastnosti látek - rozliší fyzikální a chemický děj - zná zásady bezpečné práce - dovede poskytnout 1. pomoc - zná tel. číslo záchr. služby, umí přivolat pomoc - umí rozlišit a pojmenovat druhy směsí - zná pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený roztok - zná vliv teploty, povrchu na rychlost rozpouštění, zná příklady z praxe - umí vypočítat hmotnostní zlomek složek směsí a %koncentraci - zná princip, postup a užití v praxi	Pozorování, pokus a bezpečnost práce látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech Směsi různorodé a stejnorodé roztoky, složení roztoků	Člověk a zdraví *Učební pomůcky využívány průběžně (učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, návody na laboratorní cvičení, modely)* OSV – Seberegulace a sebeorganizace, zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem EV – Lidské aktivity a problémy

CH-9-2-01 **CH-9-2-05** **CH-9-2-06** **CH-9-3-01** **CH-9-3-03**	metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace - umí zvolit vhodný postup k oddělování složek směsí - umí vyjmenovat druhy a význam vod podle užití a znečištění - zná hygienické požadavky na pitnou vodu - zná hlavní znečišťovatele pitné vody - zná procentový obsah hlavních složek vzduchu - umí vysvětlit význam vzduchu jako průmyslové suroviny - zná hlavní znečišťovatele vzduchu - umí vysvětlit vznik a význam inverze a smogu - zná pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, nukleonové číslo - zná vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu - s PSP umí nakreslit schéma atomu - umí odvodit vznik kationtů a aniontů z atomu - umí vysvětlit rozdíl mezi atomem a molekulou	Oddělování složek směsí Usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace Voda Destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čištění odpadní vody Vzduch Složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva Částicové složení látek a chemické prvky Atom, atomové jádro, el. obal, protony, neutrony, elektrony, valenční elektrony, molekuly, ionty. Prvky – názvy a značky nejznámějších prvků	životního prostředí - *likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek* Koloběh vody, skupenství, teplota varu, tuhnutí. Význam kyslíku pro dýchání a hoření potřeba čistého vzduchu pro zdraví EV – Základní podmínky života *EV – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života* MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - *kritický přístup k inf. z médií k probl. čistoty vody a vzduchu* VMEGS - Jsme Evropané – *čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva,dotace EU na projekty ochrany a čistění vody a ovzduší význam trop. deštných pralesů a zeleně obecně význam korálů a planktonu* OSV – Seberegulace a sebeorganizace – *osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu* EV – Základní podmínky života MeV – Interpretace vztahů mediální reality– *sledování a vyhledávání inf. o nových objevech v mikrosvětě (nanotechnologie apod.*

CH-9-3-03	- zná české názvy a značky prvků H, Li, Na, K,Be, He,Mg, Ca, Ba, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar,	Periodická soustava prvků (PSP) periodický zákon, skupiny a periody, protonové číslo, vztah mezi umístěním prvku v PSP a stavbou atomu prvku.	*Učební pomůcky využívány průběžně (učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, návody na laboratorní cvičení, modely)* Člověk a zdraví EV – Základní podmínky života OSV – Seberegulace a sebeorganizace *– zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a živ. prostředí*
CH-9-3-01 **CH-9-3-02** **CH-9-3-03**	- s pomocí PSP umí přiřadit protonové číslo prvku a naopak - zná princip uspořádání prvků v PSP - umí zařadit prvek do skupiny a periody PSP - umí vyhledat prvek podle skupiny a periody PSP - zná znění a význam periodického zákona - zná pojmy kovy, nekovy, polokovy, těžké kovy – jejich nejznámější zástupce a jejich význam v praktickém životě - umí vysvětlit rozdíl mezi prvkem a sloučeninou - určí počet atomů ve vzorci - zná pojem elektronegativit - umí vyhledat elektronegativitu prvku v PSP	Vlastnosti nejvýznamnějších chemických prvků: kovy, nekovy: vodík, kyslík, železo, hliník, měď, olovo, zinek, cín, stříbro, zlato, platina, rtuť, alkalické kovy, halogeny, uhlík, síra, fosfor	EV – Základní podmínky života Fyzika Health EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí - nebezpečí poškození živ. prostředí někt. prvky a jejich slouč. (těžké kovy, baterie z mobilních tel., součástky PC v odpadu apod.) VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva

CH-9-3-03	- chápe význam oxidačního čísla a využívá ho	Chemické sloučeniny Chemické vzorce	
CH-9-5-01 CH-9-5-02 CH-9-5-03	- umí vysvětlit pojem halogenid - zná pravidla názvosloví halogenidů - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak - zná význam a užití NaCl, AgBr, - umí vysvětlit pojem oxid - zná pravidla názvosloví oxidů - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak - zná význam a užití CO, CO_2, SO_2, SO_3, NO, NO_2, CaO - chápe vznik kyselých deštů - chápe vznik a působení skleníkového efektu - zná pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid - orientuje se na stupnici pH - zná rozmezí pH kyselin a zásad - zná barevné přechody lakmusu, fenolftaleinu a univ. indikátoru - zná podstatu vzniku kyselých dešťů a vliv v přírodě - umí vysvětlit pojem kyselina - zná pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých	Jednoduché anorganické sloučeniny Oxidační číslo Halogenidy Oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití základních halogenidů Oxidy Názvosloví, vlastnosti a použití nejvýznamnějších oxidů, vznik kyselých dešťů, skleníkový efekt pH stupnice kyselost a zásaditost roztoků, indikátory	Science *OSV – osobní zodpovědnost jedince za své zdraví (NaCl – hypertenze)* EV – Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí – *výstavba a údržba silnic v ČR (např. solení silnic)* MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - *informace a názory v médiích k probl. solení vozovek, formulace vlastních názorů* OSV – Sebepoznání a sebepojetí - zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plyn. spotřebičů v domácnosti, *význam hromadné dopravy – oxidy ve výfukových plynech* VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - kamiony x železnice projekty a dotace EU na snížení emisí EV – Ekosystémy - vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás

	- umí vytvořit vzorec z názvu a naopak - zná vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H_2SO_4, HNO_3 - zná zásady bezpečné práce s kyselinami - zná postup ředění H_2SO_4 konc. - umí poskytnout první pomoc při poleptání	Kyseliny Vzorce, vlastnosti a použití kyseliny chlorovodíkové, sírové, dusičné, fosforečné, ředění kyselin, ošetření při zasažení kůže nebo očí	Science, Zeměpis *EV – reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví* OSV – Seberegulace a sebeorganizace - osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, OSV – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti - zabezpečení lékařské pomoci zraněnému
CH-9-5-01 CH-9-5-02	- umí vysvětlit pojem hydroxid (zásada) - zná pravidla názvosloví hydroxidů - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak - zná vzorec, vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH - zná zásady bezpečné práce s hydroxidy - umí poskytnout první pomoc při poleptání	Hydroxidy Názvosloví, vlastnosti a použití hydroxidu sodného, draselného, vápenatého a amonného. Ošetření při zasažení kůže nebo očí.	Science, Fyzika, Health EV – Vztah člověka k prostředí - nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů OSV – Seberegulace a sebeorganizace - osobní zodpovědnost při užívání chem. látek (hnojiva apod.) EV – nebezpečí nadměrného hnojení um. hnojivy (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy apod.

CH-9-4-02 **CH-9-4-01**	- zná reaktanty a produkty neutralizace (obecně) - ze zadání konkrétních reaktantů dokáže určit názvy a vzorce produktů - zná příklady užití neutralizace v praxi	Neutralizace Neutralizace jako chemická reakce.	
CH-9-5-03 **CH-9-5-01**	- umí vysvětlit pojem sůl - zná pravidla názvosloví solí - zná příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec - zná chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna - zná princip tvrdnutí malty	Soli Společné vlastnosti solí, vlastnosti a použití dusičnanů, uhličitanů a sulfidů, průmyslová hnojiva	

Devátý roční CHEM			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
CH-9-6-01 **CH-9-6-02**	- zná pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku - rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený - zná obecné vlastnosti uhlovodíků - umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíků C_1 -C_{10} - zná pojmy alkan, alken, alkyn, aren - umí napsat molekulové, racionální a strukturní vzorce C_1 -C_{10} - umí sestavit model uhlovodíků C_1 -C_{10} - umí zařadit uhlovodíky do skupin podle vazeb - zná vzorec, význam, užití methanu, ethanu, propanu, butanu, ethenu, ethynu, benzenu - zná pravidla bezpečnosti práce s org. rozpouštědly	Uhlovodíky Alkany- řada alkanů, vlastnosti a použití, typ vazeb, řetězce, vzorce Alkeny- typ vazby a řetězce, ethen Alkiny – typ vazby a řetězce, ethyn Areny – typ vazby a řetězce, benzen a naftalen	Science, Fyzika VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teror. útoky EV – Lidské aktivity a vlil na životní prostředí - nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy MeV – Fungování a vlil médií ve společnosti - inf. o haváriích tankerů OSV – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen atd.) OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy) EV – Vliv člověka na životní prostředí - zneč. živ. prostředí (a odpadních vod) org. rozp. a řed.,zneuž. živ. prostř. v chem. výrobách poškození ozónové vrstvy VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva

CH-9-6-03	- zná pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek - umí odvodit obecný vzorec derivátů uhlovodíků - umí zařadit derivát podle charakteristické skupiny	Deriváty uhlovodíků Charakteristika a rozdělení derivátů uhlovodíků Halogenderiváty uhlovodíků Charakteristika, použití, význam	
CH-9-6-03	- zná význam freonů - zná vlastnosti a užití teflonu - zná vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, - umí vysvětlit rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh - zná podstatu alkoholového kvašení - zná princip výroby destilátů - zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka	Alkoholy, fenoly Charakteristika, vlastnosti a použití methanolu, ethanolu	Health OSV – poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu
CH-9-7-03 **CH-9-6-03**	- zná vzorec, význam, užití formaldehydu, - zná karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu - zná pravidla bezpečné práce - zná vzorec, význam, užití kys. mravenčí, kys. octové - umí zapsat obecné schéma neutralizace karboxylové kyseliny a obecné schéma - esterifikace - rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny	Karbonylové sloučeniny Vzorec, vlastnosti a použití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu Karboxylové kyseliny Vzorec, vlastnosti a použití kys. mravenčí, octové, kyselin vázaných v tucích, aminokyseliny. Estery.	OSV – osobní zodpovědnost při práci s acetonem (karcin. látka) EV – nakládání se zbytky org. rozp., acetonu aj.

CH-9-6-02 **CH-9-6-02** **CH-9-7-02** **CH-9-6-05** **CH-9-6-06**	- umí třídit paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe - zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie - zná pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny - umí poskytnout první pomoc při popáleninách - zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasicích přístrojů - zná vliv produktů spalování na životní prostředí - zná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhl - zná pojmy monomer, polymer, makromolekula - zná rovnici a podmínky fotosyntézy - zná rozdělení sacharidů (mono-, oligo-, poly-) - zná obecné vlastnosti mono- a polysacharidů - umí zařadit glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob	Energie Exotermická a endotermická reakce Paliva- fosilní a průmyslově vyráběná, jejich vliv na životní prostředí, výhřevnost Uhlí, ropa, zemní plyn- zpracování, využití získaných produktů Jaderná energie Makromolekulární chemie Makromolekulární látky, polymerace Přírodní sloučeniny Fotosyntéza Sacharidy	*Učební pomůcky využívány průběžně (učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, návody na laboratorní cvičení, modely)* Fyzika Zeměpis - sv. naleziště rud Zeměpis - ocelářský průmysl Zeměpis - těžba ropy, uhlí, plynu EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - význam sběru starého železa a ost. kovů jako prům. suroviny,hosp. ztráty způsobené korozí Fe VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teror. útoky EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí, Vztah člověka k prostředí - nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti - inf. o haváriích tankerů Science - ochrana přírody Zeměpis - pěstování cukrovky a cukrové třtiny, bavlníku Zeměpis- papírny v ČR

CH-9-6-04 **CH-9-6-06** **CH-9-6-04** **CH-9-6-06** **CH-9-6-04** **CH-9-6-06** **CH-9-7-03**	- rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe - rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe - zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu - zná princip a význam ztužování tuků - zná princip zmýdelnění - umí vysvětlit rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí - zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam v organismu - umí vyjmenovat některé z funkcí bílkovin - zná význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E - zná zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě - zná zásady zdravé výživy	Tuky Bílkoviny Vitamíny Plasty a umělá textilní vlákna	Health, Science OSV – Seberegulace a sebeorganizace - osobní zodpovědnost za svoji výživu – nadměrný příjem tuků, cholesterol EV – Vliv člověka na životní prostředí - znečištění odpadní vody saponáty VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém lidstva Health OSV – Psychohygiena - osobní zodpovědnost za svoji výživu MeV –kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - inf. o nových poznatcích a výzkumu dědičnosti EV – Vliv člověka na životní prostředí - plasty v odpadech, význam recyklace VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - plasty jako globální problém lidstva VDO – Občan, společnost a stát - zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty OSV – osobní zodpovědnost při práci s chem. látkami doma i v zaměstnání

CH-9-7-03 **CH-9-7-01** **CH-9-7-03** **CH-9-7-01**	- umí vysvětlit rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí - zná rozdělení plastů podle vlastností - zná běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastnosti a užití - zná význam recyklace plastů - zná významné chemické závody v ČR - zná pravidla bezpečné práce s chemickými látkami -běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. - zná pojmy léčiva, analgetika, antipyretika, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny - zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání - zná význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení - zná názvy běžně užívaných hnojiv - zná běžně užívané stavební materiály a pojiva	Chemie v životě člověka Chemický průmysl Plasty a syntetická vlákna Pesticidy, insekticidy, léčiva, návykové látky, otravné látky, pravidla chování při mimořádné události – havárie s únikem nebezpečných látek.	Health

Poznámka: Téma bezpečnost práce s nebezpečnými látkami není tématem jediné vyučovací hodiny, ale prolíná řadou dalších témat po celé dva roky výuky chemii

§ pravidla práce v chemické laboratoři – úvodní hodiny chemie, praktické ukázky

§ zásady první pomoci při otravě oxidem uhelnatým – Oxidy

§ zásady práce s plynnými palivy – Uhlovodíky

§ zásady práce s rozpouštědly – Deriváty uhlovodíků

§ práce s hořlavinami – Hoření, hašení

§ zásady první pomoci při popálení – Hašení

§ zásady první pomoci při poleptání kyselinou nebo hydroxidem – Roztoky

§ zásady ředění kyselin – Roztoky

§ zásady chování při havárii s únikem nebezpečných látek – Halogeny, Otravné látky

§ účinky metanolu a etanolu na lidský organismus – Deriváty uhlovodíků

5.9.3 Science

Charakteristika vyučovaného předmětu Science

Předmět Science jako samostatný předmět se vyučuje dle následujícího přehledu: v 6. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně, v 7. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně, v 8. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně a v 9. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně. Předmět Science vychází z RVP ZV – předmět Přírodopis, je však doplněn výukou v anglickém jazyce, témata probíraná v anglickém jazyce vychází ze sylabů kurzů CTM a jsou vyznačena žlutým podbarvením.

Výchovně vzdělávací cíle:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny;
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům;
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se;
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě;
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích;
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Formy realizace

Užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), přírodovědné vycházky s pozorováním, krátkodobé projekty.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy;
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak;
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Časové a organizační vymezení předmětu Science

Vyučovací předmět Science se realizuje v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma se nejlépe uplatňuje při skupinové práci žáků a při laboratorních pracích, kdy se musí žák přizpůsobit pracovnímu tempu ostatních, respektovat jejich názory, případně je produktivně doplňovat nebo vyvracet špatné postupy a závěry ostatních ve skupině. Žáci musí porozumět dané problematice, musí se při činnostech tohoto druhu umět ovládat, učí se spolupracovat se spolužáky. Měl by se naučit ohodnotit pomoc ostatních při týmové práci.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Při probírání mnoha témat se žáci setkávají se jmény významných světových přírodovědců, které by měl správně přiřadit k významným světovým objevům v přírodních vědách, zvláště biologii a geologii. Nejdůležitější je získat správný pohled na udržitelný rozvoj a zachování fungujících ekosystémů v globálním měřítku. Tento postoj je třeba žákům vštěpovat na úrovni obce (města).

Multikulturní výchova

V kvalitně probíhající hodině by měla být dobrá, klidná atmosféra a vzájemná důvěra. Učitel musí svým přístupem usměrnit chování žáků úspěšných vzhledem k žákům s problémy učení. Teoretický základ k pochopení rasových a etnických problémů by měli žáci v hodinách přírodopisu získat seznámení s vývojem člověka z jednoho živočišného průvodce a jeho příbuznost s ostatními savci, kdy člověk je ze systematického hlediska jenom jedním z druhů primátů.

Enviromentální výchova

Vede žáky k pochopení vztahů člověka a přírody. Přírodopis má k tomuto tématu nejblíže, neboť žáci se přímo seznamují se základními pojmy z ekologie. Enviromentální výchova ale prolíná celým 3. obdobím, kde je náplní projektových dnů (Den Země), ve kterých se žáci seznamují postupně po ročnících s problematikou třídění a recyklace odpadu, městem a okolím, ve kterém žijí, zdravým životním stylem a čištění odpadních vod. Třídění odpadů je navíc tématem celoročním a probíhá prakticky separací plastů do kontejnerů, o jejichž vyprazdňování se stará žákovská služba.

Mediální výchova

Media a komunikace představují v současnosti stále větší zdroj získávání zkušeností a poznatků pro současného člověka. I v předmětu, jakým je přírodopis lze k tomuto tématu přistupovat efektivně. Využíváním výukových programů a přístupu na server Škola za školou žáci přímo využívají počítače k procvičování svých znalostí a k vyhledávání informací. Množství informací čerpají žáci sledováním přírodopisných filmů, tady je problém v menším počtu žáků, kteří tuto možnost využívají.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací;
- ke správnému používání odborné terminologie;
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací;
- k nalézání souvislostí.

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů;
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta.

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel zadává:

- práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi;
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě;
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využívá skupinového vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů;
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj;
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chován;
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami;
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření;
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Šestý ročník SCI			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-1-01 **P-9-1-02** **P-9-1-03**	- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody - popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus	Vysvětlení pojmu science Uspořádání živého světa Buňka Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost	Z - Planeta Země EV – Ekosystémy - rozmanitosti přírody, probudit citový vztah nástěnné obrazy, modely hub, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.
P-9-1-01 **P-9-1-07**	- vymezí základní projevy života, uvede jejich význam - dokáže roztřídit organismy do říší - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci	Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin Třídění organismů Viry a bakterie Jednobuněčné organismy: - rostliny houby živočichové	Ch8-oxidace VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa EV - Vztah člověka k prostředí - neléčit virová onemocnění antibiotiky EV - Ekosystémy - potravní řetězec, zachování rovnováhy

P-9-1-04 **P-9-2-01** **P-9-2-02** **P-9-2-03**	- zná význam řas a vybrané zástupce - umí vysvětlit rozdíl v e stavbě buňky hub a rostlin - umí popsat jednotlivé části hub - zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník zeměpisný	Mnohobuněčné organismy: nižší rostliny houby lišejníky	EV – ekosystémy - význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antb. EV – Ekosystémy - symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší
P-9-4-01 **P-9-4-02**	- popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje vodní a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - zná jejich význam a postavení v přírodě	nižší živočichové (bezobratlí) žahavci ploštěnci hlísti měkkýši	Health Chemie OSV – Psychohygiena - základní hygienické návyky Př- 8.r. – roztoči a onemocnění nervové soustavy

P-9-4-02	- popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě	kroužkovci	EV, Ch – insekticidy
P-9-4-02 **P-9-4-01** **P-9-4-02** **P-9-4-04**	- dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	členovci pavoukovci korýši hmyz	EV- Ekosystémy - narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky
P-9-4-02	- pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	ostnokožci	

Sedmý ročník SCI			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-4-04 **P-9-4-03**	- vysvětlí význam a zásady třídění organismů - zná jednotlivé taxonomické jednotky - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí	Třídění organismů	zopakovat třídění bezobratlých ze 6. roč. na konci 7.roč. umí vybrané organismy rozlišit dle diakritických znaků a zařadit je do tax. skupin nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.
P-9-4-01 **P-9-4-02** **P-9-4-03** **P-9-4-03**	- pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka - pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích	Strunatci: podkmen obratlovci třídy - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci	Dějepis rozšíření živočichů Z -rozšíření organismů, migrace VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - mezinárodní smlouvy o rybolovu D – rybníkářství v Čechách Chemie, EV

P-9-8-01	- zná význam plazů v potravním řetězci - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) - přizpůsobení prostředí - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků		Zeměpis EV – Lidské aktivity a a vliv člověka na životní prostředí - zamořené vodní plochy, ekologické havárie EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - ptačí krmítka, co je vhodné? Z – cesty ptáků EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - chov andulek, papoušků
P-9-3-01 **P-9-3-04**	- vysvětlí vývoj rostlin - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami	Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechrosty Kapraďorosty - plavuně, přesličky, kapradiny	EV – Ekosystémy - rostliny - producenti, potravní řetězec
	- podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	Nahosemenné rostliny Ekosystém les	EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - význam lesa, ochrana lesů EV- ekosystémy - les, význam
P-9-3-02 **P-9-3-02**	- podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	Stavba rostlinného těla	Health, Chemie, VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - hospodářsky významné rostliny,import, potravinové zdroje EV – ekosystémy - léčivé rostliny, bio - produkty

P-9-3-05 **P-9-8-01** **P-9-3-04** **P-9-3-04**	- vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit - vysvětlí význam lučních porostů - zná příklady a využití kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin	Krytosemenné rostliny Ekosystém louka	
P-9-7-01 **P-9-7-03** **P-9-7-02** **P-9-7-04**	- orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi Populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry	Ekologie	EVVO EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí aktivní přístup k ochraně ŽP EV- Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - principy udržitelného rozvoje VMEGS – Svět a Evropa nás zajímají - spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

Osmý ročník SCI			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-4-01 **P-9-4-03**	- popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - pozná vybrané zástupce - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	savci	Nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy. VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - ohrožené druhy, nezákonný lov EV, OSV – chov domácích savců
P-9-5-02 **P-9-5-02**	- umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - umí vysvětlit vývoj člověka - zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky	Vývoj člověka	Dějepis, KEK MuV- Etnický původ - rasy, národnostní menšiny VDO – Občanská společnost a škola - tolerance k odlišnostem DĚJ - vývoj člověka

P-9-5-01	- žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla - zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb	Buňky, tkáně, orgány	
P-9-5-01	- dovede pojmenovat základní kosti a svaly - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	Soustava opěrná a svalová	TV, Health Chemie TEV - význam posilování, udržování kondice CHE - aerobní procesy, oxidace
P-9-5-01	- dovede vysvětlit, jak tělo získává energii	Energie	Fyzika, chemie F-zákon zachování energie, přeměna energie VMEGS – Objevujeme Evropu a svět - hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě
P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- umí pojmenovat a popsat části trav. soustavy a zná jejich funkci - zná příčiny nemocí trav. soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - umí pojmenovat a popsat části dých. soust. - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - zná příčiny nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci	Trávicí soustava Dýchací soustava	Ch -cukry, tuky, bílkoviny EV-znečišťěné ovzduší, exhalace Ch - oxidy, spalování MeV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - využití médií, stav ovzduší, varování-špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství

P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve - zná stavu srdce a druhy cév - umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy - zná příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci - zná stavbu a funkci vylučovací soustavy - zná příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci	Tělní tekutiny Oběhová soustava Soustava vylučovací	Health, EVVO EV – Základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj pitný režim
P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	Soustava kožní	Rakovina kůže
P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná stavbu nervové soustavy - umí popsat činnost nervové soustavy - umí popsat části mozku a jejich význam - zná příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci	Nervová soustava	Reflexní oblouk

P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	Smyslové orgány	
P-9-5-01	- zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu	Žlázy s vnitřní sekrecí	Health, EVVO
P-9-5-01 **P-9-5-03** **P-9-5-04**	- umí popsat stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob	Rozmnožování Pohlavní soustava	Health, EVVO VkZ-sexualita, pohlavně přenosné choroby VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - pandemie AIDS
P-9-5-03	- popíše jednotlivé etapy života - zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověk	Vývoj jedince Člověk a zdraví	
P-9-1-05 **P-9-1-06** **P-9-5-04**	- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - zná pojem gen, křížení, genové inženýrství - zná návykové látky a jejich nebezpečí - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	Genetika Dědičnost	EVVO EV – vztah člověka k prostředí - geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úpravy geonomu Ch – nukleové kyseliny VKZ-nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismu

Devátý ročník SCI			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-6-01	- vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země, vznik, stavba	nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlas Zeměpis Z - planeta Země, stavba
P-9-6-02	- rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - zná význam některých důležitých nerostů (rudy)	Mineralogie - nerost, hornina, krystal Třídění nerostů	
P-9-6-03 **P-9-8-01**	- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice)	Petrologie - horniny	Fyzika, Chemie F, Ch - terminologie, rozpustnost Ch - chem. vzorce, značky prvků

P-9-6-03 **P-9-8-02**	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí (skalní města)	Geologické děje vnitřní Geol. děje vnější Energie geologických procesů Přírodní katastrofy Přírodní úkazy	Zeměpis Chemie Z - vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti - přírodní katastrofy, zemětřesení Ch-působení vody ve vápencích
P-9-6-04	- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	Pedologie	
P-9-6-01	- popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi	Vznik a vývoj života na Zemi	
P-9-6-05	- rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	Éry vývoje Země	

5.9.4 Science a anglickém jazyce

Charakteristika vyučovaného předmětu Science

Předmět Science jako samostatný předmět se vyučuje dle následujícího přehledu: v 6. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně, v 7. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně, v 8. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně a v 9. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně. Předmět Science vychází z RVP ZV – předmět Přírodopis, je však doplněn výukou v anglickém jazyce, témata probíraná v anglickém jazyce vychází ze sylabů kurzů CTM a jsou vyznačena žlutým podbarvením.

Výchovně vzdělávací cíle:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny;
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům;
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se;
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě;
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích;
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Formy realizace

Užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), přírodovědné vycházky s pozorováním, krátkodobé projekty.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy;
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak;
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Science se realizuje v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Předmět je vyučován vždy dvě hodiny týdně v českém jazyce a jednu hodinu týdně v jazyce anglickém.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma se nejlépe uplatňuje při skupinové práci žáků a při laboratorních pracích, kdy se musí žák přizpůsobit pracovnímu tempu ostatních, respektovat jejich názory, případně je produktivně doplňovat nebo vyvracet špatné postupy a závěry ostatních ve skupině. Žáci musí porozumět dané problematice, musí se při činnostech tohoto druhu umět ovládat, učí se spolupracovat se spolužáky. Měl by se naučit ohodnotit pomoc ostatních při týmové práci.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Při probírání mnoha témat se žáci setkávají se jmény významných světových přírodovědců, které by měl správně přiřadit k významným světovým objevům v přírodních vědách, zvláště biologii a geologii. Nejdůležitější je získat správný pohled na udržitelný rozvoj a zachování fungujících ekosystémů v globálním měřítku. Tento postoj je třeba žákům vštěpovat na úrovni obce (města).

Multikulturní výchova

V kvalitně probíhající hodině by měla být dobrá, klidná atmosféra a vzájemná důvěra. Učitel musí svým přístupem usměrnit chování žáků úspěšných vzhledem k žákům s problémy učení. Teoretický základ k pochopení rasových a etnických problémů by měli žáci v hodinách přírodopisu získat seznámení s vývojem člověka z jednoho živočišného průvodce a jeho příbuznost s ostatními savci, kdy člověk je ze systematického hlediska jenom jedním z druhů primátů.

Enviromentální výchova

Vede žáky k pochopení vztahů člověka a přírody. Přírodopis má k tomuto tématu nejblíže, neboť žáci se přímo seznamují se základními pojmy z ekologie. Enviromentální výchova ale prolíná celým 3. obdobím, kde je náplní projektových dnů (Den Země), ve kterých se žáci seznamují postupně po ročnících s problematikou třídění a recyklace odpadu, městem a okolím, ve kterém žijí, zdravým životním stylem a čištění odpadních vod. Třídění odpadů je navíc tématem celoročním a probíhá prakticky separací plastů do kontejnerů, o jejichž vyprazdňování se stará žákovská služba.

Mediální výchova

Media a komunikace představují v současnosti stále větší zdroj získávání zkušeností a poznatků pro současného člověka. I v předmětu, jakým je přírodopis lze k tomuto tématu přistupovat efektivně. Využíváním výukových programů a přístupu na server Škola za školou žáci přímo využívají počítače k procvičování svých znalostí a k vyhledávání informací. Množství informací čerpají žáci sledováním přírodopisných filmů, tady je problém v menším počtu žáků, kteří tuto možnost využívají.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací;
- ke správnému používání odborné terminologie;
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací;
- k nalézání souvislostí.

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů;
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta.

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel zadává:

- práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi;
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě;
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využívá skupinového vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů;
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj;
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chován;
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami;
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření;

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Šestý ročník SCI ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-1-01 **P-9-1-02** **P-9-1-03**	- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody - popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus	Vysvětlení pojmu science Uspořádání živého světa Buňka Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost	Z - Planeta Země EV – Ekosystémy - rozmanitosti přírody, probudit citový vztah nástěnné obrazy, modely hub, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.
P-9-1-01 **P-9-1-07**	- vymezí základní projevy života, uvede jejich význam - dokáže roztřídit organismy do říší - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci	Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin Třídění organismů Viry a bakterie Jednobuněčné organismy: - rostliny houby živočichové	Ch8-oxidace VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa EV - Vztah člověka k prostředí - neléčit virová onemocnění antibiotiky EV - Ekosystémy - potravní řetězec, zachování rovnováhy

P-9-1-04 **P-9-2-01** **P-9-2-02** **P-9-2-03**	- zná význam řas a vybrané zástupce - umí vysvětlit rozdíl v e stavbě buňky hub a rostlin - umí popsat jednotlivé části hub - zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník zeměpisný	Mnohobuněčné organismy: nižší rostliny houby lišejníky	EV – ekosystémy - význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antb. EV – Ekosystémy - symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší
P-9-4-01 **P-9-4-02**	- popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje vodní a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - zná jejich význam a postavení v přírodě	nižší živočichové (bezobratlí) žahavci ploštěnci hlísti měkkýši	Health Chemie OSV – Psychohygiena - základní hygienické návyky Př- 8.r. – roztoči a onemocnění nervové soustavy

P-9-4-02	- popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě	kroužkovci	EV, Ch – insekticidy
P-9-4-02 **P-9-4-01** **P-9-4-02** **P-9-4-04**	- dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	členovci pavoukovci korýši hmyz	EV- Ekosystémy - narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky
P-9-4-02	- pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	ostnokožci	

Sedmý ročník SCI ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-4-04 **P-9-4-03**	- vysvětlí význam a zásady třídění organismů - zná jednotlivé taxonomické jednotky - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí	Třídění organismů	zopakovat třídění bezobratlých ze 6. roč. na konci 7.roč. umí vybrané organismy rozlišit dle diakritických znaků a zařadit je do tax. skupin nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.
P-9-4-01 **P-9-4-02** **P-9-4-03** **P-9-4-03**	- pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka - pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích	Strunatci: podkmen obratlovci třídy - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci	Dějepis rozšíření živočichů Z -rozšíření organismů, migrace VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - mezinárodní smlouvy o rybolovu D – rybníkářství v Čechách Chemie, EV

P-9-8-01	- zná význam plazů v potravním řetězci - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) - přizpůsobení prostředí - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků		Zeměpis EV – Lidské aktivity a a vliv člověka na životní prostředí - zamořené vodní plochy, ekologické havárie EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - ptačí krmítka, co je vhodné? Z – cesty ptáků EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - chov andulek, papoušků
P-9-3-01 **P-9-3-04**	- vysvětlí vývoj rostlin - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami	Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechrosty Kapraďorosty - plavuně, přesličky, kapradiny	EV – Ekosystémy - rostliny - producenti, potravní řetězec
	- podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	Nahosemenné rostliny Ekosystém les	EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - význam lesa, ochrana lesů EV- ekosystémy - les, význam
P-9-3-02 **P-9-3-02**	- podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	Stavba rostlinného těla	Health, Chemie, VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - hospodářsky významné rostliny,import, potravinové zdroje EV – ekosystémy - léčivé rostliny, bio - produkty

P-9-3-05 **P-9-8-01** **P-9-3-04** **P-9-3-04**	- vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit - vysvětlí význam lučních porostů - zná příklady a využití kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin	Krytosemenné rostliny Ekosystém louka	
P-9-7-01 **P-9-7-03** **P-9-7-02** **P-9-7-04**	- orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi Populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry	Ekologie	EVVO EV – Lidské aktivity a vliv na životní prostředí aktivní přístup k ochraně ŽP EV- Lidské aktivity a vliv na životní prostředí - principy udržitelného rozvoje VMEGS – Svět a Evropa nás zajímají - spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

Osmý ročník SCI ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-4-01 **P-9-4-03**	- popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - pozná vybrané zástupce - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	savci	Nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy. VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - ohrožené druhy, nezákonný lov EV, OSV – chov domácích savců
P-9-5-02 **P-9-5-02**	- umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - umí vysvětlit vývoj člověka - zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky	Vývoj člověka	Dějepis, KEK MuV- Etnický původ - rasy, národnostní menšiny VDO – Občanská společnost a škola - tolerance k odlišnostem DĚJ - vývoj člověka

P-9-5-01	- žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla - zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb	Buňky, tkáně, orgány	
P-9-5-01	- dovede pojmenovat základní kosti a svaly - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	Soustava opěrná a svalová	TV, Health Chemie TEV - význam posilování, udržování kondice CHE - aerobní procesy, oxidace
P-9-5-01	- dovede vysvětlit, jak tělo získává energii	Energie	Fyzika, chemie F-zákon zachování energie, přeměna energie VMEGS – Objevujeme Evropu a svět - hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě
P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- umí pojmenovat a popsat části trav. soustavy a zná jejich funkci - zná příčiny nemocí trav. soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - umí pojmenovat a popsat části dých. soust. - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - zná příčiny nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci	Trávicí soustava Dýchací soustava	Ch -cukry, tuky, bílkoviny EV-znečišťěné ovzduší, exhalace Ch - oxidy, spalování MeV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - využití médií, stav ovzduší, varování-špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství

P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve - zná stavu srdce a druhy cév - umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy - zná příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci - zná stavbu a funkci vylučovací soustavy - zná příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci	Tělní tekutiny Oběhová soustava Soustava vylučovací	Health, EVVO EV – Základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj pitný režim
P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	Soustava kožní	Rakovina kůže
P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná stavbu nervové soustavy - umí popsat činnost nervové soustavy - umí popsat části mozku a jejich význam - zná příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci	Nervová soustava	Reflexní oblouk

P-9-5-01 **P-9-5-04** **P-9-5-05**	- zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	Smyslové orgány	
P-9-5-01	- zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu	Žlázy s vnitřní sekrecí	Health, EVVO
P-9-5-01 **P-9-5-03** **P-9-5-04**	- umí popsat stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob	Rozmnožování Pohlavní soustava	Health, EVVO VkZ-sexualita, pohlavně přenosné choroby VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - pandemie AIDS
P-9-5-03	- popíše jednotlivé etapy života - zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověk	Vývoj jedince Člověk a zdraví	
P-9-1-05 **P-9-1-06** **P-9-5-04**	- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - zná pojem gen, křížení, genové inženýrství - zná návykové látky a jejich nebezpečí - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	Genetika Dědičnost	EVVO EV – vztah člověka k prostředí - geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úpravy geonomu Ch – nukleové kyseliny VKZ-nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismu

Devátý ročník SCI ANJ			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
P-9-6-01	- vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země, vznik, stavba	nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlas Zeměpis Z - planeta Země, stavba
P-9-6-02	- rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - zná význam některých důležitých nerostů (rudy)	Mineralogie - nerost, hornina, krystal Třídění nerostů	
P-9-6-03 **P-9-8-01**	- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice)	Petrologie - horniny	Fyzika, Chemie F, Ch - terminologie, rozpustnost Ch - chem. vzorce, značky prvků

P-9-6-03 **P-9-8-02**	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí (skalní města)	Geologické děje vnitřní Geol. děje vnější Energie geologických procesů Přírodní katastrofy Přírodní úkazy	Zeměpis Chemie Z - vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti - přírodní katastrofy, zemětřesení Ch-působení vody ve vápencích
P-9-6-04	- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	Pedologie	
P-9-6-01	- popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi	Vznik a vývoj života na Zemi	
P-9-6-05	- rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	Éry vývoje Země	

5.9.5 Zeměpis

Charakteristika vyučovaného předmětu Zeměpis

Zeměpis patří k tradičním vyučovacím předmětům na základní škole. Žáci si v něm s ohledem na svůj věk i časovou dotaci předmětu v učebním plánu osvojují určitý integrovaný systém vybraných poznatků z různých oborů současné geografie. Úlohou zeměpisu v učebním plánu školy je dát všeobecnému vzdělání prostorový rozměr, poskytovat základní informace o rozmístění složek krajinné sféry na úrovni lokální, regionální, kontinentální i globální. Podstatným úkolem školního zeměpisu je integrace poznatků přírodovědných a společenskovědních oborů, vytvářet soubor poznatků, dovedností a postojů pro ucelený pohled člověka na svět. Žáci získávají ve výuce tohoto předmětu určité geografické dovednosti, vědomosti a návyky. Učí se klást geografické otázky. Osvojují si schopnost získávat, hodnotit a zpracovávat geografické informace, rozvíjejí své myšlení, utvářejí si názory a postoje. Zeměpis vedle své vzdělávací funkce plní i funkci výchovnou. Zeměpis hraje v systému vyučovacích předmětů také syntetizující, integrační a integrující funkci. Do jeho obsahu jsou začleněny též poznatky z řady dalších oborů, které se samostatně nevyučují. V soustavě vyučovacích předmětů má zeměpis obdobné postavení jako geografie ve vědním systému. Stojí na pomezí mezi předměty přírodovědnými a společenskovědními. Tato okolnost se projevuje i v tom, že má četné mezipředmětové vztahy vůči většině učebních předmětů.

Předmět Zeměpis se jako samostatný předmět vyučuje dle následujícího přehledu: v 6. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně, v 7. ročníku 1 vyučovací hodiny týdně, v 8. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně a v 9. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět Zeměpis vychází z RVZ ZV – předmět Zeměpis, je však doplněn od 7. ročníku dle metody CLIL výukou v anglickém jazyce, která se kromě rozšiřování a posilování slovní zásoby, zaměřuje na četbu anglických textů, práci s videy v Aj. Předmět Zeměpis je vyučován českým aprobovaným vyučujícím a rodilým mluvčím. Témata probíraná v anglickém jazyce vycházejí z kurzu CTM.

Výchovně vzdělávací cíle

Obecným cílem je ukázat zeměpis jako zajímavý předmět, který integruje celou řadu oborů a dává jim prostorový aspekt, a vzbudit či posílit zájem studentů o poznávání regionů světa.
Těchto cílů dosáhneme tím, studenti:

- získají geografické vědomosti s ohledem na své zapojení do občanského života a prostředí, které je obklopuje - tj. rozuměli základní terminologii a byli schopni prostorové orientace v měřítku mikroregion až svět;
- naučí se klást geografické otázky: kde je to umístěno, proč je to tam, jak to vzniklo, jaký to má vliv na prostředí, jaký má tato poloha vztah k umístění ostatních geografických objektů;

- osvojí si schopnost získávat, třídit a analyzovat geografické informace - používat mapy, grafy, texty, fotografie a statistický materiál; systematicky vyhledávat, shromažďovat a zpracovávat geografické informace z různých zdrojů; rozlišit jejich kvalitu a hodnotu a být schopni jejich interpretace;
- rozvíjejí své schopnosti kriticky myslet: posuzovat a porovnávat územní změny, sociální a hospodářské jevy a procesy v prostoru místní krajiny, místní oblasti a vlastní země ve srovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a světovém měřítku.

Formy realizace

Užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s atlasů, pracovních listů, odborné literatury), zeměpisné exkurze s výkladem, krátkodobé projekty, odborné cestovatelské přednášky.

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, Paliva, Energie, Chemický průmysl,
- science: Země, vznik, stavba, Geologické děje vnitřní a vnější, Pedologie, Vznik a vývoj života na Zemi

Časové a organizační vymezení předmětu Zeměpis

Vyučovací předmět ZEM se realizuje v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1	2	2

Průřezová témata

Předmětem prolínají následující průřezová témata:

Výchova demokratického občana

- rozvíjení kritického myšlení;
- navrhování způsobů řešení problémů;
- ochota pomoci a spolupracovat.

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjení dovedností a schopností

Environmentální výchova
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie;
- princip výroby elektrické energie;
- klady a zápory jaderné energetiky.

Mediální výchova
- komunikace a kooperace;
- kritické čtení.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi;
- výroba a potřeba energie v globálním měřítku;
- udržitelný rozvoj.

Multikulturní výchova
- vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:
- vede žáky k systematické práci s mapou jako základní formě zjišťování informací v oblasti zeměpisu;
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek;
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na práce s různými druhy map.

Žák:
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy;

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáka, aby si kladl geografické otázky a hledal na ně odpovědi;
- vede žáka, aby si *osvojil schopnost získávat, třídit a přiměřeně hodnotit geografické* informace;
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí;
- *klade důraz, aby se žák naučil používat a organizovat geografické informace a uplatňovat je v rámci praktických dovedností a činností v běžném životě (*klade důraz na aplikaci poznatků v praxi).

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- věnuje pozornost při výuce zeměpisu i rozvoji kritického myšlení žáků a rozvoji dovedností utvářet si a obhajovat vlastní názory;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ;
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem;
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky, aby se *naučili odpovídat na geografické otázky a vytvářet si vlastní názory a osobní postoje k problematice vztahů mezi přírodním a společenským prostředím,* zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat;
- vede žáky k orientaci v hlavních geopolitických změnách a problémech současného světa;
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi;
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k uvědomování si globálních problémů současného lidstva v přírodním i ve společenském prostředí, aby dokázali na ně reagovat v místním (lokálním) měřítku;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí;
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc);
- rozvíjí u žáků schopnosti vytvářet smysl pro jedinečnost a krásu přírody i lidských výtvorů v krajině;
- vede žáky k pochopení významu zeměpisu (geografie) a jeho současné úkoly při budování globální občanské demokratické společnosti

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka ;
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- podporuje a rozvíjí u žáků také praktické manuální dovednosti a činnosti s mapami a s dalšími kartografickým produkty, s potřebnými přístroji a pomůckami, které se uplatňují při cvičení a pozorování v terénu (praktický zeměpis);
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi.

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření;
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Šestý ročník ZEM			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Z-9-1-01	- vyhledává geografické informace z různými zdrojů (texty, encyklopedie, internet) - čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map	Informační zdroje v geografii	OSV – Sociální rozvoj: Komunikace, Kooperace MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ICT – vyhledávání informací; zpracování a využití informací
Z-9-1-02	- používá glóbus jako model planety - využívá zeměpisnou síť k určování geografické polohy - rozumí základní topografické a kartografické terminologii - porovná zobrazení Země ve formě globusu a mapy - seznámí se s obsahem map a jejich druhy, aplikuje měřítko na výpočet vzdáleností - vyhledá potřebné informace v mapách	Určování zeměpisné polohy Mapa – druhy, obsah, měřítko	OSV – Rozvoj schopností poznávání - spolupráce při určování polohy, při práci s mapou MeV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení - kritický přístup k zdrojům informací M – práce s měřítkem Science, DĚJ – tematické mapy Art – estetická stránka mapy, tvorba mapy ICT – snímky z vesmíru, mapy na internetu
Z-9-1-03	- přiměřeně používá terminologii geografických sfér, poznatky o nich prolíná	Krajinná sféra	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí
Z-9-1-04	- načrtne osobní myšlenkovou mapu vyjadřující prostorovou orientaci člověka v prostředí	Myšlenkové mapy a schémata	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznání, Kreativita; Sociální rozvoj: Komunikace, Kooperace

			EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí
Z-9-2-01	- rozliší základní vesmírná tělesa a útvary - objasní postavení Slunce ve vesmíru, popíše Sluneční soustavu - charakterizuje Měsíc a popíše jeho vztah k Zemi	Vesmír a hvězdy Slunce a Sluneční soustava Měsíc – přirozená družice Země	EV – Základní podmínky života MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení FYZ – vesmír, elektrické a světelné děje, astronomické jednotky M – jednotky vzdáleností ČJL – Galaxie vrs. galaxie DĚJ – stáří kosmu
Z-9-2-02	- používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti Země - popíše pohyby Země - hodnotí důsledky pohybů Země pro život na Zemi	Tvar a rozměry Země Pohyby ZeměČas na Zemi a roční období	FYZ – vesmír DĚJ – středověké představy o sluneční soustavě a Zemi MAT – porovnání rozměrů Slunce, Měsíce a Země
Z-9-2-03	- rozliší složky přírodního prostředí a rozpozná jejich souvislost - objasní stavbu zemského tělesa - posoudí zemský povrch jako výsledek složitého působení vnitřních a vnějších činitelů	Stavba zemského tělesa Litosféra Povrch Země, jeho utváření a změny	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí; Ekosystémy, Základní podmínky života MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - předpověď počasí Science – neživá příroda: vznik a stavba Země, vnější a vnitřní činitelé, půdy, rozmístění přírody na Zemi, rozmanitost organismů ČJL – podnebí vrs. klima FYZ – teplota, tlak VKO – šetření vodou, čistota ovzduší CHE – vzduch ICT – internet – zdroj informací
	- pojmenuje složky a části atmosféry - pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu, typy podnebí a podnebné pásy	Složení a stavba atmosféry Počasí a podnebí Mechanismus větrů v atmosféře	
	- popíše rozložení a oběh vody na Zemi - používá základní hydrologické pojmy	Oběh vody na Zemi Oceány a moře Vodstvo na pevnině	
	- popíše složení a význam půdy - používá základní pedologické pojmy	Vznik a složení půdy Rozložení půd na Zemi	

	- objasní vznik různých typů krajiny, jejich rozmístění a význam - vymezí na Zemi geografická šířková pásma	Biosféra, charakteristika přírodních krajin	
Z-9-3-01 **Z-9-5-01**	- zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof způsobených přírodními silami - popíše vliv člověka na přírodní krajiny - rozliší vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady - přiměřeně posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností - posoudí vztah lidské společnosti na krajinu a životní prostředí	Litosféra - sopečná a zemětřesná činnost Atmosféra - extrémní atmosférické jevy Hydrosféra - povodně Biosféra - negativní vlivy člověka na krajinu Krajinná sféra Krajinné prvky, funkce a vzhled krajiny Typy krajin	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí; Ekosystémy, Základní podmínky života EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí; Základní podmínky života MeV – kritické hodnocení informací OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí Science – životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině
Z-9-5-02	- provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj	Ekosystémy, biomy na Zemi Trvale udržitelný rozvoj	EV – Ekosystémy, trvale udržitelný rozvoj Science – základy ekologie
Z-9-5-03	- zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné i záporné příklady - uvede možnosti ochrany přírody a životní prostředí na lokální i globální úrovni - navrhne možná řešení problematiky životního prostředí	Společenské prostředí a jeho vztah k přírodnímu prostředí Globální ekologické problémy Ochrana životního prostředí a ochrana přírody	EV – Vztah člověka k prostředí, ochrana přírody MeV – kritické hodnocení informací Science– životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině FYZ – alternativní zdroje energie DĚJ – změny krajiny a života lidí v průběhu času

Z-9-7-01	- určuje světové strany na mapě a v terénu - orientuje se podle význačných objektů v krajině - orientuje v terénu mapy a čte turistické značky a vysvětlivky v mapě - aktivně pracuje s turistickými mapami, provádí měření vzdáleností na mapách, vyhledává základní údaje z map - používá zeměpisnou síť k určování zeměpisných poloh - pracuje s jízdními řády - pořizuje s pomocí dat a podkladů jednoduché itineráře výletů a cest - využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem při vyhledávání informací	Orientace v krajině Praxe s mapami a atlasy Pozorování krajiny Praxe s jízdními řády	OSV – Osobnostní a sociální rozvoj: Kreativita, Komunikace, Kooperace MAT – měřítko
Z-9-7-02	- pořizuje jednoduché náčrtky krajiny	Orientace v krajině	Art – náčrtky, plánky
Z-9-7-03	- aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Bezpečnost při pohybu a pobytu přírodě Živelné pohromy	TEV – činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci Afriky	Regiony světa - Afrika	OSV – Rozvoj schopností poznávání - spolupráce při určování polohy, měření, při práci s mapou
Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách Afriku podle zvolených kritérií, srovnává její postavení, jádra a periferní zóny	´´Regiony světa - Afrika	ICT – Vyhledávání informací; Zpracování a využití informací
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Afriky a vybraných (modelových) států	Regiony světa – Afrika určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazbya souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti,	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí; Ekosystémy, Základní podmínky života; globální problémy životního prostředí MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup

		jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	k zdrojům informací VKO – šetření vodou, čistota ovzduší Science – nemoci ve světě, AIDS
Z-9-3-04	- zvažuje, jaké změny v regionu Afrika nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Regiony světa - Afrika	VMEGS – Evropa a svět nás zajímají VDO – Principy demokracie, dodržování lidských práv VKO – lidská práva, význam vzdělání, životní styl

Sedmý roční ZEM			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci Austrálie a Oceánie	Regiony světa – Austrálie a Oceánie	OSV – Rozvoj schopností poznávání - spolupráce při určování polohy, měření, při práci s mapou
Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách Austrálii a Oceánii podle zvolených kritérií, srovnává její postavení, jádra a periferní zóny	Regiony světa - Austrálie a Oceánie	ICT – Vyhledávání informací; Zpracování a využití informací
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Austrálie a Oceánie a vybraných (modelových) států	Regiony světa – Austrálie a Oceánie určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazbya souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí; Ekosystémy, Základní podmínky života; globální problémy životního prostředí MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k zdrojům informací VKO – šetření vodou, čistota ovzduší
Z-9-3-04	- zvažuje, jaké změny v regionu Austrálie a Oceánie nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Regiony světa - Austrálie a Oceánie	VMEGS – Evropa a svět nás zajímají
	- lokalizuje na mapách Antarktidu a Arktidu podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení a specifika	Polární oblasti	
Z-9-4-01	- zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi a jejich rozmístění - porovnává základní demografické ukazatele	Obyvatelstvo světa a jeho růst Rozmístění obyvatelstva na Zemi Územní pohyb obyvatel	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MuV – Kulturní diference,

	a přiměřeně posoudí příčiny rozdílů ve světě, lokalizuje tyto jevy na mapě - nastíní územní rozdíly v zalidnění Země a popíše vliv přírodních a společenských faktorů na rozmístění - rozliší typy migrace a posoudí jejich příčiny v minulosti a přítomnosti - rozliší pojmy rasa, národ - vymezí rozdíly a společné znaky světových náboženství - přiměřeně posoudí příčiny konfliktů a lokalizuje oblasti konfliktů na mapě - rozliší obyvatelstvo podle fyzických a socioekonomických znaků	Rozmístění lidských ras, národů a náboženství	Multikulturalita, vztahy mezi lidmi, rasismus, xenofobie VKO – člověk ve společnost, lidská práva DĚJ – počátky lidské společnosti Science – lidské rasy, podmínky života na Zemi
Z-9-4-02	- rozliší typy sídel a posoudí podmínky jejich vzniku - rozliší funkce sídel a zdůvodní výhody a nevýhody života v jednotlivých typech sídel - porovná znaky, strukturu a vývoj sídel v různých částech světa	Venkovská sídla Urbanizace a městská sídla Územní struktura města Funkce měst	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí DĚJ – nejstarší osídlené oblasti, demografická revoluce, urbanizace MAT – rozbor grafů, porovnávání údajů, určování hustoty zalidnění
Z-9-4-06	- přiměřeně jmenuje a lokalizuje ohniska napětí ve světě - objasní obecné příčiny konfliktů ve světě - vyhledá informace o reálných příčinách konfliktů - zdůvodní aktuální změny na politické mapě světa - vysvětlí a lokalizuje ohniska napětí v Africe	Ohniska neklidu v současném světě	VDO – Principy demokracie; Občanská společnost, příčiny a řešení konfliktů VMEGS – Evropa a svět nás zajímají - mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu MeV – kritický přístup k informacím MuV – tolerance k odlišným kulturám a skupinám, výchova proti rasismu

Z-9-4-03	- rozliší sektorovou strukturu hospodářství, dokumentuje jejich význam během vývoje lidstva - vymezí podstatné hospodářské rozdíly mezi vyspělým a málo rozvinutých státem	Světové hospodářství	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MeV – různé zdroje informací DĚJ – průmyslová revoluce VKO – rozdílné podmínky života lidí ve světě, spolupráce států MAT – rozbor grafů, porovnávání údajů CHE – chemizace v zemědělství, vliv na přírodu a zdraví, chemický průmysl FYZ – typy elektráren Science – typy půd, horniny a nerosty
	- posoudí význam zemědělství - popíše a zhodnotí různé zemědělské systémy - zhodnotí význam pěstování zemědělských plodin v různých částech světa - zhodnotí význam chovu hospodářských zvířat v různých částech světa - vymezí s pomocí map hlavní zemědělské oblasti a zdůvodní jejich specializaci - vymezí hlavní rybolovné oblasti světa - posoudí význam a postavení průmyslu ve světovém hospodářství - rozliší jednotlivá průmyslová odvětví a posoudí jejich důležitost v čase - rozlišuje suroviny podle využití, objasní vazby průmyslových oborů na surovinovou základnu - lokalizuje na mapě světově významná ložiska surovin a světová průmyslová centra	Světové zemědělství Rostlinná a živočišná výroba Rybolov Světová průmyslová výroba Těžba surovin a jejich využití Zpracovatelská odvětví	
	- posoudí význam dopravy - rozliší typy dopravy, objasní jejich výhody a nevýhody, posoudí jejich aktuální trendy - lokalizuje v mapách hlavní světové dopravní tahy	Doprava ve světě	
	- rozliší činnosti patřící do sektoru služeb - popíše postavení služeb v zemích odlišné hospodářské úrovně - srovnává význam cestovního ruchu pro země odlišné hospodářské úrovně - vymezí na mapách hlavní turistické oblasti a rozliší jejich předpoklady	Služby a cestovní ruch	
	- jmenuje příklady světových hospodářských organizací, uvede příklady jejich členů a zaměření	Světové hospodářské organizace	

Osmý ročník ZEM			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Z-9-4-05	- pojmenuje subjekty na politické mapě světa a dokumentuje její změny a příčiny těchto změn - přiměřeně porovná státy podle různých kritérií - uvádí rozdíly mezi typy státních zřízení a správních členění - přiměřeně jmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států - vyjádří představu o vysoké a nízké životní úrovni - jmenuje příklady světových politických organizací, uvede příklady jejich členů a cíle	Vývoj a současný stav politické mapy světa Klasifikace států Stupeň rozvoje států světa Mezinárodní politické organizace	VDO – Principy demokracie, Občanská společnost – státní zřízení, formy vlády, menšiny, příčiny a řešení konfliktů VMEGS – Objevujeme Evropu a svět - mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu DĚJ – vznik států, vývoj počtu států světa
Z-9-1-01	- vyhledává geografické informace z různých zdrojů (tabulky, grafy, diagramy, statistické prameny) - dokáže zjištěné informace třídit - čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map	Zeměpis světadílů - Amerika, Asie	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, Kreativita; Sociální rozvoj: Komunikace, Kooperace MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k zdrojům informací ICT – Vyhledávání informací; Zpracování a využití informací
Z-9-1-02	- používá zeměpisnou síť k určování geografické polohy - vyhledá potřebné informace v mapách	Zeměpis světadílů - Amerika, Asie	OSV – Rozvoj schopností poznávání - spolupráce při určování polohy, při práci s mapou

Z-9-1-03	- přiměřeně používá terminologii geografických sfér, poznatky o nich prolíná, uvědomuje si jejich vzájemnou souvislost a vyvozuje z toho závěry o celkovém geografickém obrazu území	Zeměpis světadílů - Amerika, Asie	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí
Z-9-2-03	- aplikuje potřebné prvky přírodní sféry na regionech Amerika, Asie	Přírodní prostředí Severní Ameriky Přírodní prostředí Jižní Ameriky Přírodní prostředí Asie	EV – Lidské aktivity a problémy životní prostředí; Vztah člověka k prostředí; Ekosystémy Science – Rozmístění přírody na Zemi, rozmanitost organismů ICT – Internet – zdroj informací
Z-9-2-04	- na příkladech z regionu Ameriky, Asie objasní vybrané vlivy přírodních procesů	Přírodní prostředí Severní Ameriky Přírodní prostředí Jižní Ameriky Přírodní prostředí Asie	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Z-9-3-02	- lokalizuje v mapách světadíly, makroregiony, vybrané regiony podle zvolených kritérií - přiměřeně porovná postavení vybraných regionů, rozliší v nich jádrové a periferní oblasti a to ve světadílech: Amerika, Asie	Zeměpis světadílů - Amerika, Asie	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS – Evropa a svět nás zajímají
Z-9-3-01	- na základě přírodních a společenských charakteristik provede přiměřeně regionalizaci světa - adekvátně posoudí (s pomocí obecně zeměpisných i tématických map) vymezení dílčích regionů v makroregionech - určí jejich geografickou polohu podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích - porovná rozlohu jednotlivých světadílů,	Zeměpis světadílů - Amerika, Asie	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

	oceánů, dílčích regionů a to ve světadílech: Amerika, Asie		
Z-9-3-03	- pojmenuje a vyhledá v mapě významné prvky horizontální a vertikální členitosti, popíše jejich význam a vznik - popíše významné klimatické a hydrologické, biosférické jevy, přiměřeně posoudí jejich význam, problémy a lokalizuje významné pojmy do mapy - přiměřeně popíše a zhodnotí region z hlediska obyvatelstva, jeho rozmístění, struktury, vlivu na prostředí, problémů, způsobu života a kulturních zvláštností - určí v mapě vhodné oblasti pro zemědělskou, průmyslovou a rekreační činnost - přiměřeně zhodnotí a popíše hospodářskou úroveň regionu - pojmenuje příklady zemědělských komodit pěstovaných či chovaných pro výživu obyvatelstva a vývoz, určí oblasti jejich soustředění - přiměřeně posoudí zapojení regionů do mezinárodní dělby práce - stanoví podle mapy hlavní těžené suroviny a určí lokality těžby a jejich zapojení do mezinárodního obchodu - popíše úroveň a zaměření průmyslu v regionu, lokalizuje v mapách hlavní průmyslové oblasti a posoudí zapojení regionu do mezinárodní dělby práce	Zeměpis světadílů - Severní Amerika - Jižní Amerika - Asie poloha, rozloha povrch podnebí a vodstvo příroda a její ochrana přírodní zdroje obyvatelstvo hospodářství – zemědělství, suroviny, průmysl	EV – využívání přírodních zdrojů, životní podmínky pro osídlení MuV – Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita – tolerance, rasismus, diskriminace, xenofobie; kultura a tradice původních a současných národů VDO - Principy demokracie, dodržování lidských práv DĚJ – nejstarší lidské civilizace, kolonizace, otroctví, objevné plavby VKO – lidská práva, vzdělání, životní styl ČJL – různá písma Science – lidské rasy MAT – rozbor grafů, kartogramů
	- posoudí politický význam regionu v současném světě - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové	politický význam a současná situace a problémy	

	státy, hlavní a významná města - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí - vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států světa a to ve světadílech: Amerika, Asie	oblasti – význam, zvláštnosti hlavní státy	
Z-9-3-04	- přiměřeně posoudí problémy a případné změny, zvláštní procesy a jevy ve vybraných makroregionech a regionech světa a pokusí se zvážit jejich příčiny a to ve světadílech: Amerika, Asie	Zeměpis světadílů - Amerika, Asie	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Z-9-4-04	- porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit vybraných států, regionů Ameriky a Asie	Amerika – hospodářství Asie - hospodářství	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Z-9-4-05	- přiměřeně aplikuje znalosti z geopolitiky v regionech Ameriky a Asie	Amerika – regiony Asie – regiony	VDO – Principy demokracie – státní zřízení, formy vlády, menšiny VMEGS – Evropa a a svět nás zajímají - mezinárodní spolupráce, nebezpečí terorismu
Z-9-4-06	- vysvětlí a lokalizuje ohniska napětí v Americe a Asii	Latinská Amerika – státy Asie – regiony	VDO – Principy demokracie –, příčiny a řešení konfliktů MeV – kritický přístup z informacím MuV – tolerance, výchova proti rasismu

6. Hodnocení výsledků vzdělávání

6.1Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází ze školského zákona č.561/2004 Sb.

Hodnocení je zpětnou vazbu pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy, kteří tak získávají informace o úrovni osvojení očekávaných výstupů. Žák získá informace, jak se mu podařilo zvládnout problematiku výchovně vzdělávacího procesu, jak dovede využívat získané vědomosti a dovednosti, v čem se zlepšil a kde má ještě rezervy. Součástí hodnocení je také rada, doporučení, co udělat pro zlepšení a žáka při dalším vzdělávání podpořit.

V hodnocení je zohledňována osobnost každého žáka, jeho individuální možnosti i případné zdravotní, osobní, rodinné a další problémy. Do hodnocení se tak může promítnout jak skutečnost, že žák, který má nějaký problém, pracuje a snaží se, tak situace, kdy se žák, který problém nemá, vyhýbá plnění úkolů nebo nepracuje tak, jak by mohl.

Na prvním stupni je hodnocení slovní. V prvním a druhém ročníku výhradně slovní. V ostatních ročnících prvního stupně je hodnocení kombinované. Vysvědčení za první i druhé pololetí má ve všech vyučovacích předmětech a všech ročnících prvního stupně podobu slovního hodnocení. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů tohoto školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Z důvodu časové a organizační úspory a přehlednosti zejména pro mladšího žáka má průběžné slovní hodnocení také grafickou podobu. V tom případě je vždy:

1. grafické znázornění u očekávaného výstupu představuje úroveň, kterou by měl žák dosáhnout v jeho osvojování na konci školního roku;
2. u textu očekávaného výstupu, který je hodnocen, je graficky vyznačena úroveň, kterou by měl žák v jeho osvojování dosahovat k datu, ke kterému je průběžně hodnocen;
3. u textu očekávaného výstupu, který je hodnocen, je graficky vyznačena úroveň, kterou žák v jeho osvojování k datu, ke kterému je hodnocen, skutečně dosahuje.

Hodnocení žáka je tedy vyjádřeno vzdáleností mezi skutečně dosahovanou a aktuálně očekávanou úrovní. Čím je tato vzdálenost menší, tím lepší hodnocení vyznačuje (žák zcela naplňuje očekávání, jestliže se tyto dva údaje překrývají).

Toto hodnocení má tu výhodu, že je na něm možné vyznačit také situaci, kdy žák dosahuje úrovně, která přesahuje očekávání. Dále je možné z něj vyčíst, zda byl již očekávaný výstup celý „probrán“, nebo mu bude ještě věnován nějaký čas. Tento údaj je možné vyčíst ze vzdálenosti mezi maximální mírou naplnění a očekáváním k datu hodnocení. Čím je rozdíl mezi těmito údaji větší, tím více času bude ještě očekávanému výstupu věnováno. Žák i jeho zákonní zástupci tak mají lepší přehled o času, který žák má pro případné vylepšení svého hodnocení.

Kromě vysvědčení za každé pololetí a závazných dvou souhrnných hodnocení za každé pololetí jsou žáci průběžně hodnoceni za plnění dílčích úkolů. Tato hodnocení mohou mít podobu slovního hodnocení, grafického hodnocení, poměrného vyjádření (procenta) apod.

Na druhé stupni je průběžné hodnocení procentuální a vážené. Čtvrtletní a výstupní známka je vyjádřena klasifikačním stupněm.

Přesné vymezení hodnocení je uvedeno v Pravidlech hodnocení žáků, která jsou součástí Školního řádu.

6.1.1 Charakteristika hodnocení na 1. stupni ZŠ

Na základě rozhodnutí ředitele školy se souhlasem školské rady a po projednání s vyučujícími jsou žáci v 1. a 2. ročníku základní školy hodnoceni slovně v povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a na vysvědčení. Od 3. do 5. ročníku je hodnocení kombinované, tedy klasifikací podle kritérií uvedených ve školním vzdělávacím programu doplněnou o slovní hodnocení. Slovní hodnocení zde tedy slouží jako prostředek zdůvodnění klasifikace a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.2 Slovní hodnocení v 1. a 2. ročníku základní školy

Slovně je hodnocena úroveň žákova vzdělání, které dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaných ve školním vzdělávacím programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Žák je slovně hodnocen průběžně. Slovní hodnocení je písemně zaznamenáno a sděleno se zákonnými zástupci žáka. Způsob zápisu a četnost závisí na učiteli, mělo by být předloženo zákonným zástupcům žáka alespoň jednou měsíčně (nejlépe týdně).

Učitel hodnotí žáka:

- ústně - ve vyučování, na třídních schůzkách, na konzultacích
- do notýsků, komentáře k písemným pracím
- za představení konkrétní práce - ve vyučování, dny otevřených dveří, třídní slavnosti, projekty

Učitel slovně posoudí výsledky vzdělání žáka, ohodnotí jeho píli a jeho přístup ke vzdělání. Dále doporučí, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

6.1.3 Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Příklad týdenního slovního hodnocení 1. třídy

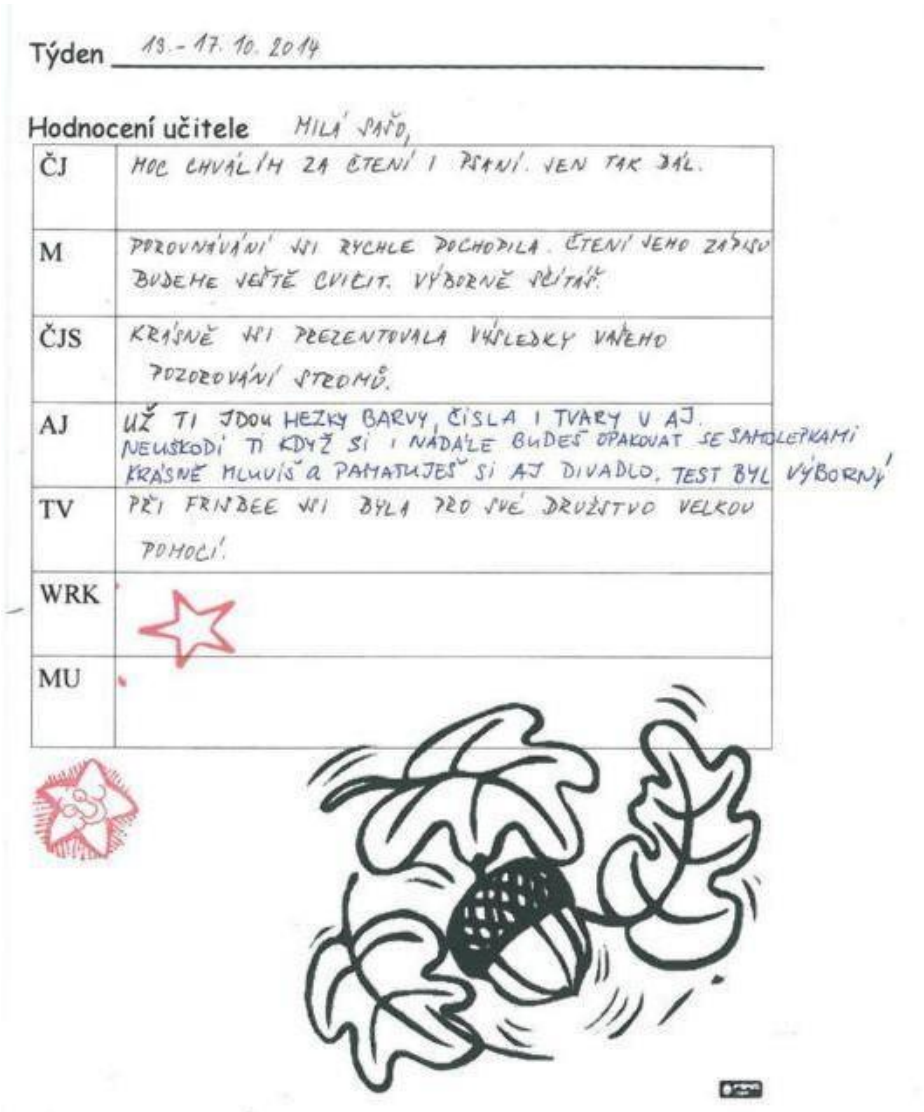

Týden 13.-17.10.2014

Hodnocení učitele MILÁ ANIČKO,

ČJ	MOC CHVÁLÍM ZA ČTENÍ I PSANÍ. TEN TAK DÁL.
M	POROVNÁVÁNÍ JSI RYCHLE POCHOPILA. ČTENÍ JEHO ZÁPISU BUDEME VEŠTĚ CVIČIT. VÝBORNĚ POČÍTÁŠ.
ČJS	KRÁSNĚ JSI PREZENTOVALA VÝSLEDKY VAŠEHO POZOROVÁNÍ STROMŮ.
AJ	UŽ TI JDOU HEZKY BARVY, ČÍSLA I TVARY V AJ. NEUŠKODÍ TI KDYŽ SI I NADÁLE BUDEŠ OPAKOVAT SE SAMOLEPKAMI KRÁSNĚ MLUVÍŠ A PAMATUJEŠ SI AJ DIVADLO. TEST BYL VÝBORNÝ!
TV	PŘI FRISBEE JSI BYLA PRO SVÉ DRUŽSTVO VELKOU POMOCÍ.
WRK	
MU	

Ukázka žákova sebehodnocení v pracovním sešitě anglického jazyka

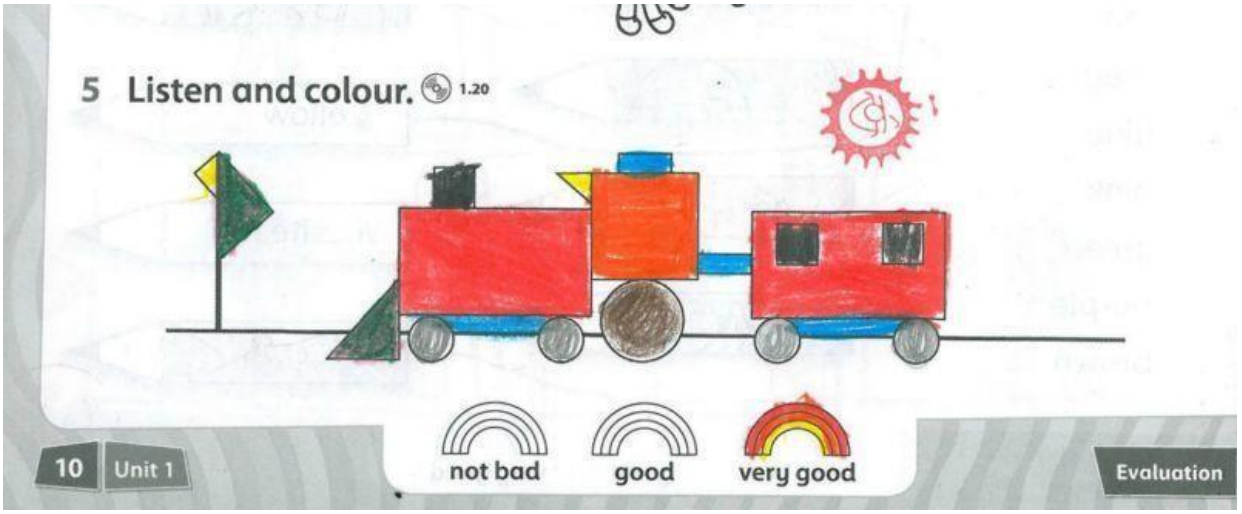

6.1.4 Slovní hodnocení ve 3. až 5. ročníku

Žák je klasifikován podle školního řádu. Učitel doplňuje klasifikaci slovním hodnocením podle svého uvážení.

6.1.5 Kontrolní písemné práce

Ve II. pololetí 1. třídy je doporučena kontrolní písemná práce z českého jazyka, která prověří čtenářskou úroveň žáka a jeho porozumění textu; a z matematiky. Na formě a obsahu písemné práce spolupracují učitelé paralelních tříd (pokud jsou otevřeny). Výsledky jsou hodnoceny pouze slovně.

Ukázka možné formulace:

1 – výborný	Učivo ovládáš bezpečně.
2 – chvalitebný	Učivo ovládáš. Dopouštíš se pouze drobných chyb.
3 – dobrý	Ovládáš podstatné. Občas se dopouštíš větších chyb – učitel blíže specifikuje, např. gramatických chyb, chyb v postupu řešení úlohy apod.
4 – dostatečný	Učivo ovládáš se značnými mezerami, proto doporučuji ...
5 - nedostatečný	Učivo zatím neovládáš.

Ve 2. třídě jsou zadávány písemné práce z českého jazyka a matematiky v I. a II. pololetí. Na formě a obsahu písemné práce spolupracují učitelé paralelních tříd (pokud jsou otevřeny) a vychází z

výstupů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Obě jsou známkovány percentilem úspěšnosti a doplněny slovním hodnocením.

Ve 3. až 5. třídě jsou zadávány kontrolní písemné práce z českého jazyka a matematiky za každé pololetí. Na formě a obsahu písemné práce spolupracují učitelé paralelních tříd (pokud jsou otevřeny) a vychází z výstupů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Obě jsou známkovány percentilem úspěšnosti a je doporučeno doplnit o slovním hodnocení.

Přiřazovací postup:

100% - 91% … výborný

90% - 71% … chvalitebný

71% - 41% … dobrý

40% - 21% … dostatečný

20% - 0% … nedostatečný

6.1.6 Závěrečné hodnocení

písemně - ve formě vysvědčení (na předepsané formuláře, formou dopisu)

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace:

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 -nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	nedostatečně přesné
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou

2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.1.7 Hodnocení na 2. stupni ZŠ

Základní pravidla klasifikace:

- Pravidla pro klasifikaci jsou stanovena předem;
- žákům je umožněna účast na hodnotícím procesu;
- hodnocení z vyučovacího předmětu nezahrnuje žákovo chování;
- klasifikováno je pouze probrané a procvičené učivo (s výjimkou referátů a podobných aktivit);
- do klasifikace jsou zahrnuty vědomosti, dovednosti, postupy, práci s informacemi, úroveň komunikace, případně tvořivost žáka;

- při klasifikaci jsou užívána procenta, která budou pomocí systému Bakaláři a jejich váhových průměrů převedená na vysvědčení do pěti klasifikačních stupňů bez dalších doplňků;
- klasifikace má 11 stupňů důležitosti (vah) 1-10, 20, přičemž 20 je nejdůležitější opravená chyba je cennou zkušeností a v klasifikaci je nutné k tomu přihlížet

Kritéria pro hodnocení průběžné klasifikace

100% až 90%...1
89% až 70%...2
69% až 50%...3
49% až 30%...4
29% až 0%...5

Pro cizí jazyky a český jazyk a literaturu platí odlišná kritéria v závislosti na zvyklostech mezinárodního testování:

100 - 90% … 1
89 – 80% ... 2
79 – 65% ... 3
64 – 50% ... 4
49 – 0% …..5

Kritéria pro hodnocení celkové klasifikace

Známka 1 (výborný prospěch)

Žák dosahuje očekávaných kompetencí, konkretizovaných výstupů, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání rychle, v určeném nebo kratším čase, s výrazným podílem samostatné práce a jen s minimální pomocí učitele. Projevuje výrazný zájem o výuku a o pozitivní rozvíjení své osobnosti. Řádně se na výuku připravuje a vzorně plní zadané úkoly. Při výuce plně využívá svých schopností, možností a rezerv.

Známka 2 (chvalitebný prospěch)

Žák dosahuje stanovených výstupů v určeném čase, jen s malou pomocí učitele. Je schopen samostatně pracovat. Projevuje zřetelný zájem o výuku a o rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů vykazují drobné nedostatky. Při výuce se snaží plně využívat svých schopností, možností a rezerv.

Známka 3 (dobrý prospěch)

Žák dosahuje stanovených výstupů, ale v delším než určeném čase a s výraznou pomocí učitele. Samostatné práce je schopen jen částečně. Projevuje částečný zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů často vykazují výraznější nedostatky. Svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen částečně a vykazuje jen malou snahu o zlepšení tohoto stavu.

Známka 4 (dostatečný prospěch)

Žák dosahuje i přes výraznou pomoc učitele, a za mnohem delší, než určený čas, jen některých stanovených výstupů. Samostatné práce je téměř neschopen. Projevuje malý zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku trvale vykazuje výrazné nedostatky. Svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen velmi málo, spíše ojediněle, a nejeví téměř žádnou snahu tento stav zlepšit.

Známka 5 (nedostatečný prospěch)

Žák nedosahuje prakticky žádných stanovených výstupů, ani ve výrazně delším, než určeném čase, a to i přes maximální pomoc a snahu učitele. O výuku a rozvíjení své osobnosti neprojevuje zájem. Na výuku se nepřipravuje nebo jen minimálně. Své schopnosti, možnosti a rezervy při výuce nevyužívá; snahu zlepšit tento stav neprojevuje.

6.1.8 Autoevaluace

Autoevaluace je v životě školy nezbytným prvkem, který poskytuje zpětnou vazbu ohledně studijních výsledků, silných a slabých stránek školy a její atmosféry. Reflektuje také potřeby a přání žáků, jejich rodičů (zákonných zástupců) a zaměstnanců. Respektováním a zohledňováním výsledků autoevaluace chceme

- dosáhnout zlepšení výuky a vzdělávacího procesu,
- reflektovat klientské pojetí vzdělávání,
- dosáhnout vyššího stupně spolupráce subjektů zúčastněných na vzdělávání.

Prvky, které hodnotíme, vycházejí z vyhlášky č. 15/2005, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. §8 této tohoto předpisu stanovuje, že hodnotit je třeba

- podmínky ke vzdělávání;
- průběh vzdělávání;
- podporu školy žákům a vzájemné vztahy školy, žáků a rodičů;

- výsledky vzdělávání žáků;
- řízení školy, personální práci, kvalitu vzdělávání pedagogických pracovníků;
- úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům.

Abychom zajistili, že autoevaluace bude probíhat objektivním způsobem, budeme využívat především profesionálně připravených dotazníků v rámci programů, které nabízí Scio, CERMAT, případně další společnosti:

Pro zjištění klimatu školy, úrovně vnitřní spolupráce, stejně jako úrovně komunikace s rodiči a veřejností, se účastníme dotazníkového šetření **Mapa školy**.

Přidanou hodnotu žáků a tedy naši pedagogickou práci zhodnotíme pomocí projektu **Vektor, případně vlastními podobnými projekty**.

Naopak v šesté třídě postupně opouštíme klasický model přijímacích zkoušek, pomocí kterého se původně daly zjistit výchozí hodnoty dovedností, znalostí a vědomostí. V přijímacích pohovorech do šesté třídy se soustřeďujeme na zjištění úrovně anglického jazyka a čtenářskou a matematickou gramotnost.

Každoročně žádáme žáky a rodiče o vyplnění **anonymních dotazníků**, v nichž uvádějí své názory na školu a výuku. Poskytují pohled na vzdělávací proces z jiné strany a znamenají zapojení názorů žáků do vlastního hodnocení školy. Statistické zhodnocení testových odpovědí ukazuje silné a slabé stránky života školy, stejně tak jako vztah učitelů k využívání moderních metod výuky, výpočetní a další didaktické technice a spokojenost žáků s e-learningovými aplikacemi, které jsou v síti škol EDUCAnet nezastupitelným zdrojem studijních materiálů. Dotazník je k této kapitole přiložen.

Jednou za dva roky provedeme **SWOT analýzu**, která ukáže silné a slabé stránky školy. Pomocí anonymního dotazování na něm budou participovat žáci, rodiče i učitelé.

Časové rozvržení úkolů v rámci procesu SWOT analýzy kopíruje přibližně toto schéma:

září – příprava dotazníků a SWOT formulářů;

říjen – zahájení šetření;

listopad – odevzdání odpovědí;

leden – vyhodnocení odpovědí a seznámení učitelů s výsledky;

březen – stanovení opatření pro další období na základě odpovědí;

květen – zapracování opatření do plánu práce a upgradu ŠVP na příští školní rok.

Výsledky autoevaluačních procesů jsou vždy k dispozici - kromě samozřejmé přístupnosti vedení školy - vyučujícím jednotlivých předmětů a třídním učitelům testovaných tříd. Zhodnocení provádíme na pedagogických radách.

Dalšími nástroji a metodami jsou zprávy předmětových komisí/sekcí, které zpracovává vedoucí sekce a obsahem je materiální vybavení, výsledky vzdělávání, naplnění cílů ŠVP, úspěchy žáků,

mimovýukové akce a projekty (které jsou součástí Plánu akcí a sdíleného kalendáře EDUCAnet), rozvoj a vzdělávání učitelů.

Anonymními dotazníky pro učitele a zaměstnance hodnotíme klima školy, její řízení a organizaci, motivaci a odměňování.

Hospitační činnost není omezena jen na zřizovatele a vedení školy, hospitujícími jsou i vedoucí sekcí a dochází stále více k tzv. vzájemným hospitacím učitelů, a to nejen v rámci školy, ale i v rámci spolupráce s jinými školami. Některé hospitace jsou zaměřeny i speciálně na práci s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami, práci s cizinci a práci s nadanými dětmi.

Účinnost řídícího systému, organizaci vzdělávání a výsledky školy hodnotíme i v rámci pedagogických rad a provozních porad, proto využíváme k autoevaluaci i tyto zápisy.

K sebehodnocení využíváme i výsledky kontrol, zápisy z porad školské a studentské rady, srovnávací školní testy, statistiky hodnocení a sebehodnocení předmětových výstupů a hodnocení učitelem v předmětech.

Plán autoevaluace na školní rok včetně struktury zjišťování projednáváme každoročně na zahajovací pedagogické radě, která se koná na počátku přípravného týdne. Plán včetně přesného znění hodnotících dotazníků bude každoroční přílohou školního vzdělávacího plánu.

Otázka autoevaluace je také řešena v rámci výroční zprávy školy a zprávy o činnosti, kterou gymnázium EDUCAnet předkládá zřizovateli.

7. Použité zkratky předmětů

ANJ – Anglický jazyk
ART – Art
ČJL – Český jazyk a literatura
ČJS – Člověk a jeho svět
DEJ – Dějepis
DG – Digitální technologie
FAV – Filmová a audiovizuální výchova
FYZ – Fyzika
HIS – History
HLT – Health/Výchova ke zdraví
CHEM – Chemie
ICT – Informatika
KEK – Kořeny evropského myšlení
MAT – Matematika

MAT ANJ – Matematika v anglickém jazyce

MUS – Music

NEJ – Německý jazyk

SCI – Science

SCI ANJ – Science v anglickém jazyce

SP – Svět práce

ŠPJ – Španělský jazyk

TEV – Tělesná výchova

VKO – Výchova k občanství

WRK – Workshop

ZEM – Zeměpis

8. Použité zkratky průřezových témat

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MuV – Multikulturní výchova

EV – Enviromentální výchova

MeV – Mediální výchova